

قوانین و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با دریا، بندر و کشتی

الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی

الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی
قوانین و مقررات ملی
معاهدات بین المللی
الزامات عمومی مدیریت
الزامات مدیریت کیفیت آب
الزامات مدیریت کیفیت خاک و آب زیرزمینی
الزامات مدیریت پسماند
الزامات مدیریت کیفیت هوا
الزامات زیست محیطی، مدیریت انرژی

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی
قوانین و مقررات ملی
معاهدات بین المللی
الزامات عمومی مدیریت
الزامات مدیریت کیفیت آب
الزامات مدیریت کیفیت خاک و آب زیرزمینی
الزامات مدیریت پسماند
الزامات مدیریت کیفیت هوا
الزامات زیست محیطی، مدیریت انرژی

امور محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی

محیط زیست، مقدم بر تولید

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship
فوانین و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با دریا، بندر و کشتی

عنوان قراردادی	ایران: قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	قوانین و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با دریا، بندر و کشتی / گردآوری محمدرضا سرافرازی اردکانی، محمدتقی جعفرزاده؛ [برای] مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی. تهران: حک، ۱۳۹۱.
مشخصات نشر	۱۹۰ ص: (مصور(رنگی).
مشخصات ظاهری	الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی؛ ۳.
فروست	۸-۹-۹۱۲۱۵-۹۶۴-۹۷۸
شابک	قیپا
وضعیت فهرست نویسی	آلودگی نفتی دریاها -- قوانین و مقررات
موضوع	آلودگی نفتی دریاها -- تاثیر بر محیط زیست
موضوع	آلودگی نفتی دریاها -- پیشگیری -- همکاری های بین المللی
موضوع	سرافرازی اردکانی، محمدرضا، ۱۳۵۲ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	جعفرزاده، محمدتقی، ۱۳۵۲ - ، گردآورنده
شناسه افزوده	شرکت ملی صنایع پتروشیمی، مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ ق ۹ الف / ۳۵۹۲ KMH
رده بندی دیویی	۳۴۱/۷۶۲
شماره کتابشناسی ملی	۲۷۲۵۵۸۸

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

محیط زیست، مقدم بر تولید

عنوان: قوانین و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با دریا، بندر و کشتی

از مجموعه کتب الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی

گردآوری: محمدرضا سرافرازی اردکانی، محمدتقی جعفرزاده

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۱ / تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه / سال انتشار: خرداد ۱۳۹۱

صاحب امتیاز: مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی

ناشر: انتشارات حک (وابسته به گروه طرفه)

www.irannashr.ir

صفحه آرایی، طراحی و چاپ: گروه طرح طرفه

www.graphicgroup.ir

ISBN:978-964-91215-8-1

بسمه تعالی

تحقق آرمان "کار بدون حادثه، آسیب و تخریب محیط زیست" مستلزم تدوین و اجرای رویه ها و دستورالعمل های کاربردی و یکسان در مورد موضوعات مختلف HSE از جمله محیط زیست است. در این راستا پس از تصویب و ابلاغ ساختار HSE در شرکت های تابعه وزارت نفت، شرکت ملی صنایع پتروشیمی در سال ۱۳۸۴ اقدام به تهیه و تدوین الزامات زیست محیطی صنعت پتروشیمی نمود. اینک پس از گذشت چند سال از زمان تدوین الزامات یاد شده، الزامات موجود تکمیل و بازنگری شده و به صورت یک مجموعه واحد تحت عنوان الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی منتشر می شود. این مجموعه در دو بخش قوانین و مقررات ملی، و الزامات زیست محیطی صنعت پتروشیمی تهیه شده که اجرای آن برای تمامی شرکت های فعال در حوزه صنعت پتروشیمی الزامی باشد. لذا انتظار دارم مدیران و کارکنان محترم شرکت های پتروشیمی حداکثر تلاش خود را جهت پیاده سازی و تحقق الزامات مورد اشاره مبذول دارند تا به یاری خداوند متعال همزیستی صنعت پتروشیمی با محیط زیست که امانت نسلهای آینده است به کمال مطلوب رسیده و یکی از اهداف توسعه پایدار صنعت کشور محقق گردد.

باتشکر ویژه از اهتمام شماعزیزان در پیاده سازی الزامات HSE

عبدالحسین بیات

معاون وزیر نفت و مدیر عامل شرکت ملی صنایع پتروشیمی

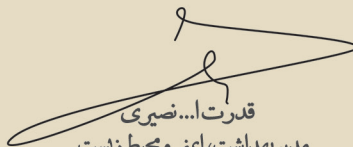

بسمه تعالی

بیش از نیمی از جمعیت جهان در محدوده شصت کیلومتری اقیانوسها زندگی می کنند. اکنون استفاده و سوء استفاده از اقیانوسها، این منبع حیاتی دائمی، موجودیت بشر را در معرض خطر قرار داده و کاهش منابع تامین آب سالم باعث شده که این منبع حیاتی که زمانی مثل هوا رایگان بوده به سرعت به کالایی چون نفت تبدیل شود. موجودیت جمعیت های بشری، خصوصاً در ابر شهرها و در زمین های حاشیه ای که به طور روز افزون میزان صنایع مختلف می شود، با محدودیت دسترسی به آب سالم و زیست بوم آبی پایدار مواجه است. لذا حفظ این منبع طبیعی برای ادامه حیات بشری انکار ناپذیر است.

شرکت ملی صنایع پتروشیمی با سر لوحه قرار دادن شعار "محیط زیست مقدم بر تولید" تمام فعالیت های خود را برای دستیابی به توسعه پایدار برنامه ریزی نموده است. آگاهی و رعایت قوانین و الزامات زیست محیطی ملی و بین المللی، اولین گام در حفظ محیط زیست بوده و مدیریت ارشد شرکت ملی صنایع پتروشیمی به اجرای این امر متعهد است.

در مجموعه حاضر که یکی از مجلد های مجموعه نه جلدی الزامات زیست محیطی صنایع پتروشیمی است، قوانین و آیین نامه های مرتبط با فعالیت صنایع پتروشیمی در مجاورت و تعامل با دریا، بندر و کشتی گردآوری شده تا در اختیار مدیران و کارکنان شرکت های پتروشیمی قرار گیرد. امید است مدیران ارشد با نظارت و پیگیری اجرا و کارکنان ذیربط با اجرا و به کارگیری الزامات ذکر شده در این مجموعه، به حفظ زیست بوم های آبی کمک نمایند.

قدرت... نصیری
مدیر بهداشت، ایمنی و محیط زیست

پیش‌گفتار مولفین

بسمه تعالی

بهره‌برداری روزافزون از منابع نفت و گاز، احتمال آلودگی منابع آب را به مواد نفتی افزایش داده و سلامتی آن را با تهدید جدی مواجه نموده و حفاظت از محیط زیست رودخانه‌ها و دریاها در مقابل آلودگی به مواد نفتی را به یک ضرورت غیر قابل تردید تبدیل کرده است. لذا تصویب قوانین داخلی و بین‌المللی، معاهدات دوجانبه و چندجانبه و همکاری‌های بین‌المللی می‌تواند زمینه ساز انجام اقدامات پیشگیرانه و کنترلی مفید و اثر بخش باشد. به این منظور کنوانسیون‌ها و پروتکل‌های بین‌المللی و منطقه‌ای متعددی در این خصوص به امضاء رسید و قوانین و آیین‌نامه‌هایی نیز در کشور به تصویب رسید است. با توجه به مجاورت بسیاری از مجتمع‌های پتروشیمی در کنار دریا و خورو همچنین فعالیت بنادر ویژه پتروشیمی، مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی مجموعه حاضر را که حاوی مرتبط‌ترین کنوانسیون‌ها و پروتکل‌های بین‌المللی و قوانین و آیین‌نامه‌های داخلی در زمینه حفاظت از محیط زیست دریایی است گردآوری نموده و برای استفاده کردن در اختیار شرکت‌های پتروشیمی قرار داده است. امید است حاصل این تلاش، حفاظت بیشتر از محیط زیست دریایی و انجام وظیفه بهتر در انتقال این امانت به نسل‌های بعدی باشد.

Regulations & International
Conventions Related
to Sea, Port & Ship

3

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

شرکت ملی صنایع پتروشیمی
امور محیط زیست

قوانین و آیین نامه ها

- ۱۱ قانون حفاظت دریا و رودخانه های مرزی از آلودگی با مواد نفتی
- ۱۹ آیین نامه احداث و استفاده از تاسیسات در فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی ایران در خلیج فارس و دریای عمان
- ۲۵ قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی

معاهدات بین المللی

- ۳۵ کنوانسیون بین المللی مربوط به مداخله در دریاها و آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی
- ۴۷ پروتکل مربوط به مداخله در دریاها و آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت
- ۵۵ کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع (تخلیه) مواد زاید و دیگر مواد
- ۶۹ کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی ها
- ۸۳ پروتکل مربوط به کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی ها
- ۸۷ کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی در برابر آلودگی
- ۹۹ پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری
- ۱۰۷ پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره
- ۱۱۷ پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی
- ۱۳۱ پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا
- ۱۴۱ پروتکل حفاظت از تنوع زیستی و ایجاد مناطق حفاظت شده کنوانسیون منطقه ای کویت
- ۱۶۵ کنوانسیون بین المللی نجات دریایی
- ۱۷۷ کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

بخش اول

قوانین و آیین نامه ها

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

قانون حفاظت دریا و
رودخانه های مرزی از
آلودگی بامواد نفتی
(مصوب ۱۳۵۴/۱۱/۱۴)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون حفاظت دریا و رودخانه های مرزی از آلودگی با مواد نفتی (مصوب ۱۳۵۴/۱۱/۱۴)

ماده ۱- در اصطلاح این قانون

منظور از « دریای سرزمینی » دریای ساحلی موضوع ماده ۳ قانون اصلاح قانون تعیین حدود آبهای ساحلی و منطقه نظارت مصوب ۲ فروردین ۱۳۳۸ می باشد.
« آلوده کردن »، اعم از تخلیه یا نشت نفت یا هر گونه مخلوط نفتی در آبهای مشمول این قانون.
« نفت » اعم است از نفت خام یا تصفیه شده خواه به تنهایی و یا به صورت آمیخته با فصولات و ورسوبات آنها.

« مخلوط نفتی » هر گونه مخلوطی است که دارای نفت باشد.
« کشتی » اعم است از هر نوع وسیله نقلیه دریا رو و وسایل شناور خواه دارای نیروی محرک باشد یا به نوعی یدک شود.

« نفتکش » هر گونه کشتی است که قسمت اعظم مخازن بارگیری آن به منظور حمل و نقل مایعات ساخته شده از نفت مزبور بالفعل بار دیگری جز نفت نباشد.
« میل » عبارت است میل دریائی که معادل ۱۸۵۲ متر می باشد.
« گره دریایی » عبارتست از سرعت حرکت کشتی بر حسب میل دریائی در ساعت.
« شدت تخلیه یا نشت محتوی نفتی » یعنی مقدار نفت تخلیه شده بر حسب لیتر در ساعت در هر لحظه تقسیم بر سرعت حرکت کشتی بر حسب گره دریائی در همان لحظه.

ماده ۲- آلوده کردن رودخانه های مرزی و آبهای داخلی و دریای سرزمینی ایران به نفت یا هر نوع مخلوط نفتی خواه توسط کشتی ها و خواه توسط سکوهای حفاری یا جزایر مصنوعی (اعم از ثابت و شناور و خواه توسط لوله ها و تأسیسات و مخازن نفتی واقع در خشکی یا دریا ممنوع است و مرتکب به حبس از شش ماه تا دو سال یا پرداخت جزای نقدی از یک میلیون تا ده میلیون ریال یا به هر دو مجازات محکوم می گردد، مرتکب، در صورتی که آلودگی بواسطه بی مبالاتی یا بی احتیاطی واقع شود مجازات مرتکب، حداقل جزای نقدی مذکور است. نیروی دریایی یا ژاندارمری کشور بر حسب مورد، به منظور جلب و دستگیری مرتکب و تنظیم صورت مجلس تشخیص میزان آلودگی در صورتی که وسیله آلوده کننده نفتکش باشد آن را متوقف و در مورد سایر منابع آلوده کننده از ادامه عملیات آنها جلوگیری بعمل خواهد آورد.

تبصره - تا هنگامی که نحوه جلوگیری از آلودگی خلیج فارس و بحر عمان از طریق معاهدات چند جانبه بین المللی یا توافق های دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دول ساحلی مناطق مذکور فوق تعیین نشده باشد، مقررات این قانون در خلیج فارس تا حد نهایی آبهای روی فلات قاره و در بحر عمان تا فاصله پنجاه میل از خط مبدا دریای سرزمینی لازم الاجرا خواهد بود.

در مناطقی که فلات قاره ایران در خلیج فارس به موجب موافقتنامه هایی با دول دیگر تعیین و تحدید نگردیده است تا زمانی که به ترتیب دیگری بین طرفین توافق نشده باشد اجرای مقررات این قانون محدود به خط منصفی است که کلیه نقاط آن از نزدیکترین نقاط خطوط مبدا دریای سرزمینی ایران و کشور مقابل آن به یک فاصله باشد.

ماده ۳ - انواع کشتی های زیر که در آب ها یا بنادر ایران هستند مکلف به تنظیم و نگاهداری دفتری به نامه «دفتر ثبت» می باشند.

الف - کلیه کشتی های نفتکش به ظرفیت غیر خالص ۱۵۰ تن یا بیشتر.

ب - کلیه کشتی های غیر نفتکش به ظرفیت ۴۰۰ تن یا بیشتر.

ماده ۴ - وقایع مشروح زیر باید در هر مورد بلافاصله پس از وقوع بطور کامل بر حسب تاریخ، ساعت، نام بندر یا بنادر با عرض و طول جغرافیایی در دفتر ثبت نفت مقرر در ماده بالا درج شود، گزارش مندرج در دفتر مزبور باید همان روز توسط افسر یا افسران مسئول کشتی، امضاء و عیناً به گواهی فرمانده کشتی برسد:

الف - آبیگری در مخازن به منظور حفظ توازن و همچنین تخلیه باقید:

۱ - نام و یا شماره مخازن مورد نظر بر حسب نقشه گنجایش کشتی.

۲ - نوع مواد نفتی که قبلاً در هر کدام از مخازن مذکور بار بوده است.

۳ - مقدار تقریبی نفت مخلوط با آب در مواقع انتقال آن به مخازن گنداب (با حداکثر ده درصد تقریب).

ب - شستشوی مخازن با ذکر:

۱ - نام و یا شماره مخازن شسته شده.

۲ - نوع مواد نفتی که قبلاً در هر کدام از مخازن مذکور بار بوده است.

۳ - نام یا شماره مخازن گنداب که آب و نفت مخازن اصلی به آنها منتقل گردیده است (در صورتی که آب و نفت مزبور به دریا تخلیه گردد باید ذکر گردد).

ج - ته نشین شدن آب از نفت در مخازن گنداب و تخلیه آب آن به دریا باقید:

۱ - نام و یا شماره مخازن گنداب کشتی

۲ - دفعات و ساعات ته نشین شدن آب در مخازن

۳ - مقدار آب ته نشین شده که به دریا تخلیه شده

۴ - مقدار تقریبی نفت مانده در مخازن گنداب، نسبت به گنجایش کشتی

د - تخلیه فضولات نفتی از مخازن گنداب و یا از سایر مخازن یا قسمتهای دیگر کشتی با ذکر:

۱ - روش تخلیه و محل آن (خواه در ساحل باشد یا دریا)

۲ - نام و یا شماره مخازن و یا قسمتهای دیگر

۳ - مقدار و نوع مواد نفتی تخلیه شده

ه - فرار نفت در اثر بروز حادثه، موارد استثنایی و یا اتفاقی با تعیین:

۱ - مقدار تقریبی و نوع مواد نفتی با تقریب ده درصد

۲ - چگونگی فرار نفت

تبصره ۱- علاوه بر موارد فوق لازم است مراتب زیر نیز در مورد کشتی های نفتکش در دفتر ثبت قید گردد:

- ۱- گزارش بارگیری محمولات نفتی
- ۲- کیفیت انتقال نفت به مخازن مختلف کشتی در اثنای حمل
- ۳- گزارش بستن یا باز کردن شیرها و سایر دستگاههای مرتبط کننده مخازن حمل نفت قبل یا بعد از عملیات بارگیری یا تخلیه
- ۴- باز کردن یا بستن شیرهایی که لوله های نفت را با آب توازن مرتبط می سازند.
- ۵- باز کردن یا بستن شیرهای طرفین که به آب دریا مرتبط می شوند در حین بارگیری یا تخلیه یا پس از هر یک از این دو کار
- ۶- گزارش تخلیه محمولات نفتی

تبصره ۲- ثبت وقایع در دفتر ثبت نفت به یکی از زبانهای فارسی یا انگلیسی یا فرانسه خواهد بود.

تبصره ۳- هر دفتر تا مدت شش ماه پس از ثبت آخرین واقعه در آن باید در کشتی نگهداری شود و پس از آن به سازمان بنادر و کشتیرانی ایران ارسال گردد که حداقل مدت شش سال در آن سازمان نگهداری شود.

تبصره ۴- پاک نمودن هر گونه اشتباه از دفتر ثبت نفت ممنوع است و اشتباه باید طوری خط زده شود که خوانا باشد و صحیح آن دوباره نوشته شود.

ماده ۵- مأمورین سازمان بنادر و کشتیرانی می توانند تا زمانی که هر کشتی اعم از ایرانی یا خارجی در آبها و یا بنادر ایران است دفاتر ثبت نفت را بازرسی کنند و از وارده های دفاتر مزبور رونوشت بگیرند. رونوشت باید به امضای افسر مسئول و فرمانده کشتی برسد. همچنین مأمورین مزبور می توانند از افسر مسئول یا فرمانده کشتی تحقیقات لازم بعمل آورده و در صورت لزوم از محموله نفتی نمونه برداری کنند.

در نقاطی که سازمان بنادر و کشتیرانی اداره، یا دفتر یا نمایندگی ندارد سایر مقامات مذکور در ماده یازده به ترتیب فوق عمل خواهند نمود.

رونوشتی که بدین ترتیب تهیه می شود از لحاظ قانونی معتبر شناخته خواهد شد.

ماده ۶- مجازات های مقرر در ماده ۲ در موارد زیر اعمال نخواهد شد:

الف- موارد استثنایی آلودگی که به خاطر رفع خطر از کشتی و یا نجات جان اشخاص ضروری و غیر قابل اجتناب تشخیص داده شود مشروط بر آنکه اولاً میزان آلودگی با خطری که کشتی و یا سرنشینان را تهدید می کرده است متناسب باشد ثانیاً پس از وقوع اقدامات فوری به منظور جلوگیری و رفع آثار آن صورت گرفته باشد.

ب- آلودگی غیر عمدی که در نتیجه نشتی پیش بینی نشده و یا معلول خرابی و خلل اتفاقی کشتی و یا خطوط لوله و یا تاسیسات باشد مشروط بر آنکه پس از وقوع اقدامات فوری به منظور جلوگیری و رفع آثار آن صورت گرفته باشد.

تبصره - در کلیه موارد مذکور در بالا مسئولین مکلف خواهند بود که جریان امر را فوراً به مقامات صلاحیتدار نزدیکترین بندر ایران اطلاع دهند در غیر این صورت متخلفین به حداقل مجازات مذکور در ماده دو محکوم خواهند شد.

ج- در مورد تخلیه یا نشت از کشتیهای غیر نفتکش در حال حرکت در صورت احراز کلیه شرایط ذیل :

۱- شدت تخلیه یا نشت محتوی نفتی از شصت لیتر نفت در هر میل دریایی تجاوز نکند.

۲- نسبت نفت موجود در مخلوط نفتی از یک در ده هزار تجاوز نکند.

۳- تخلیه یا نشت در فاصله حداقل ۱۲ میلی از نزدیکترین نقطه دریای ساحلی ایران صورت گیرد.

د- در مورد تخلیه یا نشت از نفتکشهای در حال حرکت در صورت احراز کلیه شرایط زیر :

۱- شدت تخلیه یا نشت محتوی نفتی از شصت لیتر نفت در هر میل دریایی تجاوز نکند.

۲- مقدار کل نفت مخلوط با آب توازن تخلیه شده از نفتکش از یک سی هزارم ظرفیت بارگیری آن تجاوز نکند

۳- فاصله نفتکش از نزدیکترین نقطه ساحل ایران بیش از پنجاه میل باشد.

تبصره - تخلیه یا نشت از قسمت تحتانی موتورخانه، تلمبه خانه نفتکش تابع حکم مقرر در بند ((ج)) این ماده خواهد بود.

ه- در مورد تخلیه آب توازن از مخزن نفتکش در صورتی که پس از حمل آخرین محموله بطوری پاک شده باشد که مواد تخلیه شده از آن به فرض متوقف بودن نفتکش در آب تمیز و آرام در روزی که هوا صاف باشد اثر مشهودی از نفت و فضولات آن بر سطح یا زیر آب یا سواحل مجاور باقی نگذارد. در صورتی که کشتی مجهز به دستگاه واریسی باشد یا آب توازن در بندر تخلیه شود باید قبلاً با اندازه گیری یا آزمایش آب توازن معلوم شود که نسبت نفت موجود در آن از ۱۵ قسمت در میلیون تجاوز نکند.

و- در مورد تخلیه یا نشت از لوله ها، سکوهای حفاری، جزایر مصنوعی، مخازن یا سایر تاسیسات در نتیجه قوه قهریه (فرس ماژور) مشروط بر آن که قبلاً کلیه اقدامات احتیاطی انجام شده و پس از وقوع هم اقدامات فوری به منظور جلوگیری و رفع آثار آن صورت گرفته باشد.

ماده ۷- مسئولین پیش بینی شده در این قانون مکلفند دستوراتی که از طرف مقامات صلاحیتدار به منظور جلوگیری از آلودگی صادر و به آنان ابلاغ می شود به موقع اجرا بگذارند. مسئولینی که از اجرای دستورات کتبی مقامات مزبور خودداری ورزند و نیز مسئولین کشتی که تکلیف راجع به نگهداری دفتر ثبت مقرر در ماده ۳ این قانون را انجام ندهند و یا مطالب نادرست و خلاف واقع در آن ثبت کنند به حداقل مجازات مقرر در ماده دو این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۸- سازمان بنادر و کشتیرانی می تواند اقدامات لازم را جهت پیشگیری و جلوگیری از سرایت آلودگی در موارد سوانح و اتفاقاتی که موجب آلودگی دریا بشود یا به نحوی خطر وقوع آلودگی را فراهم آورد که سلامت آبهای مقرر در ماده دو این قانون را مورد تهدید قرار دهد به عمل آورد. سازمان مربوط می تواند در بنادر و اسکله هایی که مقتضی بداند تسهیلات و تاسیسات لازم را به منظور تخلیه آب توازن و فضولات نفتی از کشتی ها ایجاد و اداره نماید کارمزد استفاده از این تاسیسات به موجب آیین نامه ای که از طرف سازمان بنادر و کشتیرانی و شرکت ملی نفت ایران تهیه می شود تعیین خواهد شد.

ماده ۹- سازمان بنادر و کشتیرانی می تواند از طریق شرکت ملی نفت ایران شرکتهای نفتی را که در دریای ساحلی و فلات قاره ایران به اکتشاف و تولید و حمل و نقل و صدور نفت اشتغال دارند مکلف کند تا ظرف مدت مناسبی در بنادر صادراتی نفت ایران به ایجاد تاسیسات و تسهیلات مذکور در ماده قبل اقدام نمایند. در هر حال شرکتهای مزبور مکلفند که در جریان اداره عملیات خود مقررات و نظاماتی را که برای حفظ دریا از آلودگی توسط دولت اعلام می شود رعایت نمایند.

تبصره - در نقاطی که تاسیسات و تسهیلات مذکور در این ماده و ماده قبل ایجاد گردیده یا خواهد گردید کشتیهایی که قصد تخلیه آب توازن آلوده به نفت و فضولات نفتی خود را داشته باشند ملزم به استفاده از این تاسیسات خواهند بود و شرکت ملی نفت ایران مکلف است ترتیب اداره تاسیسات و تسهیلات مذکور را در بنادر صادراتی نفت ایران فراهم آورد.

ماده ۱۰ - کشتی های مشمول این قانون ملزم خواهند بود که در حین ورود به دریای ساحلی ایران در مقابل خسارات احتمالی ناشی از آلوده کردن دریا بیمه شده باشند.

کشتی هایی که بیمه نامه یا تعهد نامه مالی و تعیین حداقل و حداکثر مبلغ هریک به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیات وزیران می رسد.

ماده ۱۱ - مقام صلاحیتدار اجرای این قانون از طرف وزارت راه و ترابری، سازمان بنادر و کشتیرانی می باشد. نیروهای دریای و هوایی و اداره کل هواپیمایی کشوری ایران و شرکت ملی نفت ایران و سازمان حفاظت محیط زیست و ژاندارمری کشور مکلفند همکاری لازم را با سازمان بنادر و کشتیرانی بنمایند.

ماده ۱۲ - مامورین سازمان بنادر و کشتیرانی که از طرف سازمان مزبور مامور کشف و تعقیب جرائم در این قانون می شوند در صورتی که وظایف ضابطین دادگستری را در کلاس مخصوصی زیر نظر دادستان شهرستان تعلیم گرفته و موفق به دریافت گواهی لازم از دادستان شده باشند از لحاظ اجرای این قانون در حدود وظایف قانونی خود در ردیف ضابطین دادگستری محسوب می شوند. رسیدگی به جرائم مندرج در این قانون تا زمانی که دادگاه های اختصاصی مقرر در قانون دریایی ایران تشکیل نگردیده در صلاحیت دادگاه عمومی^۱ خواهد بود.

ماده ۱۳ - در صورتی که تخلف از مقررات این قانون موجب توجه هر گونه خساراتی به بندرها و دریابارها (پلاژها) یا سایر تاسیسات ساحلی ایران بشود و یا خساراتی به آبیان و منابع طبیعی وارد آورد دادگاه مسئولین را به پرداخت خسارت وارده نیز محکوم خواهد نمود.

ماده ۱۴ - مسئولین آلودگی مکلفند کلیه هزینه هایی را که از طرف مقامات صلاحیتدار و یا به دستور آنان و توسط عاملین دیگر به منظور محدود کردن آثار آلودگی و رفع آن به عمل بیاید بپردازند به طور کلی مقامات مزبور و سازمان ها و عاملین وابسته به آنها در مقابل خدماتی که به منظور فوق انجام می دهند مستحق دریافت کارمزد مناسب خواهند بود.

ماده ۱۵ - سازمان بنادر و کشتیرانی می تواند در صورت لزوم، تامین خواسته را معادل خسارت وارده از مراجع قضائی صالحه طبق آئین دادرسی کیفری درخواست نماید.

ماده ۱۶ - دولت مکلف است که به منظور حفاظت آب های موضوع این قانون از آلودگی نسبت به همکاری و تشریک مساعی با دولتهای ذینفع اقدام و موافقتنامه هایی را که در این خصوص لازم می داند تنظیم و اجراء نماید.

ماده ۱۷ - مدت مرور زمان دعوی خسارت موضوع ماده ۱۳ این قانون شش سال از تاریخ وقوع خسارت خواهد بود.

۱- به موجب قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ با اصلاحات بعدی دادگاههای عمومی جایگزین جرنج گردید.

ماده ۱۸- هر گونه بررسی شرایط اقلیمی و بومی (اکولوژیک) دریایی و همچنین جلوگیری از آلودگی آبهای موضوع ماده ۲ به غیر از موارد مذکور در این قانون کماکان به عهده سازمان حفاظت محیط زیست می باشد.

ماده ۱۹- وزارت راه و ترابری و وزارت دادگستری موظف به اجرای این قانون می باشند. آئین نامه های مربوط به این قانون را سازمان بنادر و کشتیرانی با مشارکت سازمان حفاظت محیط زیست و شرکت ملی نفت ایران تهیه خواهد کرد. آیین نامه های مزبور پس از تصویب هیات وزیران به موقع اجراء گذارده خواهد شد.

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

آئین نامه احداث و استفاده
از تاسیسات در فلات قاره
و منطقه انحصاری
اقتصادی ایران در
خلیج فارس و دریای عمان
(مصوب ۱۳۷۵/۱۰/۰۴)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

آئین نامه احداث و استفاده از تاسیسات در فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی ایران در خلیج فارس و دریای عمان (مصوب مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۴)

(به استناد ماده (۲۲) قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان مصوب ۱۳۷۲)

ماده ۱- در این آئین نامه عبارات زیر دارای تعاریف زیر می باشند:

الف - فلات قاره: عبارت است از بستر، زیر بستر، کف و زیر کف مناطق دریایی ماورای دریای سرزمینی ایران و در امتداد و دنباله طبیعی قلمرو سرزمینی کشور تالیه بیرونی حاشیه فلات قاره حداکثر تا مساحت دویست (۲۰۰) مایل دریایی از خط مبدايي که برای تعیین عرض دریای سرزمینی در قوانین ایران پیش بینی شده است.

ب - منطقه انحصاری اقتصادی: عبارت است از ناحیه ای خارج و مجاور دریای سرزمینی حداکثر به عرض دویست (۲۰۰) مایل دریایی از خط مبدا دریای سرزمینی که در آن، کشور ساحلی دارای حقوق و صلاحیت های انحصاری در مورد منابع طبیعی و سایر صلاحیت های مربوط است.

ماده ۲- ایجاد تاسیسات و انجام هر گونه عملیات مربوط از جمله:

الف - کاوش، اکتشاف، توسعه، استخراج، تولید، انتقال و بهره برداری از نفت و گاز و سایر مواد هیدروکربور ها و هریک از انواع دیگر ذخایر و مواد معدنی موجود در بستر دریا، حفظ، حراست، تعمیر و تکمیل تاسیسات مربوط.

ب - ساخت، احداث و استفاده از سکوهاي حفاری نفتی، جزایر مصنوعی، لنگرگاه ها و باراندازهای ثابت و سیار، نصب چراغ های دریایی، دکل ها و کابل ها و تجهیزات مخابراتی و سنجش از راه دور و هر گونه تجهیزات و وسایل دیگر مربوط به امور یاد شده.

پ - حفاظت و بهره برداری و اداره تمامی منابع طبیعی جاندار بستر و زیر بستر دریاها و آب های روی آن.

ت - بهره برداری از آب، باد و جریانهای دریایی به منظور تولید نیرو.

ث - انجام پژوهش ها و تحقیقات علمی از طریق استفاده از تاسیسات ثابت و سیار دریایی.

ح - حفاظت و حمایت از محیط زیست دریایی در ناحیه فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی به صورت انحصاری از حقوق حاکمیت دولت جمهوری اسلامی ایران می باشد.

تبصره - دولت جمهوری اسلامی ایران می تواند احداث تاسیسات موضوع بند (الف) این ماده را به خارجیان همچنین تردد آنها را در ناحیه فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی با رعایت تمامی قوانین و مقررات گمرکی، بهداشتی، ایمنی و دیگر مقررات همچنین رعایت جوانب و مصالح کشور برابر مقررات این آئین نامه اجازه دهد.

ماده ۳ - کشورهای متقاضی با رعایت شرایط زیر می توانند نسبت به احداث خطوط لوله و تعبیه کابل دریایی در ناحیه فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی اقدام کنند:

الف - به حقوق دولت جمهوری اسلامی ایران خسارتی وارد نسازند و به هیچ وجه در عملیات اجرایی (موضوع این آئین نامه) سازمان های دولتی ایران و شرکت های تابعه، اختلال ایجاد نکنند.

ب - حداقل چهار ماه قبل از شروع عملیات مربوط به احداث و استفاده از کابل ها و خطوط لوله های زیر دریایی، مراتب را همراه با ارسال نقشه های دقیق که موقعیت جغرافیایی مسیر عبور خط لوله و کابل دریایی را مشخص می سازد برای اعلام نظر به مراجع مربوط ایرانی که توسط وزارت امور خارجه اعلام می شود ارسال دارند.

سازمان صلاحیتدار مربوط مکلف است درخواست و ضمایم آن را به طور دقیق مورد بررسی قرار دهد و چنانچه محل های پیشنهادی لطمه ای به تاسیسات و مستحذات دریایی و یا طرح های آبی جمهوری اسلامی ایران یا سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که با اجازه دولت جمهوری اسلامی ایران یا سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که با اجازه دولت جمهوری اسلامی ایران به فعالیت اشتغال دارند وارد نیورد و عملیات دریایی اشخاص یاد شده را مختل نکند و مغایر با منافع کشور نباشد حداکثر پس از گذشت پنج ماه از تاریخ وصول تقاضا و مدارک خواسته شده مراتب موافقت دولت جمهوری اسلامی ایران را توسط وزارت امور خارجه به سازمان مربوط به دولت درخواست کننده اعلام نماید.

پ - در ایمنی کشتیرانی و همچنین حفظ و حمایت از محیط زیست و حیات آبریان اخلاقی ایجاد نکند و به ویژه با هماهنگی های لازم با مراجع ایرانی ترتیب داده شود تا عبور خط لوله و کابل دریایی از این مناطق مانع یا مخل کشتیرانی بین المللی، فعالیت و تردد شناورهایی که بین سواحل ایران و تاسیسات بالا در فعالیت یا تردد هستند، نباشند.

ماده ۴ - به منظور اطمینان از ایمن بودن مستمر خطوط لوله و کابل های دریایی:

الف - دولت ذینفع باید به طرق مقتضی به مقام های مربوط ایرانی در این خصوص تامین لازم را ارائه نماید.

ب - مقامات ایرانی می توانند از تاسیسات یاد شده بازرسی فنی به عمل آورند و چنانچه عیب و نقصی مشاهده کنند، مراتب را به منظور رفع عیب و نقص به مالک خطوط لوله و کابل های دریایی و همچنین به دولت مربوط و وزارت امور خارجه دولت جمهوری اسلامی ایران اطلاع دهند.

ماده ۵ - وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) نسخه ای از گزارش های فنی یاد شده در ماده (۴) این آئین نامه را به اطلاع سازمان بین المللی دریانوردی خواهد رساند.

ماده ۶ - دولت جمهوری اسلامی ایران جهت حفاظت و حمایت از محیط زیست دریایی و استفاده مطلوب از منابع جاندار و سایر ذخایر اعم از معدنی و غیر آن و نیز اطمینان از ایمن بودن خطوط لوله و کابل های دریایی می تواند مقررات خاصی را برای این مناطق وضع و به موقع اجرا گذارد.

ماده ۷ - دستگاه های دولتی مربوط، رعایت قوانین و مقررات حاکم را از طریق وزارت امور خارجه، از کشورهای دیگر و کشتی های آنها که مجاز به تردد یا فعالیت در این حوزه می باشند، خواهند خواست و می توانند هر اقدامی را برابر ماده (۲۰) قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان - مصوب ۱۳۷۲ - جهت جلوگیری از اعمال خلاف به عمل آورند.

ماده ۸- حریم ایمنی تاسیسات موضوع ماده (۲) این آئین نامه که در فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی ایجاد شده و یا می شود، پانصد (۵۰۰) متر از هر نقطه از قسمت خارجی مستحذات یاد شده و یا میزان بیشتری که براساس استانداردهای بین المللی و یا توصیه مراجع صلاحیتدار بین المللی اعلام و ابلاغ گردد، می باشد.

تبصره- هر گونه فعالیت و تردد دستگاه های اجرایی دولتی در حریم موکول به کسب اجازه از دستگاه صاحب یا متولی تاسیسات یاد شده بالا خواهد بود.

ماده ۹- تردد تمامی شناورها و کشتی ها به جز شناورها و کشتی های متعلق به دستگاه های اجرایی دولتی داخلی یا متعلق به طرف های قرارداد یا دستگاههای اجرایی داخلی که در حال احداث تاسیسات و بهره برداری از آن می باشند، در حریم ایمنی تاسیسات موضوع ماده (۲) آئین نامه مستلزم دریافت مجوز تردد از مراجع صلاحیتدار متولی یا صاحب تاسیسات می باشد.

ماده ۱۰- مرجع صلاحیتدار جهت صدور مجوز برای تردد در حریم ایمنی سکوها و مستحذات و تاسیسات نفتی دریایی، وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران) و در مورد سایر تاسیسات و مستحذات دریایی، دستگاه دولتی بهره بردار است که با هماهنگی وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) نسبت به صدور آن اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۱- در صورت نقض مقررات ایمنی، امنیتی از طرف شناورها و کشتی ها و اشخاص در مناطق یاد شده بالا علاوه بر تعقیب جزایی و مدنی و اقدامات تامینی و صاحب پرچم خواهند رساند. در صورت عدم دسترسی به متخلف، وزارت امور خارجه مکلف است از دولت یاد شده بخواهد تا نسبت به پیگرد قانونی وی اقدام و نتیجه را به اطلاع دولت جمهوری اسلامی ایران برساند.

ماده ۱۲- به منظور تامین ایمنی دریانوردی، مالکین و اداره کنندگان تاسیسات و سکوها نفتی و دیگر تاسیسات و مستحذات موضوع ماده (۲) این آئین نامه مکلف می باشند موقعیت جغرافیایی و طول و عرض دقیق این تاسیسات و چگونگی احداث آنها را با اعلام مشخص کننده و برابر ضوابطی که توسط وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) و سایر مراجع مربوط تعیین می گردد روشن سازند تا این اطلاعات به سازمان بین المللی دریانوردی اعلام گردد.

ماده ۱۳- به منظور تامین ایمنی مسیرهای کشتیرانی و حفظ سلامت محیط زیست، مالکین تاسیسات و مستحذات موضوع ماده (۲) این آئین نامه مکلف می باشند چنانچه این تاسیسات مورد نیاز نباشند و یا غیر قابل استفاده شوند، تمامی این تاسیسات را از مناطق دریایی موضوع این آئین نامه منتقل کنند و مراتب را پیش از شروع عملیات انتقال به اطلاع وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) برسانند تا موضوع به سازمان بین المللی دریانوردی اعلام گردد.

ماده ۱۴- ضوابط و شرایط انتقال تاسیسات و سکوها نفتی که مورد نیاز و یا مورد استفاده نباشند، توسط وزارت نفت (شرکت ملی نفت ایران) با توجه به قطعنامه های مجمع عمومی سازمان بین المللی دریانوردی تهیه خواهد شد و پس از موافقت وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) به اجراء در خواهد آمد.

ماده ۱۵- به منظور تامین ایمنی دریانوردی، احداث و به کارگیری ایستگاههای ارتباط رادیویی و سنجش از راه دور در فلات قاره و منطقه انحصاری اقتصادی، بدون اخذ مجوز قبلی از وزارت پست و تلگراف و تلفن که پس از هماهنگی وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) صادر می گردد، ممنوع است.

ماده ۱۶- ایجاد شبکه های مخابراتی اختصاصی در مناطقی که تاسیسات و مستحادثات ثابت دریایی و سکوهای نفتی در آن واقع است تابع مقررات و ضوابط وزارت پست و تلگراف و تلفن خواهد بود که پس از هماهنگی با وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی) مجوز لازم را صادر خواهد کرد.

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

قانون حفاظت از
دریاها و رودخانه های
قابل کشتیرانی در مقابل
آلودگی بامواد نفتی
(مصوب ۱۳۸۷/۰۱/۱۷)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی (مصوب ۱۳۸۷/۰۱/۱۷)

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۳۱۸۵۶/۲۱۵۵ مورخ ۱۳۸۷/۱/۱۷ در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی ایران، «قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی» که با عنوان لایحه چگونگی حفاظت دریا و رودخانه های مرزی از آلودگی به مواد نفتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۵ و تایید شورای محترم نگهبان به پیوست ابلاغ می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

شماره ۱۴۷۲۳۵ مورخ ۱۳۸۹/۷/۷

وزارت راه و ترابری

«قانون حفاظت از دریاها و رودخانه های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی» که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و هفتم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۷ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۲۴/۴۱۸۴۴ مورخ ۱۳۸۹/۶/۳۱ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رئیس جمهور - محمود احمدی نژاد

ماده ۱- واژه‌ها و اصطلاحات به کار رفته در این قانون به شرح زیر تعریف می‌گردد:

الف - آلودگی یا آلوده کردن: تخلیه یا نشت نفت یا مواد نفتی یا آب توازن کشتی‌ها یا نفتکش‌ها در آب های موضوع این قانون.

ب - منابع آلوده کننده:

۱ - کشتی‌ها و نفتکش‌ها اعم از سالم، صدمه دیده، غرق شده و یا در حال غرق و یا در حال ساخت، تعمیر، اوراق و قطعه قطعه شدن در مراکز ساخت و یا تعمیر در سواحل و یا در آب های موضوع این قانون.

۲ - کلیه تأسیسات ثابت و شناور اعم از سکوها، جزایر مصنوعی، مخازن نفتی، لوله‌های زیر آب در سواحل و یا در درون آب های موضوع این قانون.

ج - مواد نفتی: هرگونه مایع نفتی یا مخلوطی که دارای نفت باشد. از قبیل سوخت نفتی، لجن نفتی، مواد زاید و فضولات نفتی، انواع فرآورده‌های نفتی و مشتقات آن.

د - کشتی: هر نوع وسیله نقلیه دریارو خواه دارای نیروی محرکه باشد یا به نوعی یدک شود.

ه - نفتکش: هرگونه کشتی که از ابتدا به منظور حمل یا ذخیره‌سازی نفت طراحی و ساخته شده است و نفت در آن به صورت بدون بسته‌بندی حمل گردد و یا پس از مدتی ساختار آن برای منظور فوق تغییر و تطبیق داده شود.

و - تأسیسات نفتی: تأسیسات و تجهیزات ثابت یا شناوری که در اکتشاف، استخراج، تولید، بارگیری و انتقال مواد نفتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از قبیل سکوها، مخازن نفتی، خطوط لوله و جزایر مصنوعی.

ز - دفتر ثبت نفت: دفتری که در آن وقایع مربوط به عملیات فضای موتورخانه و ماشین آلات کشتی، نفتکش، سکو یا تأسیسات نفتی و مخازن یا عملیات توازن و بار نفتکش‌ها ثبت می‌گردد. این دفتر می‌تواند بخشی از دفاتر ثبت روزانه یا دفتری مستقل از سایر دفاتر باشد.

ماده ۲- آب های موضوع این قانون عبارتند از:

مناطق دریایی موضوع قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان مصوب ۱۳۷۲/۱/۳۱ و آب های تحت حاکمیت دولت جمهوری اسلامی ایران در دریای خزر و رودخانه‌های قابل کشتیرانی.

تبصره - مقررات این قانون در مورد خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر تا زمانی لازم‌الاجراء است که نحوه جلوگیری از آلودگی آب های مذکور توسط معاهدات چند جانبه بین‌المللی یا توافق‌های دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دول ساحلی این مناطق تعیین نشده و به تصویب مجلس شورای اسلامی نرسیده باشد.

ماده ۳- تأسیسات نفتی و همچنین نفتکش‌ها، کشتی‌ها و شناورهایی که در آب های موضوع این قانون تردد یا توقف می‌کنند مکلفند «دفتر ثبت نفت» را نگهداری کنند.

تبصره ۱- دفتر ثبت باید تا مدت سه سال پس از ثبت آخرین واقعه در آن، در کشتی، نفتکش یا تأسیسات نفتی نگهداری گردد.

تبصره ۲- دفتر ثبت نفت به یکی از زبانهای فارسی یا انگلیسی یا فرانسه معتبر خواهد بود و باید در محلی نگهداری گردد که در هر زمان برای بازرسی توسط سازمان بنادر و دریانوردی به راحتی در دسترس باشد مگر این که کشتی یا نفتکش در حال یدک‌شدن باشد.

تبصره ۳- مندرجات و وقایعی که باید در دفتر ثبت نفت ذکر گردد، تشریفات ثبت و همچنین مقررات مربوط به بازرسی دفتر مطابق آیین نامه ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۴- مسؤولان کشتی، نفتکش، سکو و تأسیسات نفتی که تکالیف راجع به نگهداری و تنظیم دفتر ثبت نفت را انجام ندهند یا مطالب نادرست و خلاف واقع در آن ثبت نموده و یا آن را مخدوش کنند، به جزای نقدی از بیست و پنج میلیون (۲۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۵- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است در بنادر، اسکله ها و پایانه های نفتی، امکانات و تأسیسات لازم را جهت دریافت آب توازن و فضولات نفتی از نفتکش ها، کشتی ها و شناورها ایجاد و اداره نماید.

تعیین کارمزد استفاده از این امکانات و تأسیسات، مطابق آیین نامه ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۱- وزارتخانه های نفت، جهاد کشاورزی و صنایع و معادن موظفند تسهیلات مورد نیاز از جمله زمین لازم برای ایجاد چنین تأسیساتی را در اختیار سازمان بنادر و دریانوردی قرار دهند.

تبصره ۲- نیروهای نظامی و انتظامی نیز موظفند امکانات و تأسیسات موضوع این ماده را در بنادر و تعمیرگاه های دریایی تحت مدیریت خود ایجاد نمایند.

تبصره ۳- سازمان حفاظت محیط زیست موظف است بر اساس معاهدات بین المللی و ضوابط و مقررات ملی، استانداردهای زیست محیطی مورد نیاز برای امکانات و تأسیسات مذکور در این ماده را تهیه و ابلاغ نموده و با همکاری سازمان بنادر و دریانوردی بر اجراء آن نظارت نماید.

ماده ۶- کلیه کشتی ها و نفتکش ها و شناورها موظفند هنگام ورود به آبهای موضوع این قانون در مقابل خسارات احتمالی ناشی از آلودگی آب ها به مواد نفتی بیمه شده باشند. در غیر این صورت لازم است تعهدنامه ای مالی جهت جبران خسارات احتمالی به همراه داشته باشند.

تبصره - آیین نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد مشترک وزارتخانه های راه و ترابری، نفت و جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۷- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است به منظور پیشگیری از آلودگی، نسبت به بازرسی نفتکش ها، کشتی ها، شناورها و تأسیسات نفتی مشمول این قانون اقدام نماید و در صورت وجود عیب یا نقص تا رفع آن از فعالیت آنها ممانعت به عمل آورد.

ماده ۸- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است از ورود نفتکش های تک جداره به آب های موضوع این قانون جلوگیری نماید.

ماده ۹- آلوده کردن آبهای موضوع این قانون به مواد نفتی ممنوع است و مرتکب یا مرتکبان در صورت آلوده کردن عمدی به حبس از شش ماه تا دو سال یا جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و یا هر دو مجازات و در صورت آلوده کردن غیرعمدی به جزای نقدی از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۱۰- مسؤولان نفتکش، کشتی، شناور و تأسیسات نفتی مکلفند در صورت بروز آلودگی به هر دلیل، مراتب را در اسرع وقت به مقامات نزدیکترین بندر ایران و مقامات محلی سازمان های حفاظت محیط زیست و شیلات ایران اطلاع دهند. متخلفان از این امر حسب مورد علاوه بر مجازات های اداری و سایر مجازات های مقرر در این قانون به جزای نقدی از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پنج میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۱۱- سازمان بنادر و دریانوردی موظف است پس از اطلاع از وقوع آلودگی بلافاصله اقدامات زیر را انجام داده و پس از آن در مرجع قضائی صالح نسبت به طرح دعوی علیه آلوده کنندگان اقدام نماید:

- ۱- اطلاع رسانی به نیروهای نظامی و انتظامی جهت انجام اقدامات لازم مطابق این قانون
- ۲- جلوگیری از گسترش آلودگی و رفع آثار آن.
- ۳- تنظیم صورت مجلس برآورد میزان آلودگی و جمع آوری ادله و قرائن و شواهد مربوط به علل وقوع و آثار آلودگی
- ۴- اطلاع رسانی به سازمان های حفاظت محیط زیست و شیلات ایران و واحدهای تابعه آنها حسب مورد در صورت نیاز سایر مراجع مربوط در مورد موقعیت، گستره و مسیر جابه جایی آلودگی و مشخصات فنی اقدامات انجام شده

۵- همکاری با سازمان های حفاظت محیط زیست و شیلات ایران و واحدهای تابعه آنها حسب مورد در خصوص مطالعه، بررسی و جمع آوری ادله، شواهد و قرائن، مدارک و مستندات به منظور ارزیابی میزان آلودگی و خسارت های وارد شده به محیط زیست و ذخایر آبی و تنظیم صورت مجلس آن.

ماده ۱۲- مأموران سازمان های بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط زیست و شیلات ایران که آموزش های مخصوص ضابطان دادگستری را با موفقیت گذارنده باشند ضابط دادگستری محسوب شده و صلاحیت کشف جرایم موضوع این قانون و تعقیب متهمان را دارند.

ماده ۱۳- نیروهای نظامی و انتظامی موظفند پس از اطلاع از وقوع آلودگی اقدامات زیر را انجام دهند:

- ۱- اطلاع رسانی به مقامات نزدیک ترین بندر و مقامات محلی سازمان های حفاظت محیط زیست و شیلات ایران

- ۲- متوقف نمودن نفتکش، کشتی یا شناور و یا جلوگیری از عملیات تأسیسات نفتی
- ۳- جلب و بازداشت متهمان ایجاد آلودگی

ماده ۱۴- چنانچه مسؤولان وقوع آلودگی که دستورهای سازمان بنادر و دریانوردی را که به منظور جلوگیری از گسترش آلودگی به آنها ابلاغ می شود اجرا نمایند، به جزای نقدی از بیست و پنج میلیون (۲۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۱۵- مأموران دولتی که وظایف خود را در جهت جلوگیری از بروز آلودگی یا گسترش آن و برخورد با متخلفان انجام ندهند، علاوه بر مجازات اداری، به جزای نقدی از دو میلیون (۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شوند.

ماده ۱۶- مرتکبان آلودگی عمدی با حصول شرایط زیر مجازات نمی شوند:

الف) ایجاد آلودگی برای رفع خطر از کشتی، نفتکش یا تأسیسات نفتی و یا نجات جان اشخاص ضروری باشد

ب) خطر به صورت عمدی ایجاد نشده باشد.

ج) میزان آلودگی با خطری که نفتکش، کشتی، شناور، تأسیسات نفتی یا جان اشخاص را تهدید می کرده است، متناسب باشد.

د) پس از وقوع آلودگی، فوراً اقدامات لازم را به منظور جلوگیری از گسترش و رفع آثار آن انجام داده باشند.

تبصره ۱- چنانچه تخلیه یا نشت نفت از تأسیسات نفتی در نتیجه حوادث غیرمترقبه باشد، مسؤولان ذی ربط مشروط بر آن که قبل از آلودگی اقدامات احتیاطی کافی و پس از آلودگی اقدامات فوری لازم را به منظور جلوگیری از گسترش و رفع آثار آن انجام داده باشند، مجازات نمی شوند.

تبصره ۲- تشخیص موارد فوق الذکر و همچنین بررسی احراز تناسب اقدامات با خطرات، مؤثر بودن اقدامات انجام شده با میزان خطر و میزان خسارات و صدمات احتمالی جانی که منجر به این اقدامات شده، بر عهده هیأت کارشناسی سه نفره ای خواهد بود که با پیشنهاد رئیس سازمان بنادر و دریانوردی و حکم وزیر راه و ترابری تعیین و منصوب می شوند.

ماده ۱۷- مالکان، بهره برداران و مسؤولان ایجاد آلودگی موضوع این قانون، برای جبران کلیه خسارات ناشی از آلودگی و کلیه هزینه های محدود کردن آثار آلودگی و رفع آن و پایش زیست محیطی از جمله هزینه مواد و تجهیزات به کار گرفته شده و کارمزد خدمات ارائه شده توسط عوامل انسانی، مسؤولیت تضامنی دارند.

ماده ۱۸- رسیدگی به دعاوی مربوط به جبران خسارات وارده به بنادر، تأسیسات و تجهیزات بندری و ساحلی و خسارات وارده به منابع و محیط زیست دریایی، حیات آبریان و سایر خسارات ناشی از آلودگی موضوع این قانون با درخواست مدعی العموم یا حسب مورد یکی از سازمان های بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط زیست و شیلات ایران و رسیدگی به دعاوی مربوط به جبران خسارات وارد شده به سایر اشخاص با ارائه دادخواست توسط اشخاص خسارت دیده انجام می شود.

ماده ۱۹- در صورت تقاضای اشخاص حقیقی و حقوقی ذی نفع و بدون پرداخت خسارت های احتمالی، مرجع قضائی می تواند در مورد جرائم موضوع این قانون با توجه به قرائن و امارات، قرار تأمین خواسته صادر نماید.

ماده ۲۰- سازمان های بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط زیست و شیلات ایران از حیث مطالبه ضرر و زیان ناشی از خسارت به بنادر، تأسیسات، محیط زیست دریایی و منابع آبری در مورد جرایم موضوع این قانون بر حسب مورد و در محدوده وظایف و اختیارات خود، نماینده دولت جمهوری اسلامی ایران در دعاوی بین المللی محسوب می شوند.

ماده ۲۱- مبالغ مربوط به خسارات دریافت شده تحت عنوان «جبران خسارات وارده به بنادر، تأسیسات، محیط زیست دریایی و حیات آبریان»، به حسابی متمرکز در خزانه داری کل واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آن براساس بودجه سالیانه، مازاد بر ردیف های دستگاه های ذی ربط و طبق موافقت نامه های مربوط، منحصر برای بهبود، ارتقاء کیفیت، بهسازی، احیاء و بازسازی محیط زیست دریایی، سواحل و منابع آبری و به نسبت خسارات وارده، به سازمان های بنادر و دریانوردی، حفاظت محیط زیست و شیلات ایران و نیروهای مسلح تخصیص یافته و هزینه می گردد.

ماده ۲۲- جرمه های نقدی موضوع این قانون هر سه سال یک بار با لحاظ تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط هیأت وزیران تعیین می شود.

ماده ۲۳- قوه قضاییه موظف است در هر یک از استانهای ساحلی محاکمی تخصصی را جهت رسیدگی به دعاوی دریایی اختصاص دهد.

ماده ۲۴- بررسی شرایط اقلیمی و زیست بومی دریایی و همچنین پیشگیری از آلودگی آبها به جز موارد مصرح در این قانون، همچنان بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست است. اختیارات و وظایف سازمان حفاظت محیط زیست بر اساس قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳/۳/۲۸ و اصلاحات بعدی آن، به قوت خود باقی است.

ماده ۲۵- آئین نامه های مورد نیاز برای اجراء این قانون (به جز موارد تعیین شده) ظرف شش ماه توسط وزارت راه و ترابری حسب مورد با مشارکت سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان شیلات ایران، وزارتخانه های نفت، نیرو و دادگستری تهیه شده و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و پنج ماده و ده تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۲۷ مردادماه ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۱۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

بخش دوم

معاهدات بین المللی مرتبط با دریا، بندر و کشتی

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

کنوانسیون بین المللی
مربوط به مداخله در
دریاهای آزاد در صورت
بروز سوانح آلودگی نفتی
(بروکسل ۱۹۶۹ م، ۱۳۴۸ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون الحاق دولت ج.ا.ا به کنوانسیون بین المللی مربوط به مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۱۱/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۶۵۰-ق مورخ ۱۳۷۵/۱۱/۲۷ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیرنفتی

ماده واحده- به دولت اجازه داده می شود به کنوانسیون بین المللی مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مشتمل بر یک مقدمه، (۱۷) ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از مواد غیر نفتی مشتمل بر یک مقدمه و (۱۱) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را تسلیم نماید.
تبصره: ارجاع اختلاف های ناشی از اجرای این کنوانسیون به مصالحه یا داوری با تصویب مراجع ذیصلاح، قانونی خواهد بود.

کنوانسیون بین المللی مربوط به مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی (بروکسل ۱۹۶۹ م - ۱۳۴۸ ه.ش)

کشورهای عضو این کنوانسیون:

با آگاهی از نیاز به حمایت از منافع ملت های خود در مقابل پیامدهای شدید سانحه دریایی ناشی از خطر آلودگی نفتی در دریا و خطوط ساحلی.

با اعتقاد به اینکه تحت این شرایط ممکن است اقداماتی با خصوصیات استثنایی برای حمایت از چنین منافعی در دریاهای آزاد ضروری باشد و اینکه اینگونه اقدامات تأثیری بر اصل آزادی دریاهای آزاد نخواهد داشت، به قرار زیر توافق نموده اند:

ماده ۱:

۱- اعضای این کنوانسیون می توانند در صورت لزوم به دنبال بروز سانحه دریایی و یا عملیات متعاقب آن به منظور جلوگیری، کاهش یا رفع خطرات شدید و قریب الوقوع از خطوط ساحلی یا منافع ذیربط خود در اثر آلودگی یا تهدید آلودگی دریا به وسیله نفت که منطقا منجر شدن آن به پیامدهای زیانبار بزرگ قابل انتظار می باشد، اقداماتی را در دریاهای آزاد به عمل آورند.

۲- با این حال بر اساس این کنوانسیون هیچ گونه اقدامی علیه کشتی هایی که تحت مالکیت یا بهره برداری یک کشور قرار داشته و در آن زمان تنها در ارتباط با ارایه خدمات غیر تجاری دولتی به کار گرفته شده اند نباید انجام پذیرد.

ماده ۲- از نظر این کنوانسیون:

۱- سانحه «دریایی» به معنی تصادم کشتی ها به گل نشستن یا دیگر حوادث دریانوردی یا دیگر اتفاقات بر روی یک کشتی یا خارج از آن که منجر به ورود خسارت های عمده یا تهدید قریب الوقوع از جهت ورود خسارت عمده به کشتی یا کالا می شود، می باشد.

۲- «کشتی» عبارت است از:

الف- هر گونه شناور اقیانوس پیما از هر نوع که باشد.

ب- هر گونه وسیله متحرک شناور در آب، به استثنای تأسیسات یا وسایل مربوط به اکتشاف و بهره برداری منابع بستر دریا، کف اقیانوس و زیر آن.

۳- «نفت» به معنی نفت خام، نفت سوخت، نفت دیزل و روغن روان کننده می باشد.

۴- «منافع ذیربط» عبارت است از منافع کشور ساحلی که به طور مستقیم تحت تأثیر سانحه دریایی یا تهدید ناشی از آن قرار گرفته، مانند:

الف- فعالیت های ساحلی دریایی، بندری یا داخل خور، از جمله فعالیت های ماهیگیری که وسیله اصلی امرار معاش اشخاص ذیربط می باشد.

ب- جاذبه های توریستی منطقه مربوط.

ج- سلامت مردم ساحل نشین و سالم ماندن منطقه مربوط، از جمله حفظ منابع زنده دریایی و حیات وحش.

۵- «سازمان» به معنی سازمان مشورتی بین الدولی دریانوردی می باشد.

ماده ۳- هنگامی که کشور ساحلی در اعمال حقوق خود اقداماتی را برابر ماده (۱) به عمل می آورد، مقررات زیر اعمال می شود:

الف- قبل از انجام هرگونه اقدامی، کشور ساحلی باید با دیگر کشورهایی که متأثر از سانحه دریایی بوده اند، به ویژه کشور یا کشورهای صاحب پرچم، مشورت نماید.

ب- کشور ساحلی باید بدون تأخیر اقدامات مورد نظرش را به هر شخص حقیقی یا حقوقی که برای آن کشور مشخص بوده یا در حین مشورت مشخص شود که دارای منافعی هستند که منطقاً ممکن است تحت تأثیر آن اقدامات قرار گیرند، اطلاع دهد. کشور ساحلی باید هر نقطه نظری را که ممکن است آنها عنوان نمایند، مورد توجه قرار دهد.

ج- کشور ساحلی می تواند قبل از انجام هر اقدامی با کارشناسان مستقل مشورت نماید. اسامی این گونه کارشناسان باید از فهرستی که نزد سازمان نگهداری می شود انتخاب شود.

د- در وضعیت های فوق العاده اضطراری که اقدامات لازم باید فوری انجام پذیرد، کشور ساحلی می تواند بدون اطلاع قبلی یا مشورت یا ادامه مشورتی که از پیش آغاز شده است، به علت شرایط اضطراری اقدامات لازم را به عمل آورد.

هـ- کشور ساحلی باید قبل از انجام اینگونه اقدامات و همچنین در خلال انجام آن، حداکثر تلاش خود را به منظور اجتناب از به خطر انداختن جان افراد به کار برده و در ارایه هرگونه کمک به اشخاصی که در معرض خطر قرار داشته و نیازمند به اینگونه کمک ها می باشند، اهتمام نماید و در موارد مقتضی موجبات مراجعت کارکنان کشتی به کشورشان را تسهیل نموده و هیچ گونه مانعی در این مورد ایجاد ننماید.

و- اقدامات انجام شده در اعمال ماده (۱) باید بدون تأخیر به کشورها و اشخاص حقیقی و حقوقی شناخته شده ذیربط، همچنین به دبیر کل سازمان اطلاع داده شود.

ماده ۴:

۱- تحت نظارت سازمان باید فهرستی از اسامی کارشناسان که به موجب ماده (۳) این کنوانسیون مورد پیش بینی قرار گرفته اند، تهیه و تنظیم و نگهداری شود و سازمان باید مقررات لازم و مناسب را در این ارتباط از جمله در مورد تعیین صلاحیت های لازم، تدوین نماید.

۲- معرفی افراد برای درج در فهرست می تواند به وسیله کشورهای عضو سازمان و یا اعضای این کنوانسیون صورت پذیرد. دستمزد کارشناسان بر اساس خدمات ارایه شده، توسط کشورهای استفاده کننده از این گونه خدمات پرداخت خواهد شد.

ماده ۵:

۱- اقدامات به عمل آمده توسط کشور ساحلی بر اساس ماده (۱) باید با میزان خسارت واقعی یا خسارت هایی که آن کشور را تهدید می کند، متناسب باشد.

۲- چنین اقداماتی نباید از آنچه به صورت منطقی برای رسیدن به اهداف مذکور در ماده (۱) لازم است، فراتر باشد و باید به محض دستیابی به آن اهداف متوقف شود. اقدامات مزبور نباید به گونه ای غیر ضروری با حقوق و منافع کشور صاحب پرچم، کشورهای دیگر و یا هر شخص حقیقی یا حقوقی ذیربط، برخورد داشته باشد.

۳- در ارزیابی اینکه آیا اقدامات متناسب با میزان خسارت می باشد مراتب زیر باید در نظر گرفته باشد:

الف- میزان و احتمال خسارت قریب الوقوع در صورت عدم اجرای آن اقدامات.

ب- احتمال مؤثر بودن آن اقدامات، و

ث- میزان خساراتی که ممکن است بر اثر انجام اقدامات مزبور ایجاد شود.

ماده ۶:

هر عضوی که در جهت خلاف مقررات کنوانسیون حاضر اقداماتی را انجام داده که موجب ورود خسارت به دیگران شده باشد، به پرداخت غرامت به میزان خسارات ناشی از اقداماتی که به طور منطقی از آنچه برای نیل به اهداف مذکور در ماده (۱) لازم است فراتر می باشد، ملزم می شود.

ماده ۷:

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون هر گونه حق، وظیفه، امتیاز و مصونیتی که به گونه دیگری قابل اعمال بوده را تزییع نکرده و یا هر یک از اعضا و یا هر شخص حقیقی یا حقوقی ذینفع را از هر گونه وسیله جبران خسارتی که به نحو دیگری قابل اعمال است محروم نخواهد کرد مگر اینکه به صورت صریح قید شده باشد.

ماده ۸:

۱- هر گونه اختلاف بین اعضا از نظر مغایرت اقدامات انجام شده بر اساس ماده (۱) با مفاد این کنوانسیون، لزوم پرداخت غرامت به موجب ماده (۶) و میزان چنین غرامتی، اگر با انجام گفتگو بین اعضای درگیر، یا بین عضوی که آن اقدامات را انجام داده و خواهان های حقیقی یا حقوقی، حل و فصل نشده باشد، چنانچه طرف ها به صورت دیگری نیز توافق ننمایند، به درخواست هر یک از طرف های ذیربط به مصالحه ارجاع و چنانچه مصالحه با موافقت همراه نباشد، به داوری به صورتی که در پیوست این کنوانسیون در نظر گرفته شده، ارجاع می شود.

۲- عضوی که اقداماتی انجام داده حق ندارد تنها بر این اساس که توسل به همه طرق جبران خسارت به موجب قوانین داخلی در دادگاه هایش به عمل نیامده، در مقابل درخواست مصالحه یا داوری برابر مفاد بند پیشین خودداری نماید.

ماده ۹:

۱- این کنوانسیون برای امضا تا دهم دی ماه یکهزار و سیصد و چهل و نه هجری شمسی برابر با سوم دسامبر سال یکهزار و نهصد و هفتاد میلادی و از آن پس برای الحاق مفتوح می باشد.

۲- کشورهای عضو سازمان ملل متحد یا هر نمایندگی تخصصی مربوط به آن یا آژانس بین المللی انرژی اتمی با اعضای اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری می توانند به صورت های زیر عضو این کنوانسیون شوند.

الف- امضای بدون شرط تصویب، پذیرش یا تأیید.

ب- امضای منوط به تصویب، پذیرش یا تأیید که به دنبال آن تصویب، پذیرش یا تأیید، انجام گیرد.

ج-الحاق

ماده ۱۰:

۱- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با تسلیم سند رسمی به همین مضمون به دبیر کل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۲- تسلیم هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق پس از لازم الاجرا شدن اصلاحیه این کنوانسیون در ارتباط با کلیه اعضای موجود یا پس از انجام کلیه اقدامات لازم برای لازم الاجرا شدن اصلاحیه در ارتباط با اعضای فوق، شامل کنوانسیون تغییر یافته توسط اصلاحیه تلقی خواهد شد.

ماده ۱۱:

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از تاریخ امضای دولت های پانزده کشور به صورت امضای بدون شرط تصویب، پذیرش، تأیید، یا با تسلیم اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به دبیر کل سازمان، لازم الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشوری که بعداً این کنوانسیون را تصویب، پذیرش، یا تأیید نموده یا به آن ملحق می شود، زمان لازم الاجرا شدن آن در نودمین روز پس از تسلیم سند مربوط توسط آن کشور می باشد.

ماده ۱۲:

۱- این کنوانسیون می تواند توسط هر عضوی در هر زمان پس از تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون برای آن کشور، مورد انصراف قرار گیرد.

۲- انصراف با تسلیم یک سند به دبیر کل سازمان نافذ می شود.

۳- انصراف یک سال یا مدت طولانی تری که در سند انصراف بدان تصریح شده پس از تسلیم سند یک انصراف به دبیر کل سازمان، نافذ می شود.

ماده ۱۳:

۱- در مواردی که مسوولیت اداره امور سرزمین به عهده سازمان ملل متحد بوده یا مسوولیت روابط بین المللی یک سرزمین به عهده هر کشور عضو این کنوانسیون می باشد، اشخاص یاد شده باید در کمترین زمان ممکن با مقامات صلاحیت دار در آن سرزمین مشورت نموده یا با انجام اقدامات مناسب دیگر موجبات شمول این کنوانسیون را نسبت به آن سرزمین فراهم نمایند و می توانند در هر زمانی به وسیله یک اطلاعیه کتبی به دبیر کل سازمان اعلام نمایند که حیطه شمول این کنوانسیون نسبت به آن سرزمین نیز گسترش می یابد.

۲- حیطه شمول این کنوانسیون از تاریخ دریافت آن اطلاعیه و یا از هر تاریخ دیگری که در آن اطلاعیه قید شده، به سرزمین یاد شده در آن، گسترش می یابد.

۳- سازمان ملل متحد یا هر عضوی که به موجب بند (۱) این ماده اطلاعیه ای صادر نموده می تواند در هر زمان، پس از تاریخی که شمول کنوانسیون به یک سرزمین به ترتیب فوق گسترش یافته، از طریق اطلاعیه کتبی به دبیر کل سازمان اعلام نماید که شمول این کنوانسیون در مورد سرزمین یاد شده در اطلاعیه، متوقف می شود.

۴- شمول این کنوانسیون نسبت به هر سرزمین یاد شده در اطلاعیه یک سال یا مدت بیشتری که در آن قید شده، پس از تاریخ دریافت اطلاعیه توسط دبیر کل سازمان، متوقف می شود.

ماده ۱۴:

- ۱- سازمان می تواند به منظور تجدید نظر یا اصلاح این کنوانسیون کنفرانسی برگزار نماید.
- ۲- سازمان در صورت درخواست حداقل یک سوم اعضا کنفرانسی متشکل از کشورهای عضو این کنوانسیون به منظور تجدید نظر یا اصلاح این کنوانسیون برگزار خواهد نمود.

ماده ۱۵:

- ۱- این کنوانسیون برای نگهداری به دبیر کل سازمان تودیع می شود.
- ۲- دبیر کل سازمان می باید:
 - الف- به کلیه کشورهایی که این کنوانسیون را امضا نموده یا به آن پیوسته اند مراتب زیر را اطلاع بدهد:
 - الف ۱- هر امضا یا سپردن سند جدید به همراه تاریخ آن.
 - الف ۲- سپردن هرگونه سند انصراف از این کنوانسیون به همراه تاریخ تودیع آن.
 - الف ۳- گسترش حیطه شمول این کنوانسیون به هر سرزمین براساس بند (۱) ماده (۱۳) و توقف شمول آن بر اساس مفاد بند (۴) آن ماده به همراه تاریخی که به ترتیب حقوق حیطه شمول این کنوانسیون گسترش یافته یا متوقف خواهد شد.
 - ب- ارسال نسخ مصدق این کنوانسیون به کلیه کشورهای امضاکننده و همچنین کلیه کشورهایی که به این کنوانسیون می پیوندند.

ماده ۱۶:

- به محض لازم الاجرا شدن این کنوانسیون متن آن توسط دبیر کل سازمان به دبیرخانه سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار بر اساس ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد، فرستاده خواهد شد.

ماده ۱۷:

- این کنوانسیون در یک نسخه به زبان های انگلیسی و فرانسه تنظیم شده و هر دو متن به طور یکسان معتبر می باشد. ترجمه رسمی به زبان های روسی و اسپانیولی نیز آماده شده و همراه با نسخه اصلی امضا شده نگهداری خواهد شد.
- در تأیید مراتب فوق، امضاکنندگان زیر که به طور رسمی، توسط دولت متبوع خود برای این منظور اختیار یافته اند، این کنوانسیون را امضا نموده اند.
- هشتم آذر ماه سال یکهزار و سیصد و چهل و هشت هجری شمسی برابر با بیست و نهم نوامبر سال یکهزار و نهصد و شصت و نه- بروکسل.

پیوست

فصل اول - مصالحه

ماده ۱:

تشریفات مصالحه باید برابر مقررات مندرج در این فصل باشد مشروط بر اینکه دو طرف مربوط تصمیم دیگری نگرفته باشند.

ماده ۲:

۱- در اجرای ماده (۸) این کنوانسیون یک کمیسیون مصالحه بنا به درخواست یک عضو از عضو دیگر، تشکیل می شود.

۲- تسلیم درخواست مصالحه توسط یک عضو باید شامل شرحی از موضوع به همراه هرگونه مدارک تأیید کننده دیگر باشد.

۳- چنانچه تشریفات رسیدگی بین دو طرف به جریان افتاده باشد هر عضو دیگری که اتباع یا اموال او تحت تأثیر همان اقدامات واقع شده یا کشور ساحلی عضو که اقدامات مشابهی انجام داده، می تواند با دادن اطلاعیه کتبی به دو طرف که در ابتدا جریان رسیدگی را آغاز نموده اند، به جریان مصالحه ملحق گردد، مگر اینکه یکی از دو طرف اخیرالذکر به چنین الحاقی معترض باشد.

ماده ۳:

۱- کمیسیون مصالحه از سه عضو تشکیل می یابد: یک عضو توسط کشور ساحلی که اقدامات را انجام داده معرفی شده، یک عضو توسط کشوری که اتباع یا اموال آن تحت تأثیر آن اقدامات واقع شده معرفی می شود و عضو سوم که ریاست کمیسیون را بر عهده خواهد داشت با توافق دو عضو اصلی تعیین می شود.

۲- مصالحه دهندگان باید از میان فهرستی که قبلاً برابر تشریفات مندرج در ماده (۴) زیر تنظیم شده، انتخاب شوند.

۳- اگر در خلال یک دوره زمانی (۶۰) روزه از تاریخ دریافت درخواست صالحه، طرفی که چنین درخواستی از او به عمل آمده اطلاعیه ای به طرف دیگر در خصوص مخالفت با معرفی مصالحه دهنده ای که وی مسوول انتخابش می باشد، نداده باشد، یا چنانچه در طول یک دوره زمانی (۳۰) روزه از تاریخ معرفی دومین نفر از اعضای کمیسیون که باید توسط دو طرف تعیین شود، دو مصالحه دهنده اول از طریق توافق قادر به تعیین رئیس کمیسیون نشده باشند، دبیر کل سازمان باید بنا به درخواست هر کدام از دو طرف، انتخاب مورد لزوم را در خلال مدت (۳۰) روز به انجام رساند. اعضای کمیسیون که بدین ترتیب تعیین می شوند باید از فهرست یاد شده در بند پیشین انتخاب شوند.

۴- رئیس کمیسیون به هر روی که تعیین شود، در هیچ موردی نباید دارای ملیت یکی از کشورهای دو طرف اصلی مصالحه بوده یا باشد.

ماده ۴:

۱- فهرست یاد شده در ماده (۳) فوق باید شامل اشخاص صلاحیتداری که به وسیله اعضا تعیین شده اند بوده و همچنین به وسیله سازمان به صورت به هنگام نگهداری شود.

هر یک از اعضا می تواند (۴) نفر را که لزومی ندارد حتماً از ملیت وی باشند برای درج در فهرست تعیین نماید. انتخاب هر نفر برای مدت (۶) سال بوده و قابل تجدید می باشد.

۲- در صورت فوت یا استعفای یکی از افراد مندرج در فهرست، عضوی که چنین شخصی را معرفی نموده می تواند جانشینی را برای مدت باقیمانده معرفی نماید.

ماده ۵:

۱- کمیسیون مصالحه آیین کار خود را که بر اساس آن در کلیه موارد رسیدگی عادلانه امکان پذیر است تنظیم خواهد نمود، مگر در صورتی که دو طرف به گونه دیگری توافق کنند. کمیسیون در ارتباط با امر تحقیق و رسیدگی باید برابر مفاد فصل سوم کنوانسیون لاهه در مورد حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات بین المللی مصوب بیست و ششم مهر ماه سال یک هزار و دویست و هشتاد و شش هجری شمسی برابر با هجدهم اکتبر سال یک هزار و نهصد و هفت میلادی، عمل نماید مگر آنکه به اتفاق آرا به گونه دیگری تصمیم گیری نماید.

۲- نمایندگی دو طرف نزد کمیسیون مصالحه توسط نمایندگانی خواهد بود که وظیفه شان عمل به عنوان میانجی بین دولت و کمیسیون می باشد، همچنین هر کدام از دو طرف می توانند از خدمات مشاوران و کارشناسانی که به وسیله دو طرف بدین منظور معرفی شده اند بهره جویی نموده و استماع و رسیدگی به شهادت همه کسانی را که شهادت آنها به نظر آن طرف مفید می باشد را درخواست نمایند.

۳- کمیسیون دارای این حق می باشد که از نمایندگان، مشاوران و کارشناسان دو طرف و همچنین از اشخاص دیگر با رضایت دولت هایشان، در صورتی که فراخوانی آنها را مفید تشخیص دهد درخواست ادای توضیحات نماید

ماده ۶:

تصمیمات کمیسیون مصالحه باید با اکثریت آرا گرفته شود و کمیسیون حکمی در مورد موضع اصلی اختلاف جز با حضور همه اعضا صادر نخواهد کرد مگر در صورتی که دو طرف به گونه دیگری توافق کنند.

ماده ۷:

دو طرف باید موجبات تسهیل کار کمیسیون مصالحه را فراهم آورده و به ویژه برابر قانون خود و با به کارگیری کلیه امکاناتی که در اختیار دارند:

الف- اطلاعات و مدارک لازم را به کمیسیون ارائه نمایند.

ب- امکان ورود کمیسیون به قلمرو سرزمین شان برای استماع شهادت شهود یا کارشناسان و دیدن صحنه را فراهم سازند.

ماده ۸:

وظیفه کمیسیون مصالحه روشن نمودن موضوعات مورد اختلاف، گردآوری کلیه اطلاعات مربوط بدین منظور، از طریق انجام رسیدگی یا طرق دیگر و کوشش برای ایجاد مصالحه بین دو طرف می باشد. پس از رسیدگی دعوا، کمیسیون باید توصیه خود را که در ارتباط با موضوع بحث مناسب تشخیص داده با تعیین مدتی که بیشتر از (۹۰) روز نمی شود به دو طرف اعلام نماید و از دو طرف عضو خواسته شود که در خلال این مدت نظر خود را در مورد پذیرش یا عدم پذیرش توصیه یاد شده، اظهار نمایند.

ماده ۹:

توصیه باید با بیان دلایل همراه باشد. چنانچه این توصیه ها به صورت کلی یا جزیی مبین نظر همه اعضای کمیسیون نباشد هر کدام از مصالحه دهندگان محق خواهد بود که نظریه جداگانه ارائه و تسلیم نماید.

ماده ۱۰:

چنانچه تا (۹۰) روز پس از اعلام توصیه دو طرف هیچ کدام از آنها پاسخ موافق خود را به طرف دیگر در خصوص پذیرش آن توصیه اعلام ننموده باشند، مصالحه ناموفق تلقی می شود. همچنین اگر کمیسیون در ظرف مدت تعیین شده در بند (۳) ماده (۳) فوق تشکیل نشده باشد، یا در صورتی که دو طرف به گونه دیگری توافق نکرده باشند یا، کمیسیون نتوانسته باشد توصیه خود را ظرف مدت یک سال از زمان تعیین رییس کمیسیون، صادر نماید، مصالحه موفقیت آمیز تلقی نخواهد شد.

ماده ۱۱:

۱- هر عضو کمیسیون برای کار خود اجرت دریافت خواهد نمود. چنین اجرتی بر اساس توافق دو طرف تعیین می شود که مشارکت هر کدام در پرداخت اجرت به نسبت مساوی خواهد بود.
 ۲- هزینه های متفرقه ناشی از انجام کار کمیسیون به همین روش بین دو طرف تسهیم می شود.

ماده ۱۲:

دو طرف اختلاف در هر زمان در طول روند مصالحه می توانند با توافق یکدیگر در مورد مراجعه به یک روش رسیدگی متفاوت برای حل و فصل اختلافات تصمیم گیری نمایند.

فصل دوم - داوری

ماده ۱۳:

۱- تشریفات داوری باید برابر مقررات مندرج در این فصل باشد، مگر آنکه دو طرف به گونه دیگری تصمیم گیری نمایند.
 ۲- در صورت عدم موفقیت مصالحه، درخواست داوری تنها ظرف مدت (۱۸۰) روز پس از شکست مصالحه انجام پذیر می باشد.

ماده ۱۴:

دیوان داوری شامل سه عضو خواهد بود: یک داور توسط کشور ساحلی که اقدامات را انجام داده معرفی می شود، یک داور توسط کشوری که اتباع یا اموالش تحت تأثیر آن اقدامات واقع شده معرفی می شود و داوری دیگر بر اساس توافق بین دو داور اخیرالذکر انتخاب و به عنوان رییس دیوان داوری عمل خواهد نمود.

ماده ۱۵:

۱- چنانچه پس از سپری شدن مدت (۶۰) روز از معرفی داور دوم، رییس دیوان انتخاب نشده باشد، دبیر کل سازمان بنا به درخواست هر کدام از دو طرف باید ظرف مدت (۶۰) روز بعدی چنین انتخابی را از فهرست اشخاص واجد شرایطی که از قبل برابر مفاد ماده (۴) فوق تعیین شده اند، به عمل آورد. این فهرست جدای از فهرست کارشناسان پیش بینی شده در ماده (۴) کنوانسیون و همچنین فهرست مصالحه دهندگان موضوع ماده (۴) پیوست حاضر می باشد، هر چند نام یک شخص می تواند هم در فهرست مصالحه دهندگان و هم در فهرست داوران، آمده باشد. با این حال شخصی که به عنوان مصالحه دهنده در اختلاف عمل نموده نمی تواند برای همان موضوع برای عمل به عنوان داور انتخاب شود.

۲- چنانچه ظرف مدت (۶۰) روز از زمان دریافت درخواست، یکی از دو طرف، عضو دیوان را که مسئولیت تعیین آن را دارد، معرفی ننماید، طرف دیگر می تواند مراتب را به طور مستقیم به اطلاع دبیر کل سازمان رسانده و او باید رییس دیوان را ظرف مدت (۶۰) روز از فهرست موضوع بند (۱) این ماده، انتخاب نماید.

۳- رییس دیوان باید پس از معرفی شدن، از طرفی که داور را تعیین ننموده، درخواست نماید که به همان روش و تحت همان شرایط مبادرت به انجام این کار بنماید.

چنانچه طرف یاد شده اقدام به انتخاب مورد لزوم ننماید، رییس دیوان باید از دبیر کل سازمان درخواست نماید که این انتخاب را برابر شرایط و ترتیب مطروح در بند پیشین به عمل آورد.

۴- چنانچه رییس دیوان برابر مفاد این ماده انتخاب شود، جز در صورت رضایت طرف یا طرف های دیگر نباید ملیت یکی از دو طرف مربوط را داشته باشد.

۵- در صورت فوت یا عدم حضور دآوری که یکی از دو طرف مسئولیت انتخاب وی را داشته است، طرف یاد شده باید ظرف مدت (۶۰) روز از تاریخ فوت یا عدم حضور نسبت به معرفی جایگزین وی اقدام نماید. اگر طرف یاد شده در مورد معرفی داور اقدامی ننماید، دآوری با حضور داوران باقی مانده به کار خود ادامه خواهد داد.

در صورت فوت یا عدم حضور رییس دیوان، دآوری با حضور داوران باقی مانده به کار خود ادامه خواهد داد. در صورت فوت یا عدم حضور رییس دیوان، جانشین وی برابر مفاده ماده (۱۴) فوق تعیین شده و در صورت عدم توافق بین اعضای دیوان ظرف مدت (۶۰) روز پس از فوت یا عدم حضور، برابر مفاد این ماده تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶:

چنانچه رسیدگی بین دو طرف شروع شده باشد، هر عضو دیگری که اتباع یا اموال آن تحت تأثیر همان اقدامات واقع شده باشد، یا هر کشوری ساحلی عضو که اقدامات مشابهی را انجام داده، می تواند با دادن اطلاعیه کتبی به طرف هایی که در ابتدا رسیدگی را آغاز نموده اند، به جریان رسیدگی دآوری وارد شود مگر آنکه یکی از دو طرف اخیرالذکر به چنین ورود و الحاقی معترض باشد.

ماده ۱۷:

هر دیوان دآوری که برابر مقررات این پیوست تشکیل می شود، درمورد آیین رسیدگی خود تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۱۸:

۱- تصمیمات دیوان در مورد آیین رسیدگی و محل تشکیل جلسات آن، و همچنین در مورد هر گونه اختلاف مطروح نزد آن باید با رأی اکثریت اعضای دیوان اتخاذ گردد. غیبت یا امتناع از دادن رأی توسط یکی از اعضای دیوان که دو طرف مسئولیت انتخاب آن را داشته اند، مانعی در امر تصمیم گیری دیوان ایجاد نخواهد کرد. در صورت تساوی آراء، رأی نهایی با رییس خواهد بود.

۲- دو طرف باید موجبات تسهیل کار دیوان را فراهم آورده، و به ویژه برابر قوانین خود و با به کارگیری کلیه امکاناتی که در اختیار دارند:

الف- اطلاعات و مدارک لازم را به دیوان ارایه نمایند.

ب- امکان ورود دیوان به قلمرو سرزمین شان برای استماع شهادت شهود یا کارشناسان و دیدن صحنه را فراهم سازند.

۳- غیبت یا کوتاهی در حضور توسط یک طرف مانعی بر سر راه رسیدگی ایجاد نخواهد کرد.

ماده ۱۹:

- ۱- حکم دیوان باید با شرح دلایل همراه باشد. حکم دیوان نهایی و غیر قابل پژوهش خواهد بود. دو طرف باید فوری حکم دیوان را اجرا نمایند.
- ۲- هر اختلافی که در ارتباط با تفسیر و اجرای حکم دیوان بین دو طرف ایجاد شود می تواند توسط هر کدام از دو طرف برای قضاوت به دیوانی که حکم را صادر نموده و در صورت عدم امکان چنین امری، به دیوان دیگری که بدین منظور و به همان روش دیوان اولیه تشکیل می شود، ارجاع شود.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد: ۲۹ نوامبر ۱۹۶۹

تاریخ لازم الاجرا شدن: ۶ مه ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران: ۱۹۹۵

محل انعقاد: بروکسل، بلژیک

محل دبیرخانه: لندن

مرجع نگهدارنده اسناد: سازمان دریانوردی بین المللی (ایمو)

زبان های رسمی کنوانسیون: انگلیسی، فرانسه

مرجع ملی کنوانسیون در ایران: سازمان بنادر و کشتیرانی

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل مربوط به مداخله
در دریاهای آزاد در صورت
بروز آلودگی ناشی از
موادی غیر از نفت
(لندن ۱۹۷۳ م، ۱۳۵۲ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

پروتکل مربوط به مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت (لندن ۱۹۷۳ م - ۱۳۵۲ هـ.ش)

کشورهای عضو پروتکل حاضر، که عضو کنوانسیون بین المللی مربوط به «مداخله در دریا‌های آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی» انعقاد یافته در بروکسل به تاریخ هشتم آذر ماه سال یک‌هزار و سیصد و چهل و هشت هجری شمسی برابر با بیست و نهم نوامبر سال یک‌هزار و نهصد و شصت و نه میلادی، می باشند:

با در نظر گرفتن قطعنامه همکاری های بین المللی در مورد مواد آلوده کننده غیر از نفت مصوب کنفرانس حقوقی بین المللی در خصوص خسارت آلودگی دریایی (۱۳۴۸) برابر با (۱۹۶۹). و با امعان نظر به اینکه متعاقب قطعنامه فوق، سازمان مشورتی بین الدولی دریانوردی اقدامات خود را در مورد کلیه جنبه های آلودگی ناشی از موادی غیر از نفت تشدید نموده است، به قرار زیر توافق نموده اند:

ماده ۱:

۱- اعضای این پروتکل می توانند به دنبال بروز یک سانحه دریایی و یا اعمال مرتبط با چنین سانحه ای که به صورت منطقی می توان انتظار داشت به پیامدهای زیانبار عمده ای منجر شود، در صورت لزوم به منظور جلوگیری، کاهش یا رفع خطرات شدید و قریب الوقوع نسبت به خط ساحلی یا منافع مربوط به خود ناشی از آلودگی یا تهدید به آلودگی به وسیله موادی غیر از نفت، اقداماتی را در دریا‌های آزاد به عمل آورند.

۲- «موادی غیر از نفت» مورد اشاره در بند (۱) عبارتند از:

الف- موادی که در فهرست تعیین شده توسط یک نهاد صلاحیتدار برگزیده به وسیله سازمان نام برده شده اند که فهرست مزبور به این پروتکل پیوست خواهد شد.

ب- سایر موادی که احتمال ایجاد خطر برای سلامت انسان، آسیب رساندن به منابع زنده و حیات دریایی، صدمه زدن به تسهیلات رفاهی و یا ایجاد اختلال در سایر بهره برداری های مشروع از دریا را دارای می باشد.

۳- هر گاه یک کشور عضو مداخله کننده در ارتباط با یکی از مواد مورد اشاره در جزو (ب) بند (۲) فوق اقدامی را به عمل آورد، آن عضو موظف است ثابت نماید که آن ماده تحت شرایط موجود در زمان مداخله منطقی می توانسته خطر شدید و قریب الوقوعی ایجاد نماید که مشابه خطر ایجاد شده توسط هر یک از مواد یاد شده در فهرست مورد اشاره در جزو (الف) بند (۲) فوق می باشد.

ماده ۲:

۱- مفاد بند (۲) ماده (۱) و مواد (۲) تا (۸) کنوانسیون مربوط به مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز سوانح آلودگی نفتی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی و پیوست آن که مربوط به نفت می شود نسبت به موارد مورد اشاره در ماده (۱) پروتکل حاضر نیز قابل اعمال می باشد.

۲- از نظر پروتکل حاضر، فهرست کارشناسان مورد اشاره در بند (ج) مواد (۳) و (۴) کنوانسیون به گونه ای بسط خواهد یافت که کارشناسان صلاحیتدار برای ارایه مشاوره در ارتباط با موادی غیر از نفت را نیز، شامل شود. معرفی اسامی نامزدهای این فهرست می تواند توسط کشورهای عضو سازمان و کشورهای عضو پروتکل حاضر به عمل آید.

ماده ۳:

۱- فهرست مورد اشاره در جزو (الف) بند (۲) ماده (۱) به وسیله نهاد صلاحیتدار تعیین شده از طرف سازمان، نگهداری خواهد شد.

۲- هرگونه اصلاحیه فهرست پروتکل حاضر که توسط یک عضو پیشنهاد شده باشد، به سازمان تسلیم خواهد شد و به وسیله سازمان، حداقل سه ماه قبل از رسیدگی توسط نهاد صلاحیتدار، در میان کلیه اعضای سازمان و اعضای پروتکل حاضر پخش می شود.

۳- اعضای پروتکل حاضر اعم از اینکه عضو سازمان می باشند استحقاق شرکت در جریان بررسی توسط نهاد صلاحیتدار را خواهد داشت.

۴- اصلاحیه ها تنها توسط اکثریت دو سوم اعضای حاضر و رأی دهنده این پروتکل به تصویب خواهد رسید.

۵- چنانچه اصلاحیه ای برابر بند (۴) فوق تصویب شود این اصلاحیه توسط سازمان برای پذیرش به کلیه اعضای پروتکل حاضر، ابلاغ خواهد شد.

۶- اصلاحیه مزبور در پایان مدت شش ماه پس از ابلاغ آن، پذیرفته شده تلقی خواهد شد مگر آنکه در خلال آن مدت توسط حداقل یک سوم از اعضای پروتکل حاضر اعتراضی در مورد این اصلاحیه به سازمان اعلام شده باشد.

۷- اصلاحیه ای که طبق بند (۶) فوق پذیرفته شده تلقی گردیده است سه ماه پس از پذیرش آن برای کلیه اعضا پروتکل حاضر، به استثنای اعضای که اطلاعیه ای مبنی بر عدم پذیرش اصلاحیه مزبور صادر نموده اند، لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۴:

۱- پروتکل حاضر برای امضا توسط کشورهایی که کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) را امضا نموده یا به آن پیوسته اند همچنین برای هر کشوری که به حضور در کنفرانس بین المللی در مورد آلودگی دریایی ۱۳۵۲ برابر با ۱۹۷۳ دعوت شده، مفتوح می باشد.

پروتکل از تاریخ ۱۳۵۲/۱۰/۲۵ تا ۱۳۵۳/۱۰/۱۰ هجری شمسی، برابر با ۱۵ ژانویه ۱۹۷۴ میلادی تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۴ در مقر سازمان برای امضا مفتوح خواهد ماند.

۲- با رعایت بند (۴) این ماده پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش یا تأیید کشورهای امضاکننده آن خواهد بود.

۳- با رعایت بند (۴) این پروتکل برای الحاق توسط کشورهایی که آن را امضا ننموده اند، مفتوح خواهد بود.

۴- پروتکل حاضر تنها توسط کشورهایی که کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) را تصویب، پذیرش یا تأیید نموده و یا به آن پیوسته اند میتواند مورد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق قرار گیرد.

ماده ۵:

۱- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با سپردن سند رسمی به همین مضمون به دبیر کل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۲- هر گونه سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق، که پس از لازم الاجرا شدن هر اصلاحیه پروتکل حاضر در ارتباط با کلیه کشورهای متعاقد موجود یا پس از تکمیل کلیه اقدامات ضروری برای لازم الاجرا شدن اصلاحیه در ارتباط با کلیه کشورهای عضو موجود، سپرده شده، شامل پروتکل تغییر یافته توسط اصلاحیه تلقی خواهد شد.

ماده ۶:

۱- پروتکل حاضر در نودمین روز پس از تاریخی که در آن پانزده کشور، اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را به دبیر کل سازمان سپرده باشند، لازم الاجرا خواهد شد، اگر چه پروتکل حاضر تا قبل از لازم الاجرا شدن کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) لازم الاجرا نخواهد شد.

۲- برای کشوری که بعداً پروتکل را مورد تصویب، پذیرش یا تأیید قرار داده و یا بدان ملحق شود، پروتکل حاضر در نودمین روز پس از سپردن سند مقتضی توسط چنین کشوری، لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۷:

۱- پروتکل حاضر می تواند توسط هر عضو در هر زمان پس از تاریخ لازم الاجرا شدن پروتکل برای آن متعاقد مورد انصراف قرار می گیرد.

۲- «انصراف» با تسلیم سندی بدین مضمون به دبیر کل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۳- «انصراف» پس از یک سال یا مدت طولانی تری که در سند انصراف بدان تصریح شده، از زمان تسلیم سند انصراف به دبیر کل سازمان، رسمیت خواهد یافت.

۴- انصراف از کنوانسیون مورد اشاره در ماده (۲) توسط یک عضو به معنی انصراف از پروتکل حاضر توسط آن عضو تلقی خواهد شد. چنین انصرافی در همان روز رسمیت یافتن انصراف از کنوانسیون برابر بند (۳) ماده (۱۲) آن کنوانسیون رسمیت خواهد یافت.

ماده ۸:

۱- کنفرانسی به منظور تجدید نظر یا اصلاح پروتکل حاضر می تواند توسط سازمان برگزار شود.

۲- سازمان بنا به تقاضای حداقل یک سوم کشورهای متعاقد به پروتکل حاضر، کنفرانسی از کشورهای عضو را برای تجدید نظر یا اصلاح آن تشکیل خواهد داد.

ماده ۹:

۱- پروتکل حاضر به دبیر کل سازمان سپرده خواهد شد.

۲- دبیر کل سازمان باید:

الف- به کلیه کشورهایی که پروتکل حاضر را امضا نموده یا به آن ملحق شده اند مراتب زیر را اطلاع بدهد:

۱- هر امضا یا سپردن سند جدید به همراه تاریخ آن.

۲- تاریخ لازم الاجرا شدن پروتکل حاضر.

۳- سپردن هر گونه سند انصراف از پروتکل حاضر به همراه تاریخی که در آن انصراف رسمیت خواهد یافت.

۴- هرگونه اصلاحیه پروتکل حاضر یا پیوست آن و هرگونه اعتراض یا اعلام عدم پذیرش اصلاحیه های یاد شده.

ب- نسخ برابر با اصل پروتکل حاضر را به کلیه کشورهایی که پروتکل حاضر را امضا نموده یا به آن ملحق شده اند، ارسال نماید.

ماده ۱۰:

به محض اینکه پروتکل حاضر لازم الاجرا خواهد شد، یک نسخه برابر با اصل آن توسط دبیر کل سازمان برای ثبت و انتشار برابر ماده (۱۰۲) منشور سازمان ملل متحد، به دبیرخانه سازمان ملل متحد ارسال خواهد شد.

ماده ۱۱:

پروتکل حاضر در یک نسخه اصلی به زبان های انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی تنظیم شده است که هر چهار متن به طور یکسان معتبر می باشد.

در تأیید مراتب فوق، امضاکنندگان زیر که به گونه مقتضی برای این منظور اختیار یافته اند، پروتکل حاضر را امضا نموده اند.

لندن به تاریخ یازدهم آبان ماه یکهزار و سیصد و پنجاه و دو هجری شمسی برابر با دوم نوامبر یکهزار و نهصد و هفتاد و سه.

ضمیمه

فهرست مواد تعیین شده توسط کمیته حفاظت از محیط زیست دریایی سازمان طبق جزء الف بند ۲ ماده ۱ پروتکل

۱- نفت (هنگام حمل به صورت فله)

- محلول های آسفالتی
- نفت
- مواد ترکیبی
- پس مانده های پودری
- اضافات گازوییل با نقطه جوش متوسط
- نفت تصفیه شده
- ترکیبات حاوی نفت خام
- نفت سنگین
- روغن خوشبو کننده (به جز روغن نباتی)
- مواد ترکیبی
- روغن معدنی
- روغن نفوذ کننده
- روغن دوک
- روغن توربین
- مواد حاصل از تقطیر
- گازوییل با نقطه جوش متوسط
- ترکیبات فلشدفید
- گازوییل رقیق شده
- بنزین های ترکیبی
- سوخت الکیلی
- سوخت های با کیفیت بهبود یافته
- سوخت پلیمری
- بنزین ها
- روغن سر سیلندر (طبیعی)
- اتوموتیو (نوعی بنزین)
- سوخت هواپیما با نقطه جوش متوسط
- انواع سوخت جت
- سوخت جت ۱، (نفت سفید)
- سوخت جت ۲،
- سوخت جت ۳،
- سوخت جت ۴،
- سوخت جت ۵، (نفت سفید، سنگین)
- سوخت جت با درجه اکتان بالا
- حلال معدنی

۲- مواد مضر

- استیک انیدرید
- استن
- استون سیانوهیدرین
- اکرولین
- اکریلونیتریل
- آلدترین
- آلایل ایزوتیوسیانات
- فسفید آلومینیوم
- آمونیاک (مابع ۲۸٪)
- فسفات آمونیوم
- امیل مرکاپتان
- آنیلین هیدروکلراید
- ترکیبات آنتی موآن
- ترکیبات آرسنیک
- آترازین
- متیل آزین فسفات (گوتین)
- آزید باریم
- سیانید باریم
- اکسید باریم
- بنزن
- ایزومر های هگزا کلرید بنزن (لیندن)
- بنزیدین
- بریلیم (بصورت پودر)
- برم
- سیانید برموبنزیل
- نرمال بوتیل اکریلات
- اسید بوتیریک

- اسید کاکودیلیک
- ترکیبات کادمیوم
- کاربایل (سوپن)
- دی سولفید کربن
- تترا کلرید کربن
- کلردان
- کلرواستن
- کلرواستوفنون
- کلرودی نیتروبنزن
- کلروفوم
- کلروهیدرین ها (خام)
- کلروپیکرین
- اسید کرومیک (تری اکسید کروم)
- کوکولوس (جامد)
- ترکیبات مس
- کرزول ها
- دی آمین اتیلن مس
- ترکیبات سیانید
- برمید سیانوژن
- کلرید سیانوژن
- د.د.ت
- دی کلروآنیلین ها
- دی کلروبنزن
- دی آلدین
- دی متوات (سیگون)
- دی متیل آمین (۴۰٪)
- دی نیتروآنیلین ها
- ۴ و ۶ دی نیتروارتو کروزل
- دی نیتروفنل ها
- اندوسولفان (تیودان)
- اندیرین
- آپی کلروهیدرین
- اتیل برمواستیت
- اتیلن کلروهیدرین (۲، کلرو، اتانول)
- اتیل دی کلراید
- استات فنتین (خشک)
- اسیدفلئوسیکلیک
- هپتاکلر
- هگزا کلروبنزن
- هگزا اتیل تترافسفات
- اسید هیروسیانیک
- اسید هیدروفلوریک (مايع ۴۰٪)
- ایزوپرون
- ترکیبات سرب
- لیدن (مگامگزان BHC)
- مالاتون
- ترکیبات جیوه
- متیل الکل
- متیل کلراید
- مولاس ها
- نفتالین (حل شده)
- نفتیل تیوره
- اسید نیتریک (۹۰٪)
- روغن
- پاراتون
- پاراکوت
- فنل
- اسید فسفریک
- فسفروس (طبیعی)
- پلی هالوژنت بی فنیل ها
- سدیم پنتاکلروفنات
- استیرن مونومر
- تولوئن
- دی ایزوسیانیات تولوئن
- توگرافن
- فسفات تری تولیل (تری کرزیل فسفات)
- ۲، ۴، ۵- تی

۳- گازهای مایع (هنگام حمل به صورت فله)

-استالدئید	-اکسیداتیلین
-آمونیاک آنیدروس	-متان (LNG)
-بوتادین	-ترکیب متیل استیلین پروپادین
-بوتان	-متیل برمید
-ترکیب بوتان و پروپان	-متیل کلرید
-بوتیلین ها	-پروپان
-کلرین	-پروپیلین
-دی متیل آمین	-وینیل کلرید مونومر
-اتیل کلراید	-انیدروس هیدروژن کلرید
-اتان	-انیدروس هیدروژن فلیورید
-اتیلین	-دی اکسید سولفور

۴- مواد رادیو اکتیو

مواد رادیو اکتیو شامل عناصر و ترکیب هایی می شوند که ایزوتوپ های آنها مشمول الزامات بخش ۸۳۵ مقررات حمل بی خطر مواد رادیو اکتیو، نسخه تجدید نظر شده ۱۹۷۳، منتشره توسط آژانس بین المللی انرژی اتمی، می باشند ولی محدود به این مواد نیستند و می توان آنها را در بسته های نوع A و نوع B همچون مواد قابل فیزیون یا مواد حمل شده طبق ترتیبات خاص مانند مواد زیر نگهداری یا حمل نمود.

اورانیوم ۲۳۵ پلوتونیوم ۲۳۹ رادیوم ۲۲۶ سزیم ۱۳۷ کبالت ۶۰

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه، هفده ماده و یک پیوست و پروتکل مداخله در دریاهای آزاد در صورت بروز آلودگی غیر نفتی مشتمل بر یک مقدمه و یازده ماده و یک ضمیمه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۶/۱۱/۱۳۷۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد: ۲ نوامبر ۱۹۷۳

تاریخ لازم الاجرا شدن: ۱۰ مارس ۱۹۸۳

تاریخ عضویت ایران: ۲۶ ژانویه ۱۹۹۵

محل انعقاد: لندن

محل دبیر خانه: لندن

مرجع نگهدارنده اسناد: سازمان بین المللی دریانوردی (ایمو)

زبان های رسمی کنوانسیون: انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی

مرجع ملی پروتکل در ایران: سازمان بنادر و کشتیرانی

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

کنوانسیون جلوگیری از
آلودگی دریایی ناشی از
دفع (تخلیه) مواد زائد
و دیگر مواد
(لندن ۱۹۷۲ م، ۱۳۵۱ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون الحاق دولت ج.ا.ا به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زاید و دیگر مواد

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زاید و دیگر مواد که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۲۱۵-ق مورخ ۱۳۷۵/۷/۷ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از دفع مواد زاید و دیگر مواد، مصوب سال یکهزار و سیصد و پنجاه و یک هجری شمسی برابر با سال یکهزار و نهصد و هفتاد و دو میلادی، مشتمل بر یک مقدمه، (۲۲) ماده (۳) پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریایی از طریق دفع مواد زاید و دیگر مواد (لندن ۱۹۷۲ م - ۱۳۵۱ ه.ش)

اعضای کنوانسیون متعهد این کنوانسیون با تصدیق این که محیط زیست دریایی و موجودات زنده آن برای بشر دارای اهمیت حیاتی می باشند، و همه مردم در تضمین اینکه بگونه ای از آنها نگهداری می شود که به کیفیت و منابع دریایی آسیبی وارد نمی گردد دارای منافع هستند.

با تصدیق این که قابلیت دریا برای جذب مواد زاید و بی ضرر نمودن آنها و توانایی آن به منظور احیا مجدد منابع طبیعی دریاها محدود می باشد.

با تصدیق این که دولت ها براساس منشور ملل متحد و اصول حقوق بین الملل دارای حق حاکمیت جهت بهره برداری از منابع دریایی خویش بر طبق خط مشی های زیست محیطی خود می باشند و وظیفه دارند اطمینان حاصل کنند که این فعالیت ها در قلمرو یا کنترل آنها، آسیبی به محیط زیست سایر کشورها یا مناطق فراتر از حدود حاکمیت ملی آنها وارد نمی نماید.

با یادآوری قطعنامه ۲۷۴۹ (۲۵) مجمع عمومی ملل متحد در مورد اصول ناظر بر بستر دریاها و کف اقیانوس ها و زیر بستر متعلق به آنها که فراتر از حدود قلمرو حاکمیت ملی می باشند، با خاطر نشان ساختن این که آلودگی دریایی از بسیاری از منابع مانند دفع و تخلیه از طریق هوا، رودخانه ها، خورها، (مصب ها) ریزش گاه های درون رودخانه ها و خطوط لوله نشأت می گیرد و از این رو حائز اهمیت است که دولت ها بهترین شیوه های عملی را جهت جلوگیری از چنین آلودگی هایی به کار بسته، و محصولات و فرآیندهایی را توسعه دهند که میزان مواد زاید مضر در دریاها را کاهش می دهند.

با اعتقاد به این که اقدام بین المللی جهت کنترل آلودگی دریا بواسطه دفع مواد زاید می تواند و باید بدون تأخیر صورت پذیرد اما این عمل نباید خدشه ای بر بحث اقداماتی جهت کنترل دیگر منابع آلوده کننده دریا، در آینده نزدیک وارد نماید.

با آرزوی توسعه حفاظت از محیط زیست دریایی از طریق تشویق کشورهای دارای منافع مشترک در مناطق جغرافیایی خاص، به منظور انعقاد توافقنامه های مناسب مکمل این کنوانسیون به قرار ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱ - اعضای متعهد به صورت فردی و جمعی کنترل مؤثر همه منابع آلودگی محیط زیست دریایی را ترغیب نماید و به ویژه خود متعهد شوند تا به منظور جلوگیری از آلودگی دریاها، از طریق دفع مواد زاید و سایر موادی که برای سلامت بشر ایجاد خطر می کنند و منابع زیستی و حیات موجودات دریایی را مخاطره آمیز می نمایند، و به امکانات رفاهی دریا آسیب می رسانند و یا با دیگر استفاده های قانونی از دریا تداخل پیدا می کنند، همه روش های عملی را به کار بندند.

ماده ۲- اعضای متعاهد همان گونه که در مواد بعدی خواهد آمد باید براساس توانایی های علمی، فنی و اقتصادی به طور فردی اقدامات مؤثری را به عمل آورند و به صورت جمعی به منظور جلوگیری از آلودگی دریایی در اثر دفع مواد زاید، خط مشی های خود را در این خصوص هماهنگ نمایند

ماده ۳

۱- از نظر این کنوانسیون:

(الف) «دفع» یعنی:

(۱) ریختن عمدی هر گونه زواید یا سایر مواد به دریا از کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه های ساخت دست بشر در دریا.

(۲) دفع عمدی مواد کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه های ساخت دست بشر در دریا به دریا.

(ب) «دفع» شامل موارد ذیل نمی شود:

(۱) ریختن مواد زاید یا سایر مواد در دریا به طور اتفاقی یا در پی عملیات عادی کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا دیگر سازه های ساخت دست بشر در دریا و تجهیزات آنها به غیر از مواد زاید یا دیگر موادی که به وسیله یا به کشتی ها، هواپیماها یا دیگر سازه های ساخته دست بشر در دریا که به قصد دفع مواد مزبور فعالیت می کنند، حمل می شود یا از به عمل آوری چنین مواد زایدی یا سایر مواد در کشتی ها، هواپیماها، سکوها یا سازه های مزبور ناشی می شود.

(۲) به جا نهادن مواد با هدفی غیر از دفع صرف چنین مواد زایدی مشروط بر اینکه ریختن چنین مواد زایدی با اهداف این کنوانسیون مغایرت نداشته باشد.

(ج) مفاد این کنوانسیون، دفع مواد زاید یا دیگر موادی را که به طور مستقیم ناشی از اکتساب، بهره برداری و شرکت در انجام عملیات ساحلی منابع کانی بستر دریا بوده یا مربوط آنها می باشد، در بر نمی گیرد.

۲- «هواپیماها و کشتی ها» به معنی حمل کننده های دریایی یا هوایی از هر نوعی که باشند تلقی می شوند این اصطلاح، هاور کرافت و دوبه ها را اعم از خود کششی یا کششی شامل می شود.

۳- «دریا» به معنی کلیه آب های دریایی بجز آب های داخلی کشورها است.

۴- «مواد زاید و یا دیگر مواد» به معنی ماده یا شیء از هر نوع، شکل یا جنس است.

۵- «اجازه خاص» اجازه ای است که به طور مشخص بنابر تقاضای قبلی و طبق ضمایم (۲ و ۳) اعطا می شود.

۶- «اجازه عام» به معنی اجازه قبلی و براساس ضمیمه ۳ است.

۷- «سازمان» به معنی سازمانی است که توسط اعضای متعاهد تعیین شده است.

ماده ۴

۱- اعضای متعاهد طبق مفاد این کنوانسیون باید از دفع مواد زاید یا دیگر مواد به هر شکل یا هر صورتی به استثنای موارد مشخصی که در ذیل می آید ممانعت به عمل آورند:

الف- دفع مواد یا مواد دیگری که در ضمیمه (۱) آمده ممنوع می باشد.

ب- دفع مواد زاید یا مواد دیگری که در ضمیمه (۲) آمده، منوط به اجازه خاص قبلی می باشد.

ج- دفع کلیه مواد زاید یا مواد دیگر مستلزم اجازه عام قبلی می باشد.

۲- هر مجوزی تنها بعد از ملاحظه دقیق کلیه عوامل موضوع ضمیمه (۳) از جمله آگاهی قبلی از ویژگی های منطقه دفع مواد زاید همانگونه که در بخش (ب) و (ج) ضمیمه مزبور درج گردیده صادر خواهد شد.

۳- هیچ یک از مواد این کنوانسیون به گونه ای تفسیر نخواهد شد که یک عضو متعاقد را تا جایی که به آن عضو مربوط است از دفع مواد زاید یا سایر مواد ذکر نشده در ضمیمه (۱) منع نماید. عضو مزبور اینگونه اقدامات را به اطلاع سازمان خواهد رساند.

ماده ۵

۱- در صورتی که حفظ ایمنی جان اشخاص یا کشتی ها، هواپیماها، سکوها و یا دیگر سازه های ساخت دست بشر در دریاها در موارد بسیار ضروری ناشی از شرایط نامطلوب آب و هوایی یا در موردی که جان انسان را به مخاطره افکند و یا تهدیدی جدی برای کشتی ها، هواپیماها سکوها و دیگر سازه های ساخته دست بشر در دریا باشد، ضرورت داشته باشد،

اگر دفع مواد زاید تنها راه جلوگیری (رفع) از تهدید باشد و اگر احتمال کمی داشته باشد که در نتیجه دفع مواد زاید خسارت کمتر از زمانی بشود که در غیر از آن صورت اتفاق خواهد افتاد مفاد ماده (۴) اعمال نخواهد شد. دفع مزبور به منظور به حداقل رساندن احتمال آسیب و ضرر به انسان یا حیات آبیان انجام خواهد شد و بدون فوت وقت به سازمان گزارش خواهد شد.

۲- یک عضو متعاقد می تواند به صورت استثنا برای جزء (الف) بند (۱) ماده (۴)، در مواقع اضطراری که خطرات غیر قابل قبولی در ارتباط با سلامتی انسان ایجاد می کند و با قبول اینکه راه حل معقول دیگری درباره آنها وجود ندارد، اجازه خاص صادر کند. عضو مزبور قبل از انجام چنین عملی باید با کشور یا کشورهایی که ممکن است تحت تأثیر قرار گیرند، و نیز با سازمان که بعد از مشاوره با دیگر اعضا و در صورت اقتضا سازمان های بین المللی، براساس ماده (۱۴)، بدون فوت وقت مناسبترین روش ها را برای اتخاذ به عضو متعاقد توصیه خواهد کرد، مشورت نماید. عضو متعاقد این پیشنهادات را تا عملی ترین حد متناسب با زمانی که عمل باید در محدوده آن صورت می گیرد و منطبق با تعهد کلی پرهیز از خسارت وارد آوردن به محیط زیست دریایی، انجام داده و سازمان را از عمل انجام شده مطلع خواهد کرد. اعضاء متعهد می شوند در چنین شرایطی به یکدیگر مساعدت نمایند.

۳- هر عضو متعهده می تواند در زمان یا بعد از تصویب یا الحاق به کنوانسیون از حقوق خود در مورد بند (۲) صرف نظر نماید.

ماده ۶

۱- هر عضو متعاقد باید مقام یا مقام های صلاحیتداری را برای موارد زیر تعیین نماید:

الف- صدور اجازه های خاصی که از قبل و برای دفع مواد زاید فهرست شده در ضمیمه (۲) و در شرایطی که در بند (۲) ماده (۵) منظور شده است، لازم می باشد.

ب- صدور اجازه عامی که از قبل و برای دفع کلیه مواد دیگر ضروری باشد.

ج- ثبت نوع و مقدار همه موادی که اجازه دفع آنها داده شده و محل، زمان و روش دفع آنها.

د- نظارت فردی و یا همکاری با سایر اعضای متعاقد و سازمان های ذیصلاح بین المللی در خصوص وضعیت دریاها به منظور تحقق اهداف این کنوانسیون.

۲- مقام یا مقام های صلاحیتدار عضو متعاقد در موارد زیر اجازه خاص یا عام قبلی براساس بند (۱) در مورد ماده مورد نظر جهت دفع صادر خواهند کرد:

الف- بارگیری در قلمرو آن عضو انجام شده باشد.

ب- زمانی که بارگیری در قلمرو کشوری که عضو کنوانسیون نیست توسط کشتی یا هواپیمایی که در قلمرو آن عضو ثبت شده یا با پرچم آن تردد می کند، انجام شده باشد.

۳- در صدور مجوز دفع طبق جزء (الف) و (ب) بند (۱) فوق، مقام یا مقام های صلاحیتدار، ضمیمه (۳) را به همراه معیارها، اقدامات و الزامات دیگری که مقتضی تشخیص دهند رعایت خواهند نمود.

۴- هر عضو متعاهدی به طور مستقیم و یا از طریق دبیرخانه ای که به موجب موافقتنامه منطقه ای ایجاد شده، اطلاعات مندرج در جزء (ج) و (د) بند (۱) بالا و معیارها و اقدامات و الزاماتی را که طبق بند (۳) فوق الذکر اتخاذ می کند به سازمان و در صورت اقتضا به اعضای دیگر گزارش خواهد کرد. روش اجرا و ماهیت گزارش های مزبور با مشورت اعضای متعاهد مورد توافق قرار خواهد گرفت.

ماده ۷

۱- هر عضو متعاهد اقدامات لازم را در خصوص اجرای این کنوانسیون برای کلیه موارد زیر به کار خواهد گرفت:

الف- کشتی ها و هواپیماهایی که در قلمرو آن عضو ثبت شده و با پرچم آن حرکت می کنند.

ب- کشتی ها و هواپیماهایی که در قلمرو آن عضو یا دریاهای سرزمینی آن، موادی را بارگیری می کنند که قرار است دفع گردد.

ج- کشتی ها، هواپیماها و سکوها یا شناور تحت حاکمیت آنها با این باور که در امر دفع مواد زاید دخیل می باشند.

۲- هر عضو در قلمرو خود باید اقدامات مناسب را به منظور جلوگیری و مجازات هر عملی که مغایر با مفاد این کنوانسیون باشد، اتخاذ نماید.

۳- اعضا موافقت نمودند در تعمیم و گسترش روش های اجرای مؤثر این کنوانسیون به ویژه در دریاهای آزاد، از جمله روش های گزارش دادن در مورد کشتی ها و هواپیماهایی که برخلاف کنوانسیون در حال دفع مواد زاید مشاهده شوند، همکاری نمایند.

۴- این کنوانسیون در مورد آن دسته از کشتی ها و هواپیماهایی که طبق حقوق بین الملل از مصونیت دولتی برخوردارند، اعمال نمی شود با این وجود هر عضوی با اتخاذ اقدامات مناسبی اطمینان حاصل خواهد کرد که چنین کشتی ها و هواپیماهایی که به آن تعلق دارند یا توسط آن مورد بهره برداری قرار می گیرند به گونه ای عمل خواهند کرد که با موضوع و هدف این کنوانسیون مطابقت و سازگاری داشته باشند و مراتب را به سازمان اطلاع خواهد داد.

۵- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون بر حقوق هر عضو متعاهدی جهت اتخاذ اقدامات دیگری براساس اصول حقوق بین الملل در مورد جلوگیری از دفع مواد زاید در دریاها تأثیر نمی گذارد.

ماده ۸- به منظور پیشبرد اهداف این کنوانسیون، اعضای متعاهد دارای منافع مشترک به منظور حمایت از محیط زیست دریایی در یک منطقه جغرافیایی معین با در نظر گرفتن ترکیب ویژگی های منطقه ای، به منظور انعقاد توافقنامه منطقه ای مطابق این کنوانسیون برای جلوگیری از آلودگی به ویژه از طریق دفع مواد زاید تلاش خواهند کرد. اعضای متعاهد این کنوانسیون کوشش خواهند کرد مطابق با اهداف و مفاد توافقنامه های منطقه ای مزبور، که از طرف سازمان به آنان اعلام می شود عمل نمایند.

اعضای متعاهد سعی خواهند نمود با طرف های توافقنامه های منطقه ای به منظور توسعه روش های هماهنگی که قرار است توسط اعضای کنوانسیون های مختلف مربوط پیگیری شود، همکاری نمایند. توجه خاصی به همکاری در زمینه کنترل و تحقیق علمی به عمل خواهد آمد.

ماده ۹- اعضای متعاهد با تشریک مساعی با سازمان و نهادهای بین المللی دیگر، حمایت آن دسته از اعضای متعاهدی که تقاضای موارد زیر را دارند، ترجیحا در کشورهای مربوط به گونه ای که اهداف و مقاصد این کنوانسیون را به پیش برد ترغیب خواهند کرد.

الف- آموزش فنی و علمی پرسنل.

ب- تأمین تجهیزات و ابزارهای مورد نیاز در امر تحقیق و کنترل.

ج- دفع و تصفیه مواد زاید و اقدامات دیگر به منظور جلوگیری یا کاهش آلودگی بر اثر دفع.

ماده ۱۰- اعضای متعاهد متعهد می شوند طبق اصول بین الملل در خصوص مسوولیت دولت ها در زمینه خسارت وارد کردن به محیط زیست دیگر کشورها و یا به هر ناحیه زیست محیطی دیگر در نتیجه دفع مواد زاید و دیگر مواد از هر نوع که باشد، در زمینه گسترش روش های تعیین مسوولیت و حل و فصل اختلاف های مربوط به دفع مواد زاید، اقدام نمایند.

ماده ۱۱- اعضای متعاهد در اولین نشست مشورتی خود شیوه های حل و فصل مناقشات مربوط به تفسیر و اجرای این کنوانسیون را مورد بررسی قرار می دهند.

ماده ۱۲- اعضای متعاهد خود را ملزم نمایند تا از طریق سازمان های تخصصی صلاحیتدار و نهادهای بین المللی دیگر اقدام هایی به منظور ارتقا دادن حفاظت از محیط زیست دریایی در مقابل آلودگی ناشی از مواد زیر را ترغیب نمایند:

الف- هیدروکربن ها، از جمله نفت و مواد زاید آنها.

ب- سایر مواد مضر و خطرناکی که بوسیله کشتی ها با هدفی غیر از دفع حمل می شوند.

ج- مواد زاید ایجاد شده در جریان عملیات کشتی ها، هواپیماها، سکوها و دیگر سازه های ساخته دست بشر در دریا.

د- آلودگی های رادیواکتیویته از همه منابع، از جمله کشتی ها.

هـ عوامل جنگ شیمیایی و بیولوژیکی.

و- مواد زاید و دیگر موادی که به طور مستقیم در نتیجه یا در ارتباط با اکتشاف بهره برداری پردازش ساحلی مربوط به منابع معدنی بستر دریا بوجود می آید.

اعضای متعاهد همچنین از طریق سازمان های صلاحیتدار بین المللی، تدوین علایم مورد استفاده کشتی هایی را که در امر دفع مواد زاید شرکت دارند، ترغیب خواهند کرد.

ماده ۱۳- هیچ یک از مفاد این کنوانسیون به تدوین و توسعه حقوق دریاهای بوسیله کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاهای که به موجب قطعنامه (۲۴) ج ۲۷۵۰ مجمع عمومی سازمان ملل متحد برگزار گردید و نیز دعاوی حال و آینده و دیدگاه های حقوقی هر کشوری در ارتباط با حقوق دریاهای و ویژگی و دامنه حاکمیت ساحلی کشور صاحب پرچم لطمه ای نخواهد زد.

اعضای متعاهد موافقت کردند تادر جلسه ای که توسط سازمان بعد از کنفرانس حقوق دریاهای تشکیل می شود و در هر صورت بعد از سال ۱۳۵۵ هجری شمسی مطابق با ۱۹۷۶ میلادی نخواهد بود به منظور تعریف ویژگی و دامنه حقوق و مسوولیت کشور ساحلی در به اجرا درآوردن کنوانسیون در منطقه ای مجاور ساحل خود مشورت نمایند.

ماده ۱۴

۱- دولت بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی به عنوان امین، به منظور تصمیم گیری در خصوص موضوعات سازمانی حداکثر (۳) ماه بعد از لازم الاجرا شدن این کنوانسیون اجلاس اعضای متعاهد را تشکیل خواهند داد.

۲- اعضای متعاهد، سازمان صلاحیتداری را که در زمان تشکیل آن اجلاس وجود دارد، مسؤول وظایف دبیرخانه در ارتباط با این کنوانسیون می کنند، هر عضو متعاهد این کنوانسیون که عضو این سازمان نباشد، باید سهم مناسبی برای هزینه هایی که توسط سازمان در اجرای این وظایف صرف شده است، در نظر بگیرد.

۳- وظایف دبیرخانه ای سازمان مذکور شامل موارد زیر است:

الف- برپایی نشست های مشورتی اعضای متعاهد غالباً کمتر از دو سال یکبار و جلسات ویژه اعضا در هر زمان بنا به تقاضای دو سوم اعضا.

ب- همکاری و آمادگی در مشورت با اعضای متعاهد و سازمان های بین المللی مربوط در خصوص توسعه و اجرای روش هایی که جزء (ه) بند (۴) این ماده به آن اشاره شده است.

ج- بررسی تحقیقات انجام شده از سوی اعضای متعاهد و اطلاعات دریافتی از آنان، مشورت با آنها و سازمان های بین المللی مربوط و ارایه پیشنهاداتی به اعضا درباره مسایل مربوط به این کنوانسیون که به طور مشخص در کنوانسیون عنوان نشده است.

د- انتقال تمام اطلاعاتی که طبق بند (۳) ماده (۴)، بند (۱) و (۲) ماده (۵)، بند (۴) ماده (۶) و مواد (۱۵)، (۲۰) و (۲۱) توسط سازمان دریافت شده به اعضای مربوط.

قبل از تعیین سازمان، این وظایف در صورت لزوم توسط کشورهای امین که دولت های بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی می باشند، انجام خواهد شد.

۴- در جلسات مشورتی یا ویژه اعضای متعاهد، اجرای این کنوانسیون و از جمله موارد زیر مورد بررسی مستمر قرار خواهد گرفت.

الف- بررسی و تصویب اصلاحیه های این کنوانسیون و ضمایم آن طبق ماده (۱۵).

ب- دعوت نهاد یا نهادهای علمی مربوط جهت همکاری و مشاوره با اعضا یا سازمان، در مورد هر جنبه فنی یا علمی مرتبط با کنوانسیون، به ویژه مفاد ضمایم.

ج- دریافت و بررسی گزارش های تهیه شده براساس بند (۴) ماده (۶).

د- ارتقا در سطح همکاری با، و بین، سازمان های منطقه ای که در ارتباط با جلوگیری از آلودگی دریایی هستند.

هـ توسعه یا تصویب روش های موضوع بند (۲) ماده (۵) از جمله معیارهای اساسی برای تعیین و تشخیص وضعیت های فوق العاده و استثنایی و روش هایی جهت راهنمایی های مشورتی و دفع صحیح و اصولی مواد در چنین شرایطی، از جمله تعیین مناطق مناسب دفع و پیشنهاد آن با مشورت سازمان های بین المللی مربوط.

و- بررسی هر نوع اقدام دیگری که ممکن است مورد نیاز باشد.

۵- اعضای متعاهد در اولین نشست مشورتی خود آیین کار را در صورت لزوم وضع خواهند کرد.

ماده ۱۵

۱- (الف) اصلاحات کنوانسیون در جلسات اعضای متعاهد که طبق ماده (۱۴) تشکیل می شود توسط دو سوم اکثریت اعضای حاضر تصویب می گردد.

یک اصلاحیه برای اعضای که آنرا پذیرفته اند، در شصتمین روز پس از آنکه دو سوم اعضا سند پذیرش اصلاحیه را نزد سازمان تودیع نمایند لازم الاجرا خواهد گردید.

پس از این تاریخ اصلاحیه برای هر عضو دیگر، سی روز پس از تاریخی که سند پذیرش اصلاحیه را تودیع نماید لازم الاجرا خواهد گردید.

(ب) سازمان، تمامی اعضای متعاهد را از هر گونه درخواست مطرح شده برای تشکیل جلسه ویژه به موجب

ماده (۱۴) و هر گونه اصلاحات تصویب شده در جلسات اعضای متعاهد و تاریخی که این اصلاحات برای

هر عضوی لازم الاجرا می گردد مطلع خواهد ساخت.

۲- اصلاحات ضمایم براساس ملاحظات فنی و علمی خواهد بود. اصلاحات ضمایم که به تصویب دو سوم

اکثریت اعضا حاضر در جلسه ای که بر طبق ماده (۱۴) تشکیل می شود برسد، در مورد هر عضو متعاهد

بلافاصله از تاریخ اطلاعیه پذیرش آن عضو به سازمان و در مورد کلیه اعضای دیگر یکصد روز بعد از تصویب

اصلاحیه بوسیله جلسه، بجز آنهایی که قبل از پایان یکصد روز اعلام می نمایند که قادر نیستند اصلاحیه ها را در

آن زمان بپذیرند، لازم الاجرا خواهد شد. اعضا باید تلاش کنند پذیرش اصلاحیه را از جانب خود در سریع وقت

بعد از تصویب در جلسه، به سازمان اعلام نمایند. هر عضو متعاهدی در هر زمانی می تواند پذیرش را جایگزین

اعلامیه قبلی اعتراض نماید و بر این اساس اصلاحیه ای که قبلا مورد اعتراض واقع شده، برای آن عضو لازم

الاجرا خواهد شد.

۳- پذیرش یا اعلام اعتراض طبق این ماده با ارایه سند به سازمان انجام خواهد گرفت سازمان همه اعضای

متعاهد را از دریافت چنین اسنادی مطلع خواهد ساخت.

۴- پیش از تعیین و انتخاب سازمان، وظایف دبیر خانه ای مختص آن به طور موقت بوسیله کشورهای بریتانیای

کبیر و ایرلند شمالی به عنوان یکی از امنای این کنوانسیون صورت می پذیرد.

ماده ۱۶- این کنوانسیون جهت امضا توسط هر کشوری در لندن، مکزیکوسیتی، مسکو و واشنگتن از ۸

دی ۱۳۵۱ تا ۱۰ دی ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر با ۲۹ دسامبر ۱۹۷۲ تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۳ میلادی، مفتوح

خواهد بود.

ماده ۱۷- این کنوانسیون منوط به تصویب خواهد بود. اسناد تصویب نزد کشورهای مکزیک، اتحاد جماهیر

سوسیالیستی شوروی، بریتانیای کبیر، ایالات متحده آمریکا و ایرلند شمالی، تودیع خواهد شد.

ماده ۱۸- بعد از ۱۰ دی ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر با ۳۱ دسامبر ۱۹۷۳ میلادی این کنوانسیون جهت

الحاق هر کشوری مفتوح خواهد بود. اسناد الحاق نزد دولت های مکزیک، اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی،

ایالات متحده آمریکا، بریتانیای کبیر و ایرلند تودیع خواهد شد.

ماده ۱۹

۱- این کنوانسیون در سی امین روز بعد از تاریخ ارایه پانزدهمین سند تصویب یا الحاق لازم الاجرا خواهد شد.

۲- این کنوانسیون برای هر عضو متعاهدی که بعد از ارایه پانزدهمین سند تصویب یا پذیرش، این کنوانسیون

را تصویب نموده یا به آن ملحق می شود در سی امین روز بعد از ارایه اسناد تصویب یا الحاق توسط عضو متعاهد

مزبور لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۰- کشورهای امین موارد ذیل را به اطلاع اعضای متعاهد خواهند رساند:

الف- امضای این کنوانسیون و تودیع اسناد تصویب، الحاق یا انصراف طبق مواد (۱۶، ۱۷، ۱۸، ۲۱) و

ب- تاریخی که این کنوانسیون طبق ماده (۱۹) لازم الاجرا می شود.

ماده ۲۱- هر عضو متعاهدی می تواند با اعلام کتبی ۶ ماهه به کشورهای امین کنوانسیون، انصراف خود را از این کنوانسیون اعلام نماید، اعلام مزبور سریعاً به اطلاع کلیه اعضای متعاهد خواهد رسید.

ماده ۲۲- نسخه اصلی این کنوانسیون که به زبان های انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی است به یک اندازه معتبر می باشد و نزد دولت های مکزیک، اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی، بریتانیای کبیر، ایرلند شمالی و ایالات متحده آمریکا تودیع خواهد شد و دولت های مذکور نسخه های مصدق آن را به کلیه کشورهای ارسال خواهند نمود.

بنا به مراتب فوق امضا کنندگان زیر که از طرف دولت های متبوع خود، برای این منظور مجاز شناخته شده اند این کنوانسیون را امضا نمودند.

این کنوانسیون در چهار نسخه در هشتم دیماه ۱۳۵۱ هجری شمسی برابر با بیست و نهم دسامبر ۱۹۷۲ میلادی در لندن، مکزیکوسیتی، مسکو و واشنگتن تنظیم گردید.

ضمیمه (۱)

۱- ترکیبات ارگانو هالوژن ها

۲- جیوه و ترکیبات آن

۳- کادمیوم و ترکیبات آن

۴- پلاستیک های پایدار و دیگر مواد ترکیبی پایا، به طور نمونه، تور ماهیگیری و طناب هایی، که ممکن است به صورت شناور یا معلق در دریا باقی بمانند به طوری که با کشتیرانی و ماهیگیری و دیگر استفاده های قانونی در دریا تداخل پیدا کنند.

۵- نفت خام، نفت سیاه، نفت سنگین دیزل و روغن های روان کننده، مایعات هیدرولیکی و هر گونه مخلوطی که دارای چنین موادی بوده و با هدف دفع، بارگیری شده باشند.

۶- مواد زاید دارای رادیواکتیویته، بسیار قوی یا سایر مواد رادیواکتیویته قوی که بوسیله نهاد بین المللی ذیصلاح در این زمینه، که در حال حاضر آژانس بین المللی انرژی اتمی می باشد، در زمینه های بهداشت عمومی، زیست شناسی و دیگر زمینه ها به عنوان مواد نامناسب برای دفع در دریا تعریف شده اند.

۷- هر گونه مواد به هر شکل (به عنوان مثال جامد، مایع، نیمه مایع، گازها یا در حالت زنده) که برای جنگل های بیولوژیکی و شیمیایی تولید شده است.

۸- بندهای بالای این ضمیمه موادی را که به سرعت از طریق روش های فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی در دریا به مواد بی ضرر تبدیل می شوند در بر نمی گیرد، به شرط آن که:

الف- جانداران دریایی خوراکی را نامطبوع ننمایند.

ب- موجبات تهدید سلامتی بشر یا حیوانات اهلی را فراهم ننمایند.

اگر تردیدی در بی ضرر بودن مواد وجود داشته باشد، روش مشورتی موضوع ماده (۱۴) توسط اعضای متعاهد رعایت خواهد شد.

۹- این ضمیمه، آن دسته از مواد دیگری (نظیر لجن های فاضلاب و مواد حاصل از لایروبی) را که دارای موادی باشند که در بندهای (۱) تا (۵) فوق به عنوان آلوده کننده جزیی به آنها اشاره شده است، شامل نمی شود. چنین مواد زایدی در صورت اقتضا مشمول مفاد مندرج در ضمایم (۲) و (۳) می شود.

ضمیمه (۲)

موادی که در زیر جهت اهداف جزء (الف) بند (۱) ماده (۶) می آیند نیاز به مراقبت ویژه دارند.

الف- زوایدی که دارای مقادیر مشخصی از موادی هستند که به صورت زیر فهرست شده اند:

- آرسنیک

- سرب

- مس و ترکیبات آنها

- روی

- ترکیبات ارگانوسیلیکون ها

- سیانیدها

- فلوراید ها

- حشره کش ها و مشتقات آنها که در ضمیمه (۱) آورده نشده اند.

ب- در خصوص صدور مجوز جهت دفع مواد اسیدی و قلیایی به مقدار فراوان، وجود احتمالی چنین موادی در بند (الف) بالا و مواد اضافه شده زیر مورد بررسی و توجه قرار خواهد گرفت.

- بریلیوم

- کرومیوم

- نیکل و ترکیبات آنها

- وانادیوم

ج- کانتینرها، تراشه های فلزات، و دیگر زوایدی که به صورت انبوه قابلیت غرق شدن در دریا را دارند و می توانند به طور جدی مانعی برای ماهیگیری یا دریانوردی باشند.

د- زواید رادیواکتیو یا سایر مواد رادیواکتیو که در ضمیمه (۱) آورده نشده اند، اعضای متعاهد باید در صدور مجوزها برای دفع این مواد توصیه های نهادهای بین المللی ذیصلاح را در این زمینه، که در حال حاضر آژانس بین المللی انرژی اتمی می باشد، مدنظر قرار دهند.

ضمیمه (۳)

مقرراتی که در ایجاد معیارهای راجع به صدور مجوزها برای دفع مواد زاید در دریا مورد توجه قرار می گیرند، با در نظر گرفتن بند (۲) ماده (۴) شامل موارد ذیل می باشد:

الف- مشخصات و ترکیبات مواد:

- ۱- مجموع مقادیر و میزان متوسط ترکیب مواد دفع شده (به طور نمونه در هر سال)
 - ۲- شکل مواد (برای مثال مواد جامد، لجن، مایع یا گازی)
 - ۳- خواص فیزیکی (برای مثال حلال بودن و وزن مخصوص مواد) شیمیایی و بیوشیمیایی (برای نمونه: اکسیژن خواهی، مغذی ها) و از نظر بیولوژیکی (برای مثال وجود ویروس ها، باکتری ها، انگل ها و مخمرها)
 - ۴- میزان سمی بودن
 - ۵- پایداری از نظر فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی،
 - ۶- ذخیره و تغییر شکل زیستی در مواد بیولوژیکی یا رسوبات،
 - ۷- حساسیت در مقابل تغییرات فیزیکی، شیمیایی و بیوشیمیایی و واکنش در محیط آبی با دیگر مواد آلی و غیر آلی قابل حل
 - ۸- احتمال ایجاد آلودگی ها یا دیگر تغییراتی که باعث کاهش در قابلیت فروش منابع (ماهی، صدف و غیره) می شود.
- ب- ویژگی های محل دفع و روش ریختن مواد زاید:
- ۱- محل (برای مثال هماهنگی منطقه دفع، عمق و مقدار فاصله از ساحل)، محل آن در رابطه با دیگر محل ها (برای مثال مطلوبیت محل ها، محل تخم ریزی و پرورش ماهی و محل های ماهیگیری و منابع قابل بهره برداری).
 - ۲- شاخص ریختن مواد زاید در هر مرحله خاص (برای مثال، مقدار مواد در هر روز، هفته و ماه).
 - ۳- روش های بسته بندی در صورت لزوم.
 - ۴- رقیق سازی اولیه حاصل از روش پیشنهادی آزادسازی مواد.
 - ۵- ویژگی های پراکنده سازی مواد (مانند تأثیر جریانات آبی، جزر و مد، باد بر جابجایی عمودی و ترکیب افقی مواد).
 - ۶- ویژگی های آبی (مانند درجه حرارت، PH، میزان شوری، طبقه بندی شاخص های اکسیژن در آلودگی، اکسیژن محلول، اکسیژن خواهی شیمیایی، اکسیژن خواهی بیوشیمیایی، نیتروژن موجود به شکل آلی و معدنی از جمله آمونیاک، مواد معلق و دیگر مغذی ها و باروری).
 - ۷- ویژگی های بستر و کف (مانند نقشه برداری، ویژگی های ژئولوژیکی و ژئوشیمیایی و باروری بیولوژیکی).
 - ۸- وجود و اثرات دفع های دیگری که در منطقه دفع انجام شده است (مانند مطالعات زمینه ای فلزات سنگین و عناصر محتوی کربن آلی).
 - ۹- اعضای متعاهد باید در خصوص صدور مجوز دفع، با در نظر گرفتن تنوع فصل ها وجود یک مأخذ علمی مناسب را جهت ارزیابی نتایج چنین دفعی همانطوری که در ضمیمه (۱) آمده است، مورد بررسی قرار دهند.

ج- ملاحظات و شرایط کلی:

- ۱- اثرات احتمالی بر مطلوبیت محیط (مانند وجود ماده به هم تابیده یا شناور، تیرگی، بدبویی، بیرنگی و کف).
- ۲- اثرات احتمالی بر زندگی جانوران دریایی، رشد ماهی ها و ماهی های صدف دار (خرچنگ و میگو)، انبارهای ماهی و شیلات، کاشت و برداشت جلبک دریایی.
- ۳- اثرات احتمالی بر دیگر استفاده های از دریا (آسیب وارد کردن بر کیفیت آب به دلیل استفاده صنعتی، خوردگی سازه ها در زیر آب، اختلال در عملیات کشتی ناشی از مواد شناور در آب، اختلال در ماهیگیری و کشتیرانی از طریق ریختن زواید یا مواد جامد در کف دریا و حفاظت از مناطق دارای اهمیت ویژه برای مقاصد علمی یا حفاظتی).
- ۴- فراهم بودن عملی روش های جایگزین ساحلی تصفیه، دفع از میان بردن یا تصفیه به منظور کاهش خطر مواد برای دفع در دریا.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و بیست و دو ماده و سه ضمیمه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۵/۷/۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد: ۲۹ دسامبر ۱۹۷۲

تاریخ لازم الاجرا شدن: ۳۰ اوت ۱۹۷۵

تاریخ عضویت ایران: ۲۳ ژانویه ۱۹۹۷

محل انعقاد: لندن، مکزیکوسیتی، مسکو، واشنگتن

مرجع نگهدارنده اسناد: دولت های مکزیک، انگلستان، روسیه، آمریکا

زبان های رسمی کنوانسیون: انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران: سازمان حفاظت محیط زیست

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

کنوانسیون بین المللی
جلوگیری از آلودگی
دریا ناشی از کشتی ها
(ماریل ۷۸-۱۹۷۳ م، ۱۳۵۱ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی ها

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی ها ۱۹۷۳ (ماریل ۱۹۷۳/۷۸) و ضمیمه شماره های (۱)، (۲) و (۵) پروتکل مزبور به شرح پیوست ملحق شود و اسناد آن را مبادله نماید

تبصره ۱ - اجازه الحاق مزبور شامل ضمیمه سوم و چهارم پروتکل نمی باشد و این امر هنگام ابلاغ الحاق توسط دولت به طور صریح اعلام خواهد شد.

تبصره ۲ - ارجاع اختلاف های ناشی از اجرای این پروتکل به مصالحه یا داوری با تصویب مراجع ذیصلاح قانونی خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره منضم به متن پروتکل و ضمیمه شماره های (۱)، (۲) و (۵) آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم دی ماه یک هزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و نظر شورای نگهبان در مهلت مقرر موضوع اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران واصل نگردید.

کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی دریاناشی از کشتی‌ها (۱۹۷۳/ ۱۹۷۸ م)

کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی‌ها در سال ۱۹۷۳ با برگزاری کنفرانس بین‌المللی آلودگی دریا توسط IMO از ۱۸ اکتبر تا ۲ نوامبر ۱۹۷۳ به تصویب رسید. این کنوانسیون متعاقباً توسط پروتکل ۱۹۷۸ که متن آن با برگزاری کنفرانس بین‌المللی ایمنی تانکرها و جلوگیری از آلودگی (کنفرانس TSPP) که توسط IMO از تاریخ ۶ تا ۱۷ فوریه ۱۹۷۸ ترتیب یافته بود به تصویب رسیده و اصلاح گردید. کنوانسیون اصلاح شده توسط پروتکل تحت عنوان کنوانسیون بین‌المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی اصلاح شده توسط پروتکل ۱۹۷۸ بطور اختصار مارپول ۷۳/۷۸ شناخته می‌شود. مقرراتی که در برگیرنده منابع متعدد آلودگی ناشی از کشتی می‌باشند در ۵ ضمیمه کنوانسیون آمده‌اند.

کمیته حفاظت محیط زیست دریایی (MEPC) در آغاز کار خود در سال ۱۹۷۴ به دلیل نیاز تعدادی از مفاد به توضیح و بروز اشکال در اجرای آن در سال ۱۹۷۴ به بررسی تعدادی از مفاد مارپول ۷۳/۷۸ پرداخته است. به منظور رفع این ابهامات و مشکلات به شکل واحد، کمیته موافقت نمود که مناسب است تا تفسیری یکسان و معتبر در بعضی موارد بصورت اصلاحیه‌هایی نسبت به متن کنوانسیون تهیه گردد.

حال به جدیدترین متون مفاد و تفسیرهای ماده‌ها و پروتکل‌ها و پنج ضمیمه مارپول ۷۳/۷۸ و اصلاحاتی را که متن آنها پذیرفته شده اما هنوز لازم‌الاجرا نشده‌اند اشاره می‌شود. یک استثنا، اصلاحات وارد بر ضمیمه اول و دوم که یک سیستم هماهنگ جهت بازرسی و اعطای گواهینامه را معرفی می‌کند، می‌باشد و متن آن در اجلاس بیست و نهم MEPC (۱۶-۱۲ مارس ۱۹۹۰) تصویب شده است. این اصلاحات در همان روزی لازم‌الاجرا خواهند گردید که پروتکل ۱۹۸۸ مربوط به کنوانسیون‌های ۱۹۷۴ (SOLAS) و خطوط بارگیری ۱۹۶۶ که شامل و هماهنگ با این اصلاحات می‌باشند لازم‌الاجرا گردند.

متن کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها ۱۹۷۳

متعاهدان کنوانسیون، با آگاهی از لزوم حفظ محیط زیست بشر بطور عام و محیط زیست دریایی به طور خاص، با اذعان به اینکه تخلیه عمدی، سهوی یا اتفاقی نفت و دیگر مواد مضر از کشتی ها یک عامل مهم آلودگی به شمار می رود.

همچنین با اذعان به اهمیت کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریای ناشی از نفت مصوب ۱۹۵۴، به عنوان اولین سند چند جانبه که با هدف اولیه حفظ محیط زیست منعقد گردیده است، و آگاهی از سهم بسزایی که آن کنوانسیون در حفظ دریاهای و محیط زیست ساحلی از آلودگی داشته است.

با میل به دستیابی به برطرف سازی کامل آلودگی عمدی محیط زیست دریایی ناشی از نفت و دیگر مواد مضر و به حداقل رساندن تخلیه اتفاقی این مواد. با توجه به اینکه این هدف می تواند به بهترین نحو با وضع قواعدی که محدود به آلودگی نفت نمی باشند و جهان شمول هستند، بدست آید، به شرح ذیل موافقت نموده اند:

ماده ۱- تعهدات کلی ناشی از کنوانسیون

۱- متعاهدان کنوانسیون موظفند مفاد کنوانسیون حاضر و ضوابط مربوط به آن را که بدان متعهد می شوند در جهت جلوگیری از آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از تخلیه مواد مضر یا ترکیبات حاوی چنین موادی که ناقض این کنوانسیون می باشد، به مرحله اجرا در آورند.

۲- مگر در صورتی که صریحا به شکل دیگر مطرح گردد، اشاره به کنوانسیون حاضر در عین حال اشاره به پروتکل و ضوابط آن می باشد.

ماده ۲- تعاریف

در کنوانسیون حاضر، چنانچه صریحا به نحو دیگری مقرر گردیده باشد:

۱- «ماده» یعنی مفاد درج گردیده در ضوابط کنوانسیون حاضر.

۲- «ماده مضر» عبارتست از هر ماده ای که اگر به دریا وارد شود احتمالا باعث خطراتی برای سلامت بشر، آسیب رساندن به منابع زنده و محیط زیست دریایی، خسارت وارد کردن به امکانات رفاهی و یا ایجاد مزاحمت نسبت به سایر منابع مشروع دریا شود و یا هر ماده ای را که توسط کنوانسیون حاضر مشمول کنترل می باشد، در بر گیرد.

۳- الف - «تخلیه» در ارتباط با مواد مضر یا ترکیبات حاوی این مواد یعنی هر گونه رهاسازی ناشی از کشتی به هر شکل و شامل هر گونه ریزش غیر عمدی، دفع، پخش، نشت، تخلیه مواد توسط تلمبه، خارج کردن یا خالی کردن مواد می باشند.

ب - تخلیه شامل موارد ذیل نمی باشد:

۱- دفع در مفهوم کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریای ناشی از دفع مواد زاید و سایر مواد

مصوب ۱۳ نوامبر ۱۹۷۲ لندن، یا

۲- رهاسازی مواد مضر که مستقیما ناشی از اکتشاف و بهره برداری و پردازش دریایی

منابع معدنی بستر دریا در رابطه با اکتشاف و بهره برداری باشد، یا

۳- رهاسازی مواد مضر به منظور تحقیقات مجاز علمی در زمینه کاهش یا کنترل آلودگی.

۴- «کشتی» یعنی هر نوع شناوری که در محیط زیست دریایی فعالیت داشته باشد مانند قایق

های هیدروفیل، شناورهای هاور کرافت، شناورهای هیدروفیل، کرجی شناور و سکوها ثابت یا شناور.

۵- «دستگاه اداری» یعنی دولت کشوری که کشتی تحت اختیار آن عمل می کند. در مورد یک کشتی که حق برافراشتن پرچم کشوری را دارد، دستگاه اداری، دولت همان کشور پرچم است. در مورد سکوهایی ثابت و شناور که به اکتشاف و بهره برداری بستر و زیر بستر دریا در مجاورت ساحل کشور ساحلی حقوق حاکمه را به منظور اکتشاف و بهره برداری از منابع طبیعی آن اعمال می نمایند، دستگاه اداری، دولت کشور ساحلی مربوطه می باشد.

۶- «سانحه» یعنی واقعه مربوط به تخلیه بالفعل یا احتمالی مواد مضر یا ترکیبات حاوی این مواد در دریا.

۷- «سازمان» یعنی سازمان مشورتی دریایی بین الدول.

ماده ۳- کاربرد

۱- کنوانسیون حاضر نسبت به موارد ذیل اجرا خواهد شد:

الف) کشتی هایی که حق برافراشتن پرچم یکی از متعاهدان کنوانسیون را دارند، و

ب) کشتی هایی که حق برافراشتن پرچم یکی از متعاهدین را ندارد اما تحت اختیار آن عمل می کنند.

۲- هیچ یک از مندرجات ماده حاضر نباید به گونه ای تفسیر شود که از حقوق حاکمه متعاهدان نسبت به بستر و زیر بستر دریا در مجاورت سواحل آنها به موجب حقوق بین الملل برای منظور اکتشاف و بهره برداری از منابع طبیعی انحراف حاصل نماید یا این حقوق را گسترش دهد.

۳- کنوانسیون حاضر نباید نسبت به هیچ کشتی جنگی، ناو پشتیبانی یا سایر کشتی ها که تحت مالکیت یا بهره برداری یک کشور هستند و در زمان مورد نظر در خدمت دولتی غیر تجاری بکار برده می شوند، اجرا گردد. اما هر متعاهدی باید با اتخاذ تدابیر مناسب بدون لطمه وارد کردن به عملیات یا قابلیت های اجرایی کشتی های فوق که تحت مالکیت یا بهره برداری آن متعاهد هستند تضمین نماید که این کشتی ها بطریقی هماهنگ با جایی که مطابق با کنوانسیون حاضر معقول و عملی است، عمل می کنند.

ماده ۴- تخلف

۱- هر نوع تخلف نسبت به ضوابط مقرر در کنوانسیون حاضر باید ممنوع گردد و ضمانت اجرای مربوط به آن تحت قوانین دستگاه اداری کشتی مربوطه در جایی که تخلف صورت می گیرد، وضع گردند، در صورتی که دستگاه اداری از چنین تخلفی مطلع گردد و قانع شود ادله کافی برای شروع دادرسی علیه تخلف ادعا شده موجود است، باید دادرسی مذکور را تا جایی که ممکن است طبق قوانین دستگاه اداری به جریان اندازد.

۲- هر نوع تخلفی نسبت به ضوابط مقرر در کنوانسیون حاضر در حوزه صلاحیت هر یک از متعاهدان کنوانسیون می باید ممنوع گردند و ضمانت اجرای مربوط به آن تحت قوانین آن متعاهد وضع گردد و هر زمانی که چنین تخلفی اتفاق می افتد متعاهد مذکور موظف است:

الف) دادرسی را بر طبق قوانین خود به جریان اندازد، یا

ب) اطلاعات و ادله را که مبنی بر وقوع تخلفی در اختیار دارد، در اختیار مرجع اداری کشتی قرار دهد.

۳- در جایی که اطلاعات یا ادله با توجه به هر تخلفی نسبت به کنوانسیون حاضر توسط کشتی در اختیار مرجع اداری کشتی مذکور قرار می گیرد، مرجع یاد شده موظف است سریعاً متعاهدی را که اطلاعات یا ادله را تهیه نموده است و همچنین سازمان را از اقدامات انجام شده مطلع سازد.

۴- مجازات تصریح شده به موجب قانون یک کشور متعاهد متعاقب ماده حاضر باید به اندازه کافی جهت منع تخلف از کنوانسیون حاضر شدید باشد و باید قطع نظر از مکان وقوع تخلف از شدت مساوی برخوردار باشد.

ماده ۵- گواهینامه ها و قواعد ویژه بازرسی کشتی ها

۱- با رعایت مفاد بند ۲ این ماده گواهینامه صادره تحت اختیارات یک متعاهد کنوانسیون مطابق با مفاد مقررات آن باید توسط دیگر متعاهدین پذیرفته شوند و به منظور تمامی مقاصد تحت پوشش کنوانسیون حاضر دارای همان اعتبار گواهینامه های صادره توسط خود آنها تلقی گردند.

۲- کشتی که ملزم به داشتن گواهینامه طبق مفاد مقررات کنوانسیون می باشد زمانی که در بنادر و پایانه های دریایی آن متعاهد قرار دارد مشمول بازرسی توسط مأموران دارای اختیارات قانونی خواهد بود.

این بازرسی باید محدود به تحقیق بر اینکه گواهینامه معتبری بر روی کشتی وجود دارد، باشد مگر در صورتی که دلایل مشخص برای تصور اینکه شرایط کشتی یا تجهیزات آنها اختلاف قابل توجهی با مشخصات آن گواهینامه دارد، موجود باشد. در آن مورد یا اگر کشتی گواهینامه معتبری با خود نداشته باشد کشور متعاهد انجام دهنده بازرسی، موظف است اقداماتی را اتخاذ کند و تضمین نماید کشتی بندر را ترک نخواهد کرد، مگر تا زمانی که بتواند بدون ایجاد تهدید غیر معقول و ایجاد خسارت به محیط زیست دریایی، وارد دریا شود. اما این متعاهد می تواند به این کشتی اجازه دهد بندر یا پایانه دریایی را به منظور عزیمت به نزدیک ترین حوضچه تعمیراتی مناسب موجود ترک نماید

۳- در صورتی که متعاهدی مانع ورود یک کشتی خارجی به بنادر و پایانه های دریایی تحت صلاحیت خود باشد یا اقداماتی علیه چنین کشتی به دلیل آنکه کشتی مفاد کنوانسیون حاضر را رعایت نمی نماید صورت دهد، متعاهد موظف است سریعاً به کنسول یا نماینده دیپلماتیک کشور متعاهدی که کشتی حق برافراشتن پرچم آن کشور را دارد و یا در صورتی که ممکن نباشد به مرجع اداری کشتی مربوطه اعلام نماید. قبل از ممانعت از ورود یا اقدام کردن، متعاهد ممکن است تقاضای مشورت با مرجع اداری مربوطه را نماید. اطلاعات باید همچنین به مرجع اداری، زمانی که کشتی یک گواهینامه معتبر مطابق با مفاد مواد را همراه ندارد ارایه گردد.

۴- در مورد کشتی های متعلق به غیر متعاهدین به کنوانسیون، متعاهدین موظف به اجرای الزامات کنوانسیون حاضر می باشند که می تواند برای حصول اطمینان از اینکه هیچگونه رفتار تبعیض آمیزی به نفع این چنین کشتی هایی معمول نگردد لازم باشد.

ماده ۶- کشف تخلفات و اجرای کنوانسیون

۱- متعاهدان کنوانسیون موظفند جهت کشف تخلفات و اجرای مفاد کنوانسیون حاضر با بکارگیری تمامی تدابیر مناسب و عملی، کشف و کنترل محیطی، روش های مناسب ارایه گزارش و جمع آوری ادله همکاری نمایند و

۲- کشتی که در مورد آن کنوانسیون حاضر اعمال می گردد ممکن است در هر بندر یا پایانه دریایی یک کشور متعاهد، مشمول بازرسی توسط مأمورانی قرار گیرند که به منظور تحقیق در مورد کشتی که آیا مواد مضر را بر خلاف مفاد مقررات تخلیه نموده است یا خیر انتخاب شده اند. در صورتی که یک بازرس تخلف از کنوانسیون را اعلام نماید، گزارش باید به مرجع اداری جهت اقدام مناسب ارسال گردد.

۳- متعاهد باید ادله را در صورتی که کشتی مواد مضر یا ترکیبات شامل چنین موادی را برخلاف مفاد مقررات تخلیه نموده است، جهت مرجع اداری فراهم نماید. اگر چنین کاری عملی باشد مقامات ذیصلاح متعاهد قبلی باید به فرمانده کشتی، تخلف ادعا شده را اعلام نماید.

۴- به محض دریافت چنین ادله ای مرجع اداری مطلع، موظف است موضوع را بررسی کند و ممکن است از متعاقد دیگری تقاضا نماید تا ادله بهتری یا بیشتری را از نقض ادعا شده، فراهم کند.

در صورتی که مرجع اداری قانع شود که ادله کافی برای شروع دادرسی علیه تخلف ادعا شده موجود است، باید دادرسی مذکور را تا جایی که ممکن است مطابق با قوانین مرجع اداری به جریان اندازد. مرجع اداری موظف است سریعاً متعاهدی که گزارش مربوط به تخلف ادعا شده را تهیه نموده است و همچنین سازمان را از عمل انجام شده، مطلع سازد.

۵- یک متعاقد همچنین ممکن است کشتی که در مورد آن کنوانسیون حاضر اعمال می گردد، زمانی که به بنادر یا پایانه های دریایی در محوطه صلاحیت خود وارد می شود در صورت دریافت تقاضایی از هر متعاقد با ادله کافی که کشتی مواد مضر یا ترکیبات حاوی چنین موادی را در هر جایی تخلیه نموده است، بازرسی نماید. گزارش چنین تحقیقی باید به متعاقد درخواست کننده آن و به مرجع اداری که ممکن است اقدام مناسب تحت کنوانسیون حاضر اتخاذ نماید، ارسال گردد.

ماده ۷- تأخیر غیر ضروری برای کشتی ها

۱- تمامی تلاش های ممکنه باید اتخاذ گردد تا از توقف یا تأخیر غیر ضروری کشتی به موجب ماده ۴، ۵ یا ۶ کنوانسیون حاضر جلوگیری گردد.

۲- به موجب ماده ۴، ۵ یا ۶ کنوانسیون حاضر، زمانی که کشتی به طور غیر ضروری متوقف شود یا حرکت آن به تأخیر بیافتد محق جبران هر گونه خسارت یا ضرر متحمل شده از طرف خواهد بود.

ماده ۸- گزارشات مربوط به سوانح ناشی از مواد مضر

۱- گزارش مربوط به یک سانحه باید بدون تأخیر و تا جایی که ممکن است طبق مفاد پروتکل I کنوانسیون حاضر تهیه گردد.

۲- هر متعاقد کنوانسیون موظف است:

الف) اقدامات لازم برای یک مأمور یا نمایندگی خاص به منظور دریافت و پردازش تمامی گزارشات مربوط به سوانح را معمول دارد.

ب) سازمان را از جزئیات کامل اقدامات مذکور جهت انتقال به سایر متعاهدان و کشورهای عضو سازمان مطلع سازد.

۳- هر زمانی که متعاهدی گزارشی به موجب مفاد ماده حاضر دریافت می کند متعاقد باید گزارش را بدون تأخیر به مراکز ذیل انتقال دهد:

الف) مرجع اداری کشتی مربوطه.

ب) هر کشور دیگری که ممکن است متأثر از این امر شده باشد.

۴- هر متعاقد کنوانسیون، متعهد به صدور دستورات به شناورها و هواپیمای بازرسی دریانوردی خود و دیگر خدمات ویژه برای گزارش به مقامات، در خصوص سانحه اشاره شده در پروتکل یک کنوانسیون حاضر می باشد. متعاقد مذکور باید در صورتی که مورد را مناسب بداند، بر طبق آن به سازمان و دیگر عضو متعاقد مربوطه گزارش نماید.

ماده ۹ - سایر معاهدات و تفسیر

- به محض لازم الاجرا گردیدن کنوانسیون حاضر، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا توسط نفت مصوب ۱۹۵۴ که اصلاح شده بین متعاهدان کنوانسیون می باشد فسخ شود.

۲- هیچ موردی در کنوانسیون حاضر نباید به تدوین حقوق و توسعه حقوق دریاهای توسط کنفرانس ملل متحده، در مورد حقوق دریاهای منعقد پیرو قطعنامه C (XXV) ۲۷۵۰ مجمع عمومی سازمان ملل متحد تأثیر بگذارد و نباید بر ادعاهای حاضر یا آینده و نقطه نظرات حقوقی هر کشوری مربوط به حقوق دریاهای و ماهیت و محدوده ساحلی و حوزه صلاحیت پرچم کشور تأثیر گذارد.

۳- اصطلاح «حوزه صلاحیت» در کنوانسیون حاضر باید از لحاظ حقوق بین المللی لازم الاجرا در زمان تطبیق عملی یا شرح کنوانسیون حاضر تفسیر گردند.

ماده ۱۰ - حل اختلافات

هر اختلافی میان دو یا تعداد بیشتری از متعاهدان کنوانسیون در ارتباط با شرح یا تطبیق عملی کنوانسیون حاضر در صورتی که حل مشکل از طریق مذاکره میان متعاهدان مربوطه امکانپذیر نباشد و متعاهدان به توافق نرسند و به محض درخواست هر یک از آنها، مسئله باید به داوری مشخص شده در پروتکل ۲ کنوانسیون حاضر گذاشته شود.

ماده ۱۱ - ابلاغ اطلاعات

۱- متعاهدان کنوانسیون متعهد به ابلاغ موارد ذیل به سازمان می باشند:

(الف) متن قوانین، سفارشات، دستورات و مفاد و دیگر اسنادی که در مورد موضوعات گوناگونی در چارچوب کنوانسیون حاضر اعلام شده است.

(ب) فهرستی از نمایندگی های غیر دولتی که مجازند از طرف آنها در مورد موضوعات مربوط به طراحی، ساختمان و تجهیزات کشتی های حامل مواد مضر طبق مفاد کنوانسیون عمل کند.

(پ) تعداد کافی از نمونه های مدارک آنها که تحت مفاد کنوانسیون صادر گردیده است.

(ت) فهرستی از امکانات دریافتی شامل موقعیت، ظرفیت و امکانات موجود و دیگر مشخصات (ث) گزارش های رسمی یا خلاصه ای از گزارشات تا جایی که نتایج تطبیق عملی کنوانسیون حاضر را نشان دهد.

(ج) یک گزارش آماری سالیانه در یک فرم استاندارد شده توسط سازمان، مجازات های واقعی تحمیل شده به جهت تخلف از کنوانسیون حاضر.

۲- سازمان موظف است متعاهدان را از دریافت هر ابلاغی به موجب ماده حاضر مطلع سازد و به تمامی متعاهدان، اطلاعات ابلاغ شده به سازمان را تحت بند فرعی ۱ (ب) تا (ج) ماده حاضر منتشر نماید.

ماده ۱۲- خسارت های وارد به کشتی

۱- هر مرجع اداری متعهد است تحقیقات مربوط به خسارت وارده بر هر یک از کشتی های خود را به موجب مفاد این کنوانسیون در صورتی که چنین خسارتی زیان های عمده ای را به محیط زیست دریایی وارد آورده است، ارائه کند.

۲- هر متعاهد کنوانسیون متعهد است اطلاعات مربوط به یافته های حاصل از تحقیقات مذکور را برای سازمان فراهم نماید. این زمانی است که اقتضا دارد اطلاعات مذکور در تعیین اینکه چه تغییری در کنوانسیون حاضر ممکن است مطلوب باشد، مورد توجه قرار گیرد.

ماده ۱۳- امضا، تصویب، قبول، تأیید و الحاق

۱- کنوانسیون حاضر برای امضا در مقر سازمان از تاریخ ۱۵ ژانویه ۱۹۷۴ تا ۳۱ دسامبر ۱۹۷۴ و پس از آن برای الحاق مفتوح خواهد بود. کشورها ممکن است به کنوانسیون حاضر به طرق ذیل متعهد گردند:

الف) امضا بدون نیاز به تصویب، قبول یا تأیید

ب) امضا نیازمند تصویب، قبول یا تأیید که با تصویب، قبول یا تأیید همراه شده است.

ج) الحاق

۲- تصویب، قبول، تأیید یا الحاقیه از طریق ایداع اسناد نزد دبیر کل سازمان، تحقق خواهد پذیرفت.

۳- دبیر کل سازمان تمامی دولت هایی که کنوانسیون حاضر را امضا کرده یا به آن ملحق شده اند را از هر امضا و تصحیح سند جدید تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق و همچنین تاریخ تصحیح سند مطلع خواهد نمود.

ماده ۱۴- ضمیمه های اختیاری

۱- هر دولتی ممکن است به هنگام امضا، تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق به کنوانسیون حاضر اعلام نماید که یک یا تمامی ضمیمه های سوم، چهارم و پنجم (که از این پس به عنوان ضمیمه های اختیاری نام برده می شوند) کنوانسیون حاضر را نمی پذیرد. به موجب موارد فوق متعاهدان کنوانسیون باید به هر ضمیمه به طور کامل متعهد باشند.

۲- دولتی که اعلام نموده است که متعهد به یک ضمیمه اختیاری نمی باشد ممکن است در هر زمانی چنین ضمیمه ای را با ایداع اسناد به سازمان اشاره شده در ماده (۲) ۱۳ به سازمان بپذیرد.

۳- دولتی که به موجب بند یک این ماده اعلامیه ای در خصوص ضمیمه اختیاری صادر می نماید و متعاقبا نیز آن ضمیمه را طبق بند ۲ این ماده مورد پذیرش قرار نمی دهد متعهد به امری نخواهد بود. همچنین نخواهد توانست امتیازات مذکور در این کنوانسیون را در خصوص مسائل مرتبط با چنین ضمیمه ای مطالبه نماید.

۴- سازمان، دولت هایی که کنوانسیون حاضر را امضا کرده یا به آن ملحق شده اند را از هر اعلامیه ای که به موجب این صادر شده و همچنین از دریافت اسناد تودیع شده وفق مقررات بند ۲ این ماده، مطلع خواهد نمود.

ماده ۱۵- لازم الاجرا شدن

۱- کنوانسیون حاضر ۱۲ ماه پس از تاریخی لازم الاجرا خواهد گردید که در آن تاریخ حداقل ۱۵ دولتی که ظرفیت ناوگان تجاری آنها بیشتر از ۵۰ درصد ظرفیت خالص کشتیرانی تجاری دنیا را تشکیل می دهد طبق ماده ۱۳ جزء متعاهدان قرار گرفته باشند.

۲- یک ضمیمه اختیاری ۱۲ ماه پس از تاریخی لازم الاجرا خواهد شد که شرایط قید شده در بند ۱ ماده حاضر در ارتباط با آن ضمیمه حاصل شده باشد.

۳- سازمان، دولت هایی که کنوانسیون حاضر را امضا کرده یا به آن ملحق شده اند را از تاریخ لازم الاجرا شدن آن و تاریخی که ضمیمه اختیاری طبق بند ۲ این ماده لازم الاجرا می شود مطلع خواهد نمود.

۴- برای دولت هایی که اسناد تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را در ارتباط با این کنوانسیون یا هر گونه ضمیمه اختیاری را بعد از تحقق شرایط لازم الاجرا شدن آن، اما قبل از تاریخ لازم الاجرا شدن، تودیع نموده باشند، تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق در تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون یا چنین الحاقیه ای یا سه ماه بعد از تاریخ تصحیح سند (هر کدام که تاریخ آن دیرتر باشد) پایدار خواهد گردید.

۵- برای دولت هایی که سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق را پس از تاریخی که کنوانسیون یا ضمیمه اختیاری لازم الاجرا می گردد، تودیع نموده باشد، کنوانسیون یا ضمیمه اختیاری سه ماه پس از تاریخ تودیع سند لازم الاجرا خواهند گردید.

۶- بعد از تاریخی که طی آن تمامی شرایط لازم به موجب ماده ۱۶ جهت لازم الاجرا کردن اصلاحیه ای به این کنوانسیون یا ضمیمه اختیاری فراهم شده باشد، هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تودیع شده، به کنوانسیون و ضمیمه به همان نحوی که اصلاح شده، تسریع خواهد یافت.

ماده ۱۶- اصلاحات

- ۱- کنوانسیون حاضر ممکن است توسط روش های ذکر شده در بندهای ذیل اصلاح شود.
- ۲- اصلاحات پس از رسیدگی توسط سازمان
 - (الف) هر اصلاحیه پیشنهاد شده توسط یک متعاقد کنوانسیون باید به سازمان تسلیم گردد و از طریق دبیر کل سازمان به کلیه اعضای سازمان و تمامی متعاهدان، حداقل ۶ ماه قبل از رسیدگی آن، انتقال یابد.
 - (ب) هر اصلاحیه پیشنهاد و منتقل شده به شرح فوق باید به یک مرجع ذیصلاح توسط سازمان، جهت رسیدگی تسلیم گردد.
 - (پ) متعاهدان کنوانسیون، چه اعضای سازمان باشند و چه نباشد، محق به شرکت در مذاکرات مرجع ذیصلاح می باشند.
 - (ت) اصلاحات باید توسط دو سوم اکثریت آرا متعاهدان کنوانسیون حاضر پذیرفته شود.
 - (ث) در صورت قبول بند فرعی (ت) فوق، اصلاحات باید توسط دبیر کل سازمان به کلیه متعاهدان کنوانسیون جهت پذیرش ارسال گردد.
 - (ج) یک اصلاحیه باید اینطور تلقی شود که طبق شرایط ذیل پذیرفته شده است.
 - ۱- اصلاحیه به یک ماده کنوانسیون چنین تلقی خواهد شد که در تاریخی پذیرفته شده که توسط دو سوم متعاهدانی که ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵۰ درصد ظرفیت خالص ناوگان تجاری دنیا نباشد مورد پذیرش قرار گرفته است.
 - ۲- اصلاحیه به یک ماده کنوانسیون اینطور تلقی خواهد شد که طبق روش ذکر شده در بند فرعی ج (۳) پذیرفته شده است مگر زمانی که مرجع ذیصلاح در زمان پذیرش آن تعیین نماید که اصلاحیه باید در تاریخی که توسط دو سوم متعاهدانی که ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵۰ درصد ظرفیت خالص ناوگان تجاری دنیا نباشد، مورد پذیرش قرار گیرد. با این وجود هر زمان قبل از لازم الاجرا شدن اصلاحیه به ضمیمه کنوانسیون، یک متعاقد ممکن است به دبیر کل سازمان اطلاع دهد که تأیید صریح آن دولت قبل از لازم الاجرا شدن اصلاحیه ضروری خواهد بود. دبیر کل اطلاعات مذکور و تاریخ دریافت آن را جهت اطلاع متعاهدان به کنوانسیون اعلام خواهد نمود.
 - ۳- اصلاحیه برای پیوست ضمیمه کنوانسیون باید اینطور تلقی شود که در پایان هر دوره تعیین شده توسط مرجع ذیصلاح در زمان قبول آن پذیرفته شده است. این دوره نباید کمتر از ۱۰ ماه باشد مگر اینکه ظرف مدت مذکور اعتراضی به سازمان که توسط متعاهدانی که کمتر از یک سوم نباشد یا توسط متعاهدانی که ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵۰ درصد ظرفیت خالص ناوگان تجاری دنیا نباشد اعتراض شده باشد (هر کدام از شرایط که محقق شده باشد).
 - ۴- یک اصلاحیه برای پروتکل یک کنوانسیون، مشمول همان روش هایی خواهد بود که برای اصلاحیه های ضمایم کنوانسیون ذکر شده در بند فرعی (۲) یا ج (۳) بالا وجود دارد.
 - ۵- اصلاحیه پروتکل ۲ کنوانسیون مشمول همان روش هایی خواهد بود که برای اصلاحیه های یک ماده کنوانسیون ذکر شده در بند فرعی ج (۱) بالا وجود دارد.
 - (چ) اصلاحیه باید تحت شرایط ذیل لازم الاجرا گردد:
 - ۱- در مورد اصلاحیه یک ماده کنوانسیون برای پروتکل ۲ یا پروتکل یک یا برای یک ضمیمه کنوانسیون که مشمول روش تعیین شده در بند فرعی ج (۳) نباشد، اصلاحیه قبول شده بر حسب مفاد قبلی، ۶ ماه بعد از تاریخ پذیرفتن آن در مورد متعاهدانی که اعلام کرده اند آن را پذیرفته اند، لازم الاجرا خواهد گردید.

۲- در مورد اصلاحیه پروتکل یک برای پیوست ضمیمه یا برای یک ضمیمه کنوانسیون تحت روش تعیین شده در بند فرعی ج (۳) اصلاحیه، بنظر می رسد که طبق شرایط قبلی قبول شده است و باید ظرف ۶ ماه پس از پذیرش آن برای تمامی متعاهدان به استثنای آنهایی که قبل از آن تاریخ اعلامیه ای را ارسال داشته مبنی بر اینکه اصلاحیه را قبول ندارند یا یک اصلاحیه تحت بند فرعی ج (۲) که اظهار تأیید آنها ضروری است، لازم الاجرا گردد.

۳- اصلاحیه توسط کنفرانس:

الف) به محض درخواست متعاهدی که حداقل توسط یک سوم متعاهدان موافقت شده است سازمان باید کنفرانسی متشکل از متعاهدان کنوانسیون تشکیل دهد تا اصلاحات کنوانسیون حاضر را بررسی نماید.

ب) هر اصلاحیه قبول شده از سوی چنین کنفرانسی به وسیله دو سومی که اکثریت آنها حاضرند و رای داده اند باید توسط دبیر کل سازمان به اطلاع کلیه طرفین متعاهدین جهت پذیرش رسانده شود.

ج) مگر در صورتی که کنفرانس بطریق دیگری تصمیم بگیرد اصلاحیه اینطور تلقی خواهد شد که پذیرفته شده و طبق روش های تعیین شده در بند ۲ (ج) و (چ) بالا لازم الاجرا گردیده است.

۴- الف) در مورد یک اصلاحیه ضمیمه اختیاری، رجوع به ماده حاضر برای یک «متعاهد کنوانسیون» باید به منزله ارجاع به دولت متعهد به آن ضمیمه تلقی شود.

ب) هر متعاهدی که از قبول اصلاحیه یک ضمیمه سرباز زند تنها در راستای اجرای آن اصلاحیه غیر متعاهد تلقی خواهد شد.

۵- قبول و لازم الاجرا شدن یک ضمیمه جدید مشمول همان روشی خواهد بود که برای قبول و لازم الاجرا شدن اصلاحیه برای یک ماده کنوانسیون وجود دارد.

۶- چنانچه صریحا به طریق دیگری بیان شده باشد یک اصلاحیه کنوانسیون حاضر که تحت این ماده ایجاد می شود و به ساختمان کشتی مربوط می شود، تنها برای کشتی هایی که قرارداد ساخت آنها منعقد شده یا در صورت عدم وجود قرارداد ساخت، اسکلت کشتی بنا شده یا پس از تاریخی که اصلاحیه لازم الاجرا شده، باید قابل اجرا باشد.

۷- هر اصلاحیه پروتکل یا ضمیمه باید با مفهوم پروتکل مذکور یا ضمیمه در ارتباط بوده و با مواد کنوانسیون متناسب شود.

۸- دبیر کل سازمان باید تمامی متعاهدان را از اصلاحاتی که تحت ماده حاضر لازم الاجرا می -گردند توأم با تاریخی که چنین اصلاحیه ای لازم الاجرا می گردد، مطلع سازد.

۹- هر اعلامیه حاکی از قبول یا مخالفت با یک اصلاحیه، تحت ماده حاضر کتبا به دبیر کل سازمان اطلاع داده خواهد شد و دبیر کل سازمان این اعلامیه و تاریخ دریافت آن را به اطلاع متعاهدان کنوانسیون خواهد رساند.

ماده ۱۷- ارتقا همکاری های فنی

متعاهدان کنوانسیون باید با مشاوره با سازمان و دیگر اعضای بین المللی جهت ارتقا کمک و همکاری از طریق مدیر اجرایی برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد، متعاهدینی را که کمک فنی تقاضای نمایند برای مواد ذیل حمایت کنند:

الف) آموزش پرسنل فنی و علمی

ب) فراهم کردن تجهیزات لازم و امکانات دریافت و کنترل
 پ) تسهیل سایر تدابیر و اقدامات جلوگیری یا تخفیف آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از کشتی ها
 ت) تشویق برای تحقیق
 ترجیحا در کشورهای مورد بحث، جهت پیشبرد هر چه بیشتر اهداف و مقاصد کنوانسیون حاضر.

ماده ۱۸ - انقضا

۱- کنوانسیون حاضر یا هر ضمیمه اختیاری ممکن است توسط هر یک از متعاهدین کنوانسیون در زمانی پس از گذشت ۵ سال از تاریخی که کنوانسیون یا ضمیمه برای آن متعاقد لازم الاجرا می گردد، فسخ شود.
 ۲- فسخ به موجب اعلامیه کتبی به دبیر کل سازمان که تمامی متعاهدان دیگر را از چنین اعلامیه دریافتی و تاریخ دریافت آن و همچنین تاریخی که چنین فسخی به عمل آمده، مطلع می سازد صورت تحقق به خود خواهد گرفت.
 ۳- فسخ باید ۱۲ ماه پس از دریافت اعلامیه فسخ توسط دبیر کل سازمان یا پس از اتمام دوره طولانی تر دیگری که ممکن است در اعلامیه ذکر شود، اجرا گردد.

ماده ۱۹- تودیع و ثبت

۱- کنوانسیون حاضر نزد دبیر کل سازمان که رونوشت های تأیید شده مطابق با اصل مربوط به آن را به تمامی دولت هایی که کنوانسیون حاضر را امضا کرده یا به آن ملحق شده اند، سپرده خواهد شد.
 ۲- به محض لازم الاجرا شدن کنوانسیون حاضر، متن باید توسط دبیر کل سازمان به دبیر کل سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد فرستاده شود.

ماده ۲۰- زبان ها

کنوانسیون حاضر باید در یک سند به زبان های انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی که از اعتبار برابر برخوردار هستند تهیه شود. ترجمه های رسمی به زبان های عربی، آلمانی، ایتالیایی و ژاپنی تهیه و همراه با نسخه اصلی امضا شده تودیع خواهد شد.

گواهی می شود که امضا کنندگان ذیل به منظور امضا پروتکل حاضر دارای اختیار تام از طرف دولت های متبوعشان می باشند.
 مصوب لندن روز دوم نوامبر یکهزار و نهصد و هفتاد و سه.

ضمیمه اول

مقررات جلوگیری از آلودگی ناشی از نفت

ضمیمه اول در تاریخ دوم اکتبر ۱۹۸۳ لازم الاجرا گردید و بین متعاهدان مارپول ۷۳/۷۸، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا توسط نفت مصوب ۱۹۵۴ را که در سال ۱۹۶۲ و ۱۹۶۹ اصلاح، و سپس لازم الاجرا گردیده بود نسخ نمود. متن تعدادی از اصلاحیه های بعدی توسط MEPC تصویب ولی تاکنون لازم الاجرا نگردیده عبارتند از:

- برگزیدن منطقه قطب جنوب به عنوان منطقه ویژه که انتظار می رود در ۱۷ مارس ۱۹۹۲ لازم الاجرا گردد.

- مقررات جدید مواد (۳) ۱۷ و ۲۶، فرم های دفتر ثبت وقایع نفتی و فرم های تکمیلی برای گواهینامه IOPP که انتظار می رود در ۶ نوامبر ۱۹۹۳ لازم الاجرا گردند.

شرایط مقرر برای منطقه ویژه در حال حاضر دریای بالتیک، دریای سیاه و مناطق دریای مدیترانه قابل اجرا است و برای منطقه قطب جنوب انتظار می رود از ۱۷ مارس ۱۹۹۲ یعنی زمانی که اصلاحات لازم الاجرا می گردند، قابل اجرا باشد.

ضمیمه دوم

مقررات کنترل آلودگی ناشی از مواد سمی مایع

ضمیمه دوم در تاریخ ۶ آوریل ۱۹۸۷ در یک فرم اصلاح شده توسط قطعنامه (۲۲) ۱۷ MEPC مورخ ۵ دسامبر ۱۹۸۵ لازم الاجرا گردید. ضمیمه دوم متعاقبا، در تاریخ ۱۷ مارس ۱۹۸۹ با قطعنامه (۲۷) ۳۴ MEPC اصلاح گردید.

اصلاحات ۱۹۸۹ قصد دارد پیوست دوم و سوم را مطابق با نیاز روز نموده و آنها را به ترتیب با فصول VI/۱۷ و VII/۱۸ IBC و BCH مطابقت نماید. اصلاحات ۱۹۸۹ در تاریخ ۱۳ اکتبر ۱۹۹۰ لازم الاجرا شده اند.

با اختیارات داده شده توسط MEPC و MSC، کمیته فرعی BCH اصلاحاتی را برای ضمیمه دوم و همچنین کدهای IBC و BCH فراهم نمود تا فهرست های مواد شیمیایی درج شده در پیوست دوم و سوم ضمیمه دوم، فصل های ۱۷ و ۱۸ IBC و فصل های پنج و شش BCH را ترکیب نمایند.

فهرست پیوست های دوم و سوم و فصل های پنج و شش BCH با اشاره به فصل های ۱۷ و ۱۸ IBC جایگزین خواهند شد. انتظار می رود متن این اصلاحات توسط MEPC در اکتبر ۱۹۹۳ تصویب شوند.

ضمیمه سوم

مقررات جلوگیری از آلودگی ناشی از مواد مضر بصورت بسته بندی شده

شرط لازم الاجرا شدن ضمیمه سوم در تاریخ اول ژوئیه ۱۹۹۱ تأمین شده و از تاریخ اول ژوئیه ۱۹۹۲ لازم الاجرا خواهند گردید و موافقت شده است که ضمیمه می باید از طریق مجموعه قواعد بین المللی حمل کالاهای خطرناک از طریق دریا به اجرا درآید. متن اصلاحات ضمیمه در برگیرنده آلودگی دریا توسط کمیته ایمنی دریانوردی (اصلاحیه ۸۹-۲۵) فراهم و تصویب شده است و توصیه شده که از اول ژانویه ۱۹۹۱ به اجرا درآید. MEPC همچنین با متن پیش نویس اصلاح شده ضمیمه سوم متضمن ارجاع به مجموعه قواعد IMDG، که کمیته تمایل به پذیرش رسمی آن از اکتبر ۱۹۹۲ را دارد، موافقت نمود.

از آنجایی که ضمیمه اصلاح شده توضیح شرایط مقرر است تا تغییر ماهیت، کمیته توصیه نمود زمانی که ضمیمه سوم لازم الاجرا می گردد این شرایط می باید مطابق با ضمیمه سوم اصلاح شده به اجرا درآید و با توجه به آن که یک ضمیمه مختصر است هم متن اصلی و هم متن اصلاح شده در کتاب درج شده اند.

ضمیمه چهارم

مقررات جلوگیری از آلودگی ناشی از پساب

ضمیمه چهارم تاکنون لازم الاجرا نگردیده است. این ضمیمه توسط ۳۴ کشور که مجموع ناوگان بازرگانی آنها ۳۹/۷۶ درصد ناوگان بازرگانی دنیا را تشکیل می دهند، تصویب شده است. بنابراین قبل از این که شرط لازم الاجرا شدن تناژ محق گردد تصویب دولت هایی که ۱۰/۲۴ درصد از ناوگان تجارتي دنیا را دارا هستند لازم می نماید.

ضمیمه پنجم

مقررات جلوگیری از آلودگی ناشی از زباله

ضمیمه پنجم در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۸۸ لازم الاجرا گردید. MEPC متن اصلاحات ضمیمه پنجم را برای انتخاب دریای شمال به عنوان منطقه ویژه و حذف عبارت «یا مواد مصنوعی لازم جهت تعمیر چنین تورهایی» از ماده ۶ (ج) را با قطعنامه (۲۸) ۳۶ MEPC ۱۷ اکتبر ۱۹۸۹ تصویب نمود. این اصلاحات ۱۸ آوریل ۱۹۹۱ لازم الاجرا گردید. متن اصلاحات بعدی برای انتخاب منطقه جنوب (جنوب ۶۰ درجه عرض جغرافیایی) و منطقه کارائیب بزرگ به عنوان مناطق ویژه به ترتیب توسط قطعنامه های (۳۰)

MEPC ۴۲ و MEPC ۴۸ (۳۱) پذیرفته شدند.

انتظار می رود اصلاحات مربوط به منطقه قطب جنوب ۱۷ مارس ۱۹۹۲ و مواردی که مربوط به منطقه کارائیب بزرگ می باشند ۴ آوریل ۱۹۹۳ لازم الاجرا گردند. مقررات منطقه ویژه یکسال پس از آنکه MEPC مقرر نمود که این مقررات باید جهت هر منطقه بر اساس اعلام کشورهای هم مرز منطقه ویژه مبنی بر اینکه کشورهای مزبور از امکانات موجود برخوردار هستند بکار برده شود، لازم الاجرا خواهد گردید.

تا این تاریخ این مقررات برای مناطق دریای بالتیک و دریای شمال اجرا می شود و برای منطقه قطب جنوب زمانی که اصلاحات لازم الاجرا می گردند، قابل اجرا خواهد بود.

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل مربوط به
کنوانسیون بین المللی
جلوگیری از آلودگی
دریا ناشی از کشتی ها
(مارچ ۱۹۷۸ م، ۱۳۵۷ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

پروتکل ۱۹۷۸ مربوط به کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها، ۱۹۷۳

متعاهدان به پروتکل حاضر، با تشخیص اینکه کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها (۱۹۷۳) کمک قابل توجهی جهت حفظ محیط زیست دریایی از آلودگی ناشی از کشتی ها نموده است.

همچنین با تشخیص نیاز به پیشرفت بیشتر جهت جلوگیری و کنترل آلودگی محیط زیست دریایی ناشی از کشتی ها خصوصا تانکرهای نفتی.

با تشخیص نیاز بیشتر به اجرای مقررات جلوگیری از آلودگی ناشی از نفت گنجانده شده در ضمیمه اول کنوانسیون مذکور که تا سر حد امکان سریع و وسیع باشد.

اما با تأیید نیاز به تغییر در عملکرد ضمیمه دوم کنوانسیون مذکور تا زمانی که مسائل مسلم فنی به طور رضایت بخشی حل شده باشد.

با در نظر گرفتن این که این اهداف ممکن است به بهترین نحو با انعقاد پروتکلی مربوط به کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها (۱۹۷۳) حاصل آید.

به شرح ذیل موافقت نموده اند:

ماده ۱- تعهدات کلی

۱- متعاهدان پروتکل حاضر متعهد به اجرای مفاد:

الف) پروتکل حاضر و ضمیمه مربوط به آن را که جزء لاینفک پروتکل حاضر را تشکیل می دهد، و

ب) کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها، ۱۹۷۳ (از این پس به عنوان «کنوانسیون» به آن اشاره می شود) با عنایت به اصلاحات و اضافات مندرج در پروتکل حاضر.

۲- مفاد کنوانسیون و پروتکل حاضر باید به عنوان یک سند واحد خوانده و تفسیر گردند.

۳- هر ارجاع به پروتکل حاضر همزمان ارجاع به ضمیمه مربوط به آن را شامل می شود.

ماده ۲- اجرای ضمیمه ۲ کنوانسیون

۱- با وجود مفاده ماده ۱۴ (۱) کنوانسیون، متعاهدان پروتکل حاضر موافقت می کنند که متعهد

به مفاد ضمیمه دوم کنوانسیون برای یک دوره سه ساله از تاریخ لازم الاجرا شدن پروتکل حاضر یا برای دوره طولانی تر که ممکن است توسط دو سوم اکثریت متعاهدان پروتکل حاضر در کمیته

حفاظت محیط زیست دریایی (از این پس به آن کمیته اشاره می شود) سازمان مشورتی بین الدول دریانوردی (از این پس به آن «سازمان» اشاره می شود) تصمیم گیری می شود، نخواهند بود.

۲- در طی دوره تعیین شده در بند یک این ماده، متعاهدان پروتکل حاضر تحت هیچ تعهدی یا محق ادعای هیچ امتیازی به موجب کنوانسیون نخواهند بود. هر گونه ارجاعی به متعاهدان در کنوانسیون نباید شامل متعاهدان پروتکل حاضر تا جایی که به موضوعات مربوط به ضمیمه مذکور ارتباط دارد، باشد.

ماده ۳- تبادل اطلاعات

متن ماده ۱۱ (ب) کنوانسیون با موارد ذیل جایگزین شده است:

«فهرستی از بازرسان منتخب یا سازمان های به رسمیت شناخته شده ای مجازند تا از طرف آنها در دستگاه اجرایی موضوعات مربوط به طراحی، ساخت، تجهیزات و عملیات کشتی های حامل مواد مضر طبق مفاد مقررات برای انتقال به متعاهدان جهت اطلاع مأمورانشان عمل کنند. بنابراین دستگاه اداری سازمان راز مسوولیت ها و شرایط ویژه مراجع که نماینده شده اند تا بازرسان و سازمان های به رسمیت شناخته ای را انتخاب نمایند، مطلع خواهد ساخت».

ماده ۴- امضا، تصویب، قبول، تأیید و الحاق

۱- پروتکل حاضر برای امضا در مقر سازمان از اول ژوئن ۱۹۷۸ تا ۳۱ می ۱۹۷۹ و پس از آن برای الحاق مفتوح خواهد بود، دولت ها ممکن است به طریق ذیل متعاهدان پروتکل حاضر شوند:

الف) امضا بدون نیاز به تصویب، قبول یا تأیید، یا

ب) امضا نیازمند به تصویب، قبول یا تأیید متعاقب تصویب، قبول یا تأیید،

ج) الحاقیه

ماده ۵- لازم الاجرا شدن

۱- پروتکل حاضر ۱۲ ماه پس از تاریخی لازم الاجرا خواهد گردید که در آن تاریخ حداقل ۱۵ دولتی که ظرفیت ناوگان تجاری آنها کمتر از ۵۰ درصد ظرفیت خالص کشتیرانی تجاری دنیا را تشکیل دهد، طبق ماده ۴ این پروتکل جزء متعاهدان قرار گرفته باشند.

۲- هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تودیع شده پس از تاریخی که پروتکل حاضر لازم الاجرا می گردد، سه ماه پس از تاریخ تودیع قابل اجرا خواهد بود.

۳- بعد از تاریخی که طی آن اصلاحیه وارد به پروتکل حاضر، بر طبق ماده ۱۶ کنوانسیون پذیرفته شده تلقی می شود، هر سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق تودیع شده به همان نحوی که اصلاح شده، در خصوص پروتکل حاضر نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۶- اصلاحات

روش های مندرج در ماده ۱۶ کنوانسیون در خصوص اصلاحیه هایی به مواد، ضمیمه و پیوست یک ضمیمه کنوانسیون، به اصلاحات وارد به مواد، ضمیمه و پیوست ضمیمه پروتکل حاضر نیز قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۷- فسخ

۱- پروتکل حاضر ممکن است توسط هر متعاهد به پروتکل حاضر در هر زمانی پس از گذشت ۵ سال از تاریخی که پروتکل برای آن متعاهد لازم الاجرا است، فسخ شود.

۲- فسخ از طریق سپردن یک سند فسخ نزد دبیر کل سازمان صورت خواهد پذیرفت.

۳- یک فسخ ۱۲ ماه پس از دریافت اعلامیه توسط دبیر کل سازمان یا پس از گذشت هر دوره طولانی تر که ممکن است در اعلامیه مشخص شود، موثر خواهد بود.

ماده ۸- مرجع تودیع

۱- پروتکل حاضر نزد دبیر کل سازمان تودیع خواهد شد (از این پس به آن به عنوان مرجع تودیع اشاره می شود).

۲- مرجع تودیع باید:

الف) به تمامی دولت هایی که پروتکل حاضر را امضا یا به آن ملحق شده اند موارد ذیل را اطلاع دهد:

۱- هر امضا جدید یا تودیع یک سند تصویب، قبول، تأیید یا الحاق همراه با تاریخ آن،

۲- تاریخ لازم الاجرا شدن پروتکل حاضر،

۳- تودیع هر سند فسخ پروتکل حاضر همراه با تاریخ دریافت آن و تاریخی که فسخ صورت گرفته است.

۴- هر تصمیم اتخاذ شده طبق ماده ۲ (۱) پروتکل حاضر

ب) ارسال رونوشت های مصدق پروتکل حاضر به تمامی دولت هایی که پروتکل حاضر را امضا یا به آن ملحق شده اند.

۳- به محض لازم الاجرا شدن پروتکل حاضر یک رونوشت مصدق آن توسط مرجع تودیع به دبیرخانه سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد انتقال خواهد یافت.

ماده ۹- زبان ها

پروتکل حاضر در یک نسخه اصلی به زبان های انگلیسی، فرانسه، روسی، اسپانیایی که از اعتبار برابر برخوردار هستند تهیه می شود، ترجمه های رسمی به زبان های عربی، آلمانی، ایتالیایی و ژاپنی تهیه شده و با نسخه اصلی امضا شده، تودیع خواهد شد.

گواهی می شود که امضا کنندگان ذیل به منظور امضای پروتکل حاضر، دارای اختیار تام از طرف دولت های متبوعشان می باشند.

مصوب لندن روز هفدهم فوریه یک هزار و نهصد و هفتاد و هشت.

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

کنوانسیون منطقه ای
کویت برای همکاری
درباره حمایت و توسعه
محیط زیست دریایی و
نواحی ساحلی در برابر
آلودگی
(کویت ۱۹۷۸ م، ۱۳۵۷ هـ.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

لایحه قانونی راجع به کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی و پروتکل مربوط به مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضر در موارد اضطراری

لایحه قانونی راجع به «کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی» و «پروتکل مربوط به مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری» که در جلسه مورخ ۵۸/۹/۲۱ به تصویب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران رسیده است به پیوست ابلاغ می گردد.

لایحه قانونی راجع به «کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی» و «پروتکل مربوط به مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری»

ماده واحده - «کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی» مشتمل بر ۳۰ ماده و «پروتکل مربوط به مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری» مورخ ۲۴ آوریل ۱۹۷۸ (۵۷/۲/۴) تصویب و به وزارت امور خارجه اجازه داده می شود که تشریفات تسلیم اسناد تصویب را انجام دهد.

کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی در برابر آلودگی (کویت - ۱۹۷۸ م، ۱۳۵۷ هـ. ش)

حکومت دولت بحرین

دولت ایران

حکومت جمهوری عراق

حکومت دولت کویت

حکومت سلطنت عمان

حکومت دولت قطر

حکومت پادشاهی عربستان سعودی

حکومت دولت امارات متحده عربی

با درک این حقیقت که آلودگی محیط زیست دریایی منطقه مشترک بین بحرین، ایران، عراق، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی به نفت و سایر مواد مضره یا سمی ناشی از فعالیت های انسان در خشکی یا در دریا به خصوص از طریق تخلیه بی رویه و بدون نظارت این مواد و ایجاد خطر روزافزون برای حیات دریایی و شیلات و سلامت انسان و استفاده های تفریحی از سواحل و سایر تسهیلات رفاهی می نماید. با توجه به خصوصیات ویژه هیدروگرافیک و اکولوژیک محیط زیست دریایی منطقه و آسیب پذیری خاص آن نسبت به آلودگی،

با آگاهی از ضرورت حصول اطمینان از اینکه فعالیت های مربوط به توسعه شهر و روستاها و در نتیجه استفاده از زمین باید به نحوی صورت پذیرد که حتی الامکان منابع دریایی و تأسیسات و وسایل رفاهی سواحل حفظ شود و این توسعه به محیط زیست دریایی لطمه وارد نسازد،

با اعتقاد به حصول اطمینان از اینکه جریانات توسعه صنعتی به هیچ وجه به محیط زیست دریایی در منطقه آسیب نرساند و منابع زنده در آن و همچنین سلامت انسان را به خطر نیاندازد،

با وقوف بر لزوم اتخاذ یک روش مدیریت جامع در مورد استفاده از محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی که نیل به هدف های مربوط به محیط زیست و عمران و توسعه را به نحوی هماهنگ امکان پذیر سازد، با آگاهی از نیاز به تنظیم دقیق یک برنامه پژوهشی و مراقبت و ارزیابی با توجه به کمبود اطلاعات علمی در خصوص آلودگی دریا در منطقه،

با توجه به اینکه دولت های منطقه مسوولیت خاصی برای حفظ محیط زیست دریایی آن به عهده دارند، با آگاهی از اهمیتی که همکاری و هماهنگی اقدامات براساس منطقه ای با هدف حمایت از محیط زیست دریایی منطقه به سود کلیه طرف های ذینفع منجمله نسل های آینده دارد،

با در نظر گرفتن کنوانسیون های بین المللی موجودی که با کنوانسیون حاضر ارتباط دارند، به شرح زیر موافقت می نمایند:

ماده ۱: تعریفات

از لحاظ کنوانسیون حاضر

الف- مقصود از «آلودگی دریایی» داخل کردن مواد یا انرژی در محیط زیست دریایی به وسیله انسان به طور مستقیم یا غیرمستقیم می باشد که اثرات زیان بخش مانند آسیب به منابع زنده و خطر برای سلامت انسان و ایجاد مانع در فعالیت های دریایی از جمله ماهیگیری و لطمه به کیفیت از لحاظ استفاده از آب دریا و کاهش وسایل رفاهی به بار آورد یا احتمال ایجاد اینگونه خطرات را در برداشته باشد.

ب- مقصود از «مراجع ملی» مرجعی است که هر دولت متعاقد به عنوان مسوول هماهنگ ساختن مساعی ملی برای اجرای این کنوانسیون و پروتکل های آن تعیین نموده است.

ج- مقصود از «سازمان» سازمانی است که دول متعاقد طبق بند الف ماده ۱ تأسیس نموده اند.

د- مقصود از «دبیرخانه» دبیرخانه سازمان است که طبق ماده ۱۶ تشکیل می گردد.

هـ- مقصود از «طرح عملیاتی» طرح عملیاتی برای حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی بین بحرین، ایران، عراق، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات عربی متحده می باشد که در کنفرانس منطقه ای نمایندگان تام الاختیار کویت درباره حمایت و توسعه محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی که از تاریخ ۱۵ تا ۲۳ آوریل ۱۹۷۸ منعقد گردید به تصویب رسیده است.

ماده ۲: شمول جغرافیایی

الف- کنوانسیون حاضر شامل محدوده دریایی منطقه ای است که از جنوب محدود است به خطوطی که نقاط جغرافیایی زیر را بهم وصل می کند:

از رأس ضربت علی به مختصات ۱۶ درجه و ۳۹ دقیقه شمالی و ۵۳ درجه و ۳ دقیقه ۳۰ ثانیه شرقی

به نقطه ای با مختصات ۱۶ درجه شمالی و ۵۳ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی

به نقطه ای با مختصات ۱۷ درجه شمالی و ۵۶ درجه و ۳۰ دقیقه شرقی

به نقطه ای با مختصات ۲۰ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۶۰ درجه شرقی

سپس به رأس الفاسته با مختصات ۲۵ درجه و ۴ دقیقه شمالی و ۶۱ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی

(که از این پس منطقه دریایی نامیده خواهد شد.)

ب- محدوده دریایی شامل آب های داخلی دولت های متعاقد نخواهد بود مگر در مواردی که به نحوی دیگر در کنوانسیون حاضر و یا در هریک از پروتکل های مربوطه تعیین شده باشد.

ماده ۳: تعهدات عمومی

الف- دولت های متعاقد، منفردا و یا مشترکا کلیه اقدامات لازم را طبق این کنوانسیون و پروتکل های لازم الاجرائی که در آن عضویت دارند برای جلوگیری و یا کاستن از آلودگی محیط زیست در منطقه دریایی و مبارزه با آلودگی اتخاذ خواهد نمود.

ب- علاوه بر پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری که همزمان با این کنوانسیون برای امضا مفتوح گردیده است، دولت های متعاقد در تنظیم و تصویب پروتکل های دیگری که متضمن اقدامات و خط مشی ها و ضوابط مورد توافق برای اجرای این کنوانسیون باشد، همکاری خواهند کرد.

ج- دولت های متعاهد ضوابط و قوانین و مقررات ملی مورد لزوم برای انجام مؤثر تعهد مقرر در بند الف این ماده را وضع و کوشش خواهند کرد که سیاست های ملی خود را از این حیث هماهنگ سازند و برای این منظور یک مرجع ملی تعیین نمایند.

د- دولت های متعاهد به منظور وضع و اتخاذ ضوابط منطقه ای و رویه ها و خط مشی های توصیه شده برای جلوگیری و یا کاستن از آلودگی از کلیه منابع آلودگی و مبارزه با آن موافق با هدف های این کنوانسیون، با سازمان های صلاحیتدار بین المللی و منطقه ای و ناحیه ای همکاری نموده و یکدیگر را در انجام تعهدات خود مساعدت خواهند کرد.

ه- دولت های متعاهد منتهای کوشش خود را به عمل خواهند آورد تا اطمینان حاصل کنند که اجرای این کنوانسیون موجب تبدیل یک نوع آلودگی به نوعی دیگر که ممکن است برای محیط زیست زیان بخش باشد، نخواهد شد.

ماده ۴: آلودگی از کشتی ها

دولت های متعاهد کلیه اقدامات مناسب را که طبق کنوانسیون و با رعایت مقررات قابل اجرای قوانین بین المللی برای جلوگیری از آلودگی و کاهش آن و مبارزه با آلودگی در منطقه دریایی که از تخلیه عمدی یا تصادفی موادی از کشتی ها ناشی می شود معمول خواهند داشت و مراقبت خواهند کرد که مقررات قابل اجرای بین المللی مربوط به کنترل این نوع آلودگی منجمله سربار کردن و آب توازن مجزا و مخازن و روش های شستشوی مخازن با نفت خام رعایت گردد.

ماده ۵: آلودگی ناشی از تخلیه مواد زاید از کشتی و وسایط نقلیه هوایی

دولت های متعاهد کلیه اقدامات مناسب را جهت جلوگیری از آلودگی و کاهش آن و مبارزه با آلودگی در منطقه دریایی که از تخلیه مواد زاید و سایر مواد از کشتی ها و وسایط نقلیه هوایی ناشی می شود معمول خواهند داشت، و مراقبت به عمل خواهند آورد که مقررات قابل اجرای بین المللی مربوط به کنترل این نوع آلودگی طبق آنچه در کنوانسیون های بین المللی مربوطه پیش بینی شده است به نحو مؤثری در منطقه دریایی رعایت گردد.

ماده ۶: آلودگی ناشی از منابع واقع در خشکی

دولت های متعاهد کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری و کاستن از آلودگی ناشی از موادی که از خشکی، از راه هوا یا مستقیماً از ساحل به منطقه دریایی داخل می شود منجمله مواد زاید و فاضلاب ها معمول خواهند داشت.

ماده ۷: آلودگی ناشی از اکتشاف و بهره برداری در بستر دریای سرزمینی و زیر بستر آن و فلات قاره

الف- دولت های متعاهد کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری و کاستن از آلودگی و مبارزه با آن در منطقه دریایی که از عملیات اکتشافی و بهره برداری در بستر دریای سرزمینی و زیر بستر آن و فلات قاره ناشی می شود منجمله جلوگیری از حوادث و مقابله با موارد اضطراری آلودگی که موجب صدمه به محیط زیست دریایی می گردد، بعمل خواهند آورد.

ماده ۸: آلودگی ناشی از سایر فعالیت های انسان

دولت های متعاهد کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری و کاستن از آلودگی ناشی از احیای اراضی و لایروبی های مربوط و لایروبی ساحلی بعمل خواهند آورد و با اینگونه آلودگی مبارزه خواهند نمود.

ماده ۹: همکاری برای مقابله با موارد اضطراری آلودگی

الف- دولت های متعاهد منفرداً و یا مشترکاً کلیه اقدامات لازم منجمله اقداماتی را که برای حصول اطمینان از آمادگی تجهیزات و وسایل کافی و پرسنل واجد شرایط به منظور مقابله با موارد اضطراری آلودگی در منطقه دریایی بدون توجه به علت آن و برای کاهش یا رفع خسارت ناشی از آن ضروری است، معمول خواهند داشت.

ب- هر یک از دولت های متعاقد که از مورد اضطراری آلودگی در منطقه دریایی مطلع شود باید بدون تأخیر مراتب را به سازمان مذکور در ماده ۱۶ و توسط دبیرخانه یا مستقیماً به هر دولت متعاهدی که ممکن است از چنین مورد اضطراری آسیب پذیر اطلاع دهد.

ماده ۱۰: همکاری های علمی و فنی

الف- دولت های متعاقد مستقیماً یا در صورت لزوم از طریق سازمان های ذیصلاح بین المللی در زمینه تحقیقات علمی، کنترل و ارزیابی مربوط به آلودگی در منطقه دریایی همکاری خواهند نمود، و اطلاعات حاصله و دانستنی های علمی را جهت اجرای این کنوانسیون و هر یک از پروتکل های آن مبادله خواهند کرد.

ب- دولت های متعاقد که با همکاری سازمان های صلاحیتدار منطقه ای یا بین المللی به منظور تدوین و ایجاد هماهنگی برنامه های ملی تحقیقاتی و مراقبت و ارزیابی مربوط به هر گونه آلودگی در منطقه دریایی و همچنین ایجاد شبکه منطقه ای به منظور حصول اطمینان از هماهنگی این برنامه ها با یکدیگر همکاری های بیشتری خواهند کرد. بدین منظور هر دولت متعاقد مرجع ملی مسوول تحقیقات و کنترل آلودگی در قلمرو ملی خود تعیین خواهد نمود و در برنامه های بین المللی برای تحقیقات و کنترل آلودگی در خارج از قلمرو خود شرکت خواهند نمود.

ماده ۱۱: ارزیابی محیط زیست

الف- هر یک از دولت های متعاقد کوشش خواهد کرد در کلیه فعالیت های برنامه ریزی که متضمن اجرای پروژه هایی در داخل سرزمین خود و بخصوص در مناطق ساحلی که ممکن است خطر ایجاد آلودگی در منطقه دریایی نماید، ارزیابی اثرات بالقوه این فعالیت ها را بر محیط زیست منظور نماید.

ب- دولت های متعاقد می توانند با مشورت دبیرخانه روش هایی برای انتشار اطلاعات مربوط به فعالیت های مذکور در بند الف فوق اتخاذ نمایند.

ج- دولت های متعاقد تقبل می کنند که منفرداً یا مشترکاً رهنمودهای فنی و غیره طبق روش های فنی معمول به منظور کمک به برنامه ریزی پروژه های عمرانی خود را به نحوی تهیه نمایند که اثرات زیان بخش آنها بر محیط زیست دریایی به حداقل کاهش داده شود. در این مورد در صورت اقتضا استانداردهای بین المللی می تواند ملاک عمل قرار گیرد.

ماده ۱۲: کمک های فنی و غیره

دولت های متعاقد مستقیماً یا از طریق سازمان های صلاحیتدار منطقه ای یا بین المللی، در تهیه و تنظیم برنامه های کمک های فنی و غیره در زمینه های مربوط به آلودگی دریا و با همکاری سازمان مذکور در ماده ۱۶ با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

ماده ۱۳: مسوولیت و جبران خسارت

دولت های متعاقد، متقبل می شوند که در تدوین و قبول مقررات و روش های مربوط به تعیین موارد زیر با یکدیگر همکاری کنند:

الف- مسوولیت های مدنی و جبران خسارت ناشی از آلودگی محیط زیست دریا، با در نظر گرفتن مقررات بین المللی مربوطه، و

ب- مسوولیت و جبران خسارت از نقض تعهدات این کنوانسیون و پروتکل های آن.

ماده ۱۴: مصونیت ناشی از حاکمیت دولت

کشتی های جنگی یا سایر کشتی هایی که در خدمت یا مالکیت دولت بوده و برای خدمات غیر بازرگانی مورد استفاده قرار می گیرند مشمول مقررات این کنوانسیون نخواهند بود. هر یک از دولت های متعاقد حتی الامکان کوشش خواهد کرد که کشتی های جنگی خود و کشتی های دیگر که متعلق به آن دولت بوده یا به وسیله آن اداره و فقط برای خدمات بازرگانی دولت بکار برده می شوند مقررات این کنوانسیون را در جلوگیری از آلودگی محیط زیست دریایی رعایت کنند.

ماده ۱۵: عدم شمول

هیچ چیز در این کنوانسیون به حقوق یا دعاوی هیچیک از دولت های متعاقد نسبت به ماهیت یا حدود قلمرو حاکمیت دریایی آن دولت که ممکن است طبق حقوق بین الملل ایجاد گردد، لطمه ای وارد نخواهد ساخت.

ماده ۱۶: سازمان منطقه ای برای حمایت از محیط زیست دریایی

الف- دولت های متعاقد بدینوسیله یک سازمان برای حمایت از محیط زیست دریایی تأسیس می کنند که مقر دائمی آن در کویت قرار خواهد داشت.

ب- سازمان از ارگان های زیر تشکیل خواهد گردید:

(۱) یک شورا متشکل از نمایندگان دولت های متعاقد که وظایف مندرج در بند (د) ماده ۱۷ را انجام خواهد داد.

(۲) یک دبیرخانه که وظایف مندرج در بند الف ماده ۱۸ را انجام خواهد داد.

(۳) یک کمیسیون قضایی برای حل اختلافات که ترکیب و حدود اختیارات و آیین نامه آن در اولین اجلاس شورا تعیین خواهد شد.

ماده ۱۷: شورا

الف- جلسات شورا طبق بند الف ماده ۱۸ و بند ب ماده ۳۰ تشکیل خواهد شد.

شورا سالی یکبار جلسات عادی تشکیل خواهد داد. جلسات فوق العاده شورا بنا به تقاضای حداقل یک دولت متعاقد با تأیید یک دولت متعاقد دیگر یا بنا به تقاضای دبیر اجرایی با تأیید حداقل دو دولت متعاقد تشکیل خواهد گردید. جلسات شورا در مقر سازمان یا در هر جایی که با مشورت بین دول متعاقد مورد توافق قرار گیرد تشکیل خواهد شد. سه چهارم دول متعاقد حد نصاب لازم را تشکیل خواهند داد.

ب- ریاست شورا به ترتیب الفبایی نام کشورها به زبان انگلیسی به نوبت به هر یک از آنها محول خواهد گردید. رئیس شورا مدت یکسال در سمت خود انجام وظیفه خواهد کرد و طی مدت ریاست نمی تواند به عنوان نماینده دولت خود خدمت کند. چنانچه پست ریاست خالی شود دولت متعهده ای که عهده دار ریاست شورا می باشد، جانشین برای احراز این مقام تعیین خواهد کرد که تا پایان نوبت ریاست آن دولت در سمت مذکور باقی بماند.

ج- روش اخذ رأی در شورا به شرح زیر خواهد بود:

(۱) هر دولت متعاقد دارای یک رأی خواهد بود.

(۲) تصمیمات مربوط به موضوعات ماهوی با اتفاق آرا دول متعاقد حاضر و شرکت کننده در رأی اتخاذ خواهد گردید.

(۳) تصمیمات مربوط به امور آیین نامه ای با اکثریت سه چهارم آرا دول متعاقد حاضر و شرکت کننده در رأی اتخاذ خواهد شد.

د-وظایف شورا به شرح زیر است:

(۱) بررسی مرتب اجرای کنوانسیون و پروتکل های آن و برنامه های عملیاتی مذکور در بند (ه) ماده ۱.

(۲) بررسی و ارزیابی وضع آلودگی دریا و اثرات آن بر منطقه دریایی براساس گزارش هایی که از طرف دولت های متعاقد و سازمان های صلاحیتدار بین المللی یا منطقه ای دریافت می دارد.

(۳) تصویب یا بررسی یا اصلاح الحاقیه های کنوانسیون و پروتکل های آن برحسب مورد طبق مقررات ماده ۲۱.

(۴) دریافت و بررسی گزارش هایی که طبق ماده ۹ و ۲۳ توسط دولت های متعاقد ارسال می گردد.

(۵) بررسی گزارش هایی که توسط دبیرخانه راجع به مسائل مربوط به کنوانسیون و موضوعات مربوط به اداره سازمان تهیه می گردد.

(۶) توصیه راجع به تصویب پروتکل الحاقی یا هر اصلاحیه به کنوانسیون یا پروتکل های آن طبق مواد ۱۹ و ۲۰.

(۷) ایجاد ارگان های فرعی و گروه های کار موقت که ممکن است برای بررسی مسایل مربوط به کنوانسیون و پروتکل های آن در الحاقیه های کنوانسیون و پروتکل های آن لازم باشد.

(۸) انتصاب یک دبیر اجرایی و تنظیم مقرراتی برای انتصاب کارمندان دیگر دبیرخانه بوسیله دبیر اجرایی.

(۹) بررسی مرتب وظایف دبیرخانه.

(۱۰) بررسی و مبادرت به هر اقدام اضافی که ممکن است برای نیل به هدف های کنوانسیون و پروتکل های آن لازم باشد.

ماده ۱۸: دبیرخانه

الف- دبیرخانه شامل دبیر اجرایی و پرسنل لازم برای انجام وظائف زیر خواهد بود:

(۱) تشکیل و تهیه تدارکات جلسات شورا و ارگان های فرعی آن و گروه های کار موقت مندرج در ماده ۱۷ و کنفرانس های مندرج در مواد ۱۹ و ۲۰.

(۲) ارسال اطلاعاتی ها و گزارش ها و سایر اطلاعاتی که طبق مواد ۹ و ۲۳ دریافت می دارد.

(۳) بررسی سؤالاتی که از طرف دول متعاقد به عمل آمده یا اطلاعاتی که از طرف آنها ارسال گردیده و مشورت با آنها درباره مسائل مربوط به کنوانسیون و پروتکل ها و الحاقیه های آن.

(۴) تهیه گزارش راجع به مسائل مربوط به کنوانسیون و اداره امور سازمان.

(۵) ایجاد، نگهداری و انتشار مجموعه قوانین ملی کلیه دولت های متعاقد درباره محیط زیست دریایی.

(۶) ایجاد ترتیبات لازم در صورت تقاضا برای تأمین کمک فنی و راهنمایی برای تهیه طرح قوانین مربوطه ملی به منظور اجرای مؤثر کنوانسیون و پروتکل های آن.

(۷) ایجاد ترتیبات لازم برای برنامه های کارآموزی در زمینه های مربوط به اجرای کنوانسیون و پروتکل های آن.

(۸) اجرای وظایفی که طبق پروتکل های کنوانسیون برای آن تعیین شده است.

(۹) انجام وظائف دیگری که ممکن است توسط شورا برای اجرای کنوانسیون و پروتکل های مربوطه برای آن تعیین گردد.

ب- دبیر اجرایی بالاترین مقام اداری سازمان خواهد بود و وظایفی را که برای اداره امور کنوانسیون حاضر لازم است و وظایف دبیرخانه و سایر وظائفی که از طرف شورا طبق آیین نامه و مقررات مالی آن به دبیر اجرایی محول می گردد انجام خواهد داد.

ماده ۱۹: تصویب پروتکل های الحاقی

هر دولت متعاقد می تواند طبق بند ب ماده ۳ در کنفرانس دیپلماتیک دولت های متعاقد که بنا به درخواست حداقل سه دولت متعاقد توسط دبیرخانه تشکیل می گردد پروتکل های الحاقی برای کنوانسیون حاضر پیشنهاد نماید. پروتکل های الحاقی با اتفاق آرا دولت های متعاقد حاضر و شرکت کننده در رأی به تصویب خواهد رسید.

ماده ۲۰: اصلاحیه های کنوانسیون و پروتکل های آن

الف- هر یک از دولت های متعاقد عضو کنوانسیون حاضر یا هر یک از پروتکل های آن می تواند در کنفرانس دیپلماتیک که بنا به تقاضای حداقل سه دولت متعاقد توسط دبیرخانه تشکیل می گردد اصلاحیه هایی بر کنوانسیون و پروتکل های مربوطه پیشنهاد نماید. اصلاحیه های کنوانسیون و پروتکل های مربوطه به اتفاق آرا دولت های متعاقد حاضر و شرکت کننده در رأی تصویب خواهد شد.

ب- اصلاحیه های مربوط به کنوانسیون و به پروتکل های مصوب کنفرانس دیپلماتیک توسط دولت نگهدارنده برای پذیرش به کلیه دولت های متعاقد ارسال خواهد شد. پذیرش اصلاحیه های مربوط به کنوانسیون یا به پروتکل های آن کتا به دولت نگهدارنده اطلاع داده خواهد شد. اصلاحیه هایی که طبق این ماده تصویب می شود از روز سی ام پس از اینکه دولت نگهدارنده اطلاعیه پذیرش از سه چهارم دولت های متعاقد کنوانسیون یا پروتکل مربوطه دریافت داشت برای کلیه دولت های متعاقد لازم الاجرا خواهد شد مگر برای آن دولتهایی که به دولت نگهدارنده عدم پذیرش خود را اطلاع داده باشند.

ج- پس از لازم الاجرا شدن هر یک از اصلاحیه های مربوط به کنوانسیون یا پروتکل هر دولت متعاقد جدیدی که به کنوانسیون یا به پروتکل های فوق الذکر ملحق شود دولت متعاقد نسبت به متن اصلاح شده کنوانسیون یا پروتکل مورد نظر محسوب می گردد.

ماده ۲۱: الحاقیه ها و اصلاحیه های آنها

الف- الحاقیه های کنوانسیون یا هر پروتکل جزء لاینفک کنوانسیون یا پروتکل مربوطه خواهد بود.

ب- روش تصویب و لازم الاجرا شدن اصلاح هر یک از الحاقیه های کنوانسیون یا الحاقیه های هر یک از پروتکل ها بشرح زیر خواهد بود مگر آنکه به نحو دیگری در پروتکل مربوطه پیش بینی شده باشد:

(۱) هر یک از دولت های عضو کنوانسیون یا عضو یک پروتکل می تواند نسبت به الحاقیه های مربوطه در

جلسات شورای مندرج در ماده ۱۷ پیشنهاد اصلاحی ارایه نماید.

(۲) تصویب این اصلاحیه ها در جلسات فوق الذکر با اتفاق آرا خواهد بود.

(۳) دولت نگهدارنده مذکور در ماده ۳۰ اصلاحیه هایی را که به این نحو تصویب می شوند بدون تأخیر به

کلیه دولت های متعاقد اعلام خواهد نمود.

(۴) هر یک از دول متعاقد که نسبت به اصلاحیه مربوط به الحاقیه های کنوانسیون یا الحاقیه های هر یک

از پروتکل ها نظر دیگری داشته باشد، باید نظر خود را کتا ظرف مدتی که هنگام تصویب اصلاحیه توسط دولت های متعاقد مربوطه تعیین می شود به دولت نگهدارنده اعلام کند.

(۵) دولت نگهدارنده باید اطلاعیه هایی را که تحت بند فرعی قبل دریافت می دارد بدون تأخیر به اطلاع

کلیه دولت های متعاقد برساند.

(۶) پس از انقضای مدت مذکور در بند فرعی (۴) فوق، اصلاحیه مربوط به الحاقیه برای کلیه دول عضو کنوانسیون یا عضو هر پروتکل، که طبق مفاد بند فرعی مذکور اطلاعیه ای تسلیم نکرده باشد، لازم الاجرا شد خواهد گردید.

ج- روش تصویب و لازم الاجرا شدن هر الحاقیه جدید مربوط به کنوانسیون یا مربوط به هر یک از پروتکل ها با روش مورد به تصویب و لازم الاجرا شدن اصلاحیه های مربوط به الحاقیه ها طبق مقررات این ماده یکسان خواهد بود مشروط بر اینکه اگر کنوانسیون یا پروتکل مربوطه دارای اصلاحیه است الحاقیه جدید تا زمانی که اصلاحیه مربوط به کنوانسیون یا به پروتکل مورد نظر لازم الاجرا نشده است الحاقیه جدید لازم الاجرا نخواهد شد.

ماده ۲۲: آیین نامه داخلی و مقررات مالی

الف- شورا در نخستین جلسه آیین نامه داخلی خود را تصویب خواهد کرد.
 ب- شورا مقررات مالی را بخصوص برای تعیین مبلغ سهمیه هر یک از دول متعاقد تصویب خواهد کرد.

ماده ۲۳: گزارش ها

هر یک از دولت های متعاقد گزارش هایی راجع به اقداماتی که در اجرای مقررات کنوانسیون و پروتکل های آن به شورا تسلیم خواهد کرد. نحوه ارسال و نوع گزارش از طرف شورا تعیین خواهد شد.

ماده ۲۴: نظارت بر اجرای کنوانسیون

دولت های متعاقد در تهیه و تنظیم روش ها برای اجرای مؤثر کنوانسیون و پروتکل های آن از جمله کشف تخلفات، تشریک مساعی نموده و برای این مقصود از کلیه تدابیر عملی و مقتضی برای کشف آلودگی و مراقبت از محیط زیست منجمله از روش های مناسب برای ارسال گزارش و گردآوری اسناد و مدارک استفاده خواهند کرد.

ماده ۲۵: رفع اختلافات

الف- در صورت بروز اختلاف در تفسیر و تعبیر یا اجرای این کنوانسیون یا پروتکل های آن دولت متعاقد از طریق مذاکره یا هر طریق مسالمت آمیز دیگر به انتخاب خود برای رفع اختلافات اقدام خواهند کرد.

ب- هرگاه دولت های متعاقد طرف اختلاف نتوانند اختلاف خود را از طریق مذکور در بند الف فوق حل و فصل نمایند، اختلاف خود را به کمیسیون قضایی حل اختلافات مذکور در بند ب (۳) ماده ۱۶ ارجاع خواهند کرد.

ماده ۲۶: امضا

کنوانسیون حاضر و پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری از تاریخ ۲۴ آوریل تا ۲۳ ژوئیه ۱۹۷۸ در کویت برای امضا هر یک از دولت های شرکت کننده در کنفرانس نمایندگان تام الاختیار منطقه ای کویت درباره حمایت از محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی که از ۱۵ تا ۲۳ آوریل ۱۹۷۸ به منظور تصویب کنوانسیون و پروتکل تشکیل گردید مفتوح خواهد بود.

ماده ۲۷: تصویب - پذیرش - موافقت یا الحاق

الف- کنوانسیون حاضر و پروتکل مربوط به همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری و هر پروتکل دیگر کنوانسیون منوط به تصویب، پذیرش یا موافقت دول مذکور در ماده ۲۶ خواهد بود.

ب- کنوانسیون حاضر و پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری از تاریخ ۲۴ ژوئیه ۱۹۷۸ برای الحاق دول مذکور در ماده ۲۶ مفتوح خواهد بود.

ج- هر دولتی که این کنوانسیون را تصویب کند یا آنرا بپذیرد یا با آن موافقت نماید یا به آن ملحق شود به منزله آن خواهد بود که پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری را تصویب کرده یا پذیرفته یا با آن موافقت نموده یا به آن ملحق شده است.

د- اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده دار وظایف دولت نگهدارنده می باشد، سپرده خواهد شد.

ماده ۲۸: اجرای کنوانسیون

الف- کنوانسیون حاضر و پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب یا پذیرش یا موافقت یا الحاق لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۹: خروج

الف- هریک از دولت های متعاهد می تواند در هر زمان پس از پنج سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون با اعلام کتبی به دولت نگهدارنده مبنی بر کناره گیری از عضویت در این کنوانسیون خارج می شود.

ب- هریک از دولت های متعاهد می تواند در هر زمان پس از پنج سال از تاریخ لازم الاجرا شدن هر پروتکل مربوط به این کنوانسیون با اعلام کتبی به دولت نگهدارنده مبنی بر خروج از عضویت در پروتکل مورد نظر خارج شود مگر آنکه در خود پروتکل به نحو دیگری پیش بینی شده باشد.

ج- خروج از عضویت نود روز پس از تاریخ اعلام کتبی به دولت نگهدارنده انجام خواهد پذیرفت.

د- خروج هر دولت متعاهد از کنوانسیون به منزله خروج آن دولت از هر یک از پروتکل هایی است که در آن عضویت دارد.

ه- خروج هر دولت متعاهد از پروتکل همکاری منطقه ای در موارد اضطراری آلودگی به منزله خروج آن دولت از کنوانسیون خواهد بود.

ماده ۳۰: مسؤولیت های دولت نگهدارنده کنوانسیون

الف- دولت نگهدارنده مراتب زیر را به دولت های متعاهد و دبیرخانه اطلاع خواهد داد:

(۱) امضای کنوانسیون حاضر و هر یک از پروتکل های آن و سپردن اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق طبق ماده ۲۷.

(۲) تاریخی که کنوانسیون و هر یک از پروتکل های آن طبق مفاد ماده ۲۸ لازم الاجرا می گردد.

(۳) اطلاعیه مربوط به تصمیم دیگر که طبق مواد ۲۰ و ۲۱ تسلیم می شود.

(۴) اعلام مربوط به خروج که طبق ماده ۲۹ تسلیم می گردد.

(۵) اصلاحیه های مصوبه در مورد کنوانسیون و هر یک از پروتکل ها و پذیرش آنها از طرف دولت متعاقد و تاریخ لازم الاجرا شدن اصلاحیه های مزبور طبق مقررات ماده ۲۰.

(۶) تصویب الحاقیه های جدید و اصلاحیه هر یک از الحاقیه های طبق ماده ۲۱.

ب- دولت نگهدارنده ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن کنوانسیون اولین شورا را تشکیل خواهد داد. نسخه اصلی کنوانسیون حاضر و هر یک از پروتکل های آن و هر یک از الحاقیه های مربوط به کنوانسیون یا مربوط به پروتکل های آن یا نسخه اصلی هر یک از اصلاحیه های مربوط به کنوانسیون یا پروتکل ها یا به هر یک از الحاقیه های کنوانسیون یا الحاقیه های پروتکل ها به دولت نگهدارنده یعنی دولت کویت سپرده خواهد شد.

دولت نگهدارنده نسخه هایی از آنها را برای کلیه دول مربوطه خواهد فرستاد و کلیه اسناد و همه اقدامات بعدی مربوط به آنها را طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد در دبیرخانه ملل متحد به ثبت خواهد رساند.

در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که از طرف دولت های خود به آنها اجازه لازم داده شده است کنوانسیون حاضر را امضا نموده اند.

این کنوانسیون در تاریخ ۲۴ آوریل ۱۹۷۸ در کویت به زبان های عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن آن بطور متساوی معتبر می باشد تنظیم و امضا گردید.

در صورت بروز اختلاف راجع به تفسیر و تعبیر یا اجرای این کنوانسیون یا پروتکل های آن متن انگلیسی معتبر خواهد بود.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون.

تاریخ انعقاد : ۲۴ آوریل ۱۹۷۸

تاریخ لازم الاجرا شدن : یکم ژوئیه ۱۹۷۹

تاریخ عضویت ایران : یکم ژوئن ۱۹۸۰

محل انعقاد : کویت

محل دبیرخانه : بصورت سازمان منطقه ای حمایت محیط زیست دریایی (راپمی) - کویت

مرجع نگهدارنده اسناد : دولت کویت

زبان های رسمی پروتکل : فارسی، عربی، انگلیسی

مرجع ملی پروتکل در ایران : سازمان حفاظت محیط زیست

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل همکاری
منطقه ای برای مبارزه
با آلودگی ناشی از نفت و
سایر مواد مضره در موارد
اضطراری
(کویت ۱۹۷۸ م، ۱۳۵۷ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری (کویت ۱۹۷۸م-۱۳۵۷هـ.ش)

دولت های متعاقد: عضو کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری در زمینه حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی که از این پس کنوانسیون نامیده خواهد شد، با آگاهی از ضرورت و توجه خاص به امکان دائمی وقوع حوادث غیر مترقبه که ممکن است منجر به آلودگی مهم بوسیله نفت یا سایر مواد مضره گردد و لزوم همکاری و اتخاذ اقدامات مؤثر برای مقابله با آنها،
با وقوف بر اینکه تدابیر موجود برای مقابله با موارد اضطراری آلودگی بایستی در سطوح ملی و منطقه ای افزایش یابد تا بتوان با این مشکل به نحو کامل و جامع و به نفع منطقه مقابله نمود،
به شرح زیر موافقت نمودند:

ماده ۱

از لحاظ پروتکل حاضر:

- ۱- مقصود از «مرجع مربوطه» مرجع ملی تعریف شده در ماده یک کنوانسیون یا مرجع یا مرجعی است که در یک کشور متعاقد به وسیله «مرجع ملی» برای مقاصد زیر تعیین شده باشد.
الف- مبارزه یا انجام عملیات دیگر در موارد اضطراری در دریا.
ب- دریافت و هم آهنگ کردن اطلاعات مربوط به موارد خاص اضطراری در دریا.
ج- هم آهنگ کردن امکانات موجود ملی برای مبارزه با موارد اضطراری در دریا به طور اعم در داخل کشور با سایر دولت های متعاقد.
- ۲- مقصود از «مورد اضطراری در دریا» هر آسیب، رویداد، واقعه یا وضعیتی است که منجر به آلودگی مهم یا تهدید قریب الوقوع به آلودگی مهم در محیط زیست دریایی به وسیله مواد نفتی گردد و نیز شامل سایر حوادثی که برای کشتی ها منجمله نفتکش ها رخ دهد و فوران های ناشی از فعالیت های حفاری و تولید نفت و وجود نفت و سایر مواد مضره در آب ناشی از نقض تأسیسات صنعتی خواهد بود.
- ۳- مقصود از «طرح مقابله با موارد اضطراری در دریا» طرح یا طرح هایی است که بر اساس ملی، دو جانبه، یا چند جانبه به منظور هماهنگ کردن استقرار و تخصیص و استفاده از افراد و مواد و تجهیزات برای مقابله با موارد اضطراری در دریا تهیه شده باشد.
- ۴- مقصود از «مقابله با موارد اضطراری در دریا» هر فعالیتی است که هدف آن جلوگیری، تخفیف یا از میان بردن آلودگی یا تهدید به آلودگی به نفت یا سایر مواد مضره ناشی از موارد اضطراری در دریا باشد.

۵- مقصود از «منافع مربوطه» هر گونه منافع دولت متعاهدی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در اثر یک مورد اضطراری در دریا به خطر افتاده باشد، از جمله:

الف- فعالیت های دریایی، ساحلی، بندری یا فعالیت های واقع در مصب رودخانه از جمله عملیات ماهیگیری که تأمین کننده ضروریات زندگی افراد ذینفع باشد.

ب- جاذبه های تاریخی و جهانگردی در ناحیه مربوطه

ج- سلامت و بهداشت ساکنان و رفاه ناحیه از جمله حفظ منابع زنده دریایی و حیوانات وحشی

د- فعالیت های صنعتی که متکی به برداشت آب دریا می باشد مانند کارخانجات تقطیر و کارخانجات صنعتی که از گردش آب استفاده می کنند.

۶- مقصود از «کنوانسیون» کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت محیط زیست دریایی در مقابل آلودگی می باشد.

۷- مقصود از «منطقه دریایی» منطقه ای است که در بند الف ماده ۲ کنوانسیون تعریف شده است.

۸- مقصود از «شورا» شورای سازمان منطقه ای حمایت از محیط زیست دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است.

۹- مقصود از «مرکز» مرکز کمک های متقابل در موارد اضطراری در دریا می باشد که طبق بند ۱ ماده ۳ پروتکل حاضر تشکیل گردیده است.

ماده ۲

۱- دولت های متعاهد در انجام کلیه اقدامات لازم و مؤثر برای حفاظت نوار ساحلی و منافع مربوطه یک یا چند دولت متعاهد در برابر خطر یا اثرات آلودگی ناشی از وجود نفت یا سایر مواد مضره در محیط زیست دریایی که بر اثر مورد اضطراری در دریا بوجود آمده، همکاری خواهند نمود.

۲- دولت های متعاهد سعی خواهند کرد رأساً یا از طریق همکاری های دوجانبه یا چند جانبه طرح های مقابله با موارد اضطراری در دریا و وسایل و تجهیزات خود را برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در منطقه دریایی حفظ و تقویت نمایند. وسایل مذکور به خصوص شامل تجهیزات موجود و کشتی و هواپیما و نیروی انسانی آماده برای انجام عملیات در موارد اضطراری خواهد بود.

ماده ۳

۱- دولت های متعاهد بدین وسیله به تأسیس مرکز کمک های متقابل موارد اضطراری در دریا اقدام می کنند.

۲- هدف های مرکز به شرح زیر خواهد بود:

الف- تقویت امکانات دول متعاهد و تسهیل همکاری بین آنها به منظور مبارزه با آلودگی به نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری در دریا

ب- کمک به دولت های متعاهد در صورت تقاضا برای توسعه امکانات ملی به منظور مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره و تسهیل و هماهنگ کردن مبادله اطلاعات همکاری فنی و کارآموزی)

ج- یکی از هدف های بعدی امکان اقدام به عملیات برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در سطح منطقه خواهد بود که ممکن است در مراحل بعدی مورد بررسی قرار گیرد. این امکان بایستی پس از ارزیابی نتایج حاصل از اجرای هدف های فوق الذکر و با توجه به منابع مالی که ممکن است برای این منظور موجود باشد برای تصویب به شورا پیشنهاد گردد.

۳- وظایف مرکز به شرح زیر خواهد بود:

الف- گردآوری و توزیع اطلاعات مربوط به موضوعات مندرج در پروتکل حاضر بین دولت های متعاهد که شامل موارد زیر خواهد گردید:

(۱) قوانین، مقررات، اطلاعات مربوط به مراجع مربوطه دول متعاهد و طرح های مقابله با موارد اضطراری در دریا، مذکور در ماده ۵ پروتکل حاضر.

(۲) اطلاعات مربوط به روش ها و تکنیک ها و تحقیقات برای مقابله با موارد اضطراری در دریا، مذکور در ماده ۶ پروتکل حاضر.

(۳) فهرست کارشناسان و مواد و تجهیزات موجود برای استفاده در موارد اضطراری در دریا توسط دول متعاهد.

ب- کمک به دولت های متعاهد، بر حسب تقاضا، در موارد زیر:

(۱) تهیه قوانین و مقررات مربوط به مسائل مندرج در پروتکل حاضر و تشکیل مراجع مربوطه.

(۲) تهیه طرح های مقابله با موارد اضطراری در دریا.

(۳) برقراری روش هایی که طبق آن بتوان به سرعت، افراد و مواد و تجهیزات لازم را برای مقابله با موارد اضطراری در دریا به یک کشور متعاهد اعزام یا از آن انتقال یا عبور داد.

(۴) ارسال گزارش های مربوط به موارد اضطراری در دریا.

(۵) تقویت و توسعه برنامه های کارآموزی برای مبارزه با آلودگی.

ج- هماهنگ ساختن برنامه های کارآموزی برای مبارزه با آلودگی و تهیه راهنماهای جامع راجع به مبارزه با آلودگی.

د- ایجاد و حفظ یک سیستم مخابرات و اطلاعات مناسب با نیازهای دول متعاهد و مرکز، برای مبادله سریع اطلاعات مربوط به موارد اضطراری در دریا طبق این پروتکل.

ه- صورت برداری از پرسنل، مواد، وسائط نقلیه دریایی و هوایی و سایر تجهیزات مخصوص موجود برای مقابله با موارد اضطراری در دریا.

و- ایجاد و حفظ ارتباط با سازمان های مربوطه منطقه ای و بین المللی به خصوص سازمان مشورتی دریایی بین دول، به منظور کسب و مبادله اطلاعات و آمار علمی و فنی به ویژه هر ابتکار تازه ای که ممکن است مرکز را در انجام وظایفش کمک نماید:

ز- تهیه گزارش های دوره ای راجع به موارد اضطراری در دریا برای تسلیم به شورا، و

ح- انجام هرگونه وظایف دیگر که طبق این پروتکل یا توسط شورا به آن محول گردد.

۴- مرکز در صورتی که شورا طبق بند ج ردیف ۲ ماده ۳ فوق به آن اختیار دهد ممکن است وظایف دیگر لازم را برای شروع عملیات به منظور مبارزه با آلودگی به نفت و سایر مواد مضره در سطح منطقه ای انجام دهد.

ماده ۴

۱- پروتکل حاضر شامل منطقه دریایی مشخص شده در بند الف ماده ۲ کنوانسیون خواهد بود.

۲- چنانچه دولت متعاهدی بخواهد، می تواند از لحاظ مقابله با موارد اضطراری در دریا، بنادر، خورها و خلیج های کوچک و مرداب های خود را جزء منطقه دریایی محسوب نماید.

ماده ۵

هر یک از دول متعاهد اطلاعات زیر را در اختیار مرکز و سایر دول متعاهد قرار خواهد داد:

الف- مرجع مربوطه خود.

ب- قوانین و مقررات و سایر اسناد حقوقی خود راجع به مسایل مندرج در پروتکل حاضر منجمله قوانین و مقررات و سایر اسناد حقوقی مربوط به سازمان و نحوه عمل مرجع مذکور در بند الف فوق.

ج- طرح های ملی خود راجع به مقابله با موارد اضطراری در دریا.

ماده ۶

هر یک از دول متعاهد اطلاعات زیر را در اختیار سایر دول متعاهد و مرکز قرار خواهد داد:

الف- روش ها، تکنیک ها، مواد و رویه های موجود و جدید مربوط به مقابله با مورد اضطراری در دریا.

ب- تحقیقات موجود و پیش بینی شده و تحولات در زمینه های مذکور در بند الف فوق.

ج- نتایج تحقیقات و تحولات مذکور در بند ب فوق.

ماده ۷

۱- هر یک از دول متعاهد به مأموران مربوطه خود دستور خواهد داد که از فرماندهان کشتی ها، خلبانان، مسوولان سکوهای دریایی و سایر تأسیسات مشابه که در محیط زیست دریایی تحت صلاحیت آن دولت به انجام عملیات اشتغال دارند بخواهند که وجود هر نوع مورد اضطراری در منطقه دریایی را به مرجع ملی مربوطه و مرکز گزارش دهند.

۲- هر دولت متعاهد که تحت بند ۱ فوق گزارش دریافت می دارد، مراتب را فوراً به مراجع زیر اطلاع خواهد داد:

الف- مرکز

ب- کلیه دولت های متعاهد.

ج- دولت پرچم هر کشتی خارجی که در مورد اضطراری درگیر باشد.

۳- محتوای گزارش های مذکور در بند ۱ فوق از جمله گزارش های تکمیلی در صورت لزوم بایستی باضمیمه الف، این پروتکل تطبیق نماید.

۴- دولت متعاهدی که طبق بند ۲ الف و بند فوق به ارسال گزارش مبادرت نماید از تعهدات مندرج در بند ب ماده ۹ کنوانسیون معاف خواهد بود.

ماده ۸

مرکز اطلاعات گزارش هایی را که تحت مواد ۵ و ۶ و بند ۲ ماده ۷ این پروتکل از طرف یک دولت متعاهد دریافت می دارد فوراً برای کلیه دولت های متعاهد دیگر ارسال خواهد نمود.

ماده ۹

هر دولت متعاهد که طبق این پروتکل به ارسال اطلاعات مبادرت می کند می تواند انتشار اطلاعات ارسالی را به نحوی که بخواهد محدود نماید.

در اینگونه موارد هر دولت متعاهد یا مرکز که اطلاعات را دریافت می دارد آنرا برای هیچ شخص یا دولت یا سازمان عمومی و خصوصی بدون اجازه صریح دولت متعاهد ارسال کننده فاش نخواهد ساخت.

ماده ۱۰

هر دولت متعاهد که با یک مورد اضطراری در دریا به مفهوم مندرج در بند ۲ ماده ۱ پروتکل حاضر روبرو گردد:

الف- هرگونه اقدام مناسب برای مبارزه با آلودگی و یا از بین بردن وضع اضطراری به عمل خواهد آورد.

ب- بلافاصله کلیه دولت های متعاهد دیگر را مستقیماً یا توسط مرکز از هرگونه اقدامی که برای مبارزه با آلودگی انجام داده یا قصد انجام آن را دارد مطلع خواهد نمود.

مرکز هر نوع اطلاعی از این قبیل را فوراً جهت کلیه دولت های متعاهد دیگر ارسال خواهد کرد.

ج- ماهیت و دامنه مورد اضطراری در دریا را مستقیماً یا با کمک مرکز ارزشیابی خواهد نمود.

د- اقدام متقضی و لازمی را که بایستی در مقابله با مورد اضطراری در دریا به عمل آورد در صورت اقتضا با مشورت سایر دولت های متعاقد و دولت هایی که تحت تأثیر آلودگی قرار گرفته اند و مرکز تعیین خواهد نمود.

ماده ۱۱

۱- هر دولت متعاقد که نسبت به یک مورد اضطراری در دریا نیازمند به کمک باشد می تواند از طریق مرکز یا مستقیماً از هر یک از دولت های متعاقد تقاضای مساعدت نماید.
در مواردی که از خدمات مرکز استفاده می شود مرکز سریعاً تقاضاهایی را که برای کمک دریافت داشته است جهت کلیه دولت های متعاقد دیگر ارسال خواهد نمود و دولت های متعهده که طبق این بند از آنها تقاضای کمک می شود در حدود امکانات و توانایی نهایت سعی خود را برای کمک مورد در خواست مبذول خواهند داشت.
۲- کمک مذکور در بند ۱ فوق می تواند شامل موارد زیر باشد:

الف- پرسنل، مواد و تجهیزات منجمله تسهیلات یا روش ها برای دفع مواد آلوده کننده که جمع آوری شده است.
ب- ظرفیت کنترل و مراقبت.
ج- تسهیل انتقال پرسنل و مواد و تجهیزات بداخل یا خارج سرزمین هر کشور متعاقد و یا عبور از آن.

۳- دولت های متعاقد می توانند برای هماهنگ ساختن هر گونه عملیات مقابله با موارد اضطراری در دریا که نسبت به آن طبق بند ۱ فوق تقاضای مساعدت شده است از خدمات مرکز استفاده نمایند.

۴- هر دولت متعاقد که طبق بند ۱ فوق تقاضای مساعدت می کند فعالیت هایی را که با استفاده از مساعدت مذکور به عمل آورده و نتایج حاصل از آن را به مرکز گزارش خواهد نمود. مرکز بلافاصله اینگونه گزارش ها را جهت کلیه دول متعاقد دیگر ارسال خواهد داشت.
۵- در موارد اضطراری خاص، مرکز ممکن است تقاضای بسیج منابعی را بنماید که دولت های متعاقد برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره فراهم نموده اند.

ماده ۱۲

۱- هر یک از دولت های متعاقد با توجه به وظایفی که طبق پروتکل حاضر برای مرکز تعیین شده است یک مرجع مربوطه برای اجرای الزامات خود طبق این پروتکل تأسیس و حفظ خواهد کرد. مرجع مربوطه هر یک از دولت های متعاقد در صورت اقتضا با کمک یا مراجع همتای خود در سایر کشورهای متعاقد همکاری نموده و فعالیت های خود را با آنها هماهنگ خواهد نمود.
۲- موضوعات زیر از جمله مواردی خواهد بود که طبق بند ۱ فوق درباره آنها همکاری و هماهنگی به عمل خواهد آمد:

الف- توزیع و تخصیص مواد و تجهیزات موجود.
ب- آموزش پرسنل برای مقابله با موارد اضطراری در دریا.
ج- انجام فعالیت های مربوط به نظارت و مراقبت در مورد آلودگی دریا.
د- روش های ارتباطی درباره موارد اضطراری در دریا.
ه- تسهیل انتقال پرسنل و تجهیزات و مواد مربوط به مقابله با موارد اضطراری به داخل یا خارج سرزمین کشورهای متعاقد یا عبور از آنها.

و- سایر موضوعات مشمول این پروتکل.

ماده ۱۳: شورا

- الف- فعالیت های مرکز را که طبق این پروتکل انجام می دهد مرتباً مورد بررسی قرار خواهد داد.
- ب- درباره حدود و میزان وظایف که بایستی طبق ماده ۳ اجرا گردد تصمیم خواهد گرفت.
- ج- میزان کمک های مالی و اداری و غیره را که دولت های متعاقد بایستی برای انجام وظایف مرکز تخصیص دهند تغییر خواهد کرد.

در تأیید مراتب فوق، نمایندگان تام الاختیار زیر که از طرف دولت های خود به آنها اجازه لازم داده شده است پروتکل حاضر را امضا نموده اند.

این پروتکل در تاریخ ۲۴ آوریل ۱۹۷۸ در کویت به زبان های عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن آن به طور متساوی معتبر می باشد تنظیم و امضا گردید.

در صورت بروز اختلاف راجع به تفسیر و تعبیر یا اجرای این پروتکل متن انگلیسی برای رفع اختلاف متن معتبر خواهد بود.

ضمیمه الف

راهنمای کلی برای تنظیم گزارش هایی که طبق ماده ۷ پروتکل ارسال می شوند.

- ۱- هر گزارش حتی الامکان به طور کلی شامل موارد زیر خواهد بود:
 - الف- شناسایی منبع آلودگی (برای مثال هویت کشتی در صورت لزوم).
 - ب- موقعیت جغرافیایی، ساعت و تاریخ وقوع یا مشاهده حادثه.
 - ج- شرایط جوی دریایی در ناحیه.
 - د- در مواردی که آلودگی از کشتی ناشی می شود، جزئیات مربوط به شرایط کشتی.
- ۲- هر گزارش در صورت امکان بالاخص شامل موارد زیر خواهد بود:
 - الف- توضیح یا توصیف مواد مضره از جمله نام های فنی این گونه مواد (نام های تجاری نباید جایگزین نام صحیح فنی گردد).
 - ب- تعیین یا تخمین کمیت تراکم و وضع احتمالی مواد مضره که در دریا تخلیه گردیده یا احتمال تخلیه آن می رود.
 - ج- توصیف مشخصات بسته بندی و علائم شناسایی در صورت لزوم، و
 - د- نام فرستنده و گیرنده و تولید کننده مواد.
- ۳- هر گزارش در صورت امکان بایستی بطور وضوح مشخص کند که آیا ماده مضره که در دریا تخلیه گردیده یا احتمال تخلیه آن می رود، نفت یا ماده سمی (مایع، جامد و گاز) می باشد و آیا مواد مذکور به صورت فله یا مظروف یا کانتینر یا مخازن قابل حمل یا لوله های زیر دریایی منتقل گردیده یا می گردد.
- ۴- هر گزارش بر حسب لزوم با هرگونه اطلاع مربوط دیگری که دولت دریافت کننده گزارش تقاضا کند یا فرستنده گزارش لازم بداند تکمیل خواهد شد.
- ۵- هر یک از اشخاص مذکور در بند ۱ ماده ۷ این پروتکل:
 - الف- حتی الامکان و عنداللزوم گزارش اولیه خود را با اطلاعات مربوط به آخرین تحولات تکمیل خواهد نمود.
 - ب- تا حدود امکان هرگونه اطلاعات اضافی را که توسط کشورهای که تحت تأثیر آلودگی قرار گرفته اند تقاضا شود، در اختیار آنها قرار خواهد داد.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

- تاریخ انعقاد : ۲۴ آوریل ۱۹۷۸
- تاریخ لازم الاجرا شدن : ۱ ژوئیه ۱۹۷۹
- تاریخ عضویت ایران : ۱ ژوئن ۱۹۸۰
- محل انعقاد : کویت
- محل دبیر خانه : به صورت مرکز کمک های متقابل موارد اضطراری در دریا (میمک) منامه، بحرین
- مرجع نگهدارنده اسناد : دولت کویت
- زبان های رسمی پروتکل : فارسی، عربی، انگلیسی
- مرجع ملی پروتکل در ایران : سازمان حفاظت محیط زیست

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل راجع به آلودگی
دریایی ناشی از اکتشاف و
استخراج از فلات قاره
(کویت ۱۹۸۹ م، ۱۳۶۸ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون اجازه الحاق به پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره

ماده واحده - پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره که در تاریخ ۹ فروردین ۱۳۶۸ (۲۹ مارس ۱۹۸۹) به امضاء نمایندگان دولت جمهوری اسلامی ایران رسیده است به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد الحاق به آن داده می شود.

پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره (کویت ۱۹۸۹ م - ۱۳۶۸ هـ ش)

دولتهای متعاقد:

اعضای کمیسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی و امضاء کنندگان پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری.

با آگاهی از مواد ۲۰۸، ۱۹۷، ۷۶، ۱۹۸۲ کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق دریاها. با وقوف بر خطراتی که آلودگی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره بر محیط زیست دریایی و بهداشت انسان دارد و نیز مشکلات ناشی از آن در منطقه دریایی تحت صلاحیت ملی خود. با آگاهی از لزوم انجام اقداماتی بیشتر و مشخص تر و جهت پیشگیری و جلوگیری از آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج بستر و زیر بستر دریا.

با توجه به تعهدات موجود خود به موجب حقوق بین الملل.

و به منظور اجرای بند «ب» از ماده ۳ ماده ۷ و ماده ۱۹ کنوانسیون به شرح زیر توافق نموده اند:

ماده ۱- از لحاظ پروتکل حاضر:

۱- مقصود از «مرکز» مرکز کمکهای متقابل در موارد اضطراری در دریا می باشد که طبق بند ۱ ماده ۳ «پروتکل همکاری منطقه ای برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد مضره در موارد اضطراری» تشکیل گردیده است.

۲- مقصود از «مرجع گواهی کننده» هر شخص یا مؤسسه ای است که دولت متعاقد اختیار صدور گواهی ایمنی و آمادگی جهت تحقق هدف مورد نظر را به آن داده باشد.

۳- مقصود از «برنامه استفاده از مواد شیمیایی» برنامه تهیه شده توسط متصدی تأسیسات دریایی است که شامل موارد زیر می باشد:

الف- مواد شیمیایی که متصدی در نظر دارد از آنها در عملیات خود استفاده نماید.

ب- هدف یا هدف هایی که به منظور تحقق آنها متصدی قصد دارد از آن مواد شیمیایی استفاده کند.

ج- حداکثر غلظت مواد شیمیایی مورد نظر متصدی در هر ماده دیگر و همچنین حداکثر مقداری که متصدی قصد دارد در یک مدت مشخص بکار برد.

د- ناحیه ای که ممکن است مواد شیمیایی از آن ناحیه به محیط دریایی سرایت نماید، چنانچه خطر شناخته شده ای بر اثر سرایت یک ماده شیمیایی به محیط دریایی وجود نداشته باشد نیازی به ذکر ماده مزبور در برنامه متصدی نخواهد بود.

۴- مقصود از «مرجع ذیصلاح دولتی» هر بخش دولتی، نمایندگی و یا هر مرجع قانونی دیگر در دولت متعاقد است که به منظور اعمال اختیارات یا انجام وظایفی که در پروتکل به آنها اشاره شده است تعیین گردیده و رسماً به سازمان اعلام شده باشد.

۵- مقصود از «دولت متعاقد»، هر یک از دولتهای عضو این پروتکل می باشد.

۶- مقصود از «کنوانسیون»، کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی است.

۷- مقصود از «شورا»، ارگان سازمان و متشکل از دولت های متعاقد می باشد که طبق بند ب (۱) ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است.

۸- مقصود از «زباله»، مواد زائد آشپزخانه و دیگر مصارف خانگی، فضولات و زوائد جامد می باشد که در مواد دیگر این پروتکل، به استثناء ماده ۱۲، پیش بینی شده باشد.

۹- مقصود از «راهنمای کلی»، منحصراً راهنمای کل صادر شده توسط سازمان و اصلاحیه های مربوط به آن می باشد که در هر مورد توسط شورا تصویب شده است.

۱۰- مقصود از «پروانه»، یک پروانه، مجوز شامل جواز کار یا اجازه برای عهده دار شدن عملیات دریایی می باشد که رسماً از طرف مرجع ذیصلاح هر دولت متعاقد به این منظور صادر شده باشد.

۱۱- «آلودگی دریایی» همان معنایی را خواهد داشت که در بند «الف» ماده ۱ کنوانسیون ذکر شده است.

۱۲- مقصود از «تأسیسات دریایی»، هر سازه، دستگاه یا کشتی شناور یا ثابت در کف دریا یا زیر آن است که به منظور عملیات دریایی در نقطه ای از منطقه پروتکل (تعریف شده در بند ۱۶ این ماده) قرار گرفته و شامل هر نفتکشی است که در زمان معینی مهار شده و برای انبار کردن موقت نفت از آن استفاده می گردد و همچنین شامل هر تأسیساتی است که برای فرآورش، ذخیره سازی و بازیافت، کنترل جریان نفت خام به کار گرفته می شود.

به منظور گواهی موضوع ماده ۶، تأسیسات عبارت است از هر جزء لاینفک سازه، دستگاه، تجهیزات یا کشتی، هر وسیله بالابر یا سیستم ایمنی متصل و هر قطعه وسایل دیگر که توسط دولت متعاقد به عنوان جزئی از آن تأسیسات مشخص شده باشد.

۱۳- مقصود از «عملیات» دریایی، هر گونه عملیاتی است که در منطقه پروتکل جهت اکتشاف نفت یا گاز طبیعی یا به منظور بهره برداری از آن منابع، شامل هر گونه فرآورش قبل از انتقال به خشکی و انتقال آن به وسیله خطوط لوله به خشکی، صورت گیرد. این عملیات همچنین شامل هر گونه فعالیتهای ساخت، تعمیر، نگهداری، بازرسی و دیگر عملیات مشابه خواهد بود که در ارتباط با هدف اصلی اکتشاف و استخراج انجام می شود.

۱۴- مقصود از «متصدی»، هر شخص حقیقی و حقوقی است که عهده دار عملیات دریایی طبق تعریف بند ۱۳ ماده ۱ پروتکل می شود.

۱۵- «سازمان»، همان معنایی را خواهد داشت که در بند «ج» از ماده ۱ کنوانسیون قید شده است.

۱۶- مقصود از «منطقه پروتکل» کلیه قسمتهای فلات قاره هر دولت متعاقد است که در داخل و یا مجاورت منطقه دریایی، طبق تعریف ارایه شده در بند «الف» ماده ۲ کنوانسیون قرار گرفته است.

۱۷- «فاضلاب» به معنای:

الف- فضولات و سایر مواد مانده از هر نوع مستراح، آبریزگاه و یا دستشویی.
ب- فاضلاب تأسیسات درمانی، نظیر داروخانه یا بخش درمانی کشتیها که از طریق دستشویی ها، وان ها و یا مخارج موجود در تأسیسات مزبور جریان داشته باشد.

ج- سایر پساب هایی که با مقادیر قابل ملاحظه ای از فاضلاب ذکر شده در بالا مخلوط شده باشد.
۱۸- مقصود از «منطقه ویژه»، آن بخش از منطقه دریایی است که در شمال غرب خط ممتد بین نقطه رأس الحد با مختصات ۲۲ درجه و ۳۰ دقیقه شمالی و ۵۹ درجه و ۴۸ دقیقه شرقی و نقطه رأس الفاسته با مختصات ۲۵ درجه و ۴ دقیقه شمالی و ۶۱ درجه و ۲۵ دقیقه شرقی واقع است.

ماده ۲- دولتهای متعاقد مقرر خواهند داشت که در بخش هایی از منطقه پروتکل که تحت صلاحیت آنها قرار داد، کلیه اقدامات لازم برای پیشگیری، کاهش و جلوگیری از آلودگی دریا ناشی از عملیات دریایی با در نظر گرفتن بهترین تکنولوژی موجود و قابل توجه به لحاظ اقتصادی معمول گردد. همچنین دولت های متعاقد منفرداً یا مشترکاً در بخش هایی از منطقه دریایی که در قلمرو صلاحیت آنها واقع است کلیه اقدامات لازم را به منظور مبارزه با آلودگی دریا ناشی از عملیات دریایی به عمل خواهند آورد.

تعهدات مزبور، خللی به تعهدات مشخص تر پذیرفته شده به موجب این پروتکل وارد نخواهد ساخت.
ماده ۳- هر دولت متعاقد، مراقبت خواهد نمود که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت، هر گونه فعالیت نفتی براساس پروانه ای انجام گیرد که در آن بنا به تشخیص مرجع ذیصلاح دولتی، شروط لازم برای حمایت محیط زیست دریایی و نواحی ساحلی قید شده باشد.
مرجع ذیصلاح دولتی، رعایت قوانین و مقررات مربوطه وضع شده توسط مراجع دولتی را از متصدی خواهد خواست و اختیار خواهد داشت که اقدامات لازم را برای ضمانت اجرای آنها به عمل آورد.

ماده ۴

۱- هر دولت متعاقد، اقدامات لازم را برای تحقق موارد زیر انجام خواهد داد:

الف- قبل از صدور پروانه برای هر گونه عملیات دریایی که ممکن است موجب بروز خطرات قابل ملاحظه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر ناحیه ساحلی مجاور آن شود، مرجع ذیصلاح دولتی درخواست خواهد کرد که یک ارزیابی از اثرات بالقوه ناشی از عملیات دریایی بر محیط زیست ارائه گردد.
هیچ نوع از عملیات مورد ذکر قبل از ارائه ارزیابی یاد شده آغاز نخواهد شد، و هیچ پروانه ای صادر نخواهد گردید مگر این که مرجع ذیصلاح دولتی متقاعد شود که عملیات مورد نظر خطر غیرقابل قبول بروز خسارت در منطقه پروتکل و نواحی ساحلی مجاور آن را در بر نخواهد داشت.

ب- مرجع ذیصلاح دولتی برای تصمیم گیری در مورد درخواست اظهارنامه اثرات زیست محیطی و مشخص نمودن چارچوب آن، راهنمایی های کلی را که توسط سازمان تهیه شده است مدنظر قرار خواهد داد.

ج- هرگاه یک مرجع ذیصلاح دولتی درخواست ارائه اظهارنامه اثرات زیست محیطی نماید و آن را دریافت کند، خلاصه ای از اثرات بالقوه زیست محیطی مندرج در اظهارنامه را به سازمان ارسال خواهد داشت. سازمان ظرف چهار روز پس از دریافت آن، رونوشت خلاصه یاد شده را برای کلیه دولتهای متعاقد ارسال خواهد نمود.

مرجع ذیصلاح دولتی قبل از صدور پروانه برای عملیات پیشنهاد شده به سایر دولت های متعاقد فرصت خواهد داد که ظرف مدت معینی که با توجه به نوع عملیات و فوریت نیاز برای اتخاذ تصمیم، به صورت معقول در نظر گرفته خواهد شد، در مورد عملیات مزبور، از طریق سازمان، اظهار نظر نمایند.

مرجع مذکور قبل از صدور پروانه برای عملیات نظر ارایه شده را مورد توجه قرار خواهد داد. با وجود تعهد به ارسال خلاصه یادشده در این بند به سازمان، دولت متعاقد اختیار خواهد داشت از فرستادن اطلاعاتی که افشای آن ممکن است به امنیت ملی کشورش لطمه وارد نماید خودداری کند.

۲- هرگاه یک دولت متعاقد ارایه ارزیابی اثرات زیست محیطی عملیات دریایی پیشنهاد شده را لازم نداند، می بایست یک بررسی از محیط زیست دریایی و زندگی آبزیان را قبل از شروع عملیات پیشنهاد شده مدنظر داشته باشد.

بررسی مزبور باید توسط هیأتی مستقل از متصدی و مورد تأیید مرجع ذیصلاح دولتی یا تحت سرپرستی مستقیم هیأت انجام گیرد.

۳- راهنمای کلی مربوط به ارزیابی اثرات زیست محیطی که توسط سازمان تدوین می شود باید دربرگیرنده راهنمایی در زمینه نوع عملیات و شرایطی باشد که تحت آن شرایط عملیات ممکن است موجب خطر قابل توجه آلودگی در منطقه پروتکل یا هر منطقه ساحلی مجاور آن گردد.

ماده ۵

۱- هر دولت متعاقد باید مراقبت نماید تا عملیات دریایی تحت صلاحیت آن دولت هیچ گونه مانع غیر موجهی برای کشتیرانی قانونی، ماهیگیری یا هر فعالیت دیگر که بر اساس معاهدات دوجانبه یا چند جانبه و یا بر مبنای قوانین بین المللی انجام می گیرد ایجاد نکند و در انتخاب محل استقرار تأسیسات، توجه لازم به خطوط لوله و کابل های موجود، معمول گردد. همچنین باید به ضرورت حمایت از مناطق دارای اهمیت اکولوژیکی و فرهنگی ویژه توجه کافی مبذول گردد.

۲- هر دولت متعاقد تدابیر لازم را به کار خواهد برد تا در منطقه تحت صلاحیت آن دولت متصدیان تأسیسات دریایی، بستر دریا را در مجاورت تأسیسات خود بازرسی نموده و هر گونه آثار به جای مانده از عملیات آنها که ممکن است مانعی در ماهیگیری قانونی باشد در موارد زیر جمع آوری نمایند:

الف- در مورد خط لوله یا سایر وسایل زیر دریایی بلافاصله پس از اتمام کار نصب.

ب- در مورد سکوی بهره برداری بلافاصله پس از برداشتن آن.

ج- در هر موردی که مرجع ذیصلاح دولتی بازرسی و تمیز کردن را منطقاً لازم بداند.

ماده ۶- هر دولت متعاقد کلیه تدابیر عملی را به کار خواهد برد تا اطمینان حاصل کند که هر یک از تأسیسات دریایی که در منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت مورد استفاده قرار می گیرد از لحاظ ایمنی مورد تأیید مرجع گواهی کننده یا نماینده مرجع است، و برای مقاصدی که به منظور تحقق آنها بکار گرفته می شود مناسب بوده، به طوری که اطمینان حاصل شود که به محیط زیست دریایی خسارت غیر مترقبه وارد نخواهد آورد.

ماده ۷- هر دولت متعاقد کلیه تدابیر عملی را جهت اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت:

۱- متصدیان در همه اوقات وسایل و ابزاری که در شرایط مطلوب کاری باشند در تأسیسات دریایی خود در دسترس خواهند داشت تا خطرات ناشی از آلودگی اتفاقی را طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر، به حداقل برسانند و موجبات تسهیل اقدام سریع در صورت بروز آلودگی اضطراری را فراهم آورند.

۲- بکارگیری هر دستگاه یا وسیله ای به عنوان بخشی از تأسیسات موضوع ماده ۶ منظور نشده باشد، مشروط به انجام آزمایش قبلی و تأیید مرجع ذیصلاح دولتی یا نماینده وی و همچنین بازرسی دوره ای طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر خواهد بود.

۳- فوران گیرها و سایر وسایل ایمنی طبق روش صحیح میادین نفتی یا هر شیوه صنعتی مربوطه دیگر به صورت دوره ای توسط متصدی یا از هر طرف وی آزمایش خواهد شد و تمرینات لازم در مورد کارکرد آنها متناوباً انجام خواهد گردید.

۴- تأسیسات دریایی بالای سطح آب باید طبق رویه کشتیرانی بین المللی به چراغ و سایر ابزار اعلام خطر، که در شرایط مطلوب کاری نگهداری شده اند مجهز باشند و این چراغها و تجهیزات نیز باید طبق عرف کشتیرانی بین المللی مورد استفاده قرار گیرد.

۵- همه افراد شاغل در عملیات دریایی باید طبق روش صحیح میادین نفتی قبلاً آموزش دیده باشند و یا به آنها آموزش لازم داده شود. هر فردی که اولین بار برای اشتغال در تأسیسات دریایی استخدام می شود، باید یک دوره آشناسازی را طی کند و یک دستورالعمل حاوی تعلیمات مربوط به روشهای اضطراری نیز باید در اختیار او گذاشته شود.

ماده ۸- هر دولت متعهد کلیه تدابیر عملی را به منظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر به عمل خواهد آورد:

۱- در قلمرو صلاحیت آن دولت هیچ متصدی ای، هیچ یک از مراحل عملیات دریایی خود را آغاز نخواهد کرد مگر آنکه:

الف- یک طرح اضطراری جهت مقابله با هر گونه حادثه ای که ممکن است در اثر عملیات صورت پذیرد و منجر به آلودگی قابل ملاحظه ای در محیط زیست دریایی گردد، آماده نموده باشد.

ب- طرح را به تصویب مرجع ذیصلاح دولتی رسانیده باشد.

ج- رضایت مرجع ذیصلاح دولتی را از نظر در اختیار داشتن متخصصین و منابع کافی جهت اجرای کامل طرح تحصیل نموده باشد.

۲- هیچ طرح اضطراری تصویب نخواهد شد مگر این که با یکایک طرح های اضطراری ملی یا طرح های محلی موجود و همه طرح های تهیه شده توسط مرکز هماهنگ شده باشد و بتوان از متصدی خواست که در هر یک از تمرینات انجام شده در زمینه اجرای طرح های اضطراری مزبور شرکت جوید.

۳- هر شخص مجری عملیات دریایی، ترتیباتی اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل کند که در صورت بروز حادثه در اثر عملیات او ممکن است موجب آلودگی قابل ملاحظه ای در محیط زیست دریایی گردد، گزارش کاملی از حادثه مزبور سریعاً برای مرجع ذیصلاح دولتی که برای دریافت این گونه گزارش ها تعیین شده است ارسال گردد.

۴- قبل از بروز هر مورد اضطراری نشت نفت، نقش و اختیارات خاص صنعت و مراجع ذیصلاح باید مورد شناسایی کامل قرار گرفته و به وضوح در طرح اضطراری متصدی یا هر طرح ملی و محلی تعریف و مشخص شود.

ماده ۹

۱- هر دولت متعهد به شرط رعایت بند ۲ مشروحه زیر، کلیه تدابیر عملی را جهت حصول اطمینان از تحقق موارد زیر به عمل خواهد آورد:

الف- در آن قسمت از منطقه پروتکل که «منطقه ویژه» می باشد، هیچ نوع پساب حاصل از قسمت ماشین آلات تأسیسات دریایی به دریا تخلیه نخواهد شد مگر این که میزان نفت موجود در آن بدون این که رقیق شده باشد از ۱۵ میلی گرم در لیتر تجاوز ننماید.

هر دولت متعاقد می تواند در هر منطقه ای از قلمرو صلاحیت خود میزان محدود کننده تری را تعیین نماید.

ب- هیچ گونه تخلیه دیگری از تأسیسات دریایی به جز تخلیه ناشی از عملیات حفاری که در حالت رقیق نشده میزان آلودگی نفتی آن بیشتر از مقداری که فعلاً توسط سازمان قید شده نباشد، در منطقه پروتکل به درون دریا صورت نخواهد گرفت. آلودگی نفتی یاد شده نباید بیش از میزان ۴۰ میلی گرم در لیتر به صورت متوسط در هر ماه تقویمی و در هیچ زمانی بیشتر از ۱۰۰ میلی گرم در لیتر باشد.

ج- خروجی تخلیه فاضلاب های آغشته به نفت تا حد ممکن زیر سطح آب دریا خواهد بود.

ماده ۱۰

۱- هر دولت متعاقد کلیه تدابیر عملی را به منظور حصول اطمینان از تحقق موارد زیر معمول خواهد داشت:

الف- ممانعت از دفع مواد زیر به دریا:

۱- کلیه مواد پلاستیکی شامل، ولی نه منحصر به، طنابهای مصنوعی، تورهای ماهیگیری مصنوعی و کیسه های پلاستیکی زباله.

۲- کلیه زباله های دیگر شامل مواد کاغذی، تکه های پارچه، شیشه، فلزات، بطری، ظروف یکبار مصرف آشپزخانه، پوشال و دیگر مواد بسته بندی.

ب- دفع مواد زائد غذایی حتی الامکان با فاصله هر چه بیشتر از خشکی صورت خواهد گرفت. این فاصله در هر حال کمتر از ۱۲ مایل دریایی از نزدیکترین خشکی نخواهد بود.

ج- هنگامی که زباله با موادی دیگر مخلوط است که تخلیه آنها مستلزم شرایط خاصی است، سخت ترین شرایط اعمال خواهد شد.

د- فاضلاب تأسیساتی که ده نفر یا بیشتر در آن فعالیت دارند به منطقه پروتکل تخلیه نخواهد شد، مگر این که:

۱- با بکارگیری سیستمی که مورد موافقت مرجع ذیصلاح دولتی قرار گرفته باشد، فضولات مبدل به پودر شود و ضد عفونی گردد و در نقطه ای به فاصله بیشتر از چهار مایل دریایی از نزدیکترین خشکی تخلیه شود، یا

۲- در فاصله بیشتر از ۱۲ مایلی از نزدیکترین خشکی تخلیه گردد، یا

۳- از یکدستگاه تصفیه مورد تأیید مرجع ذیصلاح دولتی عبور نموده باشد. در هر حال مواد تخلیه شده نباید، مواد جامد شناور و قابل رویت ایجاد کند و موجب تغییر رنگ آب اطراف محل تخلیه گردد.

۴- هر دولت متعاقد در نقاط مناسب از نوار ساحلی خود تسهیلات دریافت فضولات عمومی مربوط به تأسیسات دریایی را که در قلمرو حاکمیت وی عمل می نمایند و دارای نیروی انسانی می باشند، فراهم خواهد نمود.

ماده ۱۱

۱- هر دولت متعاقد کلیه تدابیر مقتضی را جهت حصول اطمینان از انجام موارد زیر به عمل خواهد آورد.

الف- هر متصدی تأسیسات دریایی یک « برنامه استفاده از مواد شیمیایی » تهیه و برای تصویب به مرجع ذیصلاح دولتی ارایه خواهد نمود. درخواست اصلاحیه های برنامه ممکن است متعاقباً ارایه شود و مورد تصویب قرار گیرد.

هنگامی که متصدی در نظر داشته باشد خارج از چارچوب برنامه مصوب خود، از یک ماده شیمیایی که احتمال سرایت آن به محیط زیست دریایی وجود داشته باشد استفاده نماید، مرجع ذیصلاح دولتی را مطلع خواهد نمود. در موارد اضطراری به منظور جلوگیری از بروز صدمه به اشخاص یا خسارت به اموال استثنائاً اعلام استفاده از مواد شیمیایی قبل از انجام کار، ضرورت نخواهد داشت.

ب- به منظور حمایت از محیط زیست دریایی، مرجع ذیصلاح دولتی اختیار ممنوع کردن، محدود نمودن یا تنظیم نحوه انبار کردن، یا استفاده از مواد یا محصولات شیمیایی را دارا می باشد. در مورد اعمال اختیار یاد شده، مرجع مذکور هر گونه راهنمای تهیه شده توسط سازمان و تصویب شده از جانب شورا را مطرح نظر خواهد داشت.

۲- هر دولت متعاهد تدابیر مقتضی به عمل خواهد آورد تا اطمینان حاصل شود که در اجرای عملیات لرزه نگاری در منطقه پروتکل راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان مورد توجه قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲

هر دولت متعاهد، در عملیات دریایی در هر بخش از منطقه پروتکل تحت صلاحیت آن دولت متصدیان را ملزم به اجرای موارد زیر خواهد نمود:

۱- تأمین سیستم کافی برای جمع آوری و دفع مناسب کلیه اشیاء و مواد نامطلوب.

۲- آرایه دستورالعمل مناسب برای نحوه، بکارگیری آن.

۳- کوشش در پیش بینی پرداخت جریمه در صورت دفع نامناسب.

ماده ۱۳

۱- هر دولت متعاهد مراقبت خواهد نمود که مرجع ذیصلاح دولتی دارای اختیاراتی باشد که به موجب آن از متصدی تأسیسات دریایی انجام اقدامات زیر را خواستار گردد:

الف- در مورد خط لوله.

۱- شستشو و برطرف نمودن هر یک از آلوده کننده های باقی مانده از خط لوله.

۲- دفن کردن خط لوله یا برطرف کردن قسمتی و دفن کردن باقیمانده آن به نحوی که با ملحوظ داشتن کلیه شرایط، هر گونه خطر قابل پیش بینی برای دریانوردی یا ماهی گیری در آینده برطرف گردد.

ب- در مورد سکوها، وسایل دیگر و سازه های مستقر در بستر دریا برداشتن کلیه یا قسمتی از تأسیسات برای حصول اطمینان از ایمنی دریانوردی و منافع ماهیگیری.

همچنین، دولت متعاهد کلیه اقدامات عملی را جهت حصول اطمینان از اینکه متصدی دارای منابع کافی برای تضمین اجرای موارد مزبور می باشد انجام خواهد داد.

۲- دولت های متعاهد در قسمتهایی از پروتکل که دارای منافع مشترکی در امر ماهیگیری می باشند، کوشش خواهند نمود روش مشترکی را در زمینه جمع آوری تأسیسات مورد تصویب قرار دهند.

در هر مورد تصمیم گیری در زمینه لزوم یا عدم لزوم جمع آوری تأسیسات، دولت های متعاهد هر گونه راهنمای کلی تهیه شده توسط سازمان را مورد توجه قرار خواهند داد.

در هر صورت خطوط لوله برای برطرف نمودن آلوده کننده های باقیمانده، چه جمع آوری شوند یا نشوند، شستشو خواهند شد.

۳- دولتهای متعاهد کلیه تدابیر عملی لازم را اتخاذ خواهند نمود تا اطمینان حاصل شود که هیچ گونه تأسیسات دریایی در حال استفاده در سطح آب دریا یا در نزدیکی آن به صورت شناور قرار نگرفته است و هیچ گونه وسیله ای که نیاز به آن منتفی شده است در بستر دریا در فلات قاره بجای نمانده است.

ماده ۱۴

- ۱- پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر پروتکل ها خواهد بود.
- ۲- روش های تدوین اصلاحیه ها و الحاقیه های پروتکل ها، موضوع ماده ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.
- ۳- آئین نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه های آن که بر مبنای ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته اند در مورد پروتکل حاضر مجری خواهند بود.

ماده ۱۵

- ۱- پروتکل حاضر از تاریخ ۲۹ مارس لغایت ۲۶ ژوئن در کویت برای امضاء هر یک از دولت های عضو کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی مفتوح خواهد بود.
- ۲- پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق دول عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده دار وظایف دولت امانت دار می باشد، سپرده خواهد شد.
- ۳- پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب یا پذیرش پروتکل، موافقت با آن یا الحاق به آن توسط دولت های مشروح در بند ۲ این ماده لازم الاجرا خواهد بود.
- در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام الاختیار امضاء کننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولتهای خود می باشند پروتکل حاضر را امضاء نموده اند.
- این پروتکل در تاریخ ۲۹ مارس ۱۹۸۹ در کویت به زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی تنظیم و امضاء گردیده است و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند.
- قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به پروتکل شامل یک مقدمه و پانزده ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ دوم مهرماه یکهزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۰/۷/۱۴ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

- تاریخ انعقاد : ۲۹ مارس ۱۹۸۹
- تاریخ عضویت ایران : ۲۰ ژانویه ۱۹۹۲
- محل انعقاد : کویت
- مرجع نگهدارنده اسناد : دولت کویت
- زبانهای رسمی پروتکل : فارسی، عربی، انگلیسی
- مرجع ملی پروتکل در ایران : سازمان حفاظت محیط زیست

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل راجع به حمایت
محیط زیست دریایی
در برابر منابع آلودگی
مستقر در خشکی
(کویت ۱۹۹۰ م، ۱۳۶۹ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون تصویب پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی

سازمان حفاظت محیط زیست قانون پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی که در جلسه علنی روز یکشنبه نهم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۰۶۹-ق مورخ ۷۱/۱۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی واصل شده، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

قانون پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی

ماده واحده - پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی که در (۱۶) ماده و سه ضمیمه در سال ۱۳۶۸ در کویت تنظیم شده است، با قید شرط «حق جمهوری اسلامی ایران برای انعقاد قراردادهای دوجانبه منطقه ای محفوظ است» تصویب می گردد و اجازه تودیع اسناد آن به سازمان محیط زیست داده می شود.

پروتکل راجع به حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی مستقر در خشکی (کویت ۱۹۹۰ م - ۱۳۶۹ ه.ش)

دولت های متعاقد:

اعضای کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی، با وقوف بر خطرات آلودگی منابع مستقر در خشکی بر محیط زیست دریایی و بهداشت انسان و نیز مشکلات جدی ناشی از آن در آب های ساحلی بسیاری از دولت های متعاقد، که عمدتاً به علت تخلیه فاضلاب های تصفیه نشده، تصفیه ناقص و یا دفع نامناسب شهری و صنعتی می باشد، با توجه به لزوم تحکیم تدابیر موجود برای جلوگیری، کاهش و مبارزه با آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی در سطح ملی و منطقه ای، با آگاهی از مواد ۱۹۴، ۲۰۷، ۲۱۲ و ۲۱۳، بخش ۱۲ کنوانسیون ۱۹۸۲ ملل متحد در مورد حقوق دریاها و رهنمودهای مونترال ۱۹۸۵ برای حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی مستقر در خشکی و به منظور تحکیم اجرای بند «ب» ماده ۳ و ماده ۶ کنوانسیون، بشرح زیر توافق نموده اند:

ماده ۱: تعاریف

از لحاظ پروتکل حاضر:

- ۱- مقصود از «تصفیه مرکب»، تصفیه توأم پساب های صنعتی با فاضلاب شهری است.
- مقصود از «مرجع ذیصلاح دولتی» مرجع قانونی است که توسط دولت متعاقد به منظور این پروتکل تعیین گردیده است.
- ۳- مقصود از «دولت متعاقد»، هر یک از دولت های عضو این پروتکل می باشد.
- ۴- مقصود از «کنوانسیون»، کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی است.
- ۵- مقصود از «شورا» ارگان سازمان است که در بند ب (۱) ماده ۱۶ کنوانسیون به آن اشاره شده است.
- ۶- مقصود از «حد آب شیرین»، مکانی در آبراهه ها است که در موقع جذر و در زمان جریان کم آب شیرین، به علت وجود آب دریا افزایش قابل ملاحظه ای در میزان شوری آب پدید می آید.
- ۷- مقصود از «پیش تصفیه/تصفیه مشترک»، پیش تصفیه/تصفیه کلی پساب های بیش از یک منبع صنعتی است.
- ۸- مقصود از «منابع مستقر در خشکی» منابع شهری، صنعتی، کشاورزی، اعم از ثابت و متحرک بر روی زمین است که مواد تخلیه شده از آنها به شرح مذکور در ماده ۳ پروتکل به محیط زیست دریایی می رسد.
- ۹- مقصود از «محیط زیست دریایی»، منطقه پروتکل به شرح تعریف شده در ماده ۲ این پروتکل می باشد.
- ۱۰- مقصود از «سازمان»، سازمان منطقه ای برای حمایت از محیط زیست دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل گردیده است.

۱۱- مقصود از «آلودگی»، «آلودگی دریایی» به شرح تعریف شده در بند الف ماده ۱ کنوانسیون می باشد.

ماده ۲: منطقه اجرا

منطقه اجرای این پروتکل (که از این پس منطقه پروتکل نامیده خواهد شد) شامل منطقه دریایی طبق تعریف ارایه شده در بند الف ماده ۲ کنوانسیون و نیز آب های طرف خشکی خطوط مبدأ است که از آنجا عرض دریای سرزمینی دولت های متعاقد اندازه گیری شده و در صورت وجود آبراهه ها تا حد آب شیرین و از جمله مناطق بین جذر و مد و باتلاق های آب شور که با دریا ارتباط دارند گسترش می یابد.

ماده ۳: منابع آلودگی

این پروتکل به مواد تخلیه شده از منابع مستقر در خشکی سرزمین های دولت های متعاقد اختصاص دارد که به منطقه پروتکل برسد، علی الخصوص:

الف- از مجاری و لوله های فاضلاب که به دریا تخلیه می گردد.

ب- از رودخانه ها، کانال ها یا سایر آبراهه ها، از جمله جریان های آب های زیرزمینی

ج- از تأسیسات ثابت یا متحرک دریایی که به منظوری غیر از اکتشاف و بهره برداری از بستر دریا، زیر بستر و فلات قاره به کار می رود. و

د- از سایر منابع مستقر در خشکی واقع در سرزمین های دولت های متعاقد، اعم از طریق آب، هوا یا مستقیماً از ساحل.

ماده ۴: کنترل منبع

۱- دولت های متعاقد، اجرای برنامه های عملیاتی را براساس کنترل منبع که در ضمیمه ۱ این پروتکل تعیین شده است به عهده می گیرند. بدین منظور برنامه ها و تدابیر لازم را مشترکاً یا جداگانه تهیه و اجرا خواهند کرد.

۲- برنامه ها و تدابیر و فهرست زمان بندی اجرای آنها به منظور کاهش آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی توسط دولت های متعاقد تعیین می شود و به طور ادواری، در صورت لزوم هر دو سال یک بار، طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل مورد بررسی و تجدید نظر قرار می گیرد.

ماده ۵: تصفیه مشترک و یا مرکب پساب ها

۱- دولت های متعاقد در تلاش به منظور عدم جلوگیری از گسترش صنایع جدید و به خصوص عملیات صنعتی در تصفیه کوچک و ضمن تشخیص مشکلات اقتصادی و فنی که غالباً چنین عملیاتی در تصفیه صحیح پساب های خود به طور جداگانه با آن مواجه اند، اجرای برنامه های مربوط به طرح تعیین محل صنعتی را مطابق با ضمیمه این پروتکل، تا حد امکان به عهده می گیرند. بدین منظور، مشترکاً و یا جداگانه تدابیر و برنامه های لازم را تهیه و اجرا خواهند کرد.

۲- رهنمودها و ضوابط منطقه ای همراه با برنامه ها و تدابیر و فهرست زمان بندی اجرای آنها به منظور کاهش آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی از طریق تصفیه مشترک و یا مرکب پساب ها، توسط دولت های متعاقد تعیین می شود و به طور ادواری در صورت لزوم هر دو سال یکبار، طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل مورد بررسی و تجدید نظر قرار می گیرد.

ماده ۶: مقررات منطقه ای و محلی / مجوز برای تخلیه فضولات

۱- دولت های متعاقد بر طبق ضمیمه ۳ این پروتکل بتدریج نسبت به تهیه و تصویب موارد زیر، در صورت اقتضا با همکاری سازمان های ذیصلاح و منطقه ای و بین المللی اقدام خواهند کرد:

الف- رهنمودها، استانداردها و ضوابط منطقه ای برای کیفیت آب دریا در زمینه مصارف خاص، به منظور حمایت از بهداشت انسان، منابع زنده و اکوسیستم ها

ب- مقررات منطقه ای برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه کلیه انواع مهم منابع آلودگی مستقر در خشکی

ج- مقررات محلی شدیدتر برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه منابع آلودگی خاص براساس مشکلات آلودگی محلی و ملاحظات مربوط به استفاده مطلوب از آب. وضع مقررات شدیدتر برای منابع آلودگی خاص به منظور حفظ کیفیت آب دریا برای مصارف مورد نظر انجام می گیرد. در تهیه چنین مقرراتی خصوصیات فیزیکی و جغرافیایی و اکولوژیکی محل و همچنین سطح آلودگی موجود در محیط زیست دریایی باید در نظر گرفته شود.

۲- برای اجرای تدابیر فوق برنامه های مربوطه باید تنظیم شود و برای اجرای تدریجی، آنها، هزینه تدابیر متخذ، ظرفیت تطبیق و تبدیل تأسیسات موجود، توانایی اقتصادی دولت های متعاقد و نیاز آنها به توسعه مستمر در نظر گرفته شود.

۳- مسوولین آلودگی باید از مراجع ذیصلاح دولتی برای تخلیه فضولات مجوز دریافت کنند. در چنین مجوزهایی باید امکان بررسی و اصلاح شرایط تخلیه با توجه به مقررات جدی ادواری در نظر گرفته شود.

۴- رهنمودها، استانداردها و ضوابط، همراه با مقررات، برنامه ها و تدابیر باید طبق مفاد ماده ۱۴ این پروتکل تهیه و اتخاذ شود و به طور ادواری، در صورت لزوم هر دو سال یک بار، برای انعکاس اطلاعات جدید حاصل از برنامه نظارت مندرج در ماده ۷ این پروتکل، تغییرات پیش آمده در فعالیت های صنعتی و سایر فعالیت های انسانی و پیشرفت های احتمالی در علم و در تکنولوژی های کنترل آلودگی، تجدید شود.

ماده ۷: مراقبت و مدیریت داده ها

۱- دولت های متعاقد در چارچوب مفاد ماده ۱۰ کنوانسیون و در صورت لزوم با همکاری سازمان های ذیصلاح منطقه ای و بین المللی، فعالیت های لازم را جهت مراقبت به منظور تأمین اهداف زیر اعمال خواهند کرد:

الف- جمع آوری اطلاعات درباره شرایط طبیعی منطقه پروتکل در ارتباط با خصوصیات فیزیکی، بیولوژیکی و شیمیایی.

ب- جمع آوری اطلاعات درباره ورود مواد یا انرژی که بالفعل و یا بالقوه از طریق منابع مستقر در خشکی باعث آلودگی شوند، منجمله اطلاعات مربوط به تودیع منابع و میزان ورود مواد آلوده کننده به منطقه پروتکل.

ج- ارزیابی منظم میزان آلودگی آب های داخلی و سرزمینی، بالاخص با توجه به موادی که ممکن است اثرات بالقوه قابل توجهی بر محیط زیست دریایی داشته باشند. برای انتخاب محل های نمونه برداری و موادی که باید اندازه گیری شود، اطلاعات موجود، منجمله فهرست موجودی منابع، مجاری تخلیه و خصوصیات محیط زیست دریایی باید در نظر گرفته شود.

د- ارزیابی تدابیر اتخاذ شده در این پروتکل برای دستیابی به اهداف زیست محیطی

۲- دولت های متعاقد به طور مشترک یا جمعی برای تنظیم برنامه های مراقبت مشابه، همراه با برنامه های کنترل کیفی آزمایش ها و نیز ترویج ذخیره سازی، بازیافت و تبادل داده ها همکاری خواهند کرد.

ماده ۸: ارزیابی اثرات زیست محیطی

۱- دولت های متعاقد بر مبنای اولویت از اثرات بالقوه زیست محیطی در مراحل برنامه ریزی و اجرای پروژه های عمرانی منتخب در داخل سرزمین های خود، به خصوص در مناطق ساحلی، که ممکن است خطرات قابل توجه آلودگی از منابع مستقر در خشکی برای منطقه پروتکل در بر داشته باشد، ارزیابی به عمل خواهند آورد تا اطمینان حاصل شود که تدابیر مناسب برای جلوگیری و کاهش چنین خطراتی معمول می گردد.

۲- دولت های متعاقد، با کمک سازمان، رهنمودهای فنی و سایر رهنمودها را برای ارزیابی اثرات بالقوه زیست محیطی پروژه های عمرانی اشاره شده در بند ۱، منجمله اثرات احتمالی برون مرزی آنها، تهیه خواهند کرد. این ارزیابی بر حسب مورد شامل موارد زیر نیز خواهد بود:

الف- تشریح محل جغرافیایی فعالیت هایی است که قرار است اجرا گردد:

ب- تشریح وضعیت اکولوژیکی اولیه محیط زیست دریایی و منطقه ساحلی که ممکن است تحت تأثیر این فعالیت ها قرار گیرد.

ج- تعیین ماهیت، اهداف و حوزه عمل فعالیت های پیشنهاد شده.

د- تشریح روش ها، تأسیسات و سایر وسایلی که مورد استفاده قرار خواهند گرفت.

ه- تشریح اثرات مستقیم و غیرمستقیم کوتاه مدت و بلند مدت قابل پیش بینی فعالیت ها بر محیط زیست دریایی، شامل اثر بر جانوران، گیاهان و توازن اکولوژیکی

و- آرایه بیانیی ای در توضیح تدابیر پیشنهادی به منظور به حداقل رساندن خطر آلودگی ناشی از اجرای فعالیت ها، به علاوه بیان فرآیندهای ممکن و راه حل های جانشین چنین تدابیری برای کاهش آلودگی.

ز- تعیین تدابیر به منظور حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی در خلال و در صورت لزوم در پایان فعالیت های پیشنهادی.

ح- تعیین تعهدات مربوط به فعالیت های جاری نظارت و مدیریت زیست محیطی.

ط- تجزیه و تحلیل سود و زیان در صورت لزوم.

ی - شرح خلاصه ای از ارزیابی.

۳- اجرای پروژه های منتخب اشاره شده در بند ۱ باید منوط به اجازه کتبی قبلی از مراجع ذیصلاح دولتی باشد که در آن یافته های ارزیابی اثرات زیست محیطی کاملاً ملحوظ می گردد.

۴- دولت های متعاقد برای تهیه روش های ارسال گزارش مربوط به نتایج ارزیابی به سایر دولت های متعاقد، با سازمان همکاری خواهند کرد تا بدین وسیله دولت های متعاقدی که ممکن است تحت تأثیر اثرات زیست محیطی پروژه های عمرانی قرار گیرند، بتوانند با دولت متعاقد مربوطه مشورت نمایند.

ماده ۹: همکاری علمی و فنی

دولت های متعاقد، بر طبق ماده ۱۰ کنوانسیون در زمینه های علمی و فنی مربوط به آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی، به خصوص تحقیقات مربوط به ورود، مسیر عبور و اثرات مواد آلوده کننده و نیز توسعه روش های جدید برای تصفیه، کاهش و حذف این مواد با یکدیگر همکاری خواهند کرد. بدین منظور، دولت های متعاقد به طور اخص در زمینه های زیر تلاش خواهند کرد:

الف- مبادله اطلاعات علمی و فنی

ب- هماهنگی برنامه های تحقیقاتی با ماهیت مشترک

ماده ۱۰: کمک های علمی و فنی و غیره

دولت های متعاهد مستقیماً و یا با کمک سازمان یا سازمان های ذیصلاح منطقه ای و بین المللی به منظور تنظیم و اجرای برنامه های کمک، به خصوص در زمینه های علمی، آموزشی و فنی برای پیشگیری، کاهش و کنترل آلودگی ناشی از منابع مستقر در خشکی، همکاری خواهند کرد.

۲- این کمک فنی به طور اخص شامل تربیت پرسنل علمی و فنی، همچنین کسب، کاربری، نگهداری و تولید وسایل مناسب می شود.

ماده ۱۱: آبراهه های مشترک میان دولت ها

۱- هرگاه احتمال داشته باشد که تخلیه یک آبراهه جاری در سرزمین های دولت های متعاهد، موجب آلودگی منطقه پروتکل گردد، از دولت های متعاهد مربوطه تا آنجا که به موجب مفاد این پروتکل به هر کدام از آنها مربوط می گردد، برای همکاری به منظور تصمیم اجرای کامل پروتکل دعوت به عمل می آید.

۲- هیچ دولت متعاهد مسوول آلودگی ناشی از سرزمین یک دولت غیر متعاهد نخواهد بود. اما دولت متعاهد کوشش خود را برای همکاری با چنین دولتی به منظور اجرای کامل پروتکل به عمل خواهد آورد.

ماده ۱۲: مبادله اطلاعات

۱- دولت های متعاهد یکدیگر را مستقیماً یا از طریق سازمان در جریان اقدامات انجام شده، نتایج بدست آمده و در صورت لزوم مشکلات پیش آمده در اجرای این پروتکل قرار می دهند. روش های جمع آوری و ارایه چنین اطلاعاتی توسط شورا تعیین می گردد.

۲- این اطلاعات از جمله شامل موضوعات زیر است:

الف- اطلاعات آماری مربوط به موجب مواد ۶ و ۷ این پروتکل

ب- اطلاعات منتج از برنامه مراقبت که در ماده ۷ این پروتکل پیش بینی شده است.

ج- میزان مواد آلوده کننده تخلیه شده یا منتشر شده از سرزمین های آنها

د- اقدامات انجام شده به موجب مواد ۴ و ۵ و ۶ این پروتکل

ماده ۱۳: مسوولیت و جبران خسارت

۱- دولت های متعاهد اطمینان خواهند داد که در نظام های حقوقی آنها امکان مراجعه برای جبران سریع و کافی خسارت یا چاره دیگری در برابر زیان ناشی از آلودگی محیط زیست دریایی توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی تحت صلاحیت آنها پیش بینی شده است.

۲- دولت های متعاهد برای تعیین مسوولیت خسارت ناشی از آلودگی منابع مستقر در خشکی روش های مناسب را تنظیم و تصویب خواهند نمود.

ماده ۱۴: ترتیبات سازمانی

شورا به موجب ماده ۱۷ کنوانسیون مسوولیت ناشی از نظارت بر اجرای این پروتکل را به عهده دارد. بدین منظور شورا اقداماتی را انجام خواهد داد از آن جمله:

الف- بررسی کارایی اقدامات انجام شده و مناسب بودن اتخاذ تدابیر دیگر، بالاخص به صورت ضmann.

ب- تجدید نظر و اصلاح هریک از ضمیمه های این پروتکل در صورت لزوم

ج- تنظیم، اتخاذ و بررسی برنامه ها و تدابیر مربوط به مواد، ۴، ۵، ۶، ۷، ۹ و ۱۰ این پروتکل.

د- اتخاذ رهنمودها، استانداردها یا ضوابط منطقه ای به موجب مواد ۴، ۵، ۶ این پروتکل.

هـ- تنظیم روش ها برای مبادله اطلاعات بموجب مواد ۸ و ۱۲ این پروتکل

و- بررسی اطلاعات ارایه شده توسط دولت های متعاهد طبق مواد ۸ و ۱۲ این پروتکل

ز- انجام وظایف دیگری که به منظور اجرای این پروتکل لازم باشد.

ح- ایجاد هر گونه مکانیسم سازمانی که برای حصول اهداف این پروتکل ضرورت داشته باشد.

ماده ۱۵- مقررات عمومی

- ۱- پروتکل حاضر مشمول مقررات مندرج در کنوانسیون ناظر بر هر پروتکل خواهد بود.
- ۲- روش های تدوین اصلاحیه ها و الحاقیه های پروتکل ها، موضوع مواد ۲۰ و ۲۱ کنوانسیون در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.
- ۳- آیین نامه داخلی و مقررات مالی و اصلاحیه های آن که بر مبنای ماده ۲۲ کنوانسیون مورد تصویب قرار گرفته اند در مورد پروتکل حاضر مجری خواهد بود.
- ۴- ضوابط این پروتکل جزء لایتجزای آن هستند مگر در مواردی که به نحوی دیگر تصریح شده باشد.

ماده ۱۶: مقررات نهایی

- ۱- پروتکل حاضر از تاریخ ۲۱ فوریه لغایت ۲۱ مه ۱۹۹۰ مطابق با دوم اسفند ماه سال ۱۳۶۸ لغایت سی و یکم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۹ هجری شمسی در کویت برای امضا هر یک از دولت های عضو کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی برابر آلودگی مفتوح خواهد بود.
- ۲- پروتکل حاضر منوط به تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق دول عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تصویب، پذیرش، موافقت یا الحاق به دولت کویت که عهده دار وظایف دولت امانت دار می باشد، سپرده خواهد شد.
- ۳- پروتکل حاضر در پایان نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تصویب، پذیرش یا موافقت پروتکل یا الحاق به آن توسط دولت های مشروح در بند ۱ این ماده لازم الاجرا خواهد بود. در تأیید مراتب فوق نمایندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که دارای اختیارات لازم از سوی دولت های خود می باشند، پروتکل حاضر را امضا نموده اند.

این پروتکل در تاریخ ۲۱ فوریه ۱۹۹۰ مطابق با دوم اسفند ماه سال ۱۳۶۸ هجری شمسی در کویت به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی تنظیم و امضا گردیده است و هر سه متن از اعتبار واحد برخوردارند.

ضمیمه ۱

کاهش آلودگی از طریق کنترل منبع

با توجه به موضوع کاهش آلودگی از طریق کنترل منبع که در ماده ۴ این پروتکل بدان اشاره شده است، کنترل و جایگزینی تدریجی محصولات، تأسیسات، فرآیندهای صنعتی و غیر آن که موجب آلودگی قابل ملاحظه در محیط زیست دریایی می شوند، باید مورد توجه قرار گیرد.

در این رابطه توجه خاصی به ویژه به عوامل زیر خواهد شد:

الف- تقلیل و یا تنظیم واردات، حمل و نقل، ساخت یا تهیه برخی از مواد زیان آور.

ب- تغییر مواد خام

ج- تغییر فرآیندهای تولید

د- روش های مطلوب عملیات و اداره امور

هـ- جداسازی جریان های فضولات و به حداقل رساندن ترقیق مواد آلوده کننده پیش از تصفیه

و- باز یافت، استفاده مجدد و گردش دوباره مواد

برنامه ها، اقدامات و فهرست زمان بندی مورد نیاز برای اجرای کنترل منبع باید تهیه شده و اولویت ها بر اساس نتایج مطالعات ارزیابی جاری تعیین گردد.

مسائل مربوطه مورد علاقه منطقه که انجام اقدامات مقرون به صرفه درباره آنها امکان پذیر باشد، جهت ایجاد طرح های مدیریت عمومی مورد توجه قرار خواهند گرفت. این زمینه ها برای نمونه جمع آوری، تصفیه و دفع مناسب باقیمانده روغن های روان کننده، خون و شکمبه کشتارگاه ها، کنترل فرآیندهای احتراق سوخت و اجرای کنترل منبع در مراحل معینی از تولید صنایع بزرگ را شامل می شود.

ضمیمه ۲

ترویج تصفیه مشترک و یا مرکب پساب ها

بدون هرگونه تبعیض غیر ضروری نسبت به تنگناهای متعددی که غالباً در انتخاب محل صنایع جدید تأثیر دارد، برنامه ای با توجه به ماده ۶ این پروتکل به منظور ترویج موارد زیر تهیه خواهد شد:

الف- تجمع صنایع به نحوی که امکان پیش تصفیه و یا تصفیه مشترک پساب ها، بر حسب نیاز فراهم شود.

ب- قرار دادن انواع خاصی از صنایع در محدوده شبکه فاضلاب شهری به نحوی که امکان تصفیه مرکب فاضلاب های شهری و صنعتی فراهم آید.

ترویج تصفیه مشترک و یا مرکب پساب ها در صورت برنامه ریزی صحیح موجب کاهش قابل ملاحظه هزینه های تصفیه، نظارت و اجرا شده و در عین حال میزان قابلیت اطمینان تصفیه را افزایش می دهد. بدین منظور رهنمودها و ضوابط منطقه ای در خصوص موضوعات مورد علاقه مشترک تهیه خواهد شد، مانند:

- سازگاری پساب منابع مختلف.

- شرایط پیش تصفیه قبل از تخلیه به شبکه های فاضلاب شهری و یا صنعتی.

- اشتراک در هزینه ساختمان و عملیات تصفیه خانه ها.

چنین رهنمودها و ضوابطی دولت های متعاقد را در بسط برنامه ها و تدابیر خاص خود یاری خواهد داد.

در حالی که طرح های اولیه ممکن است به مشکل انتخاب محل صنایع جدید بپردازد، هدف نهائی، جذب تاریخی صنایع منتخب کوچک، همزمان با توسعه تأسیسات زیربنایی و تسهیلات در مناطق مورد نظر می باشد.

ضمیمه ۳

رهنمودها، مقررات و مجوزها برای تخلیه فضولات

۱- با در نظر گرفتن رهنمودها و استانداردها یا ضوابط، همچنین مقررات، برنامه ها، تدابیر و مجوزهای تخلیه فضولات که در ماده ۶ این پروتکل بدان اشاره شده است، توجه خاصی علی الخصوص به عوامل زیر مبذول خواهد شد:

الف- تعیین مقررات منطقه ای برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه برای هر نوع منبع که در صورت لزوم ممکن است برای منابع موجود و جدید متفاوت باشد. مقررات باید براساس تکنولوژی تصفیه، ملاحظات مربوط به هزینه و ماهیت مواد آلوده کننده، همچنین بررسی کامل وضعیت محیط زیست در منطقه پروتکل استوار باشد.

ب- تهیه رهنمودهای منطقه ای و در صورت مقتضی استانداردها و ضوابط برای کیفیت آب دریا در مصارف گوناگون

ج- در نظر گرفتن مقررات محلی شدیدتری برای تخلیه فضولات و یا میزان تصفیه در مناطقی که استانداردهای کیفیت آب برای مصرف مورد نظر از طریق اجرای مقررات منطقه ای فوق الذکر قابل حصول نیست

این مقررات محلی منابع خاصی را در مناطق تحت بررسی در بر خواهد گرفت.

د- تهیه مقررات منطقه ای همراه با برنامه ها، تدابیر و فهرست زمان بندی اجرا براساس اولویت، علی الخصوص برای انواع فضولات زیر:

۱- آب توازن، لجن، گنداب و سایر آب های تخلیه شده آغشته به نفت توسط تأسیسات دریافت آب توازن مستقر در خشکی و نیز عملیات تعمیر و بارگیری بنادر.

۲- تخلیه آب شور و گل و لای ناشی از فعالیت های حفاری و استخراج نفت و گاز از منابع مستقر در خشکی

۳- لجن های سمی و روغنی ناشی از تأسیسات ذخیره سازی نفت خام و محصولات پالایش شده

۴- پساب ها و مواد منتشره از پالایشگاه های نفت.

۵- پساب ها و مواد منتشره از کارخانجات پتروشیمی و تولید کود.

۶- پساب های سمی و مواد منتشره از صنایعی چون کلر، قلیا، تولید اولیه آلومینیم، آفت کش ها، حشره کش ها و باز یافت سرب

۷- مواد منتشره از کارخانجات اشتعال گاز طبیعی و گوگردگیری.

۸- گرد و خاک منتشره از منابع عمده صنعتی مانند کارخانجات سیمان، آهک، آسفالت و بتون.

۹- پساب ها و مواد منتشره از کارخانجات تولید آب شیرین و برق

۱۰- فضولات ناشی از فعالیت های توسعه ساحلی که امکان دارد اثر مهمی بر محیط زیست دریایی داشته باشد.

۱۱- فاضلاب و مواد زائد جامد.

همان گونه که نمودار ۱ پیوست نشان می دهد، کاهش آلودگی یک فرآیند تکراری است. عمل کاهش آلودگی از اقداماتی که از اولویت بالا برخوردارند و به لحاظ عملی بودن، مقرون به صرفه بودن و در عین حال توجه به خطرترین مسائل زیست محیطی مشهود در دنیای امروز انتخاب خواهند شد، شروع می شود.

برنامه نظارت همان گونه که در ماده ۷ این پروتکل تشریح شده است، وانگری لازم را برای اقدام اصلاحی مورد نیاز از طریق ارایه اطلاعات پایه به منظور ارزیابی کارآیی برنامه های اجرا شده، وضعیت موجود محیط زیست و روند آن، فراهم خواهد نمود. اقدام اصلاحی هر زمان که لازم باشد با تجدید نظر ادواری در مقررات، برنامه ها و تدابیر و بررسی شرایط مجوزهای تخلیه، به موجب مفاد مواد ۴ و ۶ این پروتکل به عمل خواهد آمد.

۲- مقررات ایجاد ضوابط به منظور صدور مجوزهای تخلیه فضولات در محیط زیست دریایی، همچنین باید علی الخصوص موارد زیر را در نظر داشته باشد:

الف- خصوصیات و ترکیب فضولات

- ۱- نوع و اندازه منبع آلوده کننده، مانند فرآیند صنعتی.
- ۲- نوع آلودگی (منشأ، ترکیب متوسط).
- ۳- شکل آلودگی (جامد، مایع، لجن و مخلوط آبی).
- ۴- میزان کل (حجم تخلیه شده، مثلاً در سال).
- ۵- الگوی تخلیه (پیوسته، متناوب، با تغییرات فصلی و غیره).
- ۶- غلظت ترکیبات اصلی.
- ۷- خواص فیزیکی، مانند حلالیت و غلظت، شیمیایی و بیوشیمیایی، مانند اکسیژن خواهی، مواد مغذی و بیولوژیک مانند وجود ویروس ها، باکتری ها، مخمرها و انگل ها.
- ۸- سمیت.
- ۹- پایائی: فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی.
- ۱۰- تجمع و تطور زیستی در مواد بیولوژیکی یا رسوبات.
- ۱۱- حساسیت نسبت به تغییرات فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی و فعل و انفعال با سایر مواد محلول آلی و معدنی در محیط آبی.
- ۱۲- احتمال ایجاد لک یا سایر تغییراتی که موجب کاهش ارزش بازار منابع می شود مثلاً در ماهی، صدف ها و غیره.

ب- خصوصیات محل تخلیه و محیط زیست دریایی پذیرنده.

- ۱- خصوصیات آب نگاری، هواشناسی، زمین شناسی، زیست شناسی و موضع نگاری تخلیه
- ۲- محل و نوع تخلیه (ریزشگاه، کانال، مجرا و غیره) و رابطه آن با سایر مناطق مانند مناطق با مطلوبیت خاص، مکان های تخم ریزی و پرورش ماهی و ماهیگیری، محل های زندگی صدف ها و منابع قابل بهره برداری.
- ۳- میزان دفع در زمان مشخص، مانند مقدار در روز، در هفته و در ماه.
- ۴- میزان ترقیق اولیه در محل تخلیه به محیط زیست دریایی پذیرنده.
- ۵- هرگونه روش بسته بندی و جادهی.
- ۶- خصوصیات انتشار از قبیل اثرات جریانات، جذر و مد و باد بر حمل و نقل افقی و اختلاط عمودی.
- ۷- خصوصیات آب، مانند درجه حرارت، pH، شوری طبقه بندی، شاخص های اکسیژن آلودگی، اکسیژن محلول، اکسیژن خواهی شیمیایی، اکسیژن خواهی بیوشیمیایی، ازت موجود در اشکال آلی و معدنی شامل آمونیاک، مواد معلق، سایر مواد مغذی و باروری.

- ۸- وجود و اثرات سایر تخلیه‌هایی که در محل تخلیه صورت گرفته‌اند مانند، میزان فلزات سنگین زمینه و مقداری کربن آلی.
- ج- فراهم بودن تکنولوژی فصولات
- روش‌های کاهش فصولات و تخلیه پساب‌های صنعتی و فاضلاب شهری باید با توجه به فراهم بودن و امکان پذیری موارد زیر انتخاب شود:
- ۱- فرآیند تصفیه جانشین.
 - ۲- روش‌های استفاده مجدد یا امحاء.
 - ۳- روش دفع روی زمین، و
 - ۴- تکنولوژی‌های کم‌ضایعه مناسب.
- د- شرایط و ملاحظات عمومی
- ۱- اثرات احتمالی بر وسایل رفاهی، مانند وجود مواد شناور و به گل نشسته، کدورت، بوی ناخواسته، تغییر رنگ و کف.
 - ۲- اثرات بر بهداشت انسان از طریق اثر آلودگی بر موجودات دریایی خوراکی، آب‌های مورد استفاده در شنا، حواس و غیره.
 - ۳- اثرات بر اکوسیستم‌های دریایی علی‌الخصوص منابع زنده، گونه‌های در معرض خطر و زیستگاه‌های حساس.
 - ۴- اثرات احتمالی بر سایر مصارف دریا مانند لطمه به کیفیت آب برای مصرف صنعتی، خوردگی سازه زیر آب، تداخل مواد شناور با عملیات کشتیرانی، تداخل با ماهیگیری یا کشتیرانی از طریق ته نشست فصولات یا اشیاء جامد روی کف دریا و حمایت مناطق حائز اهمیت خاص برای منظورهای علمی و حفاظتی.

تعیین کیفیت آب

نمودار ۱: طرح مدیریت زیست محیطی

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن پروتکل شامل ۱۶ ماده و سه ضمیمه آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۷۱/۱۲/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد: ۲۱ فوریه ۱۹۹۰

تاریخ عضویت ایران: ۱۳ می ۱۹۹۳ محل انعقاد - کویت

مرجع نگهدارنده اسناد: دولت کویت

زبان های رسمی پروتکل: فارسی، عربی، انگلیسی

مرجع ملی پروتکل در ایران: سازمان حفاظت محیط زیست

۳

قوانین و کنوانسیون‌های بین‌المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل کنترل انتقالات
برون مرزی مواد زائد
خطرناک و دیگر ضایعات
در دریا
(تهران ۱۹۹۸ م، ۱۳۷۶ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا (تهران ۱۹۹۸م - ۱۳۷۶ ه.ش)

مقدمه

کشورهای متعاقد:

که عضو کنوانسیون منطقه ای برای همکاری درباره حمایت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی مصوب ۱۹۷۸ میلادی (برابر با ۱۳۵۷ هجری) می باشند.

با علم به خطری که انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات متوجه سلامت انسان و محیط زیست منطقه پروتکل می نماید.

و این که انتقالات و دفع مزبور، اثرات زیانبار این گونه مواد زاید را از منشأ آنها به کشورهای عبوری و کشورهای که مواد زاید در آنها دفع یا نگهداری خواهد شد، انتقال می دهند.

با اعتقاد به اینکه کاهش یا کنار گذاشتن تولید مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات و در صورتی که این امر میسر نباشد، دفع صحیح آنها از نظر زیست محیطی در محل تولید یا در نزدیکی آن مطمئن ترین راه جهت کاهش خطرانی است که به واسطه مواد زاید خطرناک با دیگر ضایعات از جمله انتقالات برون مرزی آنها متوجه سلامت انسان و محیط زیست دریایی می شود.

با تشخیص کامل این که هر یک از کشورهای متعاقد دارای حق حاکمیت جهت تحریم ورود یا دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات خارجی در سرزمین خود می باشد.

با تأکید بر اهمیت همکاری و هماهنگی اقدامات منطقه ای به منظور ایجاد تسهیلات انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعاقد و محدودیت واردات مواد زاید از کشورهای غیر متعاقد جهت دفع.

با توجه به ماده (۱۱) کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها (مارس ۱۹۸۹ میلادی برابر با اسفند ۱۳۶۷ هجری شمسی) و با اعتقاد به روح کنوانسیون مذکور.

با آگاهی از مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریا (۱۹۸۲ میلادی برابر با ۱۳۶۱ هجری شمسی)، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی ناشی از کشتی ها و پروتکل آن (مارپول ۷۸/۷۳) و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا بوسیله تخلیه مواد زاید و دیگر ضایعات (۱۹۷۲ میلادی برابر با ۱۳۵۱ هجری شمسی).

و همچنین با در نظر گرفتن موافقت نامه ها و معاهدات بین المللی بویژه اعلامیه ریو درباره محیط زیست و توسعه و دستو کار ۲۱.

با علاقمندی به تحکیم اجرای مواد (۴) و (۵) و طبق ماده ۱۹ کنوانسیون منطقه ای کویت، در موارد زیر به توافق رسیدند:

ماده ۱: حیطه شمول پروتکل

۱- این پروتکل در مورد مواد زاید مشروحه زیر که مشمول انتقالات برون مرزی از منطقه پروتکل به یا از طریق آن و همچنین دفع آنها هستند اعمال خواهند شد.

۱-۱- مواد زایدی که در هر یک از طبقه بندی های ضمیمه (۱) درج شده اند مواد زاید خطرناک خواهد بود. مگر اینکه این مواد هیچ یک از ویژگی های درج شده در ضمیمه (۳) را دارا نباشند.

۱-۲- مواد زایدی که تحت عنوان دیگر ضایعات در هر یک از طبقه بندی های ضمیمه (۲) درج شده اند.

۲- مواد زایدی که به سبب رادیو اکتیو بودن مشمول سایر نظام های کنترل بین المللی می شوند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی می گردند.

۳- مواد زایدی که از تأسیسات مستقر در خشکی ناشی شده و تحت شمول پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره قرار دارند از حیطه شمول این پروتکل خارج است.

۴- هیچ یک از مفاد این پروتکل به گونه ای تفسیر نخواهد شد که به معنای ممنوعیت یا تنظیم نقل و انتقالات برون مرزی و دفع ضایعات خطرناک و دیگر ضایعات از طریق زمین یا هوا (که به محیط زیست دریایی منطقه پروتکل وارد یا دفع نمی شود) باشد.

ماده ۲: تعاریف

۱- «مواد زاید» عبارت از هر گونه مواد یا اجسامی است که دفع می شوند یا خواهند شد یا بر اساس مقررات قوانین ملی لازم است دفع گردند.

۲- «مدیریت» به معنای جمع آوری، حمل و دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله مراقبت بعدی از محل های دفع می باشد.

۳- «انتقالات برون مرزی» عبارت است از هر گونه انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از منطقه ای که تحت صلاحیت ملی یک کشور می باشد یا از طریق منطقه ای که تحت صلاحیت ملی کشور دیگر است یا از طریق منطقه ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی باشد، به شرطی که حداقل دو کشور در انتقال دخالت داشته باشند.

۴- مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به معنای انجام تمام اقدامات عملی برای تضمین این است که مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به نحوی مهار شده که موجب حفظ سلامت انسان و محیط زیست در برابر اثرات زیان آور ناشی از این گونه ضایعات خواهد شد.

۵- «کشور وارد کننده» عبارت است از کشوری که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به آن کشور طراحی شده یا به منظور دفع در آن برای بارگیری قبل از دفع در منطقه ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی باشد، در نظر گرفته شده است.

۶- «کشور صادر کننده» عبارت است از کشوری که از آن انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام شده است.

۷- «کشور عبوری» عبارت است از هر کشوری به جز کشور صادر کننده یا وارد کننده، که از طریق آن انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا می شود.

۸- «کشورهای مربوط» عبارتند از کشورهای متعاهد که کشور وارد کننده، کشور صادر کننده یا کشور عبور هستند، اعم از آنکه از کشورهای متعاهد باشند یا نباشند.

- ۹- «وارد کننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور وارد کننده می باشد که ورود مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را ترتیب می دهد.
- ۱۰- «صادر کننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور صادر کننده است و صدور مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را ترتیب می دهد.
- ۱۱- «تولید کننده» عبارت از هر شخصی است که فعالیت های وی باعث تولید مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات می شود یا در صورتی که شخص مزبور ناشناخته باشد، «تولید کننده» کسی است که این ضایعات را تحت تملک یا کنترل دارد.
- ۱۲- «دفع کننده» عبارت است از هر شخصی که مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات برای وی حمل می شود و دفع آن ضایعات را انجام می دهد.
- ۱۳- «دفع» عبارت است از هرگونه عملیاتی که در ضمیمه (۴) این پروتکل مشخص گردیده است.
- ۱۴- «حمل کننده» عبارت است از هر شخصی که حمل و نقل مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را انجام می دهد.
- ۱۵- «شخص» اعم از شخص حقیقی یا حقوقی است.
- ۱۶- «کشتی» عبارت است از هر نوع شناوری که در محیط زیست دریایی عمل می کند و شامل قایق های هیدروفیل، هاور کرافت ها، زیردریایی ها، قایق های شناور یا سکوها، شناور یا ثابت می باشد.
- ۱۷- «منطقه پروتکل» عبارت است از منطقه ای که در ماده (۳) این پروتکل تعریف شده است.
- ۱۸- «کشور متعاقد» عبارت است از کشوری که عضو این پروتکل شده است.
- ۱۹- «کنوانسیون» عبارت از کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت از محیط- زیست دریایی در برابر آلودگی (۱۹۷۸ میلادی برابر با ۱۳۷۵ هجری شمسی) می باشد.
- ۲۰- «سازمان» عبارت از سازمان منطقه ای برای حمایت از محیط زیست دریایی است که طبق ماده ۱۶ کنوانسیون تشکیل شده است.
- «شورا» عبارت از رکن سازمان متشکل از کشورهای متعاقد است که طبق ماده (۱۶) کنوانسیون تشکیل شده است.
- ۲۲- «مرجع ذیصلاح» عبارت است از مرجع ملی که در ماده (۱) کنوانسیون تعریف شده است یا مرجع یا مراجعی که در دولت کشور متعاقد از سوی مرجع ملی منصوب شده و مسوول اجرای تعهدات و وظایفی است که در این پروتکل تصریح و تعیین شده است.
- ۲۳- «دستورالعمل های فنی منطقه ای» عبارت است از دستورالعمل هایی برای مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی که به موجب بند (پ) ماده ۱۴ این پروتکل وضع شده است.
- ۲۴- «تسهیلات دریافت منطقه ای» عبارت از هرگونه تسهیلات بوجود آمده بر مبنای ابتکار منطقه ای برای دریافت ضایعات و تدارک خدمات برای بیش از یک کشور متعاقد است.
- ۲۵- «حمل و نقل غیر قانونی» به معنای هرگونه انتقال برون مرزی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات مشخص شده در ماده (۱۰) می باشد.

ماده ۳: منطقه مشمول

منطقه‌ای که مشمول این پروتکل می‌شود (از این پس منطقه پروتکل نامیده می‌شود) عبارت است از منطقه دریایی طبق آنچه که در بند (الف) ماده (۲) کنوانسیون تعریف شده به اضافه آب‌هایی که در سمت خشکی خطوط مبدأ (که از آن پهنای دریای سرزمینی کشورهای متعاقد اندازه‌گیری می‌شود) قرار دارد تا حد آب‌های شیرین و شامل مناطق جزر و مدی و باتلاق‌های شور و خورها و مصب‌خورها.

ماده ۴: تعهدات کلی

۱- کشورهای متعاقد باید با در نظر گرفتن جنبه‌های اجتماعی، فنی و اقتصادی از به حداقل رساندن تولید مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات اطمینان حاصل نمایند.

۲- هر کشور متعاقد کلیه اشخاصی را که تحت صلاحیت ملی آن قرار دارند، از حمل و نقل یا دفع مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات منع خواهد کرد مگر این‌که، اشخاص مجاز به انجام چنین عملیاتی باشند.

۳- هر کشور متعاقد اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل نماید که اشخاصی که در مدیریت مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات تحت صلاحیت ملی آن اشتغال دارند اقدامات ضروری را برای جلوگیری از ایجاد آلودگی ناشی از مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعاتی که حاصل چنین مدیریتی می‌باشد و در صورت ایجاد آلودگی، برای کاهش عواقب آن برای سلامت انسان و محیط زیست اتخاذ می‌کنند.

۴- هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعاتی که قرار است مشمول انتقال برون مرزی قرار گیرد مطابق قواعد و استانداردهای بین‌المللی که به طور عمومی پذیرفته و به رسمیت شناخته شده‌اند بسته‌بندی گردد، برچسب زده شود و سپس انتقال یابد.

۵- هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که انتقال مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات همراه با مجوز انتقال از جایی که انتقال برون مرزی آغاز می‌گردد تا محل دفع آنها، انجام پذیرد.

۶- کشورهای متعاقد باید از کنترل مؤثر تأسیسات حمل و دفع مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله بازرسی دائمی و نظارت پیوسته بر اثرات زیست‌محیطی این عملیات اطمینان حاصل نمایند.

۷- هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعاتی که قرار است صادر شود، در کشور واردکننده یا هر جای دیگر، به نحو سالم زیست‌محیطی کنترل می‌شود.

۸- کشورهای متعاقد در نظارت بر اثرات مدیریت مواد زائد خطرناک بر سلامت انسان و محیط زیست همکاری خواهند کرد.

۹- کشورهای متعاقد در توسعه برنامه‌های فنی و سایر کمک‌های مربوط به مدیریت صحیح مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست‌محیطی همکاری خواهند نمود.

۱۰- کشورهای متعاقد حمل و نقل غیرقانونی مواد زائد خطرناک یا دیگر ضایعات را جرم به شمار خواهند آورد.

۱۱- هر کشور متعاقد به منظور اجرای مفاد این پروتکل اقدامات قانونی و اداری و هرگونه اقدام دیگری از جمله اقداماتی جهت جلوگیری و مجازات اعمال مغایرت با این پروتکل را اتخاذ خواهد نمود.

۱۲- هر کشور متعاقد مرجع ذیصلاح خود را که مسوول انجام تعهدات و وظایف مقرر در پروتکل است، تعیین خواهد نمود.

۱۳- کشورهای متعاقدی که حق خود را به منظور اعمال ممنوعیت واردات مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات برای دفع اعمال می‌کنند کشورهای متعاقد دیگر را کتبا به طور مستقیم یا از طریق سازمان مطلع خواهند نمود.

کشورهای متعاقد از صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات جلوگیری خواهند کرد و یا مجوز صدور آنها را به کشورهای متعاقدی که ورود مواد مزبور را ممنوع کرده اند، صادر نخواهند نمود.

۱۴- هیچ یک از مفاد این پروتکل نباید به هیچ وجه تأثیری بر هر گونه حق حاکمیت کشورهای متعاقد بر دریای سرزمینی آنها که طبق حقوق بین الملل مشخص شده است و حق حاکمیت و صلاحیت آنها در منطقه انحصاری اقتصادی و مناطق فلات قاره آنها مطابق حقوق بین الملل و اعمال آزادی ها و حقوق دریانوردی توسط کشتی ها و هواپیماهای کلیه کشورها که در حقوق بین الملل پیش بینی شده و در اسناد بین المللی مربوط انعکاس یافته، داشته باشد.

ماده ۵: ممنوعیت ورود

۱- واردات مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از کشورهای غیر متعاقد به داخل منطقه پروتکل یا عبور این مواد از این منطقه به منظور دفع نهایی توسط هر یک از کشورهای متعاقد ممنوع است.

۲- کشورهای متعاقد می توانند مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را به منظور احیاء منابع، بازیافت مواد، بازسازی، استفاده مجدد مستقیم، یا استفاده های ثانویه از کشورهای غیر متعاقد از طریق منطقه پروتکل وارد نمایند، مشروط بر این که:

الف) کشور وارد کننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه ای باشد که در دستورالعمل فنی منطقه ای مشخص شده و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع ذیصلاح کشور وارد کننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد.

ب) کشور صادر کننده فاقد توانایی فنی، تأسیسات لازم یا محل های مناسب دفع برای دفع صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد.

پ) انتقال برون مرزی مواد زاید مطابق کلیه معاهدات بین المللی مربوط و قوانین ملی صورت می پذیرد.

ماده ۶: ممنوعیت دفع

۱- دفع مواد زاید خطرناک در منطقه پروتکل ممنوع است. مگر اینکه دفع این مواد به منظور عملیاتی که در بخش ب ضمیمه (۴) این پروتکل مندرج است، صورت بگیرد.

۲- در راستای نظام های حقوق بین الملل مربوط، کلیه کشتی ها موظف به فراهم نمودن تأسیسات مناسب دریافت مواد زاید در روی عرشه برای دفع بعدی مواد زاید در تأسیسات دریافت منطقه ای-ملی می باشند. به منظور دریافت این گونه مواد زاید و مواد زاید بنادر، تأسیسات مناسب منطقه ای و یا ملی فراهم خواهد گردید. کشورهای متعاقد می توانند برای خدمات ارایه شده در تأسیسات دریافت به خاطر مدیریت مواد زاید، با در نظر گرفتن مقررات ملی و دستورالعمل فنی منطقه ای هزینه هایی را وضع نمایند.

۳- دفع سایر مواد زاید مستلزم اخذ مجوز اولیه ای است که توسط مراجع ذیصلاح هر کشور متعاقد طبق دستورالعمل های فنی منطقه ای ارایه می گردد.

ماده ۷: صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به کشورهای غیر متعاقد

صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به وسیله کشور متعاقد به کشور غیر متعاقد امکان پذیر است، مشروط بر این که:

الف) کشور صادر کننده از طریق سازمان، سایر کشورهای متعاقد را از قصد خود برای صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات آگاه سازد.

ب) کشور وارد کننده دارای تسهیلات و توانائی های فنی و مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر مواد از نظر زیست محیطی باشد و

پ) انتقالات برون مرزی طبق مقررات کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و سایر معاهدات بین المللی مربوط و قوانین ملی انجام گردد.

ماده ۸: انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعاقد

۱- به استثنای مواردی که در بند (۲) زیر پیش بینی گردیده، هیچ کشور متعاهدی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به هیچ کشور متعاقد دیگری صادر نخواهد کرد مگر در موارد زیر:

الف) دستورالعمل های فنی منطقه ای از سوی شورا به تصویب رسیده باشد.

ب) کشور وارد کننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی و مطابق با دستورالعمل فنی منطقه ای باشد و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع ذیصلاح کشور وارد کننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد.

پ) کشور صادر کننده فاقد توانایی فنی و تأسیسات لازم، یا محل های مناسب دفع به منظور دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات طبق دستورالعمل های فنی و منطقه ای باشد.

۲- مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات می تواند، توسط یک کشور متعاقد جهت استفاده کشور متعاقد دیگر برای عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص شده است صادر گردد.

۳- کشور صادر کننده به طور مستقیم یا از طریق سازمان هر گونه انتقال برون مرزی پیشنهادی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به طور کتبی به سایر کشورهای متعاقد اطلاع خواهد داد. این اطلاعیه شامل اعلامیه و اطلاعات مندرج در بخش (الف) ضمیمه (۵) خواهد بود. تنها ارسال یک اطلاعیه به هر یک از کشورهای متعاقد مربوط و ارسال رونوشت آن به سازمان کافی خواهد بود.

۴- کشور وارد کننده پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال مواد با و یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه خواهد داد. رونوشت پاسخ نهایی کشور وارد کننده به مراجع ذیصلاح کشورهای مربوط و سازمان ارسال خواهد شد.

۵- هر کشور عبوری که کشور متعاقد نیز می باشد، وصول اطلاعیه را بلادرنگ به اطلاع دهنده اعلام خواهد کرد. متعاقباً کشور عبوری می تواند ظرف سی روز پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال با و یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه دهد.

کشور صادر کننده تا زمانی که رضایت کتبی کشور عبوری را دریافت نداشته است، شروع انتقال برون مرزی را اجازه نخواهد داد. به هر حال چنان چه در هر زمانی که کشور متعاقد تصمیم بگیرد که در مورد انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به طور کلی یا تحت شرایط ویژه تقاضای رضایت قبلی ننماید، یا شرایط خود را در این خصوص اصلاح نماید، سایر کشورهای متعاقد را بلادرنگ از تصمیم خود آگاه خواهد ساخت. در مورد اخیر چنان چه کشور صادر کننده ظرف مدت سی روز از تاریخ دریافت اطلاعیه از سوی کشور عبوری، پاسخی دریافت ندارد، کشور صادر کننده می تواند اجازه صدور از طریق کشور عبوری را بدهد.

۶- نسخه ای از اسناد مربوط به انتقالات مندرج در ضمیمه (۵) به همراه اطلاعیه به سازمان ارسال خواهد گردید.

۷- هر گونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات تحت پوشش بیمه، وجه الضمان یا ضمانتنامه های دیگری که ممکن است به وسیله هر کشور وارد کننده یا کشور عبوری مقرر شده، قرار خواهد گرفت.

۸- کشورهای متعاقد با نیت نیل به اهداف این ماده با یکدیگر همکاری خواهند کرد و در ارتقا مدیریت صحیح زیست محیطی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات طبق دستورالعمل های فنی منطقه ای تلاش خواهند کرد.

ماده ۹: استفاده و بهره برداری طرف ثالث از تأسیسات بندری

چنانچه تأسیسات بندری در داخل منطقه پروتکل جهت صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات استفاده شود، هر کشور متعاهدی که دارای صلاحیت ملی بر این تأسیسات باشد و آگاهانه استفاده از چنین تأسیساتی را مجاز یا ممنوع کرده باشد، از نظر این پروتکل به عنوان کشور صادر کننده به شمار خواهد آمد.

ماده ۱۰: حمل و نقل غیرقانونی

۱- از نظر این پروتکل، هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات که مغایر با این پروتکل و مقررات کلی حقوق بین الملل باشد، حمل و نقل غیرقانونی محسوب خواهد شد.
 ۲- در مواردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه نحوه عمل صادر کننده یا تولید کننده، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور صادر کننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر:

الف) توسط صادر کننده یا تولید کننده یا در صورت لزوم به وسیله خود آن کشور به کشور صادر کننده بازگردانده می شود، یا اگر این کار عملی نباشد،
 ب) طبق مفاد این پروتکل به گونه دیگری دفع می گردد.

موارد فوق ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخی که کشور صادر کننده در مورد حمل و نقل غیرقانونی مطلع شده یا ظرف هر مدتی که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، انجام خواهد شد. بدین منظور کشورهای مربوط با بازگرداندن این قبیل مواد زاید به کشور صادر کننده مخالفت نکرده یا مانع آن نخواهند شد و یا از آن جلوگیری نخواهند کرد.

۳- در مواردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه عمل وارد کننده یا دفع کننده به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور وارد کننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر از نظر زیست محیطی به نحو مطلوب توسط وارد کننده یا دفع کننده یا در صورت لزوم توسط خود آن کشور طی مدت ۳۰ روز از تاریخی که کشور وارد کننده متوجه حمل و نقل غیرقانونی شده است یا ظرف هر مدت دیگری که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، دفع گردیده است. بدین منظور کشورهای مربوط در صورت لزوم در دفع این قبیل مواد زاید به گونه صحیح زیست محیطی با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۴- در مواردی که مسوولیت حمل و نقل غیرقانونی را نتوان به صادر کننده یا تولید کننده یا وارد کننده یا دفع کننده نسبت داد، کشورهای مربوط از طریق همکاری اطمینان حاصل خواهند کرد که مواد زاید مورد نظر در اسرع وقت به گونه صحیح زیست محیطی در کشور صادر کننده یا در کشور وارد کننده و یا هر جای دیگری که مقتضی شناخته شود، دفع گردیده است.

۵- هر کشور متعاهد قانون ملی - داخلی مناسبی برای جلوگیری از حمل و نقل غیرقانونی و مجازات آن وضع خواهد نمود. کشورهای متعاهد به منظور نیل به اهداف این ماده با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۱: وظیفه در قبال ورود مجدد

هرگاه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که مورد قبول کشورهای مربوط می باشد، به موجب مفاد این پروتکل نتواند مطابق با شرایط و مقررات قرارداد به اتمام رسد، چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخی که کشور وارد کننده مراتب را به اطلاع کشور صادر کننده و سازمان رسانده، نتوان ترتیبات دیگری برای دفع آنها به گونه صحیح زیست محیطی ایجاد کرد، کشور صادر کننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر به وسیله صادر کننده به کشور صادر کننده بازگردانده می شود.

بدین منظور کشور صادر کننده و کشور عبوری مانع برگشت این قبیل مواد زاید به کشور صادر کننده نخواهند گردید.

ماده ۱۲: اتخاذ سایر محدودیت ها

به منظور حفاظت بهتر از سلامت انسان و محیط زیست، هیچ یک از مفاد این پروتکل، کشورهای متعاهد را از وضع شرایط دیگری که در راستای مفاد این پروتکل بوده و طبق کنوانسیون بازل در خصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و قواعد حقوق بین الملل می باشند، منع نخواهد کرد.

ماده ۱۳: ترتیبات سازمانی

سازمان علاوه بر موارد دیگر، موارد زیر را انجام خواهد داد:

- ۱- برقراری تماس با مراجع ذیصلاح در کشورهای متعاهد در مورد اجرای این پروتکل.
- ۲- تدارک آموزش متخصصان ملی به ویژه برای نظارت و اجرای مفاد این پروتکل.
- ۳- ترتیب تدارک کمک و راهنمایی حقوقی و فنی به کشورهای متعاهد برای اجرای مؤثر این پروتکل در صورت درخواست.
- ۴- ارتقا شبکه ها و توانایی های منطقه ای به منظور تبادل داده ها و اطلاعات مرتبط با این پروتکل.
- ۵- نگهداری دفتر ثبت ویژه با مشورت مقامات صلاحیتدار کشورهای متعاهد که دارای توانایی فنی کافی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه ای که در دستورالعمل های فنی منطقه ای مقرر شده، هستند.
- ۶- برقراری نظام واحد برای انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در منطقه پروتکل.
- ۷- تسهیل در ایجاد تأسیسات دریافت منطقه ای با همکاری نزدیک کشورهای متعاهد و سازمان های منطقه ای - بین المللی ذیربط.
- ۸- تهیه گزارش هایی بر مبنای اطلاعات دریافتی از کشورهای متعاهد در مورد اجرای این پروتکل و ارایه آنها به شورا.
- ۹- ایجاد و برقراری ارتباط با سازمان های بین المللی و منطقه ای ذیربط و سازمان های خصوصی مربوط در خارج از کشورهای متعاهد، از جمله تولید کنندگان و حمل کنندگان مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات.
- ۱۰- ایجاد و برقراری ارتباط با دبیرخانه کنوانسیون بازل در خصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها.
- ۱۱- انجام وظایف دیگری که ممکن است برای اجرای این پروتکل به وسیله شورا به آن محول شود.

ماده ۱۴: وظایف شورا

شورا وظایف زیر را انجام خواهد داد:

(الف) بازبینی اجرای پروتکل و نیز بررسی کارایی اقدامات اتخاذ شده و نیاز به اتخاذ سایر اقدامات از جمله الحاق ضمایم.

- (ب) تصویب، بررسی و اصلاح هر ضمیمه این پروتکل در صورت لزوم
 (پ) تصویب، تجدیدنظر و اصلاح دستورالعمل های فنی منطقه ای
 (د) انجام سایر وظایفی که جهت اجرای این پروتکل ممکن است مقتضی باشند.

ماده ۱۵: مقررات کلی

- ۱- مفاد کنوانسیون مربوط به هر پروتکلی در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۲- روش انجام اصلاحات پروتکل ها و ضمائم آنها که طبق مواد (۲۰) و (۲۱) کنوانسیون اتخاذ گردیده است، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۳- قواعد و روش انجام کار و مقررات مالی که به موجب ماده (۲۲) کنوانسیون تصویب گردیده است، و اصلاحات آنها در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۴- ضمایم، بخش لاینفک این پروتکل را تشکیل می دهند، مگر اینکه در آنها به طور صریح به گونه دیگر قید شده باشد.

ماده ۱۶: مقررات نهایی

- ۱- این پروتکل در تهران، جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۱۷ مارس تا ۱۴ ژوئن ۱۹۹۸ برابر با ۲۶ اسفند ماه ۱۳۷۶ تا ۲۵ خرداد ماه ۱۳۷۷ هجری شمسی برای امضای هر کشور متعاقد کنوانسیون مفتوح خواهد بود.
- ۲- این پروتکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق از سوی کشورهای عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد دولت کویت سپرده خواهد شد و دولت کویت وظایف امانت داری و اجرای اسناد را بر طبق ماده ۳۰ کنوانسیون بر عهده خواهد داشت.
- ۳- این پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب پروتکل یا الحاق به آن از سوی کشورهای موضوع بند (۱) این ماده لازم الاجرا خواهد گردید.
- ۴- پس از تاریخ سپردن ۵ سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این پروتکل، این پروتکل به مورد اجرا گذاشته خواهد شد با توجه به هر کشوری که در بند (۱) این ماده در نودمین روز پس از سپردن تاریخ توسط آن کشور که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را پذیرفته است.
- جهت گواهی مراتب فوق، امضا کنندگان تام الاختیار زیر که از سوی کشورهای خود به طور مقتضی مجاز می باشند این پروتکل را امضا نموده اند.
- این پروتکل در تهران در تاریخ ۱۷ مارس سال یکهزار و نهصد و نود و هشت میلادی برابر با ۱۸ ذیقعدۀ یکهزار و چهارصد و هشت هجری قمری (مطابق با ۲۶ اسفند ماه ۱۳۷۶ هجری شمسی) به سه زبان عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن از اعتبار یکسانی برخوردارند، تنظیم گردیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی پروتکل:

تاریخ انعقاد: ۱۷ مارس ۱۹۹۸

تاریخ عضویت ایران: ۲۰۰۱

مرجع نگهدارنده اسناد: کویت

زبان های رسمی پروتکل: عربی، انگلیسی، فارسی

مرجع ملی پروتکل در ایران: سازمان حفاظت محیط زیست

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

پروتکل حفاظت از تنوع
زیستی و ایجاد مناطق
حفاظت شده کنوانسیون
منطقه ای کویت

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

مصوبه هیات وزیران در خصوص اجازه پیگیری و انجام مراحل قانونی تصویب نهایی پروتکل حفاظت از تنوع زیستی و ایجاد مناطق حفاظت شده به سازمان حفاظت محیط زیست

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۱/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۵۱۸۸۳-۱ مورخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۶ سازمان حفاظت محیط زیست و در اجرای ماده (۲) آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافق های بین المللی (مصوب ۱۳۷۱) موافقت نمود:

سازمان حفاظت محیط زیست مجاز است نسبت به امضای موقت پروتکل حفاظت از تنوع زیستی و ایجاد مناطق حفاظت شده (الحاقی به کنوانسیون منطقه ای کویت جهت همکاری درباره حفاظت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی به شرح پیوست که تایید شده به مهر پیوست نامه هیات وزیران است، اقدام و مراحل قانونی را تا تصویب نهایی پیگیری نماید.

محمدرضا رحیمی

معاون اول رئیس جمهور

پروتکل حفاظت از تنوع زیستی و ایجاد مناطق حفاظت شده

مقدمه

دولت های متعاقد، که اعضای کنوانسیون منطقه ای کویت جهت همکاری در باره حفاظت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی می باشد که در سال ۱۳۵۷ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۸ میلادی تصویب گردید (که از این پس کنوانسیون نامیده می شود)؛

با آگاهی از فشارهای مداوم بر مناطق دریایی و ساحلی و زیست بوم های آنها درون قلمروهای مربوط به خود و در سایر نقاط، که ناشی از فرآیند شهرنشینی، رشد جمعیت، توسعه اقتصادی و عوامل دیگر، که می تواند منجر به کاهش قابل توجه تنوع زیستی گردد؛ و با آگاهی از نیاز به فراهم آوردن اقدامات مشارکتی و اثر بخش جهت ممانعت و کنترل کاهش تنوع زیستی؛

با تاکید بر اهمیت حفظ تنوع زیستی و در صورت اقتضا، بهبود وضعیت میراث طبیعی و فرهنگی منطقه، به ویژه از طریق افزایش مناطق دریایی حفاظت شده ویژه و نیز با حفاظت و حمایت از گونه های در معرض تهدید در سطوح ملی و منطقه ای؛

با تشخیص اینکه تصویب و تنفیذ یا الحاق نهایی پروتکل در بردارنده منافع فراوان ملی، منطقه ای و جهانی، از جمله مشارکت در حمایت از گونه های با اهمیت گیاهی و جانوری بومی انحصاری، مهاجر، منطقه ای و جهانی، کاهش از دست دادن و تخریب زیست بوم های ساحلی و دریایی منطقه، ارتقاء توسعه اجتماعی - اقتصادی در منطقه، از طریق استفاده پایدار از منابع ساحلی و دریایی خواهد بود؛

با در نظر گرفتن اصول تصریح شده در مستندات و اقدامات اتخاذ شده توسط کنفرانس ملل متحد در خصوص محیط زیست و توسعه (ریودوژانیرو، ۱۳۷۱ هجری شمسی برابر ۱۹۹۲ میلادی) به ویژه کنوانسیون تنوع زیستی و دستور کار ۲۱، اجلاس سران در خصوص توسعه پایدار (ژوهانسبورگ، ۱۳۸۱ هجری شمسی برابر با ۲۰۰۲ میلادی) و نیز دیگر اسناد موافقتنامه های بین المللی مربوط که به طور مستقیم یا غیرمستقیم با حمایت از تنوع زیستی و مناطق حفظ شده ویژه مانند پروتکل ایمنی زیستی کارتاگنا (مورخ ۱۳۷۹ هجری شمسی برابر با ۲۰۰۰ میلادی) مرتبط می باشند؛

با التفات به مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریاها، (۱۳۶۱ هجری شمسی برابر با ۱۹۸۲ میلادی)، به ویژه بخش دوازدهم آن؛

با آگاهی از اینکه در صورت وجود خطر کاهش قابل توجه تنوع زیستی یا از دست دادن آن، قطعیت علمی نباید به عنوان دلیلی جهت به تعویق انداختن اقدامات پیشگیرانه و یا محدود کننده مبنای قرار گیرد؛

با تاکید بر اهمیت همکاری دولت های متعاقد برای حمایت، حفاظت و احیای سلامت و یکپارچگی تنوع زیستی دریایی و ساحلی و زیست بوم های آنها، و اینکه در این خصوص، دارای مسوولیت مشترکی می باشند.

با آرزوی تقویت اجرای بند (ب) ماده (۳) و طبق ماده نوزدهم کنوانسیون؛ به شرح زیر توافق نمودند:

بخش اول

مقررات عمومی

ماده ۱: اهداف

۱- حمایت، حفاظت و احیای سلامتی و یکپارچگی تنوع زیستی و زیست بوم ها در منطقه؛

۲- حفظ گونه های در معرض تهدید، زیستگاه های ویژه، مناطق حساس، مکانهای دارای اهمیت ویژه طبیعی یا بوم شناختی یا فرهنگی، و نیز نمونه های شاخص زیست بوم های ساحلی و دریایی، همراه با تنوع زیستی و مدیریت و استفاده پایدار از آنها.

ماده ۲: تعاریف

از نظر این پروتکل:

۱- «گونه بیگانه» (که گونه خارجی یا معرفی شده نیز محسوب می شود) به معنای گونه ای است که در اثر پراکندگی عمدی یا تصادفی توسط فعالیتهای بشر، در منطقه ای خارج از محدوده طبیعی شناخته شده تاریخی خود یافت می شود.

۲- «تنوع زیست شناختی» یا «تنوع زیستی» به معنای گوناگونی موجودات زنده در تمامی منابع از جمله محیط های خشکی، دریایی و دیگر زیست بوم های آبی و همچنین مجموعه های بوم شناختی مشتق از آنها می باشد. این مفهوم، شامل تنوع درون گونه ای، بین گونه ای و تنوع بوم سازگانی نیز می باشد.

۳- «منابع زیست شناختی» شامل منابع ژنتیکی، موجودات یا بخش هایی از آنها، جمعیت ها یا هر بخش زنده دیگر زیست بوم ها است که دارای استفاده یا ارزش بالفعل یا بالقوه برای انسان می باشند.

۴- «فناوری زیستی» به معنای هر گونه کاربرد فناوری است که از سامانه های زیستی، موجودات زنده یا مشتقات آنها برای ایجاد یا تغییر محصولات یا فرآیندهایی جهت کاربرد ویژه، استفاده می کند.

۵- «مرجع صلاحیت دار» به معنای «مرجع ملی» تعریف شده در ماده ۱ کنوانسیون و یا مرجع یا مراجع حکومت یک دولت متعاقد است که از سوی مرجع ملی به منظور اجرای تعهدات و انجام وظایفی که در پروتکل تصریح شده است، تعیین می شود.

۶- «دولت های متعاقد» به معنای دولت های عضو این پروتکل می باشد.

۷- «کنوانسیون» به معنای کنوانسیون منطقه ای کویت جهت همکاری درباره حفاظت از محیط - زیست دریایی در برابر آلودگی مصوب سال ۱۳۵۷ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۸ میلادی می باشد.

۸- «شورا» به معنای رکنی از سازمان متشکل از دولت های متعاقد می باشد که بر اساس ماده ۱۵ کنوانسیون، تشکیل شده است.

۹- «کشور مبدأ ژنتیکی» به معنای کشوری است که مالکیت منابع ژنتیکی را در شرایط طبیعی در اختیار دارد؛

۱۰- «کشور تامین کننده منابع ژنتیکی» به معنای کشوری است که منابع ژنتیکی را از منابع درونی، شامل جمعیت های گونه های وحشی و اهلی شده، یا از منابع بیرونی، اعم از آنکه مبدأ آن کشور مربوط یا خارج از آن باشد، تامین می کند.

۱۱- «گونه اهلی یا پرورشی» به معنای گونه ای است که روند تکاملی آن جهت رفع نیازهای بشری تحت تاثیر فعالیت های انسانی قرار گرفته است.

۱۲- «زیست بوم» به معنای مجموعه ای پویا از موجودات زنده و محیط پیرامون آنهاست که به عنوان یک واحد کار کردی بر یکدیگر اثر می گذارند.

۱۳- «گونه بوم انحصاری» به معنای گونه ای است که محدود به ناحیه جغرافیایی مشخصی باشد.

۱۴- «حفاظت بیرونی» به معنای حفاظت از اجزای تشکیل دهنده تنوع زیستی در خارج از محیط زندگی طبیعی آنها می باشد.

۱۵- «منابع ژنتیکی» به معنای مواد ژنتیکی است که از ارزش بالفعل یا بالقوه برخوردار باشند.

۱۶- «شرایط طبیعی» به معنای شرایطی است که منابع ژنتیکی در زیست بوم ها و زیستگاه های طبیعی و در مورد گونه های اهلی شده یا پرورشی، در محیط هایی که خصوصیات ویژه آنها شکل گرفته، زیست می کنند.

۱۷- «حفاظت درونی» به معنای حفاظت از زیست بوم ها و زیستگاه های طبیعی و نگهداری و احیای جمعیت های قابل زیست گونه ها در محیط های طبیعی شان و در مورد گونه های اهلی یا پرورشی، در محیط هایی است که خصوصیات ویژه خود را در آن توسعه بخشیده اند.

۱۸- «گونه بیگانه مهاجم» به معنای گونه بیگانه ای است که استقرار و پراکنش آن ممکن است سبب زیان اقتصادی یا زیست محیطی در زیست بوم ها یا منابع زیستی یا خسارت به سلامت انسان گردد.

۱۹- «سازمان» به معنای سازمان منطقه ای جهت حفاظت از محیط زیست دریایی (راپمی) می باشد که بر اساس ماده شانزدهم کنوانسیون تاسیس گشته است.

۲۰- «مناطق حفاظت شده» یا «مناطق حفاظت شده ویژه» به معنای منطقه دریایی و یا ساحلی تعریف شده جغرافیایی است که به منظور حصول اهداف خاص حفاظتی تعیین، کنترل و اداره می شود.

۲۱- «منطقه پروتکل» به معنای منطقه ای است که در ماده سوم این پروتکل تعیین شده است.

۲۲- «فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی»، به معنای فهرست مناطق حفاظت شده ویژه ای است که برای منطقه راپمی دارای اهمیت می باشد.

۲۳- «منطقه حساس» به معنای منطقه ای است که به دلایل ناشناخته بوم شناختی و یا اجتماعی - اقتصادی یا علمی نیاز به حفاظت ویژه داشته و ممکن است در برابر تخریب های ناشی از فعالیت های بشری، آسیب پذیر باشد.

۲۴- «زیستگاه ویژه» به معنای محیط زیستی خاصی است که جهت دستیابی به اهداف حفاظتی معین، تعیین و مدیریت می شود و می تواند شامل زیست بوم های منحصر به فرد و یا شکننده، ذخایر تنوع زیستی، مکان های گونه های در معرض تهدید، مکان های دارای ارزش علمی، زیبا شناختی، فرهنگی یا آموزشی، سیدگاه ها و دیگر مناطق دارای گونه های با ارزش اجتماعی اقتصادی باشد.

۲۵- «بهره برداری پایدار» به معنای استفاده از اجزای تشکیل دهنده تنوع زیستی به نحوه و میزانی است که در دراز مدت منجر به کاهش تنوع زیستی نشده و برای رفع نیازها و آمال نسل های کنونی و آینده باقی بماند.

۲۶- «فناوری»، به معنای شیوه، توصیف و اصطلاحات هر علم یا تمام علوم کاربردی است که دارای استفاده عملی و یا صنعتی، از جمله فناوری زیستی می باشد؛

۲۷- «گونه های در معرض تهدید» به معنای هر واحد رده بندی گیاهی یا جانوری است که بقای آن به واسطه فعالیت های انسانی یا عوامل دیگر در منطقه، به میزان قابل توجهی به خطر افتاده است.

ماده ۳: منطقه شمول

این پروتکل در مورد منطقه دریایی ایمنی، طبق تعریف ارائه شده در بند (الف) ماده (۲) کنوانسیون، به انضمام آب های طرف خشکی خطوط مبدأ که از آن عرض دریای سرزمین دولت های متعاقد اندازه گیری شده و در مورد آبراهه ها، تا محدوده آب شیرین امتداد می یابد، اعمال خواهد شد. این پروتکل در مورد مناطق ساحلی بین جزر و مدی مشخص شده توسط هر یک از دولت های متعاقد، (مارش های آب شور مرتبط با دریا، «خورها»، «سبخاها» و دیگر تالاب های ساحلی) نیز اعمال می گردد.

ماده ۴: تعهدات عمومی

دولت های متعاقد باید کلیه اقدامات مقتضی را در خصوص موارد زیر اتخاذ نمایند:

۱- حمایت، حفاظت و مدیریت تنوع زیستی طبیعی با تاکید ویژه بر گونه های در معرض تهدید

۲- حفاظت، نگهداری و مدیریت پایدار و سازگار با محیط زیست در خصوص مناطق منحصر به فرد، بسیار حساس یا شاخص منطقه، به ویژه از طریق ایجاد مناطق حفاظت شده؛

۳- تصویب سیاست ها، راهبردها، طرح ها و برنامه هایی جهت حفاظت از تنوع زیستی و استفاده پایدار و مدیریت منابع زیستی دریایی و ساحلی و زیستگاه های آنها؛

۴- تصویب تدابیر مناسب مدیریتی و نظارتی از جمله وضع قوانین و پایش مناطق حفاظت شده؛

۵- ارزیابی پیامدهای آبرزی پروری دریایی بر تنوع زیستی و ترغیب بهترین اقدامات مدیریتی جهت پیشگیری و کاهش تاثیرات زیانبار آنها؛

۶- کنترل منابع آلاینده دریا با منشأ خشکی و با منشأ دریا که دارای تاثیر قابل توجهی بر زیستگاه ها و گونه ها می باشند؛

۷- حصول اطمینان از سازگاری بهره برداری از دریا و یا خشکی با اصول حفاظتی و استفاده پایدار و مدیریت تنوع زیستی؛

۸- تعیین مراجع صلاحیت دار ملی مسوول، جهت اجرای تعهدات و وظایف مشخص شده در این پروتکل؛

۹- توسعه همکاری های دو جانبه و چند جانبه در زمینه حمایت و مدیریت مکان های طبیعی و به طور خاص از طریق ایجاد مناطق فرامرزی حفاظت شده ویژه رامپی

بخش دوم

حفاظت و حمایت از گونه ها

ماده ۵: حفظ گونه های در معرض تهدید و گونه های دارای اهمیت اقتصادی و یافرهنگی

- ۱- دولت های متعاقد باید تمام تلاش خود را به صورت انفرادی یا جمعی در جهت حفظ گونه های در معرض تهدید و گونه های دارای اهمیت اقتصادی و یافرهنگی و زیستگاه های آنها و حداقل نمودن اثرات بر این گونه ها و زیستگاه های مرتبط با آنها که به طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از فعالیت های انسانی است، به کار بندند.
- ۲- دولت های متعاقد باید با تصویب سیاست ها و برنامه های ملی و منطقه ای شیلاتی و با حمایت از مراحل بحرانی چرخه حیات گونه های مهم آبریان، در جهت استمرار فعالیت های شیلاتی پایدار، تلاش نمایند.
- ۳- دولت های متعاقد باید کلیه فعالیت ها از جمله فعالیت تفریحی، واجد اثرات حایز اهمیت احتمالی بر تنوع زیستی ساحلی و دریایی را قانونمند نموده و تدابیر حفاظتی لازم را برای گونه های در معرض تهدید و گونه های دارای اهمیت اقتصادی و یافرهنگی فراهم نمایند.

ماده ۶: حفاظت درونی

- هر یک از دولت های متعاقد باید تا حد ممکن و به گونه ای مناسب:
- ۱- حمایت از زیست بوم ها، زیستگاه های طبیعی و حفظ جمعیت های قابل زیست گونه ها را در محیط های طبیعی شان توسعه بخشد.
 - ۲- توسعه پایدار و سازگار با محیط زیست در مناطق مجاور به مناطق حفاظت شده را ارتقا بخشد.
 - ۳- زیست بوم های تخریب شده را احیا و بازسازی نمایند و احیای گونه های در معرض تهدید را از جمله از طریق توسعه و اجرای طرح ها یا دیگر راهبردهای مدیریتی، مورد تشویق قرار دهند.
 - ۴- ابزار لازم برای تنظیم، اداره یا کنترل خطرهای نهفته در استفاده و رهاسازی موجودات زنده نو ترکیب از فناوری زیستی که احتمالاً اثرات زیان بار زیست محیطی را در بر خواهد داشت و می تواند بر حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی تاثیر بگذارد را با توجه به خطرات تهدید کننده سلامت انسان، ایجاد نموده یا استفاده از آن را تداوم بخشد.
 - ۵- از معرفی گونه های بیگانه که زیست بوم ها، زیستگاه ها یا گونه ها را تهدید می کنند، جلوگیری نماید یا آنها را کنترل یا ریشه کن کند.
 - ۶- با رعایت قوانین ملی خود، به دانش، نوآوری ها و اقدامات جوامع بومی و یا محلی که دربرگیرنده شیوه های زندگی سنتی مربوط برای حفاظت و استفاده پایدار از تنوع زیستی می باشند، احترام گذارد و آن را حفظ و نگهداری نمایند، و با تایید و درگیر نمودن صاحبان این دانش، نوآوری ها و اقدامات، کاربرد وسیع تر آن را ارتقا بخشد و تسهیم عادلانه منافع ناشی از بهره وری از آنها را تشویق نماید.
 - ۷- در صورتی که تاثیرات زیان بار قابل توجهی بر تنوع زیستی به موجب جزء (ج) بند (۲) ماده (۲۵) مشخص شده باشد، فرآیندها و انواع فعالیت های مربوط را تنظیم و مدیریت نمایند.

ماده ۷: حفاظت بیرونی

- هر یک از دولت های متعاقد، تا حد ممکن و به گونه ای مناسب، باید:
- ۱- تدابیری را برای حفاظت بیرونی از اجزای تنوع زیستی، ترجیحاً در کشور مبدأ آن اجزاء اتخاذ نماید.
 - ۲- تسهیلاتی را برای حفاظت بیرونی و انجام تحقیقات پیرامون گیاهان، جانوران و موجودات زنده ریز، ترجیحاً در کشور مبدأ آن منابع ژنتیکی، فراهم آورد و تداوم بخشد.

۳- به منظور بهبود و احیای گونه های در معرض تهدید و معرفی مجدد آنها به زیستگاه های طبیعی شان تحت شرایط مناسب، اقداماتی را اتخاذ نماید.

۴- به منظور دسترسی به اهداف حفاظت بیرونی، مجموعه منابع زیستی از زیستگاه های طبیعی را قانونمند و مدیریت نماید، به گونه ای که زیست بوم ها و جمعیت های درونی گونه ها را تهدید ننماید، به استثنای مواردی که برابر بند (۳) بالا، اقدامات ویژه موقت بیرونی، ضروری باشد.

ماده ۸: آبی پروری دریایی پایدار

دولت های متعاهد باید اقدامات آبی پروری دریایی را به منظور پیگیری و به حداقل رساندن تأثیرات زیان بار آنها بر محیط زیست ساحلی و دریایی، طبق اصول مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی و توسعه پایدار اتخاذ نمایند. به منظور تسهیل این امر، دولت های متعاهد انجام اقدامات زیر را تعهد می نمایند:

۱- استفاده از بهترین فناوری موجود جهت ساخت و اداره واحدهای آبی پروری دریایی به منظور پیشگیری

و یا به حداقل رساندن اثرات زیانبار بوم شناختی؛

۲- پایش واحدهای آبی پروری دریایی به منظور حفظ محیط زیست.

ماده ۹: گونه های بیگانه مهاجم و موجودات زنده نو ترکیب

۱- نشست دولت های متعاهد باید معرفی گونه های بیگانه و یا موجودات زنده نو ترکیب را قانونمند نموده و از معرفی آنهايي که ممکن است اثرات زیانباری بر روی زیست بوم ها، زیستگاه ها یا گونه ها داشته باشند، ممانعت به عمل آورند و آنهايي را که قبلاً معرفی شده اند و باعث تخریب گشته یا احتمال دارد منجر به آن گردند، طبق دستورالعمل های منطقه ای تحت کنترل و نظم درآورند.

۲- نشست دولت های متعاهد باید به طور دوره ای، برای هر یک از گونه های بیگانه مهاجم مورد مطالعه یا پایش شده و یا هر یک از موجودات زنده نو ترکیب، طبق چارچوب مشترک منطقه ای، به گونه ای که در جزء (ث) بند (۱) ماده ۱۹ مشخص شده است، گزارشی را برای سازمان تهیه نماید.

ماده ۱۰: گونه های در معرض تهدید

۱- دولت های متعاهد باید برای تعیین گونه هایی که در سطح منطقه در معرض تهدید هستند و به منظور درج آنها در فهرست گونه های در معرض خطر انقراض در منطقه پروتکل، معیارهای مشترک ترجیحا کمی را توسعه داده و به کار بندند.

۲- دولت های متعاهد باید فهرست جامعی از گونه های در معرض تهدید را تهیه کنند تا در پیوست ۱ قرار گیرد.

۳- وضعیت گونه های در معرض تهدیدی که در سطح ملی، منطقه ای و بین المللی به رسمیت شناخته شده اند، و ماهیت و دامنه تأثیراتی که بقای آنها را تهدید می نماید، باید به طور دوره ای توسط دولت های متعاهد طبق معیارهای مشترک مانند میزان جمعیت، گستره پراکنش تعداد افراد بالغ و زمان تخمینی انقراض، مورد پایش قرار گیرد.

۴- دولت های متعاهد باید به طور دوره ای، ارزیابی اقداماتی را که برای حفاظت از جمعیت گونه های در معرض تهدید برعهده دارند، انجام دهند و با استفاده از معیارهای مشترک، موثر بودن این اقدامات مورد ارزیابی قرار گرفته و در صورت نیاز برنامه هایی برای اقدامات بیشتر تدوین شود.

ماده ۱۱: گونه هایی که بهره برداری آنها قانونمند است

دولت های متعاقد باید به طور دوره ای فهرست هایی از گونه هایی که بهره برداری از آنها توسط این پروتکل قانونمند گردیده است را تهیه نمایند. این فهرست ها، همان گونه که در پیوست ۲ آمده است، باید شامل وضعیت جمعیت گونه ها و اقداماتی برای بهبود کاهش جمعیت آنها نیز باشند.

بخش سوم

حفاظت از نواحی دریایی و ساحلی منتخب

ماده ۱۲: مناطق حفاظت شده ویژه دارای اهمیت در منطقه راپمی

۱- دولت های متعاقد باید بر اساس معیارهای مشترک تعریف شده در پیوست ۳ این پروتکل، به منظور ارتقای همکاری در زمینه مدیریت و حفاظت از منابع طبیعی، و نیز همکاری در زمینه حفاظت از گونه های در معرض تهدید و زیستگاه های آنها فهرستی از مناطق حفاظت شده ویژه دارای اهمیت در منطقه را تهیه و تنظیم نمایند که از این پس تحت عنوان «فهرست مناطق حفاظت شده راپمی» خوانده می شود.

۲- دولت های متعاقد باید متعهد شوند تدابیر کاربردی در خصوص مناطق حفاظت شده ویژه مشخص شده راپمی را رعایت نمایند و هیچ گونه فعالیت مخالف با اهداف ایجاد فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی یا مغایر با اهداف این پروتکل را تجویز یا تقبل نمایند.

ماده ۱۳: دستورالعمل ایجاد مناطق حفاظت شده ویژه

۱- مناطق حفاظت شده ویژه راپمی می توانند بر اساس فرآیند پیش بینی شده در بندهای (۲) و (۴) این ماده و معیارهای مشترک تعریف شده در پیوست ۳، در مناطق دریایی و ساحلی تحت حاکمیت یا صلاحیت دولت های متعاقد، ایجاد شوند.

۲- دولت متعاقد مربوط باید پیشنهاد درج در فهرست را چنانچه این منطقه در ناحیه ای با حدود از پیش تعیین شده واقع شده باشد و تحت حاکمیت یا صلاحیت آن دولت باشد ارائه کند. چنین پیشنهادی باید تدابیر حفاظتی و مدیریتی قابل اجرا برای منطقه و نیز ابزارهای اجرای آنها را مشخص نماید.

۳- دولت های متعاقدی که پیشنهادهایی را برای درج در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی ارائه می کنند باید شرحی که توجیه کننده اهمیت پیشنهاد آن برای منطقه راپمی و به علاوه گزارشی مقدماتی شامل اطلاعاتی در خصوص موقعیت جغرافیایی منطقه، خصوصیات فیزیکی و بوم شناختی آن، وضعیت حقوقی آن، طرح های مدیریتی و ابزارهای اجرایی نمودن آنها را به سازمان ارائه نمایند.

۴- رویه درج هر منطقه پیشنهادی در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی به شرح زیر می باشد:
(الف) برای هر منطقه، پیشنهاد باید توسط مرجع صلاحیت دار دولت متعاقد مربوط به سازمان ارائه گردد تا سازمان مطابقت آن با معیارهای مشترک تصریح در پیوست ۳ این پروتکل را با مشورت دولت متعاقد مربوط بررسی نماید.

(ب) چنانچه پیشنهاد با مفاد پیوست ۳ سازگار باشد، سازمان باید پیشنهاد را به نشست دولت های متعاقد ارائه کند تا در خصوص درج منطقه در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی تصمیم گیری نماید.

(پ) تصمیم گیری در خصوص درج منطقه در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی باید با اجماع دولت های متعاقد، که برنامه های مدیریتی قابل اجرا برای منطقه را نیز تصویب خواهند کرد، باشد.

۵- دولت های متعاهدی که درج مناطق خود در فهرست را پیشنهاد می کنند باید تدابیر حمایتی و حفاظتی تعیین شده در پیشنهادها خود را طبق جزء (ب) بند (۱) این ماده، اجرا نمایند.

۶- در مورد تغییر در محدوده یا وضعیت حقوقی یک منطقه حفاظت شده ویژه راپمی یا حذف تمام یا بخشی از چنین منطقه ای نباید تصمیمی گرفته شود مگر اینکه با توجه به ضرورت حفظ محیط زیست و رعایت تعهدات وضع شده در این پروتکل، و فرآیندی شبیه به آنچه که برای ایجاد مناطق حفاظت شده ویژه راپمی و درج آن در فهرست دنبال شد، باید صورت گیرد دلایل مهمی برای آن وجود داشته باشد. بدین منظور سازمان گزاری را تهیه خواهد کرد.

۷- هر دولت متعاهد باید تلاش نماید تا حداقل یک نمونه از هر زیستگاه / منطقه حفاظت شده ویژه را داشته باشد تا طی ۵ سال پس از لازم الاجرا شدن پروتکل برای دولت متعاهد مربوط، در فهرست درج و مدیریت شود.

۸- هیچ محدودیتی در خصوص تعداد کل مناطق درج شده در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی یا تعداد مناطقی که هر دولت متعاهد برای درج در فهرست، می تواند پیشنهاد نماید، وجود ندارد.

ماده ۱۴: مدیریت مناطق حفاظت شده ویژه

۱- دولت های متعاهد باید برای حفظ مناطق حفاظت شده ویژه از تأثیرات حایز اهمیت زیست-محیطی و دیگر اثراتی که آنها را تهدید می نماید، هرگونه تلاش متعارف، عملی و موجهی را بکار بندند. کلیه تدابیر و الزامات این پروتکل با توجه ویژه به موارد زیر، برای مدیریت مناطق حفاظت شده ویژه قابل اجرا می باشند:

الف - حمایت و حفاظت از گونه های در معرض تهدید، یا گونه های دارای اهمیت اقتصادی و یا فرهنگی

ب - احیا و بازسازی زیست بوم ها و جمعیت های گونه ها.

۲- دولت های متعاهد باید برای مناطق حفاظت شده دریایی و ساحلی، طرح های مدیریتی را طبق دستورالعمل ها و معیارهای مشترک مقرر در ماده ۱۹ و پیوست ۳ این پروتکل، توسعه دهند و اجرا نمایند.

ماده ۱۵: مدیریت زیستگاه های ویژه

۱- دولت های متعاهد باید فهرستی از زیستگاه های ویژه، را به سازمان ارائه نمایند. شناسایی چنین مناطقی می تواند انتخاب مکان هایی را برای درج احتمالی در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی تسهیل نماید.

۲- دولت های متعاهد باید برای مدیریت زیستگاه های ویژه مذکور در پیوست ۴ و به منظور کاهش تأثیرات بوم شناختی احتمالی زیان بار ناشی از نوع برخورد انسان با طبیعت، اقدامات حفاظتی ویژه ای را اتخاذ نموده و رعایت کنند.

بخش چهارم

مقررات مشترک برای مناطق حفاظت شده، زیستگاه ها و گونه ها

ماده ۱۶: مدیریت یکپارچه مناطق ساحلی

دولت های متعاقد باید برای فراهم آوردن یک ساز و کار جامع جهت حفاظت از تنوع زیستی، مدیریت مناطق حفاظت شده دریایی و استفاده پایدار از منابع زیستی موجود در منطقه پروتکل، اصول یکپارچه مدیریت مناطق ساحلی را توسعه دهند، تدوین نمایند و بکار بندند. الزامات اعمال این اصول شامل موارد زیر می باشد اما محدود به آن نمی شود:

۱- یکپارچه سازی حفاظت از تنوع زیستی و ملاحظات زیست محیطی در برنامه ریزی توسعه ملی و منطقه ای،

۲- اجرای رویکرد مدیریت یکپارچه که استفاده چند جانبه از منابع طبیعی ساحلی و دریایی از جمله مدیریت تالاب هایی که دارای تاثیر متقابل بر روی دریا می باشند را فراهم آورد.

ماده ۱۷: ارزیابی اثرات زیست محیطی

دولت های متعاقد باید برای گسترش دامنه و تقویت نقش ارزیابی اثرات زیست محیطی به عنوان ابزاری برای ممانعت و کاهش زیان تنوع زیستی، تلاش و تضمین نمایند که:

۱- ارزیابی اثرات زیست محیطی باید لازمه هر پروژه یا فعالیت جدیدی باشد که در منطقه پروژه/فعالیت، یا منطقه وسیع تر تحت پوشش این پروتکل، احتمالا اثر قابل توجهی بر روی تنوع زیستی دریایی و ساحلی داشته باشد.

۲- ارزیابی اثرات زیست محیطی باید در بلند مدت و نیز کوتاه مدت، تمام اجزای مهم پروژه ها/فعالیت ها را دربرگیرد و ضمنا باید شامل تنوع زیستی و ارزش های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آنها باشد.

۳- چکیده گزارش های ارزیابی اثرات زیست محیطی و اطلاعات آنها می تواند از طریق سازمان مبادله گردد تا در جایی که احتمال دارد پروژه ها/فعالیت های ملی پیشنهادی پیامدهای فرامرزی بر تنوع زیستی داشته باشند، زمینه های هم فکری میان دولت های متعاقد مرتبط، فراهم گردد.

ماده ۱۸: احیا زیست بوم ها و جمعیت گونه ها

دولت های متعاقد باید موضوع «بازسازی زیست بوم ها و گونه ها در اولویت» را، در زمان های مقتضی، با در نظر داشتن موارد زیر بررسی نمایند:

۱- شکنندگی زیست بوم ها و مناطق دارای تنوع زیستی بالا، مثل جنگل های حرا، مارش های شور، علفزارهای دریایی، کلب ها (جلبک های قهوه ای) و آب سنگ های مرجانی، ماهیان و سایر گونه های مورد بهره برداری و گونه هایی که دارای اهمیت فرهنگی هستند، همچنین گونه های در معرض تهدید نیز باید مورد توجه قرار گیرند.

۲- تدابیر حفاظتی، مندرج در پیوست ۴ و «برنامه های اجرایی» برای بازسازی و احیا زیست بوم ها و گونه ها.

۳- دستورالعمل های مصوب منطقه ای و یا بین المللی برای معرفی مجدد گونه ها.

۴- پایش دوره ای اثر بخشی برنامه های بازسازی و احیاء طبق اولویت ها و توانمندی های ملی.

ماده ۱۹: دستورالعمل ها و معیارهای مشترک

۱- دولت های متعاقد باید موارد زیر را اتخاذ نمایند و توسعه دهند:

الف) معیارهای مشترک برای درج گونه هایی که در پیوست ۱ و ۲ آمده اند.

ب) معیارهای مشترک برای انتخاب مناطق حفاظت شده دریایی و ساحلی که می توانند در فهرست مناطق ویژه حفاظت شده راپمی بر مبنای پیوست (۳) قرار بگیرند.

پ) دستورالعمل های ایجاد و مدیریت مناطق حفاظت شده ویژه

ت) دستورالعمل های مدیریت زیستگاه های ویژه بر مبنای پیوست (۴).

ث) چارچوب مشترک منطقه ای برای گزارش پایش یا رسیدگی کردن به گونه های بیگانه مهاجم و یا موجودات زنده نوترکیب

۲- چارچوب منطقه ای، معیارها و دستورالعمل های مشترک موضوع جزءهای (الف) تا (ث) ممکن است در نشست دولت های متعاقد که به پیشنهاد یک یا چند دولت متعاقد برگزار می شود اصلاح گردند. سازمان باید متن هر یک از اصلاحات پیشنهادی را حداقل ۶ ماه قبل از نشست دولت های متعاقد، به دولت های متعاقد ارسال نمایند.

بخش ۵

سایر مقررات

ماده ۲۰: دسترسی به منابع ژنتیکی

با تصدیق به حق حاکمیت دولت ها بر منابع طبیعی خود، اختیار تصمیم گیری در مورد دسترسی به منابع ژنتیکی با دولت های ملی بوده و تابع قوانین داخلی می باشد. دولت های متعاقد برای کمک به تضمین دسترسی مناسب و منصفانه به منابع ژنتیکی موارد زیر را اتخاذ نمایند:

- ۱- هر دولت متعاقد باید تلاش کند تا شرایطی را ایجاد نماید که دسترسی به منابع ژنتیکی برای بهره برداری های سازگار با محیط زیست توسط دولت های متعاقد دیگر، تسهیل گردد و محدودیت هایی را که ممکن است مغایر مقاصد و اهداف این پروتکل باشد را وضع ننماید.
- ۲- از نظر این پروتکل، منابع ژنتیکی فراهم شده توسط یک دولت متعاقد، آن طور که در این ماده اشاره شده است، صرفا مواردی هستند که از سوی دولت های متعاقدی که کشور مبدأ این منابع هستند یا از سوی دولت های متعاقدی که منابع ژنتیکی را طبق مفاد این پروتکل به دست آورده باشند، عرضه گردند.
- ۳- دسترسی، در صورت اعطاء، باید بر اساس شرایط مورد توافق دو طرف و با رعایت مفاد این ماده باشد.

۴- دسترسی به منابع ژنتیکی باید منوط به رضایت قبلی اعلام شده دولت متعاقد تامین کننده آن منابع باشد، مگر آن که دولت طریق دیگری را تعیین کرده باشد.

۵- هر دولت متعاقد باید جهت توسعه و انجام پژوهش های علمی بر پایه منابع ژنتیکی فراهم شده توسط سایر دولت های متعاقد، با مشارکت کامل و در صورت امکان، در داخل آن دولت های متعاقد تلاش نماید؛

۶- هر دولت متعاقد باید تدابیر تقنینی، اجرایی یا سیاستگذاری را در صورت لزوم و اقتضاء از طریق ساز و کارهای مالی مناسب با هدف سهیم شدن در بهره برداری از نتایج تحقیق و توسعه و مزایای حاصل از کاربرد تجاری و سایر استفاده های منابع ژنتیکی، با دولت های متعاقد تامین کننده آن منابع به طور منصفانه و عادلانه انجام دهد. چنین مشارکتی بر اساس شرایط مورد توافق دو طرف صورت خواهد گرفت.

ماده ۲۱: دسترسی به فناوری و انتقال آن

۱- دولت های متعاقد باید به منظور تضمین دسترسی مناسب و متعارف به فناوری و انتقال آن، موارد زیر را اتخاذ نمایند:

الف) هر دولت متعاقد، با تشخیص این که فناوری شامل فناوری زیستی است و این که دسترسی به فناوری و انتقال بین دولت های متعاقد از عناصر ضروری جهت نیل به اهداف این پروتکل است با رعایت مفاد این ماده موظف است دسترسی و انتقال فناوری هایی که مربوط به حمایت و بهره برداری پایدار از تنوع زیستی یا استفاده از منابع ژنتیکی است و موجب خسارت قابل ملاحظه به محیط زیست نمی گردند را برای سایر دولت های متعاقد تامین و یا تسهیل کنند؛

ب) دسترسی به فناوری و انتقال آن، موضوع بند (۱) فوق، به دیگر دولت های متعاقد باید تحت شرایط عادلانه و بسیار مطلوب، از جمله شرایط امتیازی و ترجیحی مورد توافق دو طرف و در صورت لزوم، برابر ترتیبات مالی مربوط به این پروتکل، فراهم و یا تسهیل گردد. در مواردی که فناوری تحت حق امتیاز یا سایر حقوق مالکیت معنوی باشد، دسترسی و انتقال مزبور به موجب شرایطی خواهد بود که متضمن شناسایی و سازگار با حمایت مناسب و موثر از حقوق مالکیت معنوی مذکور باشد. اعمال این جزء باید سازگار با جزءهای (پ)، (ت) و (ث) زیر باشد.

پ) هر دولت متعاقد به نحو مقتضی باید تدابیر تقنینی، اجرایی یا سیاستگذاری را با این هدف اتخاذ نماید که دولت های متعاقد تامین کننده منابع ژنتیکی، امکان دسترسی و انتقال فناوری استفاده از منابع مزبور از جمله فناوری تحت حمایت امتیازات انحصاری و سایر حقوق مالکیت معنوی را بر اساس شرایط مورد توافق دو طرف، و در صورت نیاز، طبق حقوق بین الملل داشته باشند.

ت) هر دولت متعاقد باید به نحو مقتضی اقدامات تقنینی، اجرایی یا سیاستگذاری را با این هدف اتخاذ نماید که بخش خصوصی دسترسی به توسعه مشترک و انتقال فناوری مورد اشاره در جزء (الف) بالا را هم که به نفع موسسات دولتی و هم بخش خصوصی دولت های متعاقد است، تسهیل نماید.

ث) دولت های متعاقد با علم به این که حق امتیاز و سایر حقوق مالکیت معنوی می تواند بر اجرای این پروتکل تاثیر گذارد، باید طبق قوانین ملی و حقوق بین الملل به منظور حصول اطمینان از اینکه چنین حقوقی حامی اهداف این پروتکل بوده و مغایر با آنها نخواهد بود، همکاری کنند.

۲- دولت های متعاقد باید در زمینه به کارگیری فناوری زیستی و توزیع منافع آن، تدابیر زیر را اتخاذ نمایند:

الف) هر دولت متعاقد باید در صورت اقتضاء، تدابیر تقنینی، اجرایی یا سیاستگذاری را به منظور فراهم نمودن مشارکت موثر در فعالیت های پژوهشی فناوری زیستی توسط دولت های متعهده که تامین کننده منابع ژنتیکی برای چنین پژوهشی بوده و امکان انجام آن در آن دولت های متعاقد میسر است، اتخاذ نماید.

ب) هر دولت متعاقد باید تمامی تدابیر اجرایی ارتقا و پیشرفت ارجحیت دسترسی عادلانه و برابر به نتایج و منافع حاصل از فناوری زیستی بر اساس منابع ژنتیکی تامین شده از سوی دولت های متعاقد مزبور اتخاذ نماید. این دسترسی باید با شرایط مورد توافق طرفین انجام شود.

پ) دولت های متعاقد باید ضرورت و چگونگی همکاری را به منظور تنظیم دستورالعمل های مناسب، از جمله و به ویژه شامل توافق از پیش اعلام شده در زمینه انتقال، به کارگیری و استفاده ایمن از هر نوع موجودات زنده نو ترکیب منتج از فناوری زیستی که ممکن است پیامدهای زیان بار بر حمایت و بهره برداری پایدار از تنوع زیستی داشته باشند، بررسی نمایند.

ت) هر دولت متعاقد که به طور مستقیم و یا توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی تحت حوزه صلاحیت خود موجودات موضوع جزء (پ) بالا را تامین می نماید، باید کلیه اطلاعات موجود در خصوص مقررات استفاده و ایمنی مقرر شده به وسیله آن دولت متعاقد در زمینه به کارگیری این موجودات در زمینه تأثیرات زیان بار محتمل ناشی از موجودات زنده خاص مربوط را در اختیار دولت های متعاقدی که موجودات زنده مزبور قرار است در آن معرفی شوند، قرار دهد.

ماده ۲۲: مساعدت و همکاری های علمی، فنی و حقوقی

۱- دولت های متعاقد باید همکاری های علمی، فنی و حقوقی در زمینه حمایت و بهره برداری پایدار از تنوع زیستی را در صورت لزوم از طریق نهادهای ذیربط ملی، منطقه ای و بین المللی ارتقا دهند.

۲- هر دولت متعاقد باید همکاری های علمی و فنی با سایر دولت های متعاقد در اجرای این پروتکل را از جمله از طریق توسعه و اجرای سیاست های ملی ارتقا دهد. در ارتقای این همکاری ها باید توجه خاصی به توسعه و تقویت توانایی های ملی از طریق توسعه منابع انسانی و نهادهای سازمانی، معطوف گردد.

۳- دولت های متعاقد باید بر اساس قوانین و سیاست های ملی، روش های همکاری جهت گسترش و استفاده از فناوری اعم از بومی و سنتی را بر مبنای اهداف پروتکل، ترغیب نمایند و توسعه دهند برای این منظور دولت های متعاقد باید همکاری در زمینه آموزش کارکنان و مبادله کارشناسان را نیز ارتقا دهند.

۴- دولت های متعاقد باید بر اساس توافق دو جانبه، ایجاد برنامه های پژوهشی و سرمایه گذاری مشترک را برای گسترش فناوری های مرتبط با مقاصد این پروتکل ارتقاء دهند.

ماده ۲۳: تبادل اطلاعات

دولت های متعاقد باید تدابیر مناسب را برای تسهیل تبادل اطلاعات در زمینه حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع زیستی، اتخاذ نمایند. این تبادل اطلاعات شامل نتایج پژوهش های اقتصادی - اجتماعی و علمی و فنی و نیز اطلاعات در زمینه آموزش و دانش سنتی و بومی خواهد بود اما منحصر به موارد مزبور نمی شود.

ماده ۲۴: آموزش های زیست محیطی و آگاهی عمومی

۱- دولت های متعاقد باید ایجاد مناطق حفاظت شده ویژه، مشخصات، و اهمیت و مقررات حاکم بر آنها را به نحو مقتضی به آگاهی عموم برسانند.

۲- دولت های متعاقد باید تلاش کنند تا جامعه را از منافع، ارزش و آسیب پذیری مناطق حفاظت شده ویژه و زیستگاه های ویژه و گونه ها آگاه نمایند.

۳- دولت های متعاقد باید تلاش کنند تا مشارکت مردم خود از جمله سازمان های مردم نهاد و سازمان های حمایتی خود را در تدابیر لازم جهت حفاظت از مناطق و گونه های مورد نظر تا حد امکان ارتقا دهند.

۴- دولت های متعاقد باید به نحو مقتضی با سایر دولت های متعاقد و سازمان های منطقه ای و بین المللی دارای صلاحیت، در جهت گسترش برنامه های آموزشی و ارتقای آگاهی عمومی راجع به حمایت و بهره برداری پایدار از تنوع زیستی، همکاری نمایند.

ماده ۲۵: گزارش دولت های متعاهد

۱- هر دولت متعاهد باید گزارش های خود را در خصوص اجرای مفاد این پروتکل بویژه در خصوص وضعیت موارد زیر به سازمان ارائه نماید:

- (الف) گونه های در معرض تهدید
 - (ب) گونه های برداشت شده که بهره برداری از آنها قانونمند شده است از جمله گونه های دارای اهمیت اقتصادی و یا فرهنگی.
 - (پ) گونه های بیگانه و یا مهاجم.
 - (ت) موجودات زنده نوترکیب.
 - (ث) مناطق مندرج در فهرست مناطق ویژه حفاظت شده رامپی.
 - (ج) تحدید یا هر گونه تغییر در وضعیت حقوقی مناطق ویژه حفاظت شده رامپی و گونه های حفاظت شده.
 - (چ) زیستگاه های ویژه که در فهرست مناطق ویژه حفاظت شده رامپی قرار ندارند.
 - (ح) اجرای آموزش زیست محیطی و آگاهی عمومی از آنها
 - (خ) فهرست صادرات، واردات و صادرات مجدد گونه های در معرض تهدید دریایی و ساحلی، مندرج در پیوست ۱.
- ۲- چارچوب گزارش و دستورالعمل ارائه اطلاعات، باید در نشست دولت های متعاهد تعیین شود.

بخش ۶**مقررات سازمانی****ماده ۲۶: مسوولیت های دولت های متعاهد و سازمان**

- ۱- نشست دولت های متعاهد که همزمان با نشست های عادی شورا برگزار خواهد شد، وظایف زیر را ایفا خواهد کرد:
- (الف) بازنگری اجرای پروتکل و بررسی کارایی تدابیر اتخاذ شده و نیاز به تدابیر دیگر از جمله اضافه نمودن پیوست ها.
 - (ب) تصویب، بازنگری و اصلاح هر یک از پیوست های این پروتکل، در صورت نیاز.
 - (پ) تصویب، تجدیدنظر و اصلاح دستورالعمل ها و معیارهای مشترک که در ماده ۱۹ این پروتکل تعریف گردیده است.
 - (ت) بررسی پیشنهاد های ارائه شده از سوی دولت های متعاهد و تصمیم گیری در خصوص درج مناطق پیشنهادی در فهرست مناطق ویژه حفاظت شده رامپی.
 - (ث) تنظیم دستورالعمل ارائه اطلاعات توسط دولت های متعاهد و بررسی اطلاعات ارائه شده بر اساس ماده ۲۵ این پروتکل.
 - (ج) ایفای وظایف دیگری که ممکن است برای اجرای این پروتکل مناسب باشد.
 - (چ) ایجاد دیگر ترتیبات نهادی ضروری برای دستیابی به اهداف این پروتکل.
- ۲- سازمان باید از جمله موارد زیر را انجام دهد:
- (الف) ارتباط با مقامات صلاحیت دار در دولت های متعاهد در خصوص اجرای پروتکل؛
 - (ب) ارائه آموزش به کارشناسان ملی به ویژه برای پایش و اجرای مفاد پروتکل؛

پ) ارتقا و تسهیل همکاری های علمی، فنی و حقوقی؛
 ت) در صورت تقاضا، ارائه مساعدت و رایزنی های علمی، فنی و حقوقی به دولت های متعاقد، برای اجرای موثر پروتکل؛
 ث) تقویت توانایی ها و شبکه های منطقه ای برای تبادل داده ها و اطلاعات مربوط به پروتکل؛
 ج) ایجاد نظام یکنواخت پایش و انجام پایش منظم مناطق ویژه حفاظت شده، زیستگاه های حساس و گونه های در معرض تهدید؛
 چ) تهیه گزارش هایی بر اساس اطلاعات دریافتی از دولت های متعاقد در خصوص اجرای پروتکل و ارائه آنها به نشست دولت های متعاقد.
 ح) ایجاد و حفظ ارتباط و هماهنگی با سازمان های منطقه ای و بین المللی مرتبط، بویژه با دبیرخانه معاهده های تنوع زیستی؛
 خ) مبادرت به تاسیس هسته مرکزی شبکه مناطق ویژه حفاظت شده راپمی، با هماهنگی دولت های متعاقد، و با هدف حمایت موثر از میراث «منطقه راپمی»؛
 د) ایفای دیگر وظایفی که ممکن است بوسیله نشست دولت های متعاقد برای اجرای این پروتکل، به آن واگذار گردد.

بخش ۷

مقررات نهایی

ماده ۲۷: قواعد کلی

- ۱- مفاد این پروتکل نباید حقوق دولت های متعاقد در خصوص اتخاذ تدابیر شدیدتر ملی برای اجرای آن را تحت تاثیر قرار دهد.
- ۲- مفاد کنوانسیون در رابطه با پروتکل ها، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۳- تشریفات اصلاح پروتکل ها و پیوست های آنها که طبق مواد (۲۰) و (۲۱) کنوانسیون تصویب گردیده است، در مورد این پروتکل اعمال خواهند شد.
- ۴- آیین کار و مقررات مالی که به موجب ماده (۲۲) کنوانسیون تصویب گردیده است، و اصلاحات آنها، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۵- پیوست ها، جزء لاینفک این پروتکل می باشند.
- ۶- این پروتکل جهت امضای دولت ها متعاقد کنوانسیون در از تاریخ تا هجری شمسی برابر با تا میلادی مفتوح خواهد بود.
- ۷- این پروتکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق از سوی دولت های متعاقد کنوانسیون خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، نزد که وظایف امین اسناد را بر اساس ماده ۳۰ کنوانسیون بر عهده خواهد داشت، سپرده شود.
- ۸- این پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل ۵ سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب، یا الحاق به پروتکل از سوی دولت های متعاقد کنوانسیون، لازم الاجرا خواهد شد.

۹- پس از تاریخ سپردن ۵ سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق به این پروتکل، در مورد هر دولت متعاقد، پروتکل در نوزدهمین روز پس از سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق آن دولت متعاقد لازم الاجرا خواهد شد.

در تایید مراتب فوق نمایندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که از سوی حکومت های متبوع خود، به طور مقتضی مجاز شده اند، این پروتکل را امضا نموده اند.

این پروتکل در در تاریخ هجری شمسی برابر با تاریخ هجری قمری و مطابق با تاریخ میلادی به زبان های عربی، انگلیسی و فارسی که همه متون دارای اعتبار یکسان می باشند تنظیم گردیده است. در صورت بروز اختلاف در تفسیر یا اجرای پروتکل، متن انگلیسی ملاک خواهد بود.

پیوست ۱:

فهرست گونه های در معرض تهدید پروتکل ایران

ردیف	نام فارسی	کد IUCN
نرم تنان		
۱	کوسه چانه سفید	NT
۲	کوسه گاوی	LR
۳	کوسه باله سیاه	LR
۴	کوسه باله مرجانی	LR
۵	کوسه شنی	LR
۶	بمبک قهوه ای نواری	NT
۷	کوسه ببری	LR
۸	کوسه فسیل	VU
۹	ماکوی باله کوتاه	LR
۱۰	کوسه پرستار تاوانی	VU
۱۱	کوسه آبی	LR
۱۲	کوسه کولی کر، نهنگ کوسه	VU
۱۳	کوسه چاک لب	LC
۱۴	سرچکشی اسکالپ	LR
۱۵	سرچکشی بزرگ	DD
۱۶	کوسه گور خری	VU
۱۷	کوسه باله سفید مرجانی	LR
سفره ماهیان		
۱۸	سوس	VU
۱۹	سوس بزرگ	VU
۲۰	سفره پلنگی	LR
لاک پشت های دریایی		
۲۱	لاک پشت سبز	EN
۲۲	لاک پشت عقابی	CR
پرندگان دریایی / ساحلی		
۲۳	مارگردن	LC
۲۴	شاه باز	VU
۲۵	عروس غاز	VU
۲۶	لک لک سیاه	CITES II
۲۷	سنقر سفید	LR/NT
۲۸	بالابان	-
۲۹	دلیجه کوچک	VU
۳۰	بحری	-

ردیف	نام فارسی	IUCN کد
پرنندگان دریایی / ساحلی		
۳۱	درنای طناز	
۳۲	عقاب دریایی دم سفید	
۳۳	گلاریول بال سیاه	DD
۳۴	درنای طناز	LC
۳۵	عقاب دریایی دم سفید	LR
۳۶	گیلاتشاه خالدار	CR
۳۷	اردک سر سفید	VU
۳۸	عقاب ماهی گیر	LC
۳۹	پلیکان خاکستری	VU
۴۰	باکلان گلو سیاه (دارقاز)	LR
۴۱	کبوتر ایرانی دریایی	-
۴۲	پرستو دریایی ساندرز	LC
۴۳	بویی قهوه ای	-
پستانداران		
دلفین ها		
۴۴	دلفین معمولی پوزه دار	LR
۴۵	دلفین یونس	DD
۴۶	دلفین فریزر	DD
۴۷	پورپوز سیاه	DD
۴۸	دلفین چینی	DD
۴۹	دلفین نواری	DD
۵۰	دلفین پوزه دار	LR
گاو دریایی		
۵۱	گاو دریایی	VU
وال ها		
۵۲	نهنگ سای	EN
۵۳	نهنگ براید	DD
۵۴	نهنگ آبی	EN
۵۵	نهنگ باله پشتی	EN
۵۶	نهنگ قاتل	DD
۵۷	نهنگ گوز پشت	VU

فهرست بالا شامل پرنندگان در ارتباط با دریا، مناطق ساحلی و جزایر است که بر اساس لیست قرمز اتحادیه جهانی حفاظت از طبیعت (IUCN) و همچنین اطلاعات دریافت شده از دولت های عضو راپمی گشته است.

کد طبقه بندی:

ریسک پایین	LR:	به طور بحرانی در خطر	CR:
در حال تهدید	NT:	کمبود اطلاعات	DD:
آسیب پذیر	VU:	در معرض خطر	EN:
منقرض	EX:	با حداقل نگرانی	LC:

پیوست ۲:

فهرست گونه هایی که بهره برداری آنها قانونمند شده است.

نام فارسی	ردیف
میگوی موزی یا صورتی	میگوی سفید
میگوی ببری سبز	میگوی سفید هندی
شاه میگوها	
شاه میگوی خاردار	
دو کفه ای ها	
صدف محار	صدف سدیفی
ماهی مرکب	
ماهی مرکب ببری	
مهره داران	
ماهیان پلاژیک	
قباد	بچه زرده
صبور یا زبور	ساردین رنگین کمان
گیر	زرده
هوور	هوور مسقطی
راشگو معمولی	کوسه کر
شوریده	ساردین پهلوی طلایی
حلوا سفید	ساردین روغنی
میش ماهی منقوط	ساردین دم سیاه
یال اسبی سر بزرگ	شیر ماهی

پیوست ۳:

معیارهای مشترک برای انتخاب مکان ها برای درج در فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی

۱- اصول کلی و معیارهای مشترک:

مناطق حفاظت شده راپمی و پراکنش جغرافیایی آنها باید معرف منطقه راپمی و تنوع زیستی آن باشد. بدین منظور فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی باید معرف بیشترین تعداد ممکن از انواع زیستگاه ها و زیست بوم ها باشد.

این فهرست باید دربرگیرنده مکان هایی باشد که از دیدگاه علمی، فرهنگی، آموزشی و زیبایی شناختی دارای اهمیت خاص و از دیدگاه حفاظت از اجزاء تنوع زیستی منطقه دارای اهمیت بوم شناختی باشند.

به این ترتیب «ارزش منطقه ای» عامل اصلی برای انتخاب مکان است که به همراه سایر معیارهای مهم برای این منظور، باید به دقت مد نظر قرار گیرد.

با این وجود، وضعیت حقوقی، معیار اساسی برای انتخاب مکان است و هر مکان باید دارای وضعیت حقوقی باشد تا حفاظت موثر بلند مدت آن تضمین گردد.

با توجه به اصول کلی و موارد فوق، معیارهای مشترک زیر می تواند در انتخاب مکان ها، جهت درج فهرست مناطق حفاظت شده ویژه راپمی مدنظر قرار گیرد:

الف) اهمیت جهانی:

مکان، بسیار خوبی از یک زیست بوم طبیعی یا نیمه طبیعی بوده و دارای خصوصیات مناسب جغرافیایی زیستی منطقه باشد؛ حامی جمعیت های قابل ملاحظه گونه ها یا زیرگونه های گیاهی و جانوری کمیاب، آسیب پذیر یا در معرض خطر و یا تعداد قابل توجهی از افراد یک یا چند گونه باشد؛ دارای ارزش خاص جهت حفظ تنوع ژنتیکی و بوم شناختی یک منطقه، به واسطه کیفیت و ویژگی های گیاهی و جانوری آن باشد؛ دارای ارزش خاص به عنوان زیستگاه گیاهان یا جانوران در یک مرحله بحرانی از چرخه زیستی آنها باشد؛ به طور منظم حامی ۲۰۰۰۰ پرند آبی زیست باشد؛ به طور منظم حامی ۱٪ از جمعیت یک گونه یا زیر گونه از پرندگان آبی باشد.

ب) ارزش منطقه ای:

مکان از نظر «ارزش منطقه ای» حائز اهمیت بوده و کاملاً معرف منطقه راپمی و تنوع زیستی آن است.

پ) وضعیت حقوقی:

مکان دارای وضعیت حقوقی همراه با تدابیر حفاظتی، دستورالعمل ها و مدیریت منابع است.

ت) بی همتایی:

مکان دارای زیست بوم منحصر به فرد یا نادر و گونه های نادر، در معرض تهدید، در معرض خطر، یا بومی انحصاری است.

ث) معرف طبیعی:

مکان کاملاً معرف فرآیندهای بوم شناختی، انواع زیستگاه یا جمعیت ها، و دیگر ویژگی های طبیعی است.

(ج) تنوع زیست شناختی:

مکان دارای تنوع بالایی از گونه ها، جمعیت ها، زیستگاه ها یا زیست بوم ها است.

(چ) تنشهای انسانی قابل مدیریت:

مکان هایی با تنش های انسانی، کمتر از جحیت دارند.

(ح) تنش های طبیعی قابل مدیریت:

مکان هایی با تنش های طبیعی حداقل، از جحیت دارند.

(خ) قابلیت دسترسی به داده های پایه کافی:

مکان دارای داده های پایه کافی یا کمترین خلأ اطلاعاتی است.

(د) معرف فرهنگی بودن:

مکان کاملاً معرف ارزش میراث فرهنگی به واسطه وجود فعالیت های سنتی سازگار با محیط زیست و

یکپارچه با طبیعت که حامی رفاه جوامع محلی است.

(ذ) ارزش های علمی، آموزشی و زیبایی شناختی:

مکان دارای ارزش علمی، آموزشی یا زیبایی شناختی بوده و با مواجهه با تهدیدهای عمده ای که ارزش

های بوم شناختی، زیستی، زیبایی شناختی یا فرهنگی آن را به خطر بیندازد نیست.

(ر) دخیل بودن جامعه مدنی:

مردم به طور عام و جوامع محلی به طور خاص دارای مشارکت فعال و دخالت مستمر در روند برنامه ریزی

و مدیریت مکان هستند.

۲- تدابیر حفاظتی، برنامه ریزی و مدیریتی:

به منظور پیاده سازی نظام کارآمد مناطق حفاظت شده ویژه دارای اهمیت تدابیر زیر باید اتخاذ گردد:

(الف) تدابیر حفاظتی، برنامه ریزی و مدیریتی قابل اعمال در هر مکان باید به منظور دستیابی به اهداف کوتاه

مدت و بلند مدت حفاظتی و مدیریتی مکان، کافی باشند.

(ب) تدابیر حفاظتی، برنامه ریزی و مدیریتی قابل اعمال در هر مکان باید بر مبنای دانش کافی در خصوص

عناصر محیط طبیعی و جنبه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی معرف مکان باشد.

(پ) هر مکان باید دارای یک رکن مدیریتی با اختیارات کافی و همچنین منابع انسانی و ابزارهای لازم برای

حفاظت، حمایت و مدیریت پایدار آن، داشته باشد.

(ت) هر مکان نیازمند یک طرح مدیریتی است. موازین این طرح باید از تاریخ درج در فهرست مناطق

حفاظت شده ویژه راپمی بلافاصله به مرحله اجرا گذاشته شود. طرح مدیریت جامع باید ظرف مدت ۳

سال پس از تاریخ درج در فهرست ارائه گردد.

(ث) در هر مکان نیاز به یک برنامه پایش است. این برنامه باید شامل شناسایی و پایش متغیرهای معینی

در مورد مکان باشد تا ارزیابی وضعیت و تکامل مکان و نیز کارایی تدابیر اعمال شده حفاظتی و مدیریتی

ممکن گردد تا در صورت نیاز تغییرات لازم در روند اقدامات مذکور صورت گیرد. بدین منظور انجام

مطالعات بیتر ضروری است.

پیوست ۴:

تدابیر حمایتی مورد نیاز دولت های متعاقد برای زیستگاه های ویژه

۱- تدابیر حمایتی خاص که قرار است توسط دولت های متعاقد برای زیستگاه های ویژه به اجرا گذاشته شوند، باید متضمن موارد زیر باشند:

الف) تدوین و اعمال مقررات ملی مربوط به کاربری های ساحلی و سایر فعالیت های انسانی مانند لایروبی، استحصال اراضی، ساخت سازه های عظیم، جزایر مصنوعی، بنادر، جاده ها، اسکله ها، باراندازها، شمع کوبی پل ها به ویژه موارد قابل اعمال در زیستگاه های ویژه دارای جنگل های حرا، آب سنگ های مرجانی، مارش های شور و لب شور، خورها، مصب ها، علفزارها و جلبکزارهای دریایی.

ب) قانونمندی سازی فعالیت های صیادی به ویژه ماهیگیری با تور کیسه ای کفی در علفزارهای دریایی و دیگر زیستگاه های ویژه.

پ) قانونمندی سازی فعالیت های صیادی در محل های تغذیه و مناطق زادآوری گاوهای دریایی و محل های تغذیه لاک پشت های دریایی.

ت) قانونمندی سازی فعالیت های صیادی به منظور جلوگیری یا به حداقل رساندن صید ضمنی لاک پشت های دریایی و پستانداران دریایی.

ث) حفظ سواحل تخم گذاری لاک پشت های دریایی.

ج) اعمال تدابیر مدیریتی در خصوص استفاده دراز مدت از جنگل های حرا برای تامین سوخت یا علوفه دام.

چ) قانونمندی سازی استحصال اراضی و لایروبی در زیستگاه های ویژه و تدوین بهترین فناوری های در دسترس و قابل اجرا از نظر اقتصادی، در صورت قابل اعمال بودن.

ح) اعمال تمامی تدابیر لازم برای جلوگیری، مهار و کاهش آلودگی نفتی و یا دیگر آلودگی ها.

خ) خودداری از دفع فاضلاب به داخل زیستگاه های ویژه.

د) قانونمندی سازی تخلیه هر گونه روان آب و پساب های گرم و شور آب به زیستگاه های ویژه.

ذ) خودداری از برداشت مرجان ها، جلوگیری از هر گونه فعالیت منجر به تخریب مانند لنگراندازی و قانونمندی سازی فعالیت های صیادی و تفریحی در مناطق آب سنگی.

ر) جلوگیری از فعالیت های آبرزی پروری در مجاورت آب سنگ های مرجانی، جنگلهای کلب، بسترهای صدف های مرواریدساز، پهنه های جزر و مدی گلی و یا ماسه ای، سواحل صخره ای، سواحل ماسه ای، نواحی بالای جزر و مدی، تخم گذاری لاک پشت های دریایی و تمامی دیگر زیستگاه های ویژه.

۲- دولت های متعاقد باید کلیه تدابیر مناسب را برای جلوگیری، مهار یا کاهش پیامدهای مخرب فعالیت ها و یا پروژه های توسعه ای در مارش های شور، مصب ها، خورها، جنگل های حرا، علفزارها و جلبکزارهای دریایی، آب سنگ های مرجانی، جنگل های کلب، بسترهای صدف های مرواریدساز، پهنه های جزر و مدی گلی و یا ماسه ای، سواحل صخره ای، سواحل ماسه ای، نواحی بالای جزر و مدی، تخم گذاری لاک پشت های دریایی و تمامی دیگر زیستگاه های ویژه.

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

کنوانسیون بین المللی
نجات دریایی
(لندن ۱۹۸۹م، ۱۳۶۸ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی نجات دریایی

«قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی نجات دریایی» که در جلسه علنی روز سه شنبه سی ام فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۲۷۲۷-ق مورخ ۱۳۷۳/۲/۱۷ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

ماده واحده- به دولت اجازه داده می شود به کنوانسیون بین المللی نجات دریایی مصوب ۱۳۶۸ مطابق با ۱۹۸۹ میلادی مشتمل بر یک مقدمه و سی و چهار ماده بشرح پیوست ملحق و اسناد آن را مبادله نماید مشروط بر آنکه در موارد مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (د) ماده (۳۰) آن، مقررات کنوانسیون توسط جمهوری اسلامی ایران لازم الرعایه نباشد.

کنوانسیون بین المللی نجات دریایی (لندن ۱۹۸۹م - ۱۳۶۸هـ. ش)

کشورهای متعاقد به کنوانسیون حاضر، با درک مطلوبیت تدوین مقررات متحدالشکل بین المللی درباره عملیات نجات به صورت توافق جمعی، با توجه به اینکه تحولات اساسی، به ویژه علاقه روزافزون به حفظ محیط زیست، ضرورت تجدید نظر در مقررات بین المللی موجود در «کنوانسیون یکسان کردن پاره ای از مقررات قانونی مربوط به کمک و نجات در دریا» مصوب ۲۳ سپتامبر ۱۹۱۰ (اول مهر ماه ۱۲۸۹) در بروکسل را تأیید نموده اند، با علم به نقش ارزنده ای که عملیات نجات کارآمد و به موقع می تواند برای ایمنی شناورها و سایر اموال در خطر و برای حفظ محیط زیست داشته باشد، و با اعتقاد به ضرورت انگیزه های کافی برای افرادی که عملیات نجات نسبت به شناورها یا سایر اموال در خطر را به عهده می گیرند، به قرار زیر توافق نموده اند:

فصل اول - مقررات عمومی

ماده ۱: تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

- الف- عملیات نجات عبارت است از هر عمل یا فعالیت تعهد شده جهت کمک به یک شناور یا دیگر اموال مواجه با خطر در آب های قابل دریانوردی یا سایر آب های از هر قبیل،
- ب- شناور عبارت است از هر کشتی یا کرجی، یا هر ساختار قادر به دریانوردی.
- ج- اموال عبارت است از هر مالی که از روی عمد و به طور دائم به کنار ساحل متصل نباشد و شامل کرایه مورد تعهد نیز می باشد.
- د- صدمه به محیط زیست عبارت است هر صدمه مادی اساسی به سلامتی انسان و یا حیات یا منابع دریایی در آب های ساحلی یا آب های درون سرزمینی یا مناطق مجاور آنها، که در نتیجه آلودگی، لوٹ شدگی، آتش سوزی، انفجار یا حوادث مهم مشابه ایجاد شده باشد.
- ه- پرداخت عبارت است از هرگونه پاداش، اجرت یا غرامت واجب الادا بر اساس این کنوانسیون
- و- سازمان یعنی سازمان بین المللی دریانوردی.
- ز- دبیر کل یعنی دبیر کل سازمان.

ماده ۲: اعمال کنوانسیون

این کنوانسیون هنگامی که جریانات قضایی یا داوری مرتبط با موضوعات تحت پوشش این کنوانسیون در یک کشور عضو اقامه گردد، اعمال خواهد شد.

ماده ۳: سکوها و واحدهای حفاری

این کنوانسیون شامل سکوهای ثابت و یا شناور یا واحدهای متحرک حفاری برون ساحلی هنگامی که چنین سکوها یا واحدهایی در محل مشغول عملیات اکتشاف، استخراج یا تولید منابع معدنی بستر دریا هستند، نمی گردد.

ماده ۴: شناورهای متعلق به دولت

۱- بدون تعارض با ماده پنج، این کنوانسیون شامل کشتی های جنگی یا سایر شناورهای غیر تجاری که تحت مالکیت یا بهره برداری یک دولت بوده و در زمان عملیات نجات از مصونیت مطلق طبق اصول شناخته شده حقوق بین الملل بهره مند هستند، نمی گردد، مگر اینکه آن دولت تصمیم دیگری بگیرد.

۲- در صورتی که یک کشور متعهد تصمیم بگیرد که این کنوانسیون در مورد کشتی های جنگی اش یا دیگر شناورهای توصیف شده در بند یک نیز اعمال شود، آن کشور می بایست موارد و شرایط مشخص کننده چنین اعمالی را به اطلاع دبیر کل برساند.

ماده ۵: عملیات نجات کنترل شده توسط مرجع های عمومی

۱- این کنوانسیون بر هیچ یک از مقررات ناظر بر عملیات نجات بوسیله یا تحت کنترل مرجع های عمومی در قانونی ملی یا هر گونه کنوانسیون بین المللی ناظر بر این گونه عملیات، تأثیر نخواهد گذاشت.

۲- مع هذا، نجات دهندگانی که این گونه عملیات نجات را انجام می دهند استحقاق استفاده از حقوق و طرق جبران خسارت مندرج در این کنوانسیون را در رابطه با عملیات نجات خواهند داشت.

۳- میزان بهره مندی از حقوق و طرق جبران خسارت مندرج در این کنوانسیون توسط یک مرجع عمومی موظف به اجرای عملیات نجات، بر اساس قانون کشوری که چنین مرجعی در آنجا وجود دارد، معین خواهد شد.

ماده ۶: قراردادهای نجات

۱- این کنوانسیون در مورد هر عملیات نجات اعمال می گردد مگر تا حدودی که قراردادی به طور صریح یا ضمنی به نحو دیگری مقرر نموده باشد.

۲- فرمانده مجاز است که قراردادهایی را به منظور عملیات نجات از طرف مالک شناور منعقد نماید. فرمانده یا مالک شناور مجاز است چنین قراردادهایی را از طرف مالک اموال روی شناور منعقد نماید

۳- هیچ چیز در این ماده بر اعمال ماده هفت یا وظایف مربوط به جلوگیری، یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست تأثیر نخواهد گذاشت.

ماده ۷: ابطال و اصلاح قرار دادها

یک قرارداد یا هر یک از شرایط مندرج در آن را می توان ابطال یا اصلاح نمود اگر:

- الف- قرار داد تحت فشار ناروا یا تحت تأثیر خطر، منعقد شده و شرایط آن غیر منصفانه باشد، یا
- ب- پرداخت بر اساس قرارداد برای خدماتی که عملاً عرضه شده بیش از اندازه زیاد بوده یا بسیار اندک باشد.

فصل دوم - انجام عملیات نجات

ماده ۸: وظایف نجات دهنده، مالک و فرمانده

۱- نجات دهنده در قبال مالک شناور یا سایر اموال مواجه با خطر موظف خواهد بود که:

الف- عملیات نجات را با دقت لازم انجام دهد.

ب- در اجرای وظیفه مشخص شده در بند الف، دقت لازم را برای جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست به عمل آورد.

ج- هرگاه اوضاع و احوال به طور موجه اقتضا می کند، از سایر نجات دهندگان درخواست کمک نماید.

د- مداخله سایر نجات دهندگان را بپذیرد هنگامی که چنین مداخله ای بنا به تقاضای موجه مالک یا فرمانده شناور یا اموال در خطر انجام گیرد. در هر صورت چنانچه معلوم شود چنان تقاضایی غیر موجه بوده است، نایبست به مقدار پاداش وی لطمه ای وارد آید.

۲- مالک و فرمانده شناور یا مالک سایر اموال مواجه با خطر در قبال نجات دهنده موظف هستند که:

الف- با وی در طی عملیات نجات کمال همکاری را بنمایند.

ب- در هنگام انجام همکاری، دقت لازم را برای جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست به عمل آورند.

ج- وقتی که شناور یا سایر اموال به محل امنی آورده شده باشد، تحویل گیری مجدد آن را در صورت تقاضای موجه نجات دهنده در این مورد، بپذیرد.

ماده ۹: حقوق کشورهای ساحلی

هیچ چیز در این کنوانسیون بر حق کشور ساحلی ذیربط در انجام اقدامات منطبق با اصول شناخته شده عمومی حقوق بین الملل جهت حفظ خط ساحلی خود یا منافع مربوطه به آن در مقابل آلودگی ناشی از یک سانحه دریایی یا اقداماتی در رابطه با آن سانحه ای که منطفا انتظار می رود منجر به پیامدهای وخیم شود، از جمله حق کشور ساحلی برای جهت دادن به عملیات نجات، تأثیر نخواهد گذاشت.

ماده ۱۰: وظیفه ارایه کمک

- هر فرمانده ملزم است تا آنجا که بتواند بدون ایجاد خطر برای شناور خود و افراد روی آن، به هر کسی که در معرض خطر از بین رفتن در دریاست کمک بنماید.

۲- کشورهای متعاقد می بایست اقداماتی را که برای اجرای وظیفه مندرج در بند یک ضروری است، اتخاذ نمایند

۳- مالک شناور مسوولیتی در قبال عدول از انجام وظیفه فرمانده مندرج در بند یک، نخواهد داشت.

ماده ۱۱: همکاری

یک کشور متعاقد هرگاه موضوعات مربوط به عملیات نجات نظیر اجازه ورود شناورهای مواجه با خطر به بنادر، یا فراهم کردن تسهیلات برای نجات دهندگان را تنظیم یا مورد تصمیم گیری قرار می دهد، می بایست ضرورت همکاری بین نجات دهندگان، سایر افراد ذینفع و مرجع های عمومی را برای اطمینان از اجرای مؤثر و موفق عملیات نجات به منظور حفظ جان یا مال در معرض خطر و همچنین جلوگیری از صدمه محیط زیست مورد توجه قرار دهد.

فصل سوم - حقوق نجات دهندگان

ماده ۱۲: شرایط پاداش

- ۱- عملیات نجاتی که نتیجه مفیدی داشته باشد، حق دریافت پاداش را ایجاد می‌نماید.
- ۲- به غیر از مواردی که به شکل دیگری مقرر شده است، در صورتی که عملیات نجات نتیجه مفیدی نداشته باشد هیچ گونه پرداختی بر اساس این کنوانسیون واجب‌الاداء نخواهد بود.
- ۳- در مواردی که شناور نجات یافته عهده دار عملیات نجات هر دو متعلق به مالک واحدی باشند نیز، مفاد این فصل اعمال خواهد گردید.

ماده ۱۳: معیارهای تعیین پاداش

- ۱- پاداش باید با دید تشویق عملیات نجات و با در نظر گرفتن معیارهای مذکور در ذیل بدون توجه به ترتیبی که در زیر ارایه شده تعیین گردد:
 - الف- ارزش شناور و سایر اموال نجات دهنده،
 - ب- مهارت و کوشش‌های نجات دهندگان در جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست
 - ج- میزان موفقیت بدست آمده توسط نجات دهنده،
 - د- ماهیت و میزان خطر،
 - ه- مهارت و کوشش‌های نجات دهندگان در نجات شناور، سایر اموال و جان،
 - و- زمان به کار رفته و هزینه‌ها و زیان‌هایی که نجات دهندگان متحمل شده‌اند،
 - ز- خطر مسوولیت و سایر خطرهایی که متوجه نجات دهندگان یا تجهیزات آنان است،
 - ح- فوریت خدمات ارایه شده،
 - ط- قابلیت دست یابی و استفاده از شناورها یا سایر تجهیزات مورد نظر جهت عملیات نجات،
 - ی- وضعیت آمادگی و کارایی تجهیزات متعلق به نجات دهنده و ارزش آنها.
- ۲- پرداخت پاداش تعیین شده بر اساس بند یک باید توسط کلیه کسانی که در شناور و سایر اموال ذینفع هستند به نسبت ارزش نجات یافته هر یک، انجام گردد. با این همه یک کشور عضو می‌تواند در قانون ملی خود مقرر کند که پرداخت پاداش توسط یکی از ذینفع‌ها انجام گیرد مشروط بر این که حق رجوع این ذینفع به سایر ذینفع‌ها برای مطالبه سهم هر یک از آنان حفظ گردد. هیچ چیز در این ماده نافه هر گونه حق دفاع نخواهد بود.
- ۳- پاداش‌ها، به غیر از هر گونه بهره و هزینه‌های قانونی قابل پرداخت مربوط به آنها از ارزش شناور و سایر اموال نجات یافته تجاوز نکند.

ماده ۱۴: غرامت ویژه

- ۱- اگر نجات دهنده در مورد شناوری عملیات نجات انجام داده باشد که خود یا کالای آن تهدید برای محیط زیست بوده‌اند و بر اساس ماده ۱۳ موفق به دریافت پاداشی حداقل معادل غرامت قابل ارزیابی طبق مفاد این ماده نشده باشد حق این را خواهد داشت که معادل هزینه‌هایش که در این ماده تعریف شده است از صاحب شناور مطالبه غرامت نماید.

۲- در صورتی که در شرایط مندرج در بند، یک، نجات دهنده با عملیات نجات خود باعث جلوگیری یا به حداقل رسیدن صدمه به محیط زیست باشد، غرامت ویژه قابل پرداخت توسط مالک شناور به نجات دهنده طبق بند یک می تواند تا حداکثر سی درصد هزینه هایی که نجات دهنده متحمل شده افزایش یابد و با این وجود محکمه می تواند اگر این کار را درست و عادلانه بداند، با در نظر داشتن ضابطه مندرج در ماده ۱۳ پاراگراف یک، چنین غرامت ویژه ای را باز هم افزایش دهد، لیکن در هیچ حالتی نباید مجموع افزایش از صد در صد هزینه هایی که نجات دهنده متحمل شده است بیشتر گردد.

۳- هزینه های نجات دهنده از نظر بندهای یک و دو عبارت است از آن مخارج معقول پرداخت شده از جیب نجات دهند. در عملیات نجات به اضافه نرخ عادلانه ای برای تجهیزات و پرسنلی که عملاً و به طور موجه در عملیات نجات به کار گرفته شده اند، با در نظر گرفتن معیارهای مندرج در بند یک ماده ۱۳، بندهای فرعی (ح)، (ط) و (ی).

۴- کل غرامت ویژه تحت این ماده فقط در صورتی و تا میزانی پرداخت خواهد شد که میزان چنین غرامتی بالاتر از هر گونه پاداش قابل دریافت توسط نجات دهنده طبق ماده ۱۳ باشد.

۵- در صورتی که نجات دهنده مسامحه نموده و در نتیجه نتوانسته باشد از ورود صدمه به محیط زیست جلوگیری کرده یا آن را به حداقل برساند ممکن است از تمام یا بخشی از هر غرامت ویژه ای که بر اساس این ماده واجب الادا می گردد، محروم شود.

۶- هیچ چیز در این ماده بر حق رجوع مالک کشتی (به مرجع ثالث) تأثیر نخواهد داشت.

ماده ۱۵: تسهیم بین نجات دهندگان

۱- تسهیم پاداش مطرح شده در ماده ۱۳، بین نجات دهندگان باید بر پایه معیارهای مندرج در آن ماده، انجام شود.

۲- تسهیم پاداش بین مالک، فرمانده و سایر افراد در خدمت شناور نجات دهنده، توسط قانون پرچم آن شناور تعیین خواهد شد. چنانچه نجات از روی یک شناور انجام نشده باشد، تسهیم طبق قانونی که حاکم بر قرار داد فیما بین نجات دهنده و کار گزاران وی می باشد، تعیین خواهد شد.

ماده ۱۶: نجات اشخاص

۱- اشخاصی که جانشان نجات داده شده ملزم به پرداخت هیچ گونه اجرتی نخواهند بود، با این حال هیچ چیز در این ماده تأثیری بر مقررات قانون ملی در این باره نخواهد داشت.

۲- یک نجات دهنده جان انسان که در خدمات ارایه شده به مناسبت سانحه ای که منجر به عملیات نجات گشته، سهیم بوده است، مستحق دریافت سهم عادلانه ای از مبلغ مورد حکم به نجات دهنده برای نجات شناور یا سایر اموال یا جلوگیری یا به حداقل رساندن صدمه به محیط زیست می گردد.

ماده ۱۷: خدمات عرضه شده تحت قراردادهای موجود

هیچ پرداختی بر اساس مقررات این کنوانسیون واجب الادا نیست مگر اینکه خدمات ارایه شده بیش از آن باشد که منطقی می توان آنرا به عنوان اجرای لازم قراردادی که قبل از بروز خطر منعقد شده است، تلقی نمود.

ماده ۱۸: تأثیر رفتار نادرست نجات دهنده

یک نجات دهنده ممکن است از کل یا بخشی از پرداختی که بر اساس این کنوانسیون به وی واجب الادا می گردد تا آن میزان که به خاطر تقصیر یا غفلت وی عملیات نجات لازم یا مشکل تر شده باشد یا اینکه نجات دهنده از جهت کلاهبرداری یا سایر کارهای ناشایست مقصر بوده باشد، محروم شود.

ماده ۱۹: ممنوعیت عملیات نجات

خدماتی که علیرغم منع صریح و موجه مالک یا فرمانده شناور یا مالک هرگونه اموال دیگر در معرض خطر که روی شناور نیست و نبوده است، انجام شده باشد موجب پرداخت تحت این کنوانسیون نخواهد بود.

فصل چهارم - دعاوی و اقدامات

ماده ۲۰: حق ممتازه دریایی

۱- هیچ چیز در این کنوانسیون بر حق ممتازه دریایی نجات دهنده تحت هر کنوانسیون بین المللی یا قانون ملی تأثیر نخواهد داشت.

۲- نجات دهنده در صورتی که وثیقه رضایت بخشی برای مورد ادعای خود، که شامل بهره و هزینه ها هم می باشد، به نحو مقتضی به وی ارایه یا برایش تأمین شده باشد، می تواند حق ممتازه دریایی خود را به اجرا نگذارد.

ماده ۲۱: وظیفه تأمین وثیقه

۱- شخصی که تحت این کنوانسیون مسوول پرداخت می باشد باید بنا به تقاضای نجات دهنده، وثیقه قابل قبولی برای مورد ادعا، منجمله بهره و هزینه های نجات دهنده تأمین نماید.

۲- بدون تعارض با بند یک، مالک شناور نجات یافته حداکثر سعی خود را خواهد نمود تا اطمینان یابد که مالکان محموله قبل از آزاد شدن محموله، وثیقه قابل قبولی را جهت مطالبات علیه ایشان، از جمله بهره و هزینه های متعلقه، تأمین خواهند نمود.

۳- مادامی که وثیقه قابل قبولی برای مطالبات نجات دهنده علیه شناور یا اموال ذیربط تأمین نشده است نباید از اتمام عملیات نجات به آنجا آورده اند، بدون رضایت نجات دهنده تغییر محل داد.

ماده ۲۲: پرداخت موقت

۱- محکمه ای که صلاحیت رسیدگی قضایی بر ادعای نجات دهنده را دارا می باشد، می تواند از طریق دستور موقت حکم دهد که به نجات دهنده باید آن مبلغی را که عادلانه و درست به نظر می رسد به صورت علی الحساب پرداخت گردد، و بر حسب همین ضوابط در جایی که شرایط به طور درست و عادلانه اقتضا کند، تضمین لازم داده شود.

۲- در صورت انجام پرداخت موقت تحت این ماده، وثیقه سپرده شده تحت ماده ۲۱ به همان نسبت کاهش خواهد یافت.

ماده ۲۳: محدوده زمانی اقامه دعوی

۱- هرگونه دعوی مربوط به پرداخت تحت این کنوانسیون در صورتی که مراحل قضایی یا داوری در ظرف مدت دو سال به جریان نیفتاده باشد مشمول مرور زمان خواهد گردید. دوره محدود زمانی (برای اقامه دعوی) از روزی آغاز می شود که عملیات نجات به پایان رسیده است.

۲- کسی که علیه وی دعوایی اقامه می شود می تواند در هر زمان در طول جریان آن دوره محدود زمانی با تسلیم اعلامیه ای به مدعی آن دوره را تمدید کند. این دوره را به همین ترتیب می توان مجدداً تمدید کرد.

۳- دعوی برای غرامت توسط شخص مدیون می توان حتی پس از انقضا دوره محدود ذکر شده در بندهای قبلی اقامه شود، به شرطی که ظرف مدت مجاز طبق قانون کشوری که رسیدگی های قضایی در آنجا جریان یافته است، اقامه شود.

ماده ۲۴: بهره

استحقاق نجات دهنده برای دریافت بهره، روی هر گونه پرداخت واجب الادا تحت این کنوانسیون، مطابق قانون کشوری که محکمه مربوط به آن پرونده در آنجا واقع است، معین خواهد شد.

ماده ۲۵: کالاهای متعلق به دولت

از هیچ یک از مقررات این کنوانسیون نباید، نه وسیله رسیدگی حقوقی و نه وسیله هیچ گونه طرح دعوی عینی، به عنوان مبنایی برای ضبط توقیف یا بازداشت علیه کالاهای غیر تجاری متعلق به دولت که در زمان عملیات نجات مشمول مصونیت ناشی از حاکمیت تحت اصول شناخته شده همگانی حقوق بین الملل بوده اند استفاده گردد، مگر این که دولت صاحب کالا موافقت داشته باشد.

ماده ۲۶: کالاهای انسان دوستانه

هیچ یک از مقررات این کنوانسیون نباید به عنوان مبنایی برای ضبط، توقیف یا بازداشت کالاهای انسان دوستانه اهدا شده توسط یک کشور مورد استفاده قرار گیرد، اگر آن کشور موافقت کرده باشد که هزینه خدمات نجات ارایه شده در ارتباطی با چنان کالاهای انسان دوستانه ای را بپردازد.

ماده ۲۷: انتشار احکام داوری

کشورهای متعاقد باید انتشار احکام داوری صادره در دعاوی نجات را، تا آنجا که مقدور است و با کسب رضایت طرفین، تشویق نمایند.

فصل پنجم - مواد نهایی**ماده ۲۸: امضا، تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق**

۱- این کنوانسیون از دهم تیر ماه ۱۳۶۸ مطابق با اول ژانویه ۱۹۸۹ میلادی تا ژوئن ۱۹۹۰ (خرداد ۱۳۶۹) در مقر سازمان جهت امضا و از آن پس جهت الحاق مفتوح خواهد ماند.

۲- کشورهایی توانند رضایت خود مبنی بر ملزم بودن به این کنوانسیون را به طرق ذیل ابراز نمایند:

الف- امضا بدون شرط تصویب، پذیرش، تأیید، یا

ب- امضا منوط به تصویب، پذیرش یا تأیید به دنبال تصویب، پذیرش، یا تأیید، یا

ج- الحاق.

۳- تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق با تودیع سندی به همین مضمون به دبیر کل رسمیت خواهد یافت.

ماده ۲۹: لازم الاجرا شدن

۱- این کنوانسیون یک سال پس از تاریخی که پانزده کشور رضایت خود را مبنی بر ملزم بودن به آن اظهار نموده باشند، لازم الاجرا خواهد شد.

۲- برای هر کشوری که رضایت خود مبنی بر ملزم بودن به این کنوانسیون را پس از این که شرایط لازم الاجرا شدن آن را فراهم شده باشد، اظهار نمایند، چنین رضایتی یک سال پس از تاریخ اظهار این رضایت مؤثر خواهد بود.

ماده ۳۰: حق شرط

۱- هر کشوری در هنگام تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق می تواند حق خود برای اعمال نکردن مفاد این کنوانسیون در حالت های زیر را حفظ نماید:

الف- وقتی که عملیات نجات در آب های درون سرزمینی انجام می شود و تمام شناورهای درگیر از نوع

دریانوردی درون سرزمینی هستند.

ب- وقتی که عملیات نجات در آب های درون سرزمینی انجام می شود و هیچگونه شناوری درگیر نیست.

ج- وقتی که کلیه طرف های ذیربط تبعه آن کشور هستند.

د- وقتی که اموال موضوع نجات از نوع اموال فرهنگی دریایی و دارای ارزش های ماقبل تاریخی، باستان شناسی یا تاریخی هستند و روی بستر دریا قرار دارند.

۲- حق شرط های به عمل آمده در هنگام امضا منوط به تسجیل در موقع تصویب، پذیرش یا تأیید هستند.

۳- هر کشوری که از حق شرط نسبت به این کنوانسیون استفاده کرده است می تواند در هر زمانی به وسیله یادداشتی خطاب به دبیر کل آن را پس بگیرد. چنین پس گرفتنی در روز دریافت یادداشت مؤثر خواهد شد. اگر یادداشت عنوان کند پس گرفتن حق شرط در تاریخی که در یادداشت مشخص شده مؤثر گردد و آن تاریخ پسین تر از تاریخ دریافت یادداشت توسط دبیر کل باشد آن پس گرفتن در آن تاریخ پسین مؤثر خواهد شد.

ماده ۳۱: انصراف

۱- هر کشور عضوی می تواند در هر زمان پس از سپری شدن یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون برای آن کشور، از این کنوانسیون اعلام انصراف نماید.

۲- انصراف، به وسیله تودیع سند انصراف نزد دبیر کل مؤثر خواهد شد.

۳- انصراف یک سال پس از دریافت سند انصراف توسط دبیر کل، یا پس از سپری شدن دوره طولانی تری که ممکن است در سند انصراف مشخص شده باشد، مؤثر خواهد شد.

ماده ۳۲: تجدید نظر و اصلاح

۱- سازمان می تواند کنفرانسی به منظور تجدید نظر یا اصلاح در این کنوانسیون تشکیل دهد.

۲- دبیر کل بر اساس درخواست هشت کشور عضو، یا یک چهارم کشورهای عضو، هر کدام که عدد بزرگتری باشد، کنفرانسی متشکل از کشورهای عضو این کنوانسیون را برای تجدید نظر یا اصلاح کنوانسیون تشکیل خواهد داد.

۳- هرگونه رضایت مبنی بر ملزم شدن به این کنوانسیون که پس از تاریخ لازم الاجرا شدن اصلاحیه ای به این کنوانسیون ابراز گردد، به منزله الزام به کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد شد.

ماده ۳۳: امین

۱- این کنوانسیون نزد دبیر کل تودیع خواهد شد.

۲- دبیر کل باید:

الف- تمام کشورهایی که این کنوانسیون را امضا کرده اند یا به آن ملحق شده اند، و تمام اعضا سازمان را از موارد زیر مطلع نماید:

۱- هر امضا یا تودیع سند تصویب، پذیرش، تأیید یا الحاق جدید به همراه تاریخ آن،

۲- تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون،

۳- تودیع هر سند انصراف از این کنوانسیون به همراه تاریخ دریافت آن سند و تاریخی که انصراف مؤثر می شود.

۴- هر اصلاحیه تصویب شده طبق ماده سی و دو،

۵- دریافت هرگونه حق شرط، اعلامیه یا یادداشت صادره تحت این کنوانسیون.

ب- نسخ اصل گواهی شده این کنوانسیون را به تمامی کشورهای که این کنوانسیون را امضا کرده‌اند یا به آن ملحق شده‌اند ارسال نماید.

۳- به محض لازم الاجرا شدن این کنوانسیون، یک نسخه اصلی گواهی شده آن باید توسط امین جهت دبیر کل سازمان ملل متحد برای ثبت و انتشار طبق ماده ۱۰۲ منشور ملل متحد ارسال شود.

ماده ۳۴: زبان ها

این کنوانسیون در یک نسخه اصل واحد به زبان های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی صادر شده که هر یک از متون دارای اعتبار یکسان می باشند.
با احراز مراتب فوق، امضا کنندگان ذیل که برای این منظور به نحو لازم توسط کشورهای متبوعه خود مجاز شده‌اند، این کنوانسیون را امضا نموده‌اند.

انجام شده در لندن به تاریخ ۱۳۶۸/۲/۸ مطابق با بیست و هشتم آوریل یک هزار و نهصد و هشتاد و نه میلادی.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحد منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و ۳۴ ماده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ سی ام فروردین ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۳/۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون:

تاریخ انعقاد: ۲۸ آوریل ۱۹۸۹

تاریخ لازم الاجرا شدن: هنوز لازم الاجرا نشده است

تاریخ عضویت ایران: یکم اوت ۱۹۹۴

محل انعقاد: لندن، انگلستان

محل دبیرخانه: لندن

مرجع نگهدارنده اسناد: دبیر کل سازمان بین المللی دریانوردی (ایمو)

زبان های رسمی کنوانسیون: انگلیسی، فرانسه، اسپانیایی، روسی، چینی، عربی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران: سازمان بنادر و کشتیرانی

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

۳

قوانین و کنوانسیون های بین المللی
مرتبط با دریا، بندر و کشتی
Regulations & International
Conventions Related to Sea, Port & Ship

کنوانسیون بین المللی
آمدگی، مقابله و همکاری
در برابر آلودگی نفتی
(لندن ۱۹۹۰ م، ۱۳۶۹ ه.ش)

سند حاضر با هدف ارائه راهنمایی و حفظ یکپارچگی در تدوین مستندات مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست شرکت ملی صنایع پتروشیمی، توسط مدیریت
HSE شرکت تهیه شده و کلیه حقوق آن محفوظ و متعلق به آن شرکت می باشد.

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی

ماده واحده - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود به کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی - مصوب سال یکهزار و سیصد و شصت و نه هجری شمسی، برابر با سال یکهزار و نهصد و نود میلادی، مشتمل بر یک مقدمه، نوزده ماده و یک الحاقیه ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

کنوانسیون بین المللی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی (لندن ۱۹۹۰م- ۱۳۶۹هـ.ش)

اعضای کنوانسیون حاضر، با آگاهی نسبت به ضرورت حفظ محیط زیست انسانی به طور اعم و محیط زیست دریایی به طور اخص، با شناسایی خطرات جدی که از طریق سوانح آلودگی نفتی از سوی کشتی ها، واحدهای دور از ساحل، بنادر دریایی و تجهیزات حمل و نقل نفت به محیط زیست دریایی تحمیل می شود، با در نظر گرفتن اهمیت اقدامات احتیاطی و بازدارنده در جلوگیری از آلودگی نفتی در وهله اول و ضرورت به کارگیری جدی اسناد بین المللی موجود در ارتباط با ایمنی دریایی و جلوگیری از آلودگی دریایی، به ویژه کنوانسیون بین المللی ایمنی جان افراد در دریا مصوب ۱۳۵۳ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۴ با اصلاحات بعدی، و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی توسط کشتی ها، مصوب ۱۳۵۲ هجری شمسی برابر ۱۹۷۳ میلادی تعدیل شده توسط پروتکل مربوط به آن مصوب ۱۳۵۷ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۸ میلادی با اصلاحات بعدی، و همچنین توسعه سریع استانداردهای رو به رشد مربوط به طرح، عملیات و نگهداری کشتی های حامل نفت و واحدهای دور از ساحل، همچنین با در نظر گرفتن این که، در صورت وقوع سانحه آلودگی نفتی، اقدام سریع و مؤثر جهت به حداقل رساندن خسارتی که ممکن است از چنین سانحه ای ناشی شود، حیاتی می باشد، با تأکید بر اهمیت آمادگی مؤثر برای مبارزه با سوانح آلودگی نفتی و نقش مهمی که صنایع نفت و کشتیرانی در این خصوص دارند، با شناسایی مجدد اهمیت کمک های دو جانبه و همکاری بین المللی در زمینه موضوعاتی از جمله مبادله اطلاعات مربوط به قابلیت های کشورها برای مقابله با سوانح آلودگی نفتی، تهیه طرح های موارد پیش بینی نشده آلودگی نفتی، مبادله گزارش های سوانح مهمی که ممکن است محیط زیست دریایی یا خطوط ساحلی و منافع مربوطه کشورها را تحت تأثیر قرار دهد، و تحقیق و توسعه در ارتباط با وسایل مبارزه با آلودگی نفتی در محیط زیست دریایی، و با توجه به اصل «آلوده کننده مسوول پرداخت است» به عنوان یک اصل کلی حقوق بین الملل محیط زیست، همچنین با توجه به اهمیت اسناد بین المللی در مورد مسوولیت و جبران خسارات ناشی از آلودگی نفتی، از جمله کنوانسیون بین المللی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی در مورد مسوولیت مدنی خسارات آلودگی نفتی، کنوانسیون بین المللی مصوب ۱۳۵۰ هجری شمسی برابر با ۱۹۷۱ میلادی در مورد تأسیس صندوق بین المللی برای جبران خسارات ناشی از آلودگی نفتی، و نیاز مبرم به لازم الاجرا شدن هر چه سریعتر پروتکل های مصوب ۱۳۶۳ هجری شمسی برابر با ۱۹۸۴ میلادی مربوط به کنوانسیون های فوق الذکر، با توجه بیشتر به اهمیت موافقتنامه ها و ترتیبات دوجانبه و چند جانبه از قبیل کنوانسیون ها و موافقتنامه های منطقه ای، با در نظر داشتن مقررات مربوط به کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق دریاها، به ویژه بخش ۱۲ آن، با آگاهی از ضرورت گسترش همکاری های بین المللی و افزایش قابلیت های موجود ملی، منطقه ای و جهانی در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی و با توجه به

نیاز ویژه کشورهای در حال توسعه و به خصوص کشورهای جزیره ای کوچک، با ملاحظه این که بهترین راه حصول این اهداف، انعقاد یک کنوانسیون بین المللی در زمینه آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی نفتی می باشد، به ترتیب ذیل موافقت نمودند:

ماده ۱: کلیات

- ۱- اعضا به طور انفرادی یا مشترک تعهد می نمایند که تمامی اقدامات لازم را طبق مفاد این کنوانسیون و الحاقیه آن برای آمادگی و مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی انجام دهند.
- ۲- الحاقیه این کنوانسیون جزء لاینفک کنوانسیون را تشکیل داده و اشاره به کنوانسیون در عین حال اشاره به الحاقیه تلقی خواهد شد.

۳- این کنوانسیون در مورد هیچ کشتی جنگی، شناور پشتیبانی نیروی دریایی یا دیگر کشتی هایی که تحت مالکیت یا بهره برداری یک کشور بوده و فی الحال صرفاً در اعمال غیر تجاری مورد استفاده قرار می گیرد، اعمال نخواهد گردید اما هر عضو با اتخاذ تدابیر لازمی که در عملیات یا قابلیت های عملیاتی این گونه کشتی های تحت تملک یا بهره برداری آن عضو اختلال ایجاد ننماید، تضمین خواهد نمود که چنین کشتی هایی تا آنجا که معقول و عملی باشد مطابق این کنوانسیون عمل نمایند.

ماده ۲: تعاریف

از نظر این کنوانسیون:

- ۱- «نفت» یعنی مواد نفتی به هر شکل از جمله نفت خام، مواد سوختی، لخته های نفتی، مواد زائد نفتی و فرآورده های پالایش شده،
- ۲- «سوانح آلودگی نفتی» یعنی اتفاق یا مجموعه ای از اتفاقات که دارای منشأ یکسان بوده که منجر به ریزش نفت شده یا ممکن است بشود و محیط زیست دریایی یا خطوط ساحلی یا منافع مربوط به یک یا چند کشور را مورد تهدید قرار داده و یا ممکن است مورد تهدید قرار دهد و مستلزم اقدام اضطراری یا واکنش فوری دیگری باشد.
- ۳- «کشتی» یعنی شناور از هر نوع که در محیط زیست دریایی فعالیت می کند و شامل قایق های هایدرو فویل، هاورکرافت ها، زیردریایی ها یا قایق های سوار از هر نوع می گردد.
- ۴- «واحد دریایی» یعنی تأسیسات یا سازه های ثابت یا شناوری که برای اکتشاف و استخراج یا تولید نفت یا گاز یا تخلیه و بارگیری نفت به کار گرفته می شود.
- ۵- «بنادر و تأسیسات حمل و نقل نفت» یعنی آن تأسیساتی که خطر سانحه آلودگی نفتی را در برداشته و از جمله شامل بنادر، پایانه های نفتی، خطوط لوله و دیگر تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت می گردد.

۶- «سازمان» یعنی سازمان بین المللی دریانوردی.

۷- «دبیر کل» یعنی دبیر کل سازمان.

ماده ۳: طرح های اضطراری آلودگی نفتی

- ۱- الف - هر عضو کشتی هایی را که محق به برافراشتن پرچم آن هستند ملزم خواهد نمود که طرح اضطراری آلودگی نفتی در کشتی را که مقررات مصوب سازمان برای این منظور مقرر کرده، طبق مقررات مزبور داشته باشند.

ب- کشتی که ملزم به داشتن طرح اضطراری آلودگی در کشتی بر طبق جزء (الف) می باشد، هنگام حضور در یک بندر یا یک پایانه دریایی تحت حاکمیت یکی از اعضا طبق روش های مندرج در موافقتنامه های بین المللی موجود یا قوانین ملی آن عضو مشمول بازرسی مأمورانی که توسط عضو مزبور به طور مقتضی اختیار یافته اند، خواهد بود.

۲- هر کشور عضو باید گردانندگان واحدهای دریایی تحت حاکمیت خود را ملزم به داشتن طرح های اضطراری آلودگی نفتی کند که هماهنگ سیستم ملی ایجاد شده طبق ماده (۶) بوده و طبق روش های وضع شده توسط مقامات ملی ذیصلاح به تصویب رسیده باشد.

۳- هر کشور عضو باید مقامات یا گردانندگان بنادر دریایی یا تأسیسات تخلیه و بارگیری نفتی تحت حاکمیت خود را به گونه ای که مناسب می داند به داشتن طرح های اضطراری آلودگی نفتی یا ترتیبات مشابهی که هماهنگ با سیستم ملی ایجاد شده که طبق ماده (۶) بوده و طبق روش های وضع شده توسط مقامات ملی ذیصلاح به تصویب رسیده باشد، ملزم نماید.

ماده ۴: تشریفات گزارش آلودگی نفتی

۱- هر عضو باید:

الف- فرماندهان کشتی ها یا سایر افراد مسوول کشتی های تحت پرچم خود و افراد مسوول واحدهای دریایی تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون هیچ تأخیری هرگونه اتفاق در کشتی یا واحدهای دریایی خود را که متضمن ریزش نفتی یا احتمال ریزش نفتی هستند، به مراجع زیر گزارش نمایند:

۱- در مورد کشتی، به نزدیکترین کشور ساحلی،

۲- در مورد واحدهای دریایی، به کشور ساحلی که واحد، تحت صلاحیت آن است.

ب- فرماندهان یا دیگر افراد مسوول کشتی های تحت پرچم و افراد مسوول واحدهای دریایی تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون هیچ تأخیری هرگونه اتفاق مورد مشاهده در دریا را که متضمن ریزش یا وجود نفت باشد، به مراجع زیر گزارش نمایند:

۱- در مورد کشتی، به نزدیکترین کشور ساحلی،

۲- در مورد واحدهای دریایی، به کشور ساحلی که واحد، تحت صلاحیت آن است.

ج- افراد مسوول بنادر و تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت تحت صلاحیت خود را ملزم نماید که بدون تأخیر هرگونه اتفاقی که متضمن ریزش یا احتمال ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به مقامات ملی ذیصلاح، گزارش نمایند.

د- به شناورها یا هواپیماهای بازرسی دریایی و دیگر سرویس های خدماتی ذیربط یا مقامات خود دستور دهد بدون تأخیر هرگونه حادثه مورد مشاهده در دریا یا در بندر یا تأسیسات تخلیه و بارگیری نفت که متضمن ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به مقامات ملی ذیصلاح یا بنا به مورد به نزدیکترین کشور ساحلی گزارش نمایند.

هـ از خلبانان هواپیماهای کشوری بخواهند که بدون تأخیر هرگونه حادثه مورد مشاهده در دریا که متضمن ریزش نفت یا وجود نفت باشد را به نزدیکترین کشور ساحلی گزارش نمایند.

۲- گزارش های تهیه شده به موجب ردیف (۱) جزء (الف) بند (۱) باید مطابق الزامات تدوین شده توسط سازمان تهیه گردیده و براساس دستورالعمل ها و اصول کلی مصوب سازمان باشند گزارش های تهیه شده به موجب ردیف (۲) جزء (الف) و جزءهای (ب)، (ج) و (د) بند (۱) باید تا جایی که لازم است مطابق دستورالعمل ها و اصول کلی مصوب سازمان، تدوین گردد.

ماده ۵: اقدام در صورت دریافت گزارش آلودگی نفتی

۱- هرگاه عضوی گزارشی را که در ماده (۴) به آن اشاره شده یا اطلاعات مربوط به آلودگی که توسط دیگر منابع تهیه گردیده است، دریافت نماید باید:

- الف- حادثه را به منظور تعیین اینکه سانحه، آلودگی نفتی است یا خیر مورد ارزیابی قرار دهد.
- ب- ماهیت، وسعت و عواقب احتمالی سانحه آلودگی نفتی را مورد ارزیابی قرار دهد و
- ج- سپس بدون تأخیر تمامی کشورهایی را که منافع آنها به وسیله چنین سانحه آلودگی نفتی تحت تأثیر یا احتمالاً تحت تأثیر قرار می گیرد، همراه با موارد زیر تا زمان خاتمه اقدامات به عمل آمده برای مقابله با سانحه یا تصمیم کشورهای مزبور برای اقدام مشترک مطلع سازد.
- ۱- جزئیات ارزیابی های خود و هر اقدامی را که جهت مقابله با حادثه آلودگی نفتی انجام داده یا قصد انجام آن را دارد، و
- ۲- اطلاعات اضافی در صورت اقتضا،

۳- در صورتی که شدت چنین سانحه آلودگی نفتی ایجاب کند آن عضو باید مستقیم یا در صورت اقتضا از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه ای مربوط اطلاعات مورد اشاره در جزءهای (ب) و (ج) بند (۱) را در اختیار سازمان قرار دهد.

۴- در صورتی که شدت چنین سانحه نفتی ایجاب کند از سایر کشورهای متأثر از این سانحه درخواست می شود به طور مستقیم یا در صورت اقتضا، از طریق سازمان یا ترتیبات منطقه ای مربوط ارزیابی خود را از میزان تهدید منافعشان و هرگونه اقدام به عمل آمده و اقدامات مورد نظر را به اطلاع سازمان برسانند.

۵- اعضا تا آنجا که عملی باشد، باید سیستم گزارش دهی تدوین شده توسط سازمان را هنگام مبادله اطلاعات و ارتباط با دیگر کشورها و سازمان، مورد استفاده قرار دهند.

ماده ۶: سیستم های ملی و منطقه ای برای آمادگی و مقابله

۱- هر عضو باید یک سیستم ملی جهت مقابله سریع و مؤثر با سوانح آلودگی نفتی ایجاد نماید. این سیستم حداقل باید شامل موارد ذیل باشد:

الف- تعیین موارد زیر:

- ۱- مقام یا مقامات ذیصلاح ملی با مسوولیت آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی،
- ۲- نقطه یا نقاط تماس عملیاتی ملی که مسوول دریافت و انتقال گزارشات آلودگی نفتی مندرج در ماده (۴) باشد، و
- ۳- مقامی که مجاز باشد از طرف آن کشور، درخواست کمک نموده یا در مورد ارایه کمک درخواست شده تصمیم گیری نماید.

ب- طرح ملی مقابله با موارد پیش بینی نشده برای آمادگی و مقابله که شامل روابط سازمانی نهادهای مختلف درگیر (اعم از عمومی یا خصوصی) با مدنظر قرار دادن دستورالعمل های تدوین شده توسط سازمان.

۲- به علاوه، هر عضو در چارچوب توانایی های خود به طور انفرادی یا از طریق همکاری دو جانبه یا چند جانبه و در صورت اقتضا، با همکاری صنایع نفت و کشتیرانی، مقامات بندری و سایر مؤسسات مربوط، باید موارد ذیل را ایجاد نماید:

الف- حداقل سطح تجهیزات از قبل مستقر شده جهت مقابله با ریزش نفت، متناسب با خطر احتمالی، و برنامه هایی برای استفاده از آنها،

ب- برنامه تمرینات برای سازمان های مقابله با آلودگی نفتی و آموزش پرسنل مربوط،

ج- طرح های تفصیلی و قابلیت های ارتباطی برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی، چنین قابلیت هایی به طور مداوم باید قابل دسترسی باشند، و

د- نظام و ترتیبی جهت هماهنگ کردن مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی، در صورت اقتضا، با قابلیت ها بسیج منابع مورد لزوم،

۳- هر عضو باید تضمین نماید که اطلاعات جاری به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا تشکیلات منطقه ای مربوط در رابطه با موارد ذیل به سازمان ارایه شده است:

الف- موقعیت، داده های مخابراتی و در صورت عملی بودن، محدوده مسوولیت مقامات و مؤسسات ذکر شده در جزء (الف) بند (۱)،

ب- اطلاعات مربوط به تجهیزات مقابله با آلودگی و نظر تخصصی در رشته های مربوط به مقابله با آلودگی نفتی و نجات دریایی که در صورت درخواست سایر کشورها می تواند قابل دسترسی باشد،

ج- طرح ملی عضو برای مقابله با موارد پیش بینی نشده.

ماده ۷: همکاری بین المللی جهت مقابله با آلودگی

۱- اعضا موافقت می نمایند که، با توجه به توانایی ها و موجود بودن منابع مربوط خود، بنا به تقاضای هر عضوی که از سانحه آلودگی نفتی متأثر شده یا احتمال دارد تحت تأثیر قرار گیرد با آن عضو همکاری نموده و خدمات مشورتی، پشتیبانی و تجهیزات فنی به منظور مقابله با سانحه آلودگی نفتی، در صورتی که شدت چنین حادثه ای اقتضا کند به آن ارایه نمایند، تأمین هزینه های چنین کمکی بر اساس مفاد الحاقیه این کنوانسیون انجام خواهد شد.

۲- عضوی که تقاضای کمک نموده است می تواند از سازمان بخواهد تا جهت مشخص نمودن منابع مالی موقت برای هزینه های مندرج در بند (۱)، کمک نماید.

۳- طبق موافقتنامه های قابل اعمال بین المللی، هر عضو باید اقدامات حقوقی یا اداری لازم را جهت تسهیل موارد ذیل به عمل آورد:

الف- ورود و خروج کشتی ها، هواپیماها و سایر وسایل حمل و نقل مورد استفاده برای مقابله با یک سانحه آلودگی نفتی و بهره برداری از آنها در سرزمین خود یا حمل کارکنان، کالا، مواد و تجهیزات لازم جهت مقابله با یک چنین سانحه ای، و

ب- نقل و انتقال سریع افراد، کالاها، مواد و تجهیزات مندرج در جزء (الف) به داخل، در داخل و به خارج از سرزمین خود.

ماده ۸: تحقیق و توسعه

۱- اعضا موافقت می نمایند تا به طور مستقیم یا در صورت اقتضا از طریق سازمان یا سازمان ها یا ترتیبات منطقه ای مربوط جهت ارتقا و مبادله نتایج برنامه های تحقیق و توسعه مربوط به گسترش آخرین پیشرفت ها در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی، از جمله فن آوری ها و فنون بازرسی، بازدارندگی، جمع آوری، متفرق سازی، پاکسازی و راه های دیگر کاهش یا تعدیل اثرات آلودگی نفتی و جهت اعاده وضع سابق، همکاری نمایند.

۲- برای این منظور، اعضا تعهد می نمایند که به طور مستقیم یا در صورت اقتضا از طریق سازمان یا سازمان ها یا ترتیبات منطقه ای مربوط، ارتباط لازم را بین مؤسسات تحقیقاتی اعضا برقرار نمایند.

۳- اعضا موافقت می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان یا سازمان ها و یا ترتیبات منطقه ای مربوط در صورت اقتضا جهت ترغیب برگزاری مرتب سمپوزیوم های بین المللی در موضوعات مربوط از جمله پیشرفت های فن آوری در زمینه تجهیزات و فنون مبارزه با آلودگی نفتی همکاری نمایند.

۴- اعضا موافقت می نمایند که از طریق سازمان یا سازمان های بین المللی ذیصلاح توسعه استانداردهای مربوط به تجهیزات و فنون سازگار مقابله با آلودگی نفتی را تشویق نمایند.

ماده ۹: همکاری فنی

۱- اعضا تعهد می نمایند که به طور مستقیم یا از طریق سازمان وسایر نهادهای بین المللی در صورت اقتضا در رابطه با آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی در موارد زیر به اعضای که تقاضای کمک فنی می نمایند، کمک نمایند:

الف- آموزش کارکنان،

ب- اطمینان از موجود بودن فن آوری، تجهیزات و تأسیسات مربوط،

ج- تسهیل سایر اقدامات و ترتیبات جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی نفتی، و

د- انجام برنامه های مشترک تحقیق و توسعه.

۲- اعضا تعهد می نمایند که با توجه به قوانین، مقررات و سیاست های ملی خود به طور فعال در زمینه انتقال فن آوری در رابطه با آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی همکاری نمایند.

ماده ۱۰: ترغیب همکاری های دو جانبه و چند جانبه در زمینه آلودگی و مقابله

اعضا باید مساعی خود را جهت انعقاد موافقتنامه های دو جانبه یا چند جانبه برای آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی به کار گیرند. نسخه های موافقتنامه های مزبور باید به سازمان ارایه گردد تا در صورت تقاضا در اختیار اعضا قرار گیرد.

ماده ۱۱: ارتباط با سایر کنوانسیون ها و موافقتنامه های بین المللی

هیچ یک از مفاد این کنوانسیون نباید به نحوی تفسیر گردد که منجر به تغییر حقوق یا تعهدات هر یک از اعضا به موجب سایر کنوانسیون ها یا موافقتنامه های بین المللی شود.

ماده ۱۲: ترتیبات نهادی

۱- اعضا «سازمان» را مشروط بر موافقت آن و موجود بودن منابع کافی جهت اداره فعالیت، برای انجام وظایف و فعالیت های زیر برمی گزینند:

الف- خدمات اطلاعاتی:

۱- دریافت، مقایسه و انتشار اطلاعات تهیه شده توسط اعضا و اطلاعات مربوط ارایه شده توسط دیگر منابع، و

۲- ارایه کمک جهت مشخص نمودن منابع مالی موقت هزینه ها،

ب- تعلیم و آموزش:

۱- ترغیب آموزش در زمینه آمادگی و مقابله با آلودگی نفتی،

۲- ترغیب برگزاری سمپوزیوم های بین المللی،

ج- خدمات فنی:

۱- تسهیل همکاری در زمینه تحقیق و توسعه،

۲- ارایه طریق به کشورهایی که در صدد ایجاد قابلیت های مقابله ملی یا منطقه ای هستند، و

۳- تجزیه و تحلیل اطلاعات تهیه شده توسط اعضا و اطلاعات مربوط تهیه شده توسط دیگر منابع و ارایه طریق یا اطلاعات به کشورها.

د- کمک های فنی:

۱- تسهیل تهیه کمک های فنی به کشورهای که در صدد ایجاد قابلیت های مقابله ملی یا منطقه ای هستند.

۲- تسهیل تأمین کمک و مشاوره فنی بنا به تقاضای کشورهای که با سوانح عمده آلودگی نفتی مواجه شده اند.

۳- در اجرای فعالیت های مشخص شده در این ماده، سازمان تلاش خواهد نمود تا قابلیت کشورهای را به طور انفرادی از طریق ترتیبات منطقه ای جهت آمادگی و مقابله با سوانح آلودگی نفتی، با استفاده از تجارب کشورهای، موافقتنامه های منطقه ای و ترتیبات صنعتی و باامعان نظریه ویژه به نیازهای کشورهای در حال توسعه، تقویت نماید.

۴- مفاد این ماده مطابق با برنامه ای که توسط سازمان تهیه و مرتباً مورد تجدید نظر قرار می گیرد به مورد اجرا گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۳: ارزیابی کنوانسیون

اعضا در چارچوب سازمان مؤثر بودن کنوانسیون را در پرتو اهداف آن، به خصوص با توجه به اصول مربوط به همکاری و کمک مورد ارزیابی قرار خواهند داد.

ماده ۱۴: اصلاحات

۱- این کنوانسیون طبق یکی از روش های مشخص شده در ذیل می تواند اصلاح گردد.

۲- اصلاح بعد از بررسی توسط سازمان:

الف- هر اصلاحیه پیشنهادی توسط یکی از اعضای کنوانسیون باید به سازمان تسلیم و توسط دبیر کل بین تمامی اعضای سازمان و تمامی اعضا حداقل شش ماه قبل از بررسی آن، توزیع گردد.

ب- هر اصلاحیه که به شکل فوق پیشنهاد و توزیع گردیده بایستی به کمیته حفاظت از محیط-زیست دریایی سازمان جهت بررسی تسلیم گردد.

ج- اعضای کنوانسیون اعم از عضو یا غیر عضو سازمان اجازه خواهند داشت که در جریان رسیدگی کمیته حفاظت از محیط زیست دریایی شرکت نمایند.

د- اصلاحیه ها فقط با اکثریت دو سوم اعضای حاضر و رأی دهنده کنوانسیون به تصویب خواهد رسید. هـ اگر اصلاحیه ها طبق جزء (د) به تصویب برسند، توسط دبیر کل به تمامی اعضای کنوانسیون جهت پذیرش ارسال خواهند شد.

و- ۱- اصلاحیه یک ماده یا الحاقیه کنوانسیون در تاریخی پذیرفته شده تلقی خواهد شد که توسط دو سوم اعضا پذیرفته شود.

و- ۲- اصلاحیه یک ضمیمه در پایان دوره ای که در زمان تصویب آن توسط کمیته حفاظت از محیط زیست دریایی تعیین شده، و کمتر از ده ماه نیز نمی تواند باشد، پذیرفته شده تلقی خواهد شد. مگر این که در طول این مدت، مخالفت حداقل یک سوم اعضا به دبیر کل اعلام شده باشد.

ز- ۱- اصلاحیه یک ماده، یا الحاقیه کنوانسیون که طبق ردیف (۱) جزء (و) بند (۱) پذیرفته شده باشد شش ماه، پس از تاریخی که در این تاریخ پذیرفته شده تلقی می گردد نسبت به اعضای که دبیر کل را از پذیرش آن توسط خود مطلع ساخته اند لازم الاجرا خواهد گردید.

ز- ۲- اصلاحیه یک ضمیمه که طبق ردیف (۲) جزء (و) پذیرفته شده است شش ماه بعد از تاریخی که در آن تاریخ پذیرفته شده تلقی می گردد، نسبت به تمامی اعضا به استثنای اعضای که پیش از این تاریخ مخالفت خود را اعلام نموده اند لازم الاجرا خواهد شد.

هر عضو در هر زمان می تواند مخالفت اعلام شده قبلی خود را با تسلیم اعلامیه ای دال بر این موضوع به دبیر کل، پس بگیرد.

۳- اصلاح توسط یک کنفرانس:

الف- بنا به تقاضای یکی از اعضا، که حداقل مورد تأیید یک سوم اعضا باشد، دبیر کل کنفرانسی از اعضای کنوانسیون را جهت بررسی اصلاحات کنوانسیون برگزار خواهد کرد.

ب- اصلاحیه ای که توسط اکثریت دو سوم اعضای حاضر و رأی دهنده چنین کنفرانسی تصویب شود، توسط دبیر کل جهت پذیرش به تمامی اعضا ارسال خواهد شد.

ج- به جز هنگامی که کنفرانس طور دیگری تصمیم گیری نماید، اصلاحیه طبق مراحل مشخص شده در جزءهای (و) و (ز) بند (۲) پذیرفته شده تلقی شده و لازم الاجرا خواهد شد.

۴- تصویب و لازم الاجرا شدن یک اصلاحیه که منجر به اضافه نمودن یک الحاقیه یا یک ضمیمه می شود تابع روش قابل اعمال در مورد اصلاحیه الحاقیه خواهد بود.

۵- هر عضوی که اصلاحیه یک ماده یا الحاقیه را به موجب ردیف (۱) جزء (و) بند (۲) یا اصلاحیه ای که منجر به اضافه کردن یک الحاقیه یا یک ضمیمه به موجب بند (۴) رانپذیرفته است یا مخالفت خود در مورد اصلاحیه یک ضمیمه را به موجب ردیف (۲) جزء (و) بند (۲) ارسال داشته است، با آن به عنوان غیر عضو فقط از نظر به کارگیری چنین اصلاحیه ای رفتار خواهد شد. چنین رفتاری با تسلیم اطلاعیه پذیرش طبق ردیف (۱) جزء (و) بند (۲) یا استرداد مخالفت طبق ردیف (۲) جزء (ز) بند (۲)، خاتمه خواهد یافت.

۶- دبیر کل تمامی اعضا را از هر اصلاحیه ای که طبق این ماده لازم الاجرا می شود به علاوه تاریخی که در آن اصلاحیه لازم الاجرا می گردد مطلع خواهد ساخت.

۷- هر اطلاعیه پذیرش، مخالفت، استرداد مخالفت به یک اصلاحیه به موجب این ماده باید به طور کتبی به دبیر کل اطلاع داده شود، وی اعضا را از اطلاعیه مزبور و تاریخ وصول آن مطلع ساخت.

۸- ضمیمه کنوانسیون فقط باید حاوی مقرراتی باشد که ماهیت فنی دارند.

ماده ۱۵: امضا، تنفیذ، پذیرش، تصویب و الحاق

۱- این کنوانسیون جهت امضا در مقر سازمان از تاریخ ۹ آذر ماه ۱۳۶۹ هجری شمسی برابر با ۳۰ نوامبر ۱۹۹۰ میلادی تا ۱۸ آذر ماه ۱۳۷۰ هجری شمسی برابر با ۲۹ نوامبر ۱۹۹۱ میلادی مفتوح می باشد و بعد از آن جهت الحاق مفتوح خواهد ماند. هر کشوری می تواند از یکی از راه های زیر عضو این کنوانسیون گردد:

الف- امضا بدون حق شرط در مورد تنفیذ، پذیرش یا تصویب یا

ب- امضا به شرط تنفیذ، پذیرش یا تصویب که متعاقب آن تنفیذ، پذیرش یا تصویب صورت بگیرد.

ج- الحاق.

۲- تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق با تودیع سندی دال بر آن به دبیر کل، نافذ خواهد شد.

ماده ۱۶: لازم الاجرا شدن

۱- کنوانسیون ۲ ماه بعد از تاریخی که حداقل ۱۵ کشور بدون حق شرط در مورد تنفیذ، پذیرش

یا تصویب آن را امضا کرده باشند یا اسناد لازم برای تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را طبق ماده

(۵۹) تودیع کرده باشند، لازم الاجرا خواهد شد.

- ۲- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق مربوط به این کنوانسیون را بعد از انجام الزامات لازم الاجرا شدن آن ولی قبل از تاریخ لازم الاجرا شدن تودیع کرده باشند، تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق در تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون یا سه ماه بعد از تاریخ تودیع سند، هر کدام که دیرتر باشد نافذ خواهد شد.
- ۳- برای کشورهایی که سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق را بعد از تاریخی که در آن کنوانسیون لازم الاجرا شده تودیع نموده اند، این کنوانسیون سه ماه بعد از تاریخ تودیع سند نافذ خواهد شد.
- ۴- بعد از تاریخی که اصلاحیه این کنوانسیون به موجب ماده (۱۴) پذیرفته شده تلقی گردید. هر سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق تودیع شده به منزله پیوستن به کنوانسیون اصلاح شده تلقی خواهد گردید.

ماده ۱۷: انصراف

- ۱- این کنوانسیون برای هر عضوی بعد از گذشت پنج سال از تاریخی که این کنوانسیون برای آن عضو لازم الاجرا شده است می تواند مورد انصراف قرار گیرد.
- ۲- انصراف با اعلام کتبی به دبیر کل نافذ خواهد شد.
- ۳- انصراف ۱۲ ماه بعد از دریافت اعلامیه انصراف توسط دبیر کل یا بعد از گذشت هر مدت طولانی تری که ممکن است در اعلامیه مشخص شده باشد، نافذ خواهد شد.

ماده ۱۸: امین اسناد

- ۱- این کنوانسیون نزد دبیر کل تودیع می گردد.
- ۲- دبیر کل باید:
- الف- تمامی کشورهایی که این کنوانسیون را امضا نموده یا به آن ملحق شده اند از موارد زیر مطلع نماید:
- ۱- هر امضا جدید یا تودیع سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق، همراه تاریخ مربوط به آن.
- ۲- تاریخ لازم الاجرا شدن این کنوانسیون، و
- ۳- تودیع هر سند انصراف از این کنوانسیون همراه با تاریخ دریافت و تاریخی که انصراف نافذ خواهد شد.

- ب- نسخه های اصلی مصدق این کنوانسیون را به دولت های تمامی کشورهایی که این کنوانسیون را امضا نموده یا به آن ملحق شده اند ارسال نماید.
- ۳- به محض لازم الاجرا شدن کنوانسیون یک نسخه اصل مصدق آن توسط امین اسناد طبق ماده (۱۰۲) منشور ملل متحد به دبیر کل سازمان ملل متحد جهت ثبت و انتشار ارسال خواهد گردید.

ماده ۱۹: زبان ها

- این کنوانسیون در یک نسخه اصلی به زبان های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی تهیه شده و هر متن از اعتبار یکسان برخوردار است.
- در تأیید مراتب فوق، امضاکنندگان ذیل که از طرف دولت های متبوع خود برای این منظور مجاز شده اند، این کنوانسیون را امضای نمایند.

تنظیم شده در لندن به تاریخ نهم آذر ماه یکهزار و سیصد و شصت و نه هجری شمسی برابر با سی ام نوامبر یکهزار و نهصد و نود میلادی.

الحاقیه

تأمین هزینه های کمک

۱- الف- چنانچه موافقتنامه ای مربوط به ترتیبات مالی حاکم بر اقدامات اعضا در بر خورد با سوانح آلودگی نفتی، قبل از سانحه آلودگی نفتی به صورت دو جانبه منعقد نشده باشد، اعضا هزینه های اقدامات مربوط خود را در برخورد با آلودگی بر طبق ردیف (۱) یا (۲) زیر به عهده خواهند گرفت:

۱- اگر اقدام توسط یک عضو بنا به درخواست صریح عضو دیگر صورت گرفته باشد، عضو درخواست کننده هزینه اقدام عضو کمک کننده را تأمین خواهد کرد. عضو درخواست کننده می تواند تقاضای خود را در هر زمانی ملغی سازد، اما در چنین موردی آن عضو باید هزینه هایی را که عضو کمک کننده پیش از این متحمل یا تعهد نموده است، به عهده بگیرد.

۲- اگر اقدام بنا به ابتکار خود یک عضو صورت گرفته باشد، آن عضو هزینه های اقدام خود را به عهده خواهد گرفت.

۱- ب- اصول وضع شده در جزء (الف) مجری خواهد بود مگر آنکه اعضای مربوط در هر مورد خاصی طور دیگر موافقت کرده باشند.

۲- اگر طور دیگری موافقت نشده باشد، هزینه های اقدام صورت گرفته توسط یک عضو بنا به درخواست عضو دیگر بر طبق قوانین و رویه جاری عضو کمک کننده در رابطه با تأمین این گونه هزینه ها به طور کامل محاسبه خواهد شد.

۳- عضو درخواست کننده و عضو کمک کننده در صورت انقضا جهت انجام هر اقدامی برای پاسخگویی به ادعای جبران خسارت همکاری خواهند کرد. برای این منظور، آنها توجه کافی به رژیم های حقوقی موجود معطوف خواهند داشت، هرگاه اقدامی که بدین صورت انجام گرفته اجازه جبران کامل هزینه صرف شده در عملیات کمک رسانی را ندهد، عضو درخواست کننده کمک می تواند از عضو کمک کننده بخواهد که از تأمین هزینه هایی که از مبالغ جبران شده تجاوز می نماید صرف نظر کند یا هزینه هایی که طبق بند (۲) محاسبه شده اند را کاهش دهد. آن عضو همچنین می تواند تقاضای تعویق تأمین چنین هزینه هایی را بنماید. در هنگام بررسی چنین تقاضایی، اعضای کمک کننده باید توجه کافی به نیازهای کشورهای در حال توسعه معطوف نمایند.

۴- مفاد این کنوانسیون نباید به هیچ وجه به عنوان ضایع کننده حقوق اعضا در تأمین هزینه های اقدامات مربوط به مقابله با آلودگی یا تهدید ناشی از آلودگی به موجب دیگر مقررات و قواعد قابل اعمال و حقوق داخلی و بین المللی از طرف های ثالث تفسیر شود. کنوانسیون بین المللی مسوولیت مدنی ناشی از خسارت آلودگی نفتی مصوب ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۹ میلادی و کنوانسیون بین المللی مربوط به ایجاد صندوق بین المللی برای جبران خسارت آلودگی نفتی یا هر صلاحیه بعدی این کنوانسیون ها باید مورد توجه قرار گیرند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منظم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و نوزده ماده و یک الحاقیه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و نهم تیر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۶/۵/۸ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

اطلاعات و مقررات عمومی کنوانسیون

تاریخ انعقاد: ۳۰ نوامبر ۱۹۹۰

تاریخ عضویت: ۱۹۹۷

محل انعقاد: لندن، انگلستان

محل دبیرخانه: سازمان بین المللی دریانوردی (ایمو)

مرجع نگهدارنده اسناد: دبیرخانه سازمان ملل

زبان های رسمی: عربی، چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی، اسپانیایی

مرجع ملی کنوانسیون در ایران: وزارت راه و ترابری (سازمان بنادر و کشتیرانی)

National Petrochemical Company

Regulations & International Conventions Related to Sea, Port & Ship

WWW.NPCHSE.NET

National Petrochemical Co.
Health, Safety and Environment Section

Environment Department

مدیریت بهداشت ایمنی و محیط زیست

خیابان ملاصدرا، خیابان شیخ بهایی، شمالی
تلفن: ۰۲۱-۸۰۵۹۷۵ -۰۲۱-۸۰۵۸۲۲ -۰۲۱-۸۸۲۲
صندوق پستی: ۱۹۳۹۵-۶۸۹۶